

Bilten 119

godina xi • listopad 2006. tromjesečno izvješće

HRVATSKA NARODNA BANKA

Hrvatska narodna banka

BILTEN

IZDAVAČ Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 4564-555
Telefon: 4565-006
Telefaks: 4564-687

WEB ADRESA <http://www.hnb.hr>

UREDNIŠTVO BILTENA HNB-a

GLAVNI UREDNIK mr. sc. Ljubinko Jankov
ČLANOVI UREDNIŠTVA mr. sc. Igor Jemrić
Vanja Jelić
Ružica Vuger

UREDNIŠTVO TROMJESEČNOG IZVJEŠĆA HNB-a

GLAVNI UREDNIK dr. sc. Boris Vujčić
ČLANOVI UREDNIŠTVA mr. sc. Ljubinko Jankov
dr. sc. Evan Kraft
Vanja Jelić

UREDNICA mr. sc. Romana Sinković

GRAFIČKI UREDNIK Gordana Bauk
Božidar Bengez
Slavko Križnjak

LEKTORICE Marija Grigić
Dragica Platužić
Sanda Uzun-Ikić

SURADNICA Ines Merkl

TISAK Kratis d.o.o.

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

Tiskano u 600 primjeraka

ISSN 1331–6036

Hrvatska narodna banka

BILTEN

Zagreb, 2006.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Površina (u km ²)	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538
Broj stanovnika (u mil.)	4,494	4,572	4,501	4,554	4,381	4,437	4,443	4,442	4,439	4,442
BDP (u mil. HRK, tekuće cijene)	107.981	123.811	137.604	141.579	152.519	165.639	181.231	198.422	212.827	229.031
BDP (u mil. EUR, tekuće cijene) ^a	15.869	17.790	19.281	18.679	19.976	22.177	24.468	26.234	28.395	30.949
BDP po stanovniku (u EUR)	3.531	3.891	4.284	4.102	4.560	4.998	5.507	5.906	6.397	6.968
BDP – godišnja stopa rasta (u %, stalne cijene)	5,9	6,8	2,5	-0,9	2,9	4,4	5,6	5,3	3,8	4,3
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	3,5	3,6	5,7	4,0	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3
Tekući račun platne bilance (u mil. EUR) ^c	-755	-2.192	-1.305	-1.312*	-478*	-818*	-2.095*	-1.866*	-1.404	-1.993*
Tekući račun platne bilance (u % BDP-a)	-4,8	-12,3	-6,8	-7,0	-2,4	-3,7	-8,6	-7,1	-4,9	-6,4*
Izvoz robe i usluga (u % BDP-a) ^c	38,7	40,3	39,8	40,9	47,1	48,7	45,5	50,1	50,1	49,3*
Uvoz robe i usluga (u % BDP-a) ^c	48,0	56,8	49,1	49,3	52,3	54,6	56,4	57,9	57,0	56,5*
Inozemni dug (u mil. EUR, na kraju razdoblja) ^d	4.284	6.761	9.173	10.101	12.109	13.458	15.055	19.811	22.781	25.541
Inozemni dug (u % BDP-a)	27,0	38,0	47,6	54,1	60,6	60,7	61,5	75,5	80,2	82,5
Inozemni dug (u % izvoza robe i usluga)	69,8	94,4	119,4	132,2	128,7	124,6	135,3	150,8	160,0	167,3*
Otplaćeni inozemni dug (u % izvoza robe i usluga) ^{d,e}	9,0	9,8	12,3	21,1	23,6	26,2	27,4	20,1	21,3	24,1*
Bruto međunarodne pričuve (u mil. EUR, na kraju razdoblja)	1.868	2.304	2.400	3.013	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	2,9	2,7	3,0	3,9	4,3	5,3	4,9	5,2	4,8	5,1
Nacionalna valuta: kuna (HRK)										
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	6,8636	6,9472	7,3291	7,6790	7,5983	7,3700	7,4423	7,6469	7,6712	7,3756
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	5,5396	6,3031	6,2475	7,6477	8,1553	8,3560	7,1457	6,1185	5,6369	6,2336
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	6,8047	6,9597	7,1366	7,5796	7,6350	7,4690	7,4068	7,5634	7,4952	7,4002
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	5,4338	6,1571	6,3623	7,1124	8,2768	8,3391	7,8637	6,7014	6,0355	5,9480
Saldo konsolidirane središnje države (u % BDP-a) ^f	-6,5	-7,1	-6,7	-4,6	-4,8	-4,6	-3,4
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	10,0	9,9	11,4	13,6	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	50,6	49,3	47,0	44,8	42,6	41,8	43,3	43,1	43,5	43,3

^a Izveden iz kunske vrijednosti uz pomoć prosječnoga godišnjega deviznog tečaja HRK/1 EUR.

^b Stopa inflacije mjerena je od 1994. do 1998. indeksom cijena na malo, a od 1999. nadalje mjeri se indeksom potrošačkih cijena.

^c Preliminarni podaci

^d Pokazatelji inozemne zaduženosti u 2002. i 2003. godini izvedeni su na bruto načelu, dok pokazatelji do 2001. ne obuhvaćaju: nepodmirene dospjele i obračunate nedospjele kamate, hibridne i podređene instrumente, repo poslove banaka i HNB-a, depozite međunarodnih financijskih institucija u HNB-u te jednostrane učinke sekundarnog tržišta obveznica.

^e Uključuje otplatu glavnice po dugoročnom dugu, bez otplate glavnice s osnove trgovinskih kredita i izravnih ulaganja, i ukupnu otplatu kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

^f Na gotovinskom načelu

^g Stope zaposlenosti i nezaposlenosti za 1996. godinu odnose se na studeni, a za 1997. godinu na lipanj.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

Tromjesečno izvješće

Uvod / 3

Potražnja / 6

- Inozemna potražnja / 7
- Domaća potražnja / 7
 - Osobna potrošnja / 8
 - Investicijska potrošnja / 9
 - Državna potrošnja / 9

Proizvodnja / 10

- Industrija / 10
- Trgovina / 11
- Građevinarstvo / 12
- Turizam / 12
- Prijevoz i veze / 12

Tržište rada / 13

- Nezaposlenost i zapošljavanje / 13
- Plaće i troškovi rada / 15

Cijene / 16

Tečaj / 19

Monetarna politika i instrumenti / 21

- Monetarno okružje / 21
- Korištenje instrumenata monetarne politike / 21
- Okvir 1. Izmjena Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima / 23
- Primarni novac i međunarodne pričuve / 25
- Monetarna kretanja / 26
 - Ukupna likvidna sredstva / 26
 - Novčana masa / 26
 - Nemonetarni depoziti / 26
 - Plasmani / 27
- Okvir 2: Sektorska distribucija kredita / 28
 - Plasmani središnjoj državi / 30
 - Inozemna aktiva i pasiva / 30

Tržište novca / 31

- Kamatne stope na tržištu novca / 31
- Kamatne stope na tržištu kratkoročnih vrijednosnih papira / 32
- Kamatne stope poslovnih banaka / 32

Tržište kapitala / 34

- Tržište vlasničkih vrijednosnih papira / 34
- Tržište dužničkih vrijednosnih papira / 36

Međunarodne transakcije / 38

- Račun tekućih transakcija / 38
- Robna razmjena / 39
- Račun kapitalnih i financijskih transakcija / 41

Inozemni dug / 43

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima / 44

Državne financije / 44

- Obilježja fiskalne politike u prvom polugodištu 2006. / 44
- Prihodi konsolidirane opće države / 45
- Rashodi konsolidirane opće države / 46
- Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama / 46
- Saldo konsolidirane opće države na gotovinskom načelu / 47
- Državni dug / 47
- Unutarnji dug opće države / 47
- Inozemni dug opće države / 48
- Kretanja u srpnju 2006. / 48

Statistički pregled

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati / 54

B. Monetarne institucije

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija / 55
Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija po veličini bilančne aktive / 56

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke / 57

D. Banke

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka / 58
Tablica D2: Inozemna aktiva banaka / 59
Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države / 61
Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora / 61
Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima / 62
Tablica D6: Depozitni novac kod banaka / 62
Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka / 63
Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka / 63
Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca / 64
Tablica D10: Inozemna pasiva banaka / 64
Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka / 65
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka / 65
Slika D1: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima / 66
Slika D2: Distribucija depozita kod banaka po institucionalnim sektorima / 66

E. Stambene štedionice

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica / 67

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 68

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 69
Tablica F3: Obvezne pričuve banaka / 70
Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka / 71

G. Financijska tržišta

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule / 72
Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima / 73
Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule / 74
Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite / 75
Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja / 76

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica / 78
Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge / 79
Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi / 80
Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja / 81
Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja / 82
Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica / 83
Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka / 84
Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost / 85
Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke / 87
Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja / 87

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune / 88
Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima / 89
Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor / 91
Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima / 92
Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica / 94
Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja / 95
Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja / 95
Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja / 96

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Ukupni prihodi i rashodi konsolidirane središnje države / 97
Tablica I2: Operacije državnog proračuna / 98
Tablica I3: Dug središnje države / 99

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima / 100
Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena / 101
Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće / 101
Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača / 102

Popis banaka i stambanih štedionica / 103

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke / 105

Kratice i znakovi / 106

Tromjesečno izvješće

Uvod

Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a gospodarski rast usporio se sa 6,0% zabilježenih u prvom tromjesečju na 3,6% u drugom tromjesečju 2006. godine. Ipak, pri ocjeni kretanja ukupne gospodarske aktivnosti treba imati na umu da je spomenuto godišnje usporavanje uvelike posljedica učinka baznog razdoblja. Naime, sezonski prilagođeni podaci upućuju na kontinuirani rast razine bruto domaćeg proizvoda u posljednja tri tromjesečja. Tako se tromjesečni rast BDP-a ubrzao na 1,3% u drugom tromjesečju u usporedbi s 0,9% u prvom tromjesečju 2006. te 0,4% ostvarenih u posljednjem tromjesečju 2005. godine.

Glavni uzrok navedenoga godišnjeg usporavanja bio je sporiji rast investicija i osobne potrošnje. Doprinos osobne potrošnje, kao najvažnije komponente BDP-a, gospodarskom rastu u drugom tromjesečju iznosio je samo 1,3 postotna boda (u usporedbi s 2,5 postotnih bodova u prvom tromjesečju), a investicija u fiksni kapital 2,7 postotnih bodova (u usporedbi s 4,8 postotnih bodova ostvarenih u prva tri mjeseca tekuće godine). Rast inozemne potražnje također se usporio u drugom tromjesečju, pri čemu je izvoz povećan za 5,2%, a uvoz za 4,2%. Istodobno, realni rast državne potrošnje od 1,7% bio je najsnažniji u posljednje tri godine i pokazuje ubrzanje njezina rasta za 0,7 postotnih bodova u odnosu na prvo tromjesečje. Međutim, doprinos ove kategorije ukupnom realnom rastu i dalje je nizak i iznosi samo 0,3 postotna boda.

Pokazatelji gospodarske aktivnosti dostupni za srpanj i kolovoz upućuju na brži realni rast BDP-a na početku druge polovine 2006. godine. Naime, oporavak realnog prometa u trgovini na malo, rast prihoda od PDV-a te ubrzan rast zaposlenosti upućuju na to da će treće tromjesečje tekuće godine biti obilježeno nešto snažnijim rastom osobne potrošnje. Na tome su tragu i srpanjski rezultati HNB-ove ankete potrošača, prema kojima su indeksi očekivanja i raspoloženja potrošača porasli. Isto se tako za treće tromjesečje može očekivati nastavak intenzivnog rasta investicija, na što upućuje snažan rast proizvodnje intermedijarnih i kapitalnih proizvoda, kao i povećan uvoz kapitalnih proizvoda. Snažniji rast u djelatnosti rudarstva i vađenja vjerojatno se može povezati s izraženijom investicijskom aktivnošću u tom razdoblju. Također, razina narudžbi građevinskih radova, kao navješćujući pokazatelj građevinske aktivnosti, blago je povećana u svibnju. Što se tiče državne potrošnje, podaci iz izmijenjenoga i dopunjenog državnog proračuna za 2006. godinu upućuju na to da će ona ostati snažna i u drugom polugodištu.

S proizvodne strane, rast industrijske proizvodnje, koji je u drugom tromjesečju iznosio samo 1,1%, ubrzan je na 6,3% u srpnju i kolovozu kumulativno. Veliki je porast u ljetnim mjesecima zabilježen u svim glavnim industrijskim grupacijama. U trgovini na malo, nakon blagog smanjenja u drugom tromjesečju, već je u srpnju bio primjetan oporavak, kada je ostvaren godišnji rast prometa u maloprodaji od 1,6%. Čini se da je glavni uzrok smanjenja prometa u prodaji na malo u drugom tromjesečju bila slabija prodaja automobila, dok je u srpnju njezin rast uglavnom bio potaknut snažnom prodajom

u trgovinama živežnim namirnicama, motornim gorivima i mazivima. Fizički obujam građevinskih radova nastavio je u drugom tromjesečju rasti po visokim stopama, iako su one djelomice posljedica učinka baznog razdoblja. Dolasci i noćenja turista znatno su porasli u drugom tromjesečju, a u srpnju, koji je važan mjesec za turizam, godišnji rast noćenja iznosio je 2,7%.

Tijekom drugog tromjesečja ove godine rast ekonomske aktivnosti bio je praćen povećanjem zaposlenosti i smanjenjem nezaposlenosti. Broj osiguranika HZMO-a povećan je u drugom tromjesečju za 3,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, i to nakon rasta od 3,0% u prvom tromjesečju i 1,8% u cijeloj 2005. godini. Istodobno, ukupna zaposlenost, prema podacima DZS-a, porasla je u drugom tromjesečju, na godišnjoj razini, za 0,7%. Valja spomenuti da je riječ o privremenim podacima o zaposlenosti, koji će u travnju 2007. godine biti revidirani, i to vjerojatno naviše.

U travnju 2006. u evidenciju nezaposlenih HZZ-a prijavljeno je 12,3 tisuće nezaposlenih osoba, što je najmanje novoprijavljenih još od 1998. godine. Smanjenje priljeva praćeno povećanjem zapošljavanja iz evidencije nezaposlenih HZZ-a pridonijelo je uzastopnom smanjenju razine registrirane nezaposlenosti tijekom prvih šest mjeseci spustivši je na kraju srpnja ove godine na 270,8 tisuća osoba. Opadajući trend registrirane nezaposlenosti nastavljen je i u kolovozu usprkos blagom povećanju broja nezaposlenih u tom mjesecu pa je prema sezonski prilagođenim podacima u kolovozu bilo za 6,7% manje nezaposlenih osoba nego na kraju istog mjeseca prošle godine. Anketni podaci o zaposlenosti i nezaposlenosti za prvu polovinu 2006. godine bit će dostupni u studenome, no dostupni administrativni podaci upućuju na to da su kretanja na tržištu rada pozitivna.

Godišnja stopa rasta prosječne realne bruto plaće isplaćene u drugom tromjesečju ove godine iznosila je 2,2%, a prosječne realne neto plaće samo 1,2%. Nešto snažnijim godišnjim rastom realnih bruto plaća u drugom tromjesečju izdvojile su se djelatnosti poljoprivrede (13,4%), rudarstva i vađenja (3,8%) te poslovanja nekretninama i poslovnih usluga (3,5%). Ubrzanje godišnjeg rasta proizvodnosti rada u industriji, s 2,3% u drugom tromjesečju 2006. godine na 6,0% u srpnju, upućuje na to da cjenovni pritisci, koji su dohvatili s tržišta rada, nisu bili osobito snažni.

Ukupno gledajući, došlo je do blagog usporavanja godišnje stope inflacije potrošačkih cijena s 3,6% ostvarenih u prosincu 2005. na 3,4% u kolovozu 2006. godine, pri čemu je ona varirala između (maksimalno) 4,0% u svibnju i lipnju te (minimalno) 3,0% u ožujku. Spomenuto usporavanje godišnje stope inflacije potrošačkih cijena bilo je, prije svega, posljedica smanjenja godišnje stope temeljne inflacije (ponaјviše zbog smanjenja godišnje stope rasta cijena mesa te odjeće i obuće) te, manjim dijelom, posljedica smanjenja godišnje stope promjene administrativno reguliranih cijena (prije svega zbog usporavanja godišnje stope rasta cijena naftnih derivata). Nasuprot tome, tijekom promatranog se razdoblja povećala godišnja stopa promjene cijena poljoprivrednih proizvoda.

Godišnja stopa temeljne inflacije tijekom prvih se osam mjeseci ove godine postupno smanjivala, pa je pala s 3,0%, koliko je bilo zabilježeno u prosincu 2005., na 2,2% u kolo-

vozu 2006. Na spomenuto smanjenje temeljne inflacije po najviše je utjecalo kretanje cijena mesa, čija se godišnja stopa rasta smanjuje kontinuirano od sredine 2005. godine kada je, zbog poremećaja na tržištu mesa, premašivala razinu od 10,0%, što je vršilo značajan pritisak na razinu domaće inflacije. Godišnja stopa promjene cijena mesa smanjila se na -0,4% u kolovozu 2006. pa se stoga može ocijeniti da se situacija na tržištu mesa stabilizirala.

Godišnja stopa rasta administrativno reguliranih cijena smanjila se sa 6,1% u prosincu 2005. na 5,3% u kolovozu 2006., prije svega zbog smanjenja godišnje stope rasta cijena naftnih derivata s 15,7% zabilježenih u prosincu 2005. na 2,5% u kolovozu ove godine. Unatoč tome, godišnja stopa promjene administrativno reguliranih cijena ostala je visoka, što je uvelike posljedica značajnog rasta određenih administrativno reguliranih cijena (vode i komunalnih usluga), koji je uglavnom ostvaren početkom 2006. godine. Tako je tijekom prvih osam mjeseci ove godine došlo do značajnog povećanja godišnje stope promjene cijena vode i komunalnih usluga s 0,6% zabilježenih u prosincu 2005. na 16,5% u kolovozu ove godine.

Stabilnost tečaja kune pridonijela je ograničenju rasta inflacije. Tijekom drugog tromjesečja 2006. godine nominalni tečaj kune prema euru ukupno je aprecirao za 0,9%. Nešto izraženiji deprecijacijski pritisci osjetili su se tijekom druge polovine trećeg tromjesečja, pri čemu je tečaj kune prema euru tijekom cijeloga trećeg tromjesečja ukupno deprecirao za 1,7%. Središnja banka intervenirala je na deviznom tržištu kako bi ublažila aprecijacijske pritiske u svibnju i lipnju, otkupivši od banaka ukupno 462,2 mil. EUR, pri čemu je emitirala ukupno 3,4 mlrd. kuna. S obzirom na to da su u prvoj polovini rujna deprecijacijski pritisci bili nešto izraženiji, središnja ih je banka ublažila prodavši bankama ukupno 125,5 mil. EUR. Nakon te devizne intervencije tečaj kune prema euru nakratko se stabilizirao, a potom je počeo jačati. U cilju održavanja stabilnosti tečaja kune prema euru središnja je banka odlučila ponovo intervenirati te je na deviznoj aukciji održanoj 29. rujna od poslovnih banaka otkupila 138,7 mil. EUR.

Varijabilnost tečaja kune prema euru tijekom ljetnih mjeseci bila je niska – prosječna apsolutna dnevna promjena tečaja kune prema euru u srpnju i kolovozu iznosila je 0,05%, odnosno 0,07%, što je niže od prošlogodišnjeg prosjeka za ta dva mjeseca, koji je iznosio 0,11%. Međutim, u rujnu je varijabilnost tečaja kune prema euru porasla. Budući da su deprecijacijski pritisci i napetosti na tržištu uzrokovani dopunama Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima u samo nekoliko dana sredinom rujna snažno utjecali na tečaj kune, prosječna apsolutna dnevna promjena tečaja kune prema euru porasla je u rujnu na 0,12%.

Uz spomenutu nominalnu deprecijaciju kune prema euru, tečaj kune deprecirao je tijekom trećeg tromjesečja i prema američkom dolaru za 0,6%, prema švicarskom franku za 0,1%, slovenskom tolaru za 1,7% te prema funti sterlinga za 3,8%. Takvo je kretanje tečajeva kune rezultiralo deprecijacijom indeksa dnevnoga nominalnoga efektivnog tečaja kune tijekom trećeg tromjesečja za ukupno 1,4%.

Međutim, tijekom prvih sedam mjeseci ove godine realni efektivni tečaj kune aprecirao je za 3,0%, deflacionirano pot-

rošačkim cijenama, odnosno za 2,1%, deflacionirano proizvođačkim cijenama. Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune u spomenutom je razdoblju aprecirao za 3,8%, stoga razlike u ostvarenim stopama aprecijacije mjerenim indeksom nominalnoga i indeksima realnoga efektivnog tečaja pokazuju sporiji rast domaćih cijena od onih inozemnih – tako je rast potrošačkih cijena u Hrvatskoj u prvih sedam mjeseci bio znatno sporiji od rasta u SAD-u, dok je rast proizvođačkih cijena bio sporiji u usporedbi i s onim zabilježenim u eurozoni i onim u SAD-u.

Snažan rast ukupnih likvidnih sredstava (M4) zabilježen je tijekom drugoga i u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja te je godišnja stopa rasta ovoga najširega monetarnog agregata na kraju kolovoza dosegla 15,3%. Devizne intervencije središnje banke u svibnju i lipnju te učestalo korištenje redovitih obratnih repo operacija pridonijele su održavanju dobre kunske likvidnosti tijekom ljetnih mjeseci.

Istodobno je tijekom trećeg tromjesečja nastavljen snažan rast plasmana banaka te se godišnja stopa rasta plasmana odobrenih poduzećima i stanovništvu, ako se isključi utjecaj tečaja, zadržala na razini od približno 24%. Aktivnost banaka bila je u segmentu kreditiranja stanovništva usmjerena na stambene kredite, dok su krediti poduzećima pratili njihove investicijske aktivnosti. Iako su ti krediti vrlo važni za gospodarstvo, snažan rast kredita za sobom povlači i rast uvoza, što povećava rashode na tekućem računu platne bilance i inozemni dug. Zbog toga središnja banka i nadalje pridaje veliku pozornost rastu kredita.

Rast plasmana banaka, barem tijekom trećeg tromjesečja, nije bio financiran inozemnim zaduživanjem: inozemna pasiva poslovnih banaka smanjena je sa 75,6 mlrd. kuna, koliko je iznosila na kraju lipnja, na 66,6 mlrd. kuna na kraju kolovoza ove godine. Umjesto toga, rast kredita bio je financiran snažnim rastom štednih i oročenih depozita, i to osobito kunskih nemonetarnih depozita, čija je godišnja stopa rasta bila visoka i koja je na kraju kolovoza dosegla 61,7%.

Smanjenju inozemne pasive poslovnih banaka tijekom ljetnih mjeseci vjerojatno je pridonijela odluka središnje banke o povećanju stope granične obvezne pričuve iz prosinca 2005. godine. Iako je smanjenje inozemne pasive poslovnih banaka uobičajeno za ljetne mjesece, jer priljev deviza od turizma omogućava bankama da smanje svoje inozemne obveze, valja istaknuti da je ovogodišnje smanjenje bilo izraženije nego prijašnjih godina, pri čemu je stanje inozemne pasive na kraju kolovoza 2006. vraćeno na nižu razinu od one zabilježene na kraju 2005. godine.

Kretanja tijekom ljetnih mjeseci jasno su pokazala da je snažan rast kunskih nemonetarnih depozita u izravnoj vezi s instrumentom minimalno potrebnih deviznih potraživanja. Ovim instrumentom od poslovnih se banaka zahtijevalo da likvidna devizna potraživanja iznose minimalno 32% njihovih deviznih obveza. Banke su stoga, kako bi izbjegle obvezu uključivanja dijela depozita u osnovicu za izračun minimalno potrebnih deviznih potraživanja, poticale svoje klijente da umjesto deviznih depozita izaberu štednju u kunama s valutnom klauzulom. Iako je takvo ponašanje banaka bilo dopušteno, ono nije pridonosilo smanjenju tečajnog rizika u bilancama poslovnih banaka niti je umanjilo potencijalnu opasnost od narušavanja likvidnosti u slučaju naglih i velikih

promjena tečaja. Zbog toga je središnja banka u rujnu ove godine dopunila Odluku o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima tako da su u osnovicu za obračun minimalno potrebnih deviznih potraživanja od 32%, uz devizne obveze poslovnih banaka, uključene i kunske obveze s valutnom klauzulom.

Reakcija poslovnih banaka na objavu izmjene Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima rezultirala je pojačanom potražnjom za devizama te snažnim deprecijacijskim pritiscima na tečaj kune sredinom rujna. Kako bi zaustavio slabljenje tečaja domaće valute, HNB je intervenirao prodajom deviza 19. rujna, i to prvi put u posljednje dvije i pol godine. Također, središnja je banka otkazala održavanje obratne repo aukcije 20. rujna kako bi se izbjeglo prekomjerno kreiranje likvidnosti u uvjetima snažne potražnje za devizama, odnosno korištenje kunskih sredstava za trgovanje na deviznom tržištu.

Nakon nekoliko dana zabilježen je snažan priljev kapitala iz inozemstva i velika prodaja kuna stranim bankama na domaćem deviznom tržištu. Konačan ishod događaja na deviznom tržištu bio je snažan pritisak na jačanje tečaja kune potkraj rujna. Da bi stabilizirala tečaj, središnja je banka ponovo intervenirala, ovoga puta otkupom deviza od poslovnih banaka. Kako je iznos prodaje pa otkupa deviznih sredstava na intervencijama u rujnu bio gotovo jednak, neto učinak na međunarodne pričuve bio je neutralan, a središnja je banka na kraju rujna 2006. ostvarila i posljednji kvantitativni kriterij o minimalnom povećanju neto međunarodnih pričuva iz *stand-by* aranžmana s MMF-om. Povećanje neto međunarodnih pričuva u prvih devet mjeseci 2006. godine trebalo je iznositi minimalno 400 mil. EUR, a ostvareno povećanje iznosilo je 637 mil. EUR, promatrano prema stalnom tečaju.

Manjak na tekućem računu platne bilance nastavio je rasti i u drugom tromjesečju 2006. godine, iako sporijim intenzitetom nego u prvom tromjesečju. Tako je manjak na tekućem računu iznosio 1,3 mlrd. EUR ili 9,3% više nego u istom tromjesečju prošle godine. Pritom je vanjskotrgovinski manjak povećan za 11,7% na godišnjoj razini, dok su neto prihodi na računu tekućih transfera smanjeni za 11,6%. Istodobno su neto prihodi od usluga povećani za 16,1%, uglavnom zbog činjenice da su uskrсни blagdani u 2006. godini bili u drugom tromjesečju, a u prethodnoj godini u prvom tromjesečju.

Analiziramo li ostvarenja robne razmjene, uočljiv je znatno brži godišnji rast ukupnoga robnog izvoza u prvih sedam mjeseci ove godine nego u istom razdoblju prethodne godine (17,1%, izraženo prema stalnome tečaju, naspram 8,4%). Snažan rast robnog izvoza uvelike se može objasniti povećanim izvozom brodova te nafte i naftnih derivata. Rast izvoza nafte i naftnih derivata pritom je uglavnom posljedica rasta cijena, s obzirom na to da je izvezena količina toga energenta tek neznatno povećana. Isključujući brodove te naftu i naftne derivate, rast izvoza u prvih sedam mjeseci ove godine iznosio je 14,6% ili 1 postotni bod manje nego u istom razdoblju prošle godine.

Godišnji rast ukupnoga robnog uvoza, izražen prema stalnome tečaju, također je ubrzan, s 11,4% u prvih sedam mjeseci 2005. na 16,5% u istom razdoblju 2006. godine. Isključimo li naftu i naftne derivate, i kod preostalih je odsjeka

SMTK, promatranih zajedno, zabilježeno ubrzanje godišnjeg rasta uvoza sa 6,8% na 15%. Iako se dio spomenutog porasta odnosi na povećani uvoz kapitalnih dobara, koja mogu pridonijeti povećanju proizvodnoga kapaciteta gospodarstva, snažan rast robnog uvoza i dalje ostaje važno pitanje tekuće makroekonomske politike.

Glavna značajka kretanja na financijskom računu u drugom tromjesečju 2006. godine bio je snažan rast neto inozemnih izravnih ulaganja, koja su dosegla 0,8 mlrd. EUR ili 19,3% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Rast neto inozemnih izravnih ulaganja posljedica je podjednako i smanjenja ulaganja u inozemstvo i porasta ulaganja u Hrvatsku. Pritom su rast zadržane dobiti koja je pripala stranim vlasnicima domaćih poduzeća te dokapitalizacija pojedinih banaka i prodaja Plivina Istraživačkog instituta britansko-američkoj farmaceutskoj kompaniji GlaxoSmithKline najviše pridonijeli rastu izravnih ulaganja u Hrvatsku. Na računu portfeljnih ulaganja zabilježen je relativno mali neto priljev sredstava, uglavnom kao rezultat jednostranih učinaka trgovanja na sekundarnom tržištu državnih obveznica te promjene u strukturi portfelja domaćih banaka.

Na računu ostalih ulaganja ostvaren je neto priljev od 1 mlrd. EUR. Najznačajniji doprinos tom rastu dala su nova neto korištenja kredita od strane domaćih poduzeća (0,5 mlrd. EUR) i banaka (0,2 mlrd. EUR). Prema platnobilančnim podacima međunarodne su pričuve HNB-a tijekom drugog tromjesečja 2006. godine povećane za 697 mil. EUR.

Inozemni dug RH povećan je tijekom drugog tromjesečja 2006. godine s razine od 26,5 mlrd. EUR na 27,5 mlrd. EUR, nakon čega je do kraja kolovoza smanjen na 26,8 mlrd. EUR. Pad apsolutnog iznosa inozemnog duga u ljetnim mjesecima odraz je smanjenja duga banaka s razine od 10,3 mlrd. EUR zabilježene na kraju lipnja na 9,0 mlrd. EUR na kraju kolovoza. Dug sektora države nije se znatnije promijenio tijekom ljetnih mjeseci, dok je u istom razdoblju dug poduzeća nastavio intenzivno rasti te se povećao s 8,0 mlrd. EUR na kraju lipnja na 8,5 mlrd. EUR na kraju kolovoza. Jedan od ključnih čimbenika kretanja ukupnoga inozemnog duga u nastavku godine bit će inozemni dug banaka, za koji tek treba vidjeti da li je njegovo ljetno smanjenje samo kratkotrajnoga sezonskoga karaktera ili je pak naznaka početka novog trenda. Osim toga, ostaje i pitanje da li rastući inozemni dug poduzeća postaje svojevrsna zamjena za usporen rast duga banaka.

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima, mjerena indeksom pritiska na devizno tržište, tijekom ljetnih mjeseci nije prelazila granice koje bi upućivale na moguće poteškoće u međunarodnim plaćanjima. Iako je rast indeksa u srpnju bio nešto izraženiji, ostao je ispod kritične granice.

Snažan gospodarski rast rezultirao je i visokim fiskalnim prihodima pa je manjak konsolidirane opće države u prvom polugodištu 2006. bio manji od očekivanoga. Kao rezultat toga, Hrvatski sabor je u lipnju potvrdio prijedlog Vlade o izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2006. godinu. Rebalansom su uvećane i prihodna i rashodna strana proračuna, pri čemu je povećanje prihoda bilo veće. Rebalans proračuna, ali i izmijenjeni financijski planovi izvanproračunskih korisnika te jedinica lokalne i područne (regional-

ne) samouprave trebali bi rezultirati blagim smanjenjem manjka konsolidirane opće države na 3% ocijenjenog BDP-a.

Osim toga, krajem lipnja isplaćena je prva rata povrata duga umirovljenicima, kojim se umirovljenike obeštećuje zbog nižeg rasta mirovina od zakonom utvrđenoga u prošlosti. Dug umirovljenicima priznat je odlukom Ustavnog suda od 12. svibnja 1998. i najvećim će dijelom biti isplaćen tijekom 2006. i 2007. godine. Iako je Vlada odlučila da spomenute isplate ne uključi u proračun, one će unatoč tome imati znatan makroekonomski učinak.

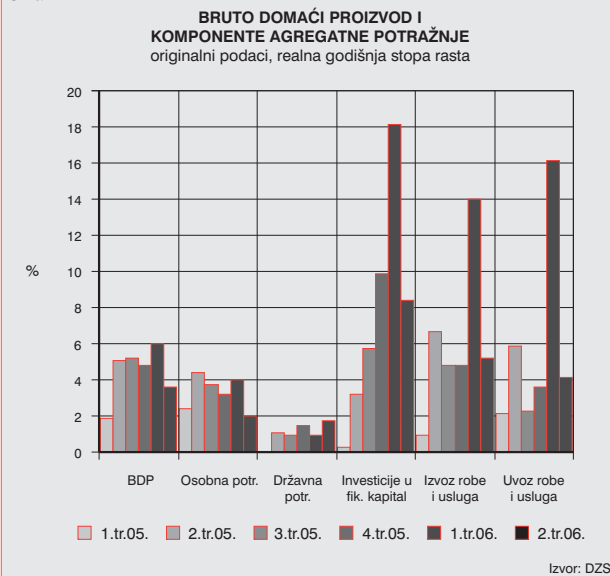
Prihodi konsolidirane opće države u prvih su šest mjeseci na godišnjoj razini uvećani za 11,4%. Spomenutom rastu, koji je bio znatno brži od rasta ostvarenog u istom razdoblju 2005. godine, najviše je pridonio rast prihoda od poreza na dodanu vrijednost (pojedinačno najznačajnije stavke poreznih prihoda), zatim prihoda od socijalnih doprinosa te prihoda od poreza na dobit. S druge strane, godišnji rast rashoda konsolidirane opće države bio je gotovo tri puta sporiji od rasta prihoda. Pritom su najviše porasli rashodi za socijalne naknade što je posljedica, među ostalim, godišnjeg rasta prosječne isplaćene mirovine od 2,8% te rasta broja korisnika mirovine za 1,5%. Kao rezultat snažnog rasta prihoda i umjerenog rasta rashoda neto operativni saldo u prvom je polugodištu 2006. bio pozitivan i iznosio je 1,1 mlrd. kuna. Međutim, kako se investicijska aktivnost države zadržala na gotovo jednakoj razini kao i u 2005. godini, neto nabava nefinancijske imovine dosegla je 3,8 mlrd. kuna, što je na koncu rezultiralo neto zaduživanjem u iznosu od 2,7 mlrd. kuna.

Dug opće države koji uključuje i dug HBOR-a uvećan je tijekom prvih šest mjeseci ove godine za 1,1 mlrd. kuna, dosegnuvši tako na kraju lipnja 109,7 mlrd. kuna. U skladu s namjerom države da se za financiranje manjka i refinanciranje dospjelih obveza okrene domaćem tržištu kapitala, nastavljen je rast unutarnjeg duga države i istodobno smanjenje inozemnog duga. Ako bi se dugu opće države s dugom HBOR-a pridodao potencijalni dug na osnovi izdanih državnih jamstava, ukupni dug opće države s dugom HBOR-a iznosio bi na kraju lipnja 2006. godine 122,4 mlrd. kuna.

Potražnja

Nakon snažnog ubrzanja gospodarskog rasta u prvom tromjesečju ove godine u drugom je tromjesečju došlo do njegova usporavanja pod utjecajem usporavanja rasta osobne potrošnje i slabljenja investicijske aktivnosti. Istodobno, premda slabija, dinamika međunarodne razmjene koja je posljedica nešto snažnijeg usporavanja realnog rasta uvoza robe i usluga u odnosu na njihov izvoz, rezultirala je ublažavanjem negativnog doprinosa neto inozemne potražnje realnom rastu BDP-a. Prema procjeni tromjesečnog obračuna bruto domaćeg proizvoda za drugo tromjesečje realni rast BDP-a iznosio je tako 3,6%, što je usporavanje gospodarskog rasta od 2,4 postotna boda u odnosu na prvo tromjesečje. Pri ocjeni kretanja ukupne gospodarske aktivnosti treba imati na umu da spomenuto godišnje usporavanje odražava učinke baznog razdoblja. Sezonski prilagođeni podaci, međutim, upućuju na kontinuirani rast razina bruto

Slika 1.

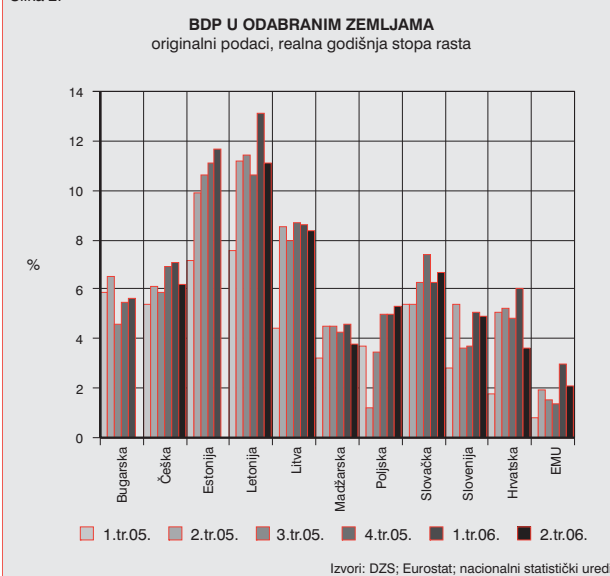

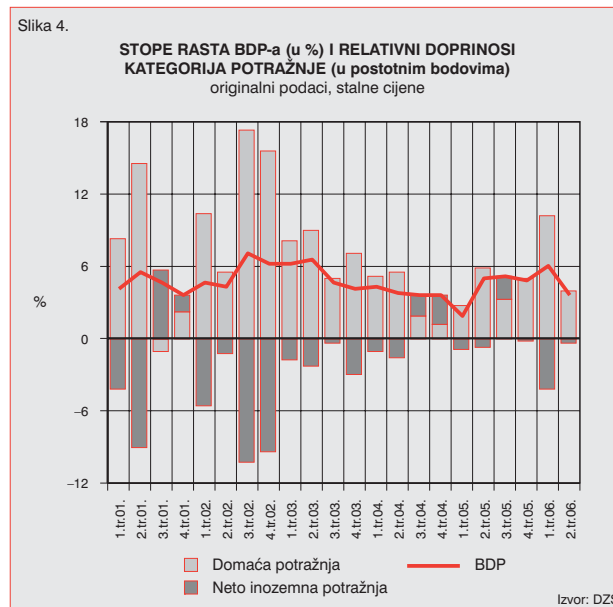
domaćeg proizvoda od drugog tromjesečja prošle godine. Tako se tromjesečni rast BDP-a ubrzao na 1,3% u drugom tromjesečju u usporedbi s 0,9% ostvarenih u prvom tromjesečju 2006. te 0,4% ostvarenih u posljednjem tromjesečju 2005. godine. Promatrajući kumulativno, BDP u stalnim cijenama u prvoj polovini godine bio je tako za 4,8% veći nego u istom razdoblju lani, kada je bio zabilježen godišnji rast ukupne gospodarske aktivnosti od 3,5%.

Mjesečni pokazatelji gospodarske aktivnosti, dostupni za srpanj i kolovoz, upućuju na ubrzanje realnog rasta BDP-a u trećem tromjesečju 2006. godine. Oporavak godišnje dinamike industrijske proizvodnje u srpnju i kolovozu (disperziran na sve industrijske grupacije) prate porast prometa u maloprodaji te povoljna kretanja u robnoj razmjeni, potvrđujući jačanje domaće i inozemne potražnje.

Snažnom ubrzanju rasta domaćeg izvoza početkom godine pogodovalo je ubrzanje gospodarskog rasta u međunarodnom okružju u prvom tromjesečju¹. U drugom se tromjesečju gospodarski rast u zemljama vanjskotrgovin-

Slika 2.

skim partnerima Hrvatske usporio, što je utjecalo na usporavanje rasta domaćeg izvoza u tom razdoblju. Prema trenutno dostupnim podacima usporavanje gospodarskog rasta zabilježile su sve promatrane zemlje, osim Poljske i Slovačke, čije se stope gospodarskog rasta ubrzavaju. Stope gospodarskog rasta u pojedinim zemljama iz odabrane skupine u drugom su se tromjesečju kretale od 3,8% (u Mađarskoj) do 11,1% (u Letoniji). U eurozoni došlo je u promatranom razdoblju do usporavanja stope gospodarskog rasta s 3,0% u prvom na 2,1% u drugom tromjesečju.

Prema najnovijim kratkoročnim prognozama Europske komisije za drugu polovinu 2006. godine u zemljama eurozone predviđa se porast razine gospodarske aktivnosti u rasponu od 0,5% do 0,9% u trećem, odnosno od 0,4% do 0,9% u posljednjem tromjesečju (prognoza je zasnovana na sezonski prilagođenim podacima). Navedene prognoze impliciraju nastavak stabilnog rasta na godišnjoj razini u zemljama eurozone u drugom polugodištu. U skladu s tim te zbog ukupnih povoljnih ostvarenja u prvom polugodištu, najnovije srednjoročne prognoze Europske komisije² iz rujna ove godine upućuju na mogućnost gospodarskog rasta u eurozoni od 2,5% za cijelu godinu (očekivana godišnja stopa rasta korigirana je naviše za 0,4 postotna boda u odnosu na prethodnu prognozu), prema sezonski prilagođenim podacima.

Sam indeks ekonomskog raspoloženja u zemljama eurozone, nakon neprekinutog rasta u prethodnih devet mjeseci, u kolovozu se blago smanjio. Taj je pokazatelj, međutim, još uvijek znatno viši od svoga dugoročnog prosjeka. Ostvarene promjene u kretanju toga kompozitnog indeksa ponajprije odražavaju smanjenje poslovnog optimizma u industriji, no ista je tendencija opažena i kod optimizma potrošača.

Inozemna potražnja

U drugom tromjesečju ove godine ublažila se vanjska neravnoteža Hrvatske pod utjecajem bržeg rasta izvoza robe i usluga u odnosu na njihov uvoz. Istodobno je rast ukupnog izvoza i uvoza bio sporiji nego u prvom tromjesečju. Izvoz je u drugom tromjesečju ove godine bio za 5,2% veći nego u istom razdoblju lani (godišnji rast ukupnog izvoza u prvom tromjesečju iznosio je čak 14,0%), dok se uvoz na godišnjoj razini usporio sa 16,1%, koliko je iznosio na početku 2006. godine, na 4,2% u drugom tromjesečju.

Ostvarena kretanja bila su u skladu s preliminarnim podacima o platnoj bilanci za to razdoblje, prema kojima se nominalni rast izvoza i uvoza robe i usluga usporio u odnosu na prvo tromjesečje. Nominalni podaci DZS-a o robnoj razmjeni za srpanj upućuju na ubrzavanje rasta robnog izvoza i uvoza na početku trećeg tromjesečja, što znači jačanje inozemne potražnje u tom razdoblju. Također, fizički pokazatelji turističkih ostvarenja pokazuju godišnji rast dolazaka i noćenja turista u srpnju.

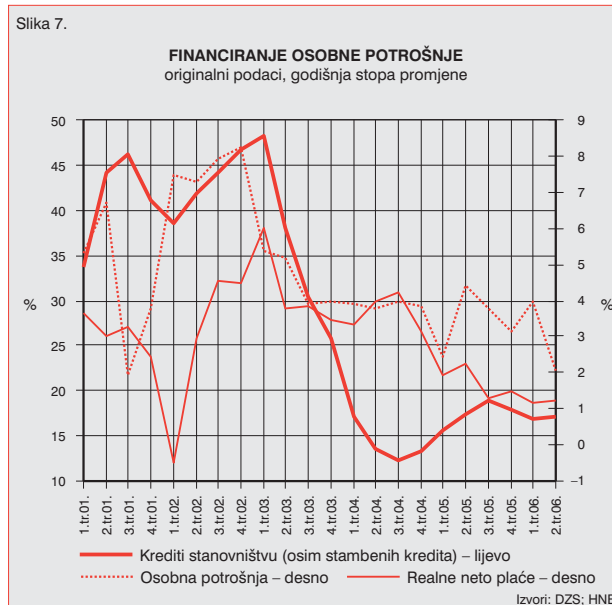
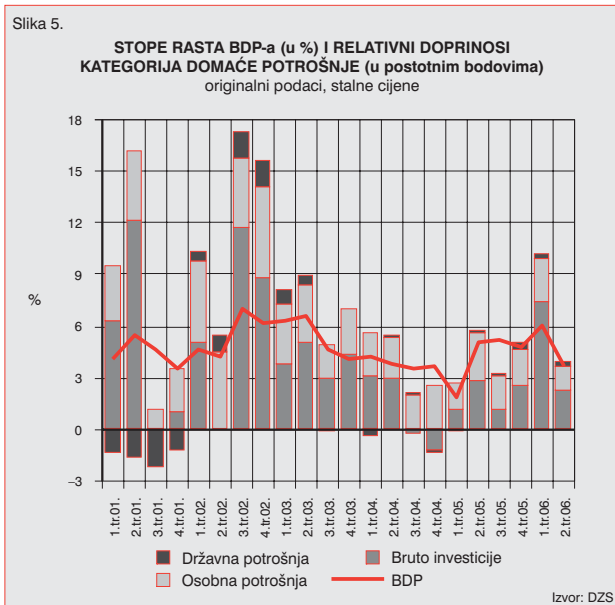
Domaća potražnja

Umjereno slabljenje domaće potražnje tijekom drugog tromjesečja ove godine posljedica je i usporavanja godišnjeg rasta bruto investicija i usporavanja godišnjeg rasta finalne domaće potrošnje. Kretanje finalne potrošnje obilježilo je u drugom tromjesečju blagi porast državne potrošnje, koji međutim nije bio dovoljan da kompenzira usporavanje rasta osobne potrošnje kao najznačajnije komponente agregatne potražnje. Ipak, treba naglasiti da su godišnje stope promjene investicija u fiksni kapital u promatranom razdoblju još uvijek visoke zbog visokih razina investicija dosegnutih krajem prošle i početkom ove godine. S druge strane, smanjenje godišnje stope promjene zaliha bilo je negativno pridonosilo gospodarskom rastu, no ta kategorija investicija sadrži statističku diskrepanciju, pa se ne može sa sigurnošću utvrditi koliki je doprinos samih zaliha gospodarskom rastu.

Mjesečni pokazatelji gospodarske aktivnosti, dostupni za

1 Podaci o gospodarskim kretanjima u inozemstvu podložni su revizijama, pa se realne promjene prikazane u tromjesečnim Biltenima HNB-a ne moraju uvijek međusobno poklapati.

2 Izvor: *European Commission: Interim Forecast*, rujan 2006.

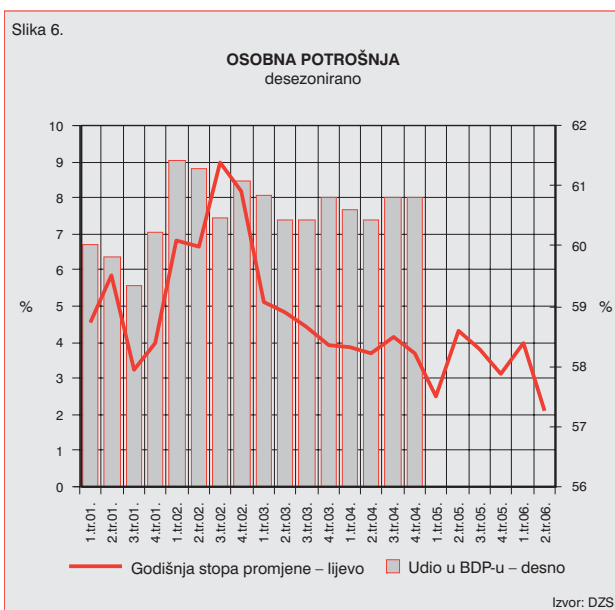

srpanj i kolovoz, upućuju na oporavak domaće potražnje i ukupnoga gospodarskog rasta u trećem tromjesečju. Navedena kretanja uvelike su usklađena s posljednjim rezultatima anketnih istraživanja o očekivanjima potrošača i poduzeća, koji uglavnom govore u prilog rastu poslovnoga i potrošačkog optimizma u tom razdoblju.

Osobna potrošnja

Kod osobne je potrošnje najsnažnije usporevanje, još od trećeg tromjesečja 2001. godine, zabilježeno u drugom tromjesečju ove godine. Tako je u promatranom razdoblju ova komponenta relativno skromno pridonosila realnom rastu BDP-a (samo 1,3 postotna boda), iako je ona, kako je rečeno, najvažnija komponenta agregatne potražnje.

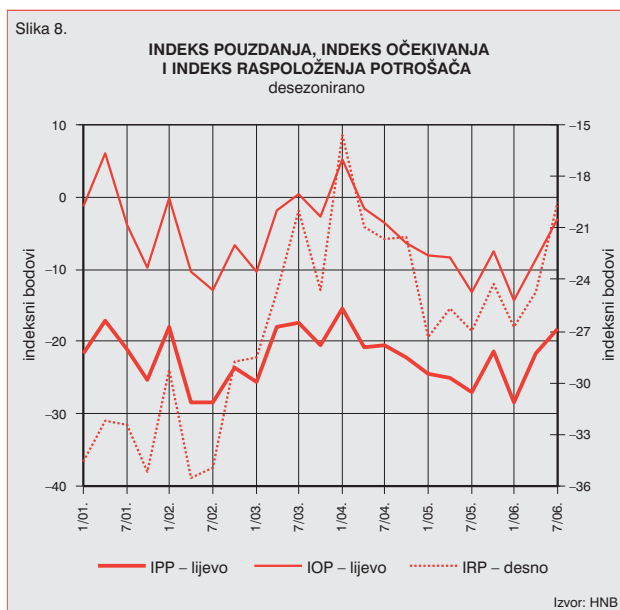
Dostupni mjesečni pokazatelji kretanja osobne potrošnje kao i promjene u izvorima njezina financiranja upućuju na ponovno ubrzanje njezina realnog rasta u trećem tromjesečju ove godine. Početak trećeg tromjesečja bio je obilježen, prema sezonski prilagođenim podacima, oporavkom razine

prometa u maloprodaji, što se pozitivno odrazilo i na godišnju dinamiku realnog prometa u trgovini na malo. Ta kretanja potvrđuje i dinamika prihoda od PDV-a u srpnju. Blago ubrzanje rasta zaposlenosti u srpnju 2006. godine (prema privremenim podacima DZS-a, koji donekle podcjenjuju ovaj porast zaposlenosti) bilo je praćeno stagnacijom godišnjeg rasta prosječnih realnih neto plaća u srpnju u odnosu na prosječan rast ostvaren u drugom tromjesečju 2006., koja se ipak odrazila na ubrzanje godišnjeg rasta mase plaća početkom trećeg tromjesečja. S druge strane, godišnji se rast broja osiguranika HZMO-a, koji se smatra pouzdanijim pokazateljem dinamike zaposlenosti od privremenih podataka DZS-a o zaposlenosti, u srpnju usporio. Nominalni bankovni plasmani stanovništvu, iz kojih su isključeni stambeni krediti, početkom trećeg tromjesečja ove godine rasli su nešto sporije te je njihova godišnja stopa promjene još uvijek visoka i iznosi 16,5%, promatrano prema prosječnom stanju kredita u srpnju i kolovozu. Takva kretanja potvrđuje i kretanje efektivnih plasmana banaka stanovništvu. Prva tranša povrata duga umirovljenicima u srpnju ove godine kao i najnovije usklađivanje rasta mirovina³ u rujnu (za mirovine iz srpnja) s polugodišnjim rastom nominalnih bruto plaća i potrošačkih cijena od 3,25%, pozitivno će djelovati na dinamiku osobne potrošnje u trećem tromjesečju.

Informacije o daljnjim namjerama potrošača, njihovim očekivanjima i mogućem budućem kretanju osobne potrošnje donekle može dati HNB-ova anketa pouzdanja potrošača. Rezultati srpanjskoga anketnog istraživanja, prema sezonski prilagođenim podacima, upućuju na nastavak rasta optimizma potrošača, posebno indeksa očekivanja potrošača, kao i indeksa raspoloženja potrošača. Istodobno je kod

³ Usklađivanje rasta mirovina provodi se od 2004. godine u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 30/2004.). Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju koji je stupio na snagu 31. prosinca 2005. (NN, br. 92/2005.) polugodišnje usklađivanje mirovina vrši se pak prema prosječnoj polugodišnjoj stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i prosječne bruto plaće.

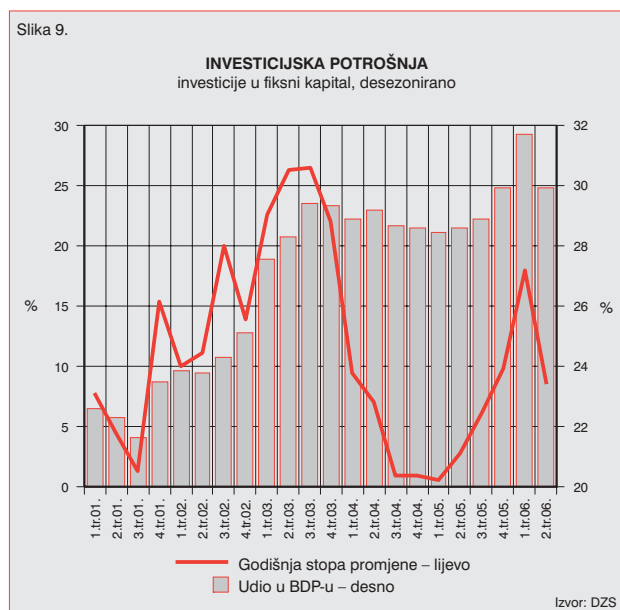

indeksa pouzdanja potrošača zabilježen nešto blaži rast zbog blagog porasta vjerojatnosti o povećanju štednje i očekivanog smanjivanja broja nezaposlenih u sljedećih dvanaest mjeseci.

Investicijska potrošnja

Investicije u fiksni kapital u prvom su tromjesečju realno porasle za 18,1%, što je najviša stopa rasta ove kategorije u razdoblju duljem od dvije godine. U drugom tromjesečju rast tih investicija bio je sporiji, uz i nadalje visoku stopu promjene od 8,4% godišnje, pa je njihov doprinos rastu BDP-a time smanjen s 4,8 u prvom tromjesečju na 2,7 postotnih bodova u drugom tromjesečju. Rast manje važne komponente bruto investicija, promjene zaliha, nakon visokog rasta u prvom tromjesečju u drugom je tromjesečju, kako je spomenuto, smanjen. Tako je i doprinos bruto investicija rastu BDP-a smanjen, i to sa 7,5 postotnih bodova u prvom na 2,3 postotna boda u drugom tromjesečju.

Dostupni pokazatelji investicijske aktivnosti na početku

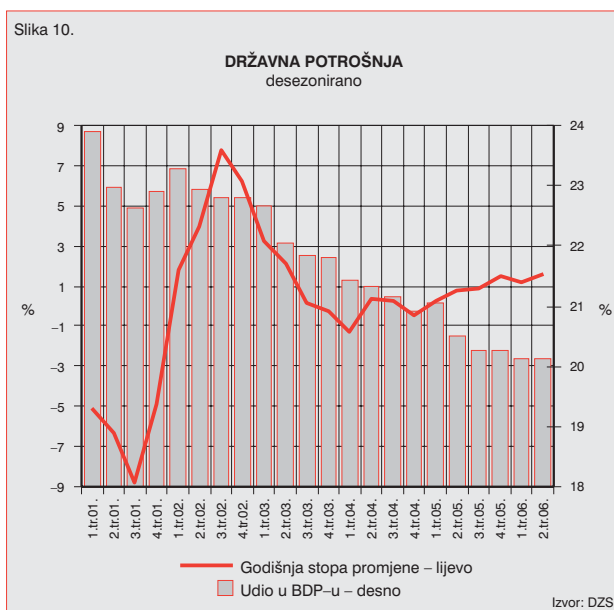

trećeg tromjesečja 2006. godine upućuju uglavnom na njezino jačanje u tom razdoblju. To potvrđuje godišnji rast proizvodnje intermedijarnih i kapitalnih proizvoda u srpnju i kolovozu, kao i rast uvoza tih proizvoda u srpnju, koji se ubrzao u odnosu na prosječan rast u drugom tromjesečju 2006. godine. Istodobno, zalihe gotovih proizvoda u industriji u srpnju smanjile su se na godišnjoj razini pod utjecajem smanjenja zaliha investicijskih i potrošačkih dobara. Također, godišnji se rast indeksa fizičkog obujma građevinskih radova u srpnju ubrzao u usporedbi s prosječnim rastom u drugom tromjesečju, iako je navedena dinamika građevinske aktivnosti odražavala dijelom i učinke baznog razdoblja. I u proizvodnji u području rudarstva i vađenja opaža se ubrzavanje godišnjeg rasta u srpnju i kolovozu.

Prema nominalnim podacima Ministarstva financija o ostvarenjima prihoda i rashoda na razini konsolidirane središnje države (GFS 2001) u srpnju 2006. zabilježeno je godišnje smanjenje kapitalnih rashoda države, nakon njihova rasta u drugom tromjesečju, no tu kategoriju rashoda karakterizira volatilitnost vremenske serije podataka. S druge strane, nominalni se godišnji rast bankovnih plasmana poduzećima u trećem tromjesečju (prema podacima za srpanj i kolovoz) i dalje ubrzavao, promatrano prema prosječnom stanju kredita u navedenom razdoblju. Kod efektivnih plasmana poduzećima godišnja stopa promjene nešto je veća. Istodobno, godišnji rast stambenih kredita blago se usporavao, a prema rezultatima srpanjskoga anketnog istraživanja pouzdanja potrošača postoji tendencija blagog rasta planiranih investicija u nekretnine kod stanovništva tijekom sljedeće godine dana.

Državna potrošnja

Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a realni godišnji rast državne potrošnje blago se usporio početkom ove godine. U drugom tromjesečju državna je potrošnja bila jedina kategorija agregatne potražnje kod koje je zabilježeno ubrzavanje godišnjeg rasta u odnosu na prvo tromjesečje. Ostvarena stopa realnog rasta državne potrošnje od 1,7% u drugom tromjesečju znači njezin najintenzivniji rast u pos-

ljednje tri godine. Usprkos tome, zbog relativno malog udjela državne potrošnje u BDP-u (oko 20%) njezin doprinos rastu BDP-a tek se blago povećao, s 0,2 postotna boda u prvom na 0,3 postotna boda u drugom tromjesečju.

Prema izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2006. godinu u drugom polugodištu može se očekivati ubrzavanje rasta državne potrošnje, ponajviše s osnove izdataka za korištenje dobara i usluga. Međutim, dostupni nominalni podaci Ministarstva financija o naknadama za zaposlene u javnoj upravi (uključujući otpremnine) i izdacima za korištenje dobara i usluga na razini konsolidirane središnje države za srpanj još ne pokazuju takve tendencije.

Proizvodnja

Prema tromjesečnom obračunu BDP-a stopa realnog rasta bruto dodane vrijednosti u prvom tromjesečju 2006. godine iznosila je 5,8%, što je ubrzavanje od 1,4 postotna boda u

odnosu na posljednje tromjesečje prethodne godine. Bruto dodana vrijednost u svim djelatnostima gospodarstva na početku 2006. rasla je sporije od BDP-a za 0,3 postotna boda pod utjecajem snažnog rasta poreza na proizvode umanjnih za subvencije.

U drugom tromjesečju godišnji se rast BDV-a usporio na 3,7%. Pritom je usporavanje zabilježeno u svim djelatnostima gospodarstva, osim u djelatnosti hotela i restorana gdje se realni godišnji rast u promatranom razdoblju ubrzao. Dodana vrijednost u svim djelatnostima gospodarstva u drugom tromjesečju rasla je brže od BDP-a za 0,1 postotni bod zbog sporijeg rasta poreza na proizvode umanjnih za subvencije.

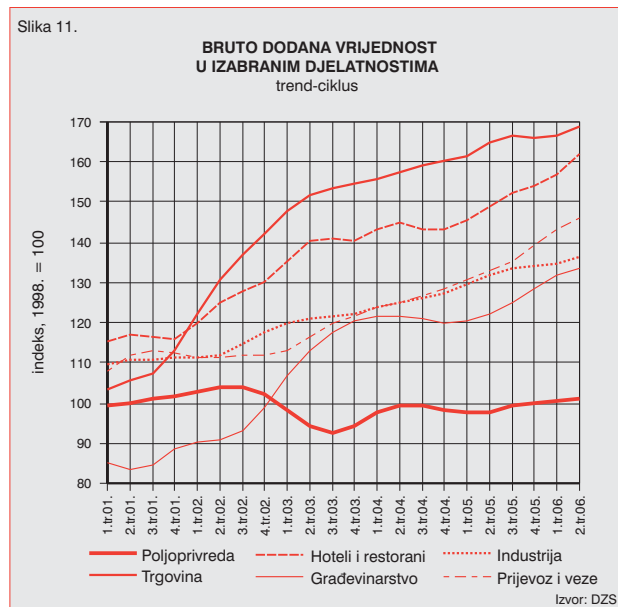
Pokazatelji gospodarske aktivnosti dostupni za srpanj i kolovoz ove godine upućuju na preokret tendencija koje su zabilježene u drugom tromjesečju, odnosno na ubrzavanje rasta ukupne bruto dodane vrijednosti u trećem tromjesečju ove godine. Početkom trećeg tromjesečja bilježi se snažan oporavak godišnje dinamike industrijske proizvodnje te blagi rast prometa u trgovini na malo kao i ubrzavanje rasta građevinske aktivnosti.

Industrija

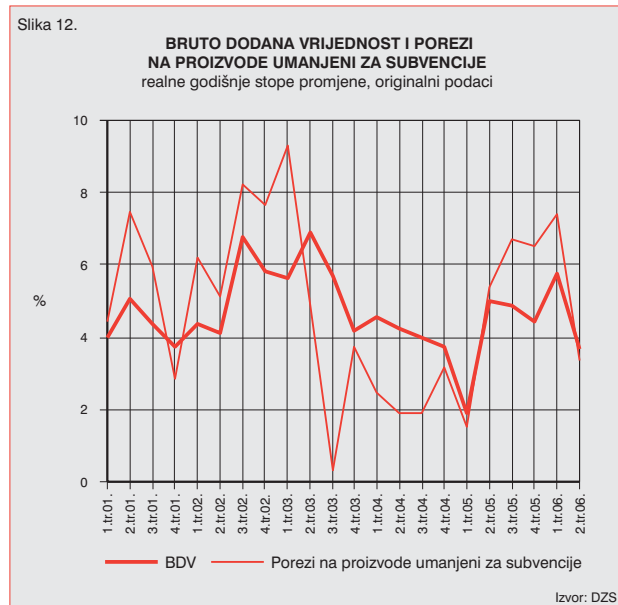
Realni godišnji rast BDV-a u djelatnosti industrije blago se ubrzao u prvom tromjesečju na 5,9% s 5,8%, koliko je iznosio krajem prošle godine. Doprinos ove djelatnosti realnom rastu BDV-a ostao je nepromijenjen, odnosno iznosio je 1,7 postotnih bodova. U drugom tromjesečju zabilježeno je snažno usporavanje realnog rasta BDV-a u industriji, na 1,1% godišnje. Time je i doprinos ove djelatnosti rastu BDV-a smanjen na samo 0,3 postotna boda.

Fizički pokazatelji DZS-a dostupni za srpanj i kolovoz 2006. godine upućuju na oporavak industrijske proizvodnje kao i na ubrzavanje njezine godišnje dinamike u promatranom razdoblju. Tako je kumulativna godišnja stopa rasta industrije u srpnju i kolovozu porasla na 6,3% s 1,1%, koliko je iznosila u drugom tromjesečju. Ubrzavanje rasta zabilježeno je u svim industrijskim grupacijama, a posebno se ističe godišnji porast proizvodnje investicijskih dobara.

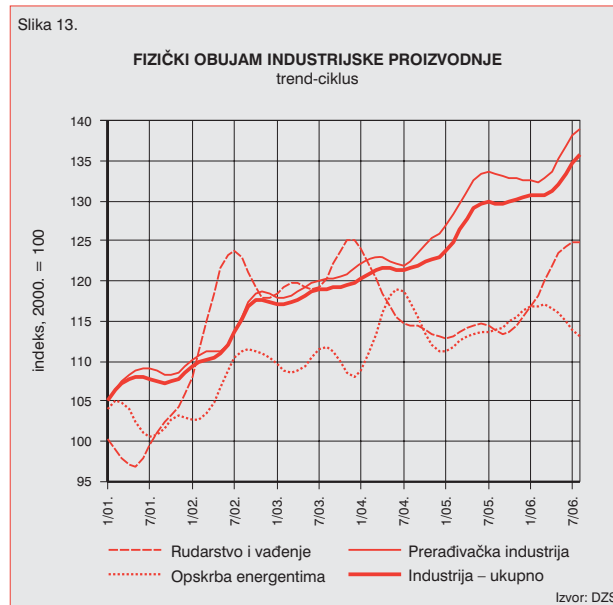
Slika 11.

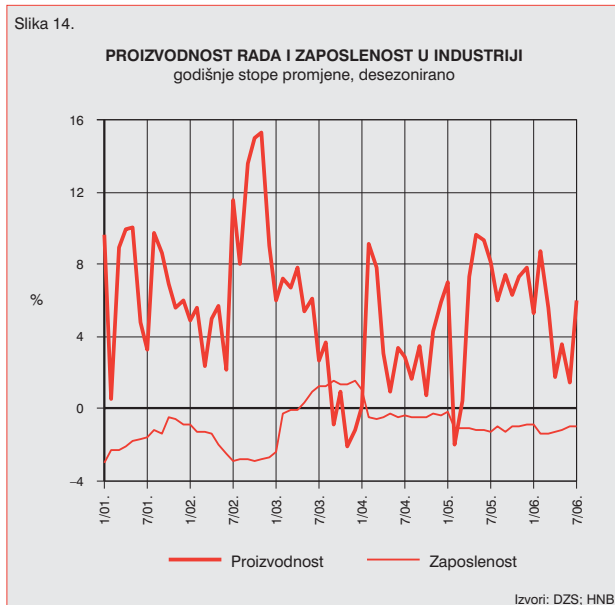

Slika 12.

Slika 13.

Nominalni podaci DZS-a o robnoj razmjeni za srpanj (sezonski prilagođeni) upućuju na snažno ubrzanje godišnjeg rasta robnog izvoza i uvoza na početku trećeg tromjesečja. Tako se u robnom izvozu godišnji rast ubrzao na 20,4% u srpnju 2006. godine, ponajprije zbog ubrzanja rasta izvoza investicijskih dobara i energije, što se uostalom primjećuje i kod uvoza. Robni je uvoz također ubrzano rastao u srpnju u odnosu na lipanj. Ova kretanja bila su dijelom pod utjecajem jačanja domaće potražnje, što utječe i na daljnje smanjenje zaliha gotovih proizvoda u industriji u istom razdoblju.

Kod prerađivačke je industrije, koja čini više od 80% industrijske proizvodnje, u srpnju i kolovozu zabilježena, prema sezonski prilagođenim podacima, kumulativna stopa rasta od 6,7% na godišnjoj razini, što je snažno ubrzanje njezina godišnjeg rasta u odnosu na drugo tromjesečje. U području rudarstva i vađenja bilježi se također snažno ubrzanje godišnjeg rasta, s 5,1% u drugom tromjesečju na čak 13,3% kumulativno u srpnju i kolovozu. Takva su kretanja bila u skladu s ubrzanjem godišnjeg rasta u građevinarstvu početkom trećeg tromjesečja. Nasuprot tim kretanjima, u srpnju i kolovozu zabilježeno je smanjenje razine proizvodnje u području opskrbe energentima, uz znatno usporavanje njezina rasta na godišnjoj razini.

U srpnju se godišnji rast proizvodnosti rada u industriji ubrzao, nakon snažnog usporavanja u drugom tromjesečju. Tako je godišnja stopa rasta proizvodnosti rada bila 6,0% u srpnju, dok je u drugom tromjesečju iznosila 2,3%. Do tog ubrzanja došlo je ponajviše zbog snažnog oporavka industrijske proizvodnje početkom trećega tromjesečja.

Trgovina

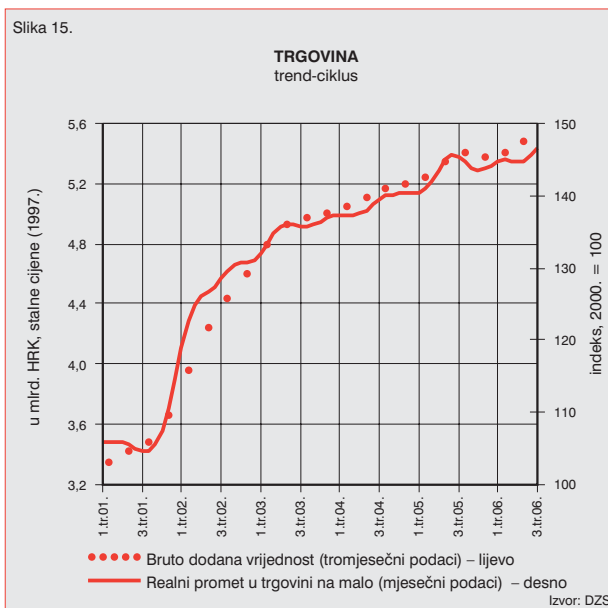
U prvom tromjesečju 2006. ponovo se ubrzao realni rast bruto dodane vrijednosti trgovine, nakon njegova usporavanja krajem prethodne godine. Tako je kod djelatnosti trgovine na početku godine zabilježena godišnja stopa njezina realnog rasta od 3,8%, što znači da je njezin doprinos rastu BDV-a povećan u odnosu na kraj prošle godine i iznosio je

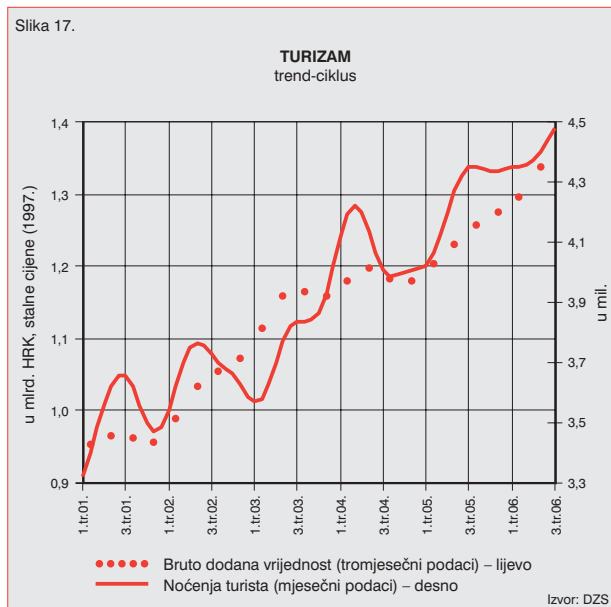
0,6 postotnih bodova. U drugom je tromjesečju rast BDV-a trgovine usporen na 2,6% godišnje. Tako se smanjio i doprinos ove djelatnosti rastu ukupne bruto dodane vrijednosti na 0,4 postotna boda. Ovakva kretanja u skladu su s nominalnim podacima o distributivnoj trgovini. Naime, nominalni podaci DZS-a o distributivnoj trgovini za drugo tromjesečje upućuju na usporavanje godišnjeg rasta djelatnosti trgovine u promatranom razdoblju, ponajviše zbog tendencije usporavanja rasta prometa u prodaji na veliko primijećene u ovoj godini. Također, tijekom prve polovine ove godine godišnji se rast prometa u prodaji na malo ubrzavao, dok su se zalihe u maloprodajnoj mreži smanjivale.

Realni promet u trgovini na malo, prema desezoniranim podacima, u drugom tromjesečju ove godine blago se smanjio na godišnjoj razini, i to prvi put nakon trećeg tromjesečja 1999. godine. To je bilo izazvano ponajviše realnim padom prodaje motornih vozila. Čini se da su te promjene u promatranom razdoblju bile usklađene i s realnom dinamikom kredita za kupnju automobila (u koju je uključen i lizing), s kretanjem broja novoregistriranih osobnih vozila kao i s podacima o planiranju kupnje automobila prema anketnom istraživanju potrošačkog optimizma početkom godine.

Početkom trećeg tromjesečja ove godine oporavlja se razina kao i godišnje stope promjene realnog prometa u trgovini na malo. Tako je u srpnju zabilježen godišnji rast maloprodaje od 1,6%, prema sezonski prilagođenim podacima. Kad se iz trgovine na malo izuzmu prodaja motornih vozila te motornih goriva i maziva, i početkom trećeg tromjesečja opaža se njezin nešto brži realni godišnji rast.

Promatra li se promet u trgovini na malo po trgovačkim strukama u srpnju, visoke stope nominalnog rasta imaju nespécializirane prodavaonice živežnim namirnicama te motorna goriva i maziva, koji su dali i najveće pozitivne doprinose nominalnom rastu trgovine na malo. Najveći negativan doprinos rastu trgovine na malo u promatranom su razdoblju opet dale knjige i papirnata roba, što je nastavak godišnjeg pada ove kategorije koji traje od početka 2006. godine. Doprinosi svih navedenih kategorija bili su znatno veći od njihovih udjela u nominalnom prometu trgovine na malo.

Građevinarstvo

Što se tiče djelatnosti građevinarstva, njezin se godišnji rast bruto dodane vrijednosti u prvom tromjesečju 2006. godine ubrzao na 11,5%, što je najveća stopa rasta te djelatnosti u posljednje dvije godine. Doprinos ove kategorije ukupnom gospodarskom rastu u tom razdoblju iznosio je 0,8 postotnih bodova. U drugom tromjesečju rast BDV-a građevinarstva usporen je na, i nadalje visokih, 8,3% godišnje, dok je doprinos ove djelatnosti rastu ukupne bruto dodane vrijednosti blago smanjen na 0,6 postotnih bodova.

Na početku trećeg tromjesečja razina građevinske aktivnosti stagnira, dok je godišnja stopa njezina rasta u srpnju bila veća od one ostvarene u lipnju. Kumulativna stopa godišnje promjene građevinskih radova ipak se nastavlja smanjivati od početka drugog tromjesečja, pa je u prvih sedam mjeseci ove godine iznosila 11,4% (u odnosu na 11,8% u prvom polugodištu). Što se tiče vrijednosti radova prema izdanim građevnim dozvolama, uz smanjenje razine, u srpnju se bilježi godišnji pad, no nužno je naglasiti volatilnost ove vremenske serije. Međutim, kod vrijednosti neto narudžbi građevinskih radova, koja je također navješćujući pokazatelj kretanja građevinske aktivnosti, u prvih pet mjeseci bilježi se blagi godišnji rast, ponajprije zbog rasta narudžbi za izgradnju zgrada. Valja spomenuti da je na početku drugog polugodišta 2006. zabilježen porast poslovnog optimizma u djelatnosti građevinarstva (prema konjunktornom testu *Privrednog vjesnika*). U skladu sa svim navedenim, u proizvodnji u području rudarstva i vađenja godišnji se rast u srpnju i kolovozu snažno ubrzao, a očit je bio i porast uvoza tih proizvoda početkom trećeg tromjesečja, što također upućuje na pozitivna kretanja u građevinarstvu u sljedećim mjesecima.

Turizam

Početkom godine zabilježen je realni godišnji rast BDV-a djelatnosti hotela i restorana od 5,6%. Međutim, zbog relativno malog udjela ove kategorije u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti, njezin je doprinos rastu BDV-a iznosio samo 0,1

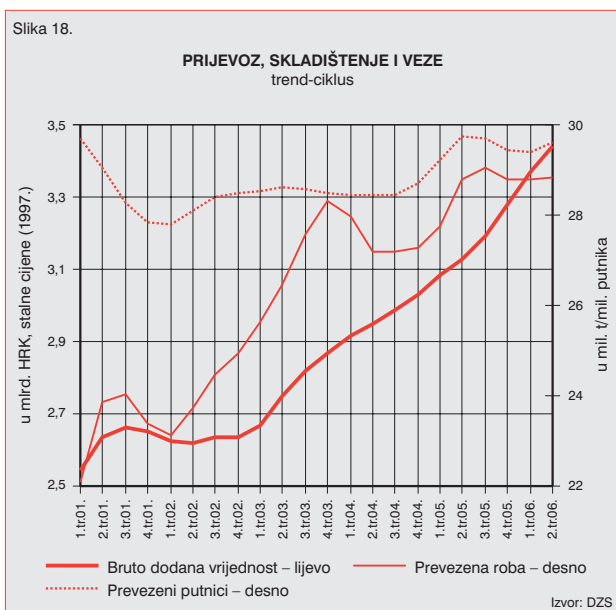
postotni bod. Valja imati na umu da kretanje bruto dodane vrijednosti ove djelatnosti ne odražava sve ekonomske učinke turističke potrošnje, koji ipak nadilaze doprinos djelatnosti hotela i restorana. U drugom tromjesečju ove godine djelatnost hotela i restorana bila je jedina djelatnost u kojoj se godišnji rast u odnosu na prvo tromjesečje ubrzao. Tako se godišnja stopa njezina realnog rasta povećala na 9,4%, pa je i doprinos ove djelatnosti rastu ukupnog BDV-a povećan na 0,4 postotna boda.

Broj noćenja i dolazaka turista u srpnju 2006. godine tek je blago porastao u odnosu na isto razdoblje 2005. godine, što se odrazilo na usporavanje njihova godišnjeg rasta. U srpnju je tako zabilježena godišnja stopa rasta noćenja svih gostiju od 2,7%, dok je broj dolazaka porastao za 1,1% (u odnosu na 8,1% za noćenja i 7,2% za dolazke turista u drugom tromjesečju). Pritom se u srpnju znatnije povećao broj dolazaka i noćenja domaćih turista. Među stranim gostima najviše noćenja u srpnju ostvarili su turisti iz Njemačke (16,2%), Slovenije (15,5%), Češke (10,3%), Austrije (8,0%) i Italije (7,7%).

Prijevoz i veze

Prema tromjesečnom obračunu BDP-a realni rast djelatnosti prijevoza, skladištenja i veza iznosio je u prvom tromjesečju 2006. godine, na godišnjoj razini, 9,9%. To je najveći rast BDV-a ove djelatnosti od posljednjeg tromjesečja 2001. godine. Kao rezultat toga porastao je i doprinos ove djelatnosti formiranju ukupne bruto dodane vrijednosti na 0,9 postotnih bodova, s 0,7 postotnih bodova krajem 2005. godine. U drugom tromjesečju zabilježeno je usporavanje godišnjeg rasta bruto dodane vrijednosti djelatnosti prijevoza, skladištenja i veza na 8,5%, pa se i doprinos ove djelatnosti rastu ukupne bruto dodane vrijednosti blago smanjio te je iznosio 0,8 postotnih bodova.

U drugom tromjesečju 2006. godine prijevoz putnika i robe je stagnirao, što se negativno odrazilo na njihovu godišnju dinamiku. Zabilježene stope promjena tako su iznosile -0,6% za prijevoz putnika i -0,8% za prijevoz robe.

U istom razdoblju slabi intenzitet prijevoza putnika u najvažnijem, cestovnom prijevozu, kojim se ostvaruje više od polovine ukupnog prijevoza putnika (kad se mjeri brojem prevezenih putnika, cestovni prijevoz nastavlja blago padati na godišnjoj razini, dok se kod cestovnog prijevoza putnika, mjenog u putničkim kilometrima, bilježi usporavanje godišnjeg rasta). U cestovnom prijevozu robe, mjenom tonama prevezene robe kao i tonskim kilometrima, u promatranom se razdoblju godišnji rast također usporava.

U telekomunikacijskim uslugama tijekom drugog tromjesečja 2006. nastavilo se godišnje smanjivanje broja utrošenih minuta nepokretne mreže po stopi većoj nego početkom godine (-14,6% u drugom u odnosu na -12,5% u prvom tromjesečju). Istodobno, broj utrošenih minuta pokretne mreže i nadalje raste, no nešto umjerenije nego početkom godine.

Tržište rada

U skladu s gospodarskom aktivnošću u prvoj polovini 2006. godine na tržištu rada ostvarena su pozitivna kretanja. Prema sezonski prilagođenim podacima registrirana se nezaposlenost smanjivala, i to snažnijom dinamikom u drugom nego u prvom tromjesečju. Glavni čimbenik takvog kretanja bilo je smanjenje priljeva u evidenciju nezaposlenih HZZ-a praćeno povećanjem zapošljavanja iz te evidencije. Trend opadanja registrirane nezaposlenosti, prisutan još od početka 2005. godine, uspio je i u srpnju, šesti mjesec zaredom, spustiti njezinu razinu. U kolovozu, pod utjecajem povećanog priljeva u evidenciju HZZ-a i smanjenja zapošljavanja iz te evidencije, dolazi do neznatnog povećanja registrirane nezaposlenosti na mjesečnoj razini, no to povećanje nije promijenilo činjenicu da se registrirana nezaposlenost na godišnjoj razini ipak smanjuje. Na kraju kolovoza stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 15,7%, koliko i na kraju srpnja, što je najniža stopa registrirane nezaposlenosti u posljednjih deset godina.

Privremeni podaci DZS-a o zaposlenosti kao i podaci o broju osiguranika HZMO-a u srpnju upućuju na rast ukup-

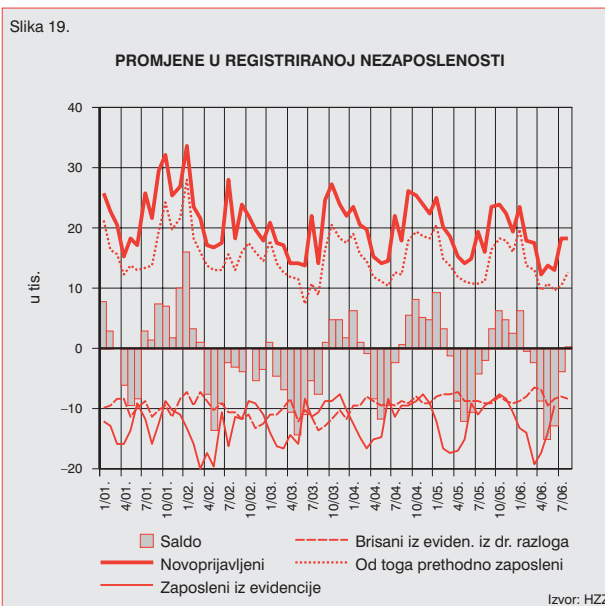
ne zaposlenosti. Prema podacima DZS-a ukupna zaposlenost raste peti mjesec zaredom, a godišnja stopa toga rasta prema istim podacima u drugom je tromjesečju iznosila 0,7%. Valja spomenuti da je ovdje riječ o privremenim podacima, koji će u travnju 2007. godine biti revidirani, i to vjerojatno naviše.

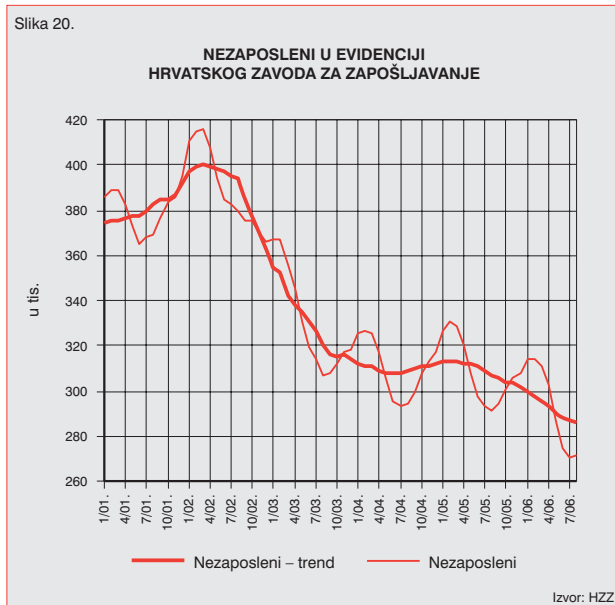
Godišnja stopa promjene prosječne realne bruto plaće isplaćene u drugom tromjesečju iznosila je 2,2% i bila je samo za 0,2 postotna boda veća nego u prvom tromjesečju jer su nominalne bruto plaće rasle uz ubrzani rast troškova života. Rast prosječne realne neto plaće u istom je razdoblju iznosio 1,2% i bio je manji od rasta prosječne realne bruto plaće zbog djelovanja porezne progresije. Na početku trećeg tromjesečja godišnji rast realnih bruto plaća usporio se na 2,0%.

Nezaposlenost i zapošljavanje

Pojačano smanjivanje priljeva osoba u evidenciju nezaposlenih HZZ-a u drugom tromjesečju ove godine uglavnom je bilo uzrokovano velikim smanjenjem broja novoprijavljenih nezaposlenih osoba u travnju, kada su se ukupno prijavile 12,3 tisuće osoba, što je najmanji broj novoprijavljenih osoba još od 1998. godine. Zapošljavanje iz evidencije HZZ-a u istom je razdoblju, pod utjecajem sezonskog zapošljavanja, također bilo pojačano u odnosu na prvo tromjesečje, pa je u svibnju gotovo 20 tisuća osoba iz evidencije zaposleno, no to nije bilo dovoljno da utječe na znatniji porast zapošljavanja iz evidencije i na godišnjoj razini. Pad broja osoba izbrisanih iz evidencije zbog drugih razloga osim zapošljavanja bio je zaustavljen početkom 2005. godine, pa i u drugom tromjesečju ove godine njihov broj stagnira na niskoj razini.

Ostvareni tokovi na tržištu rada pozitivno su utjecali na kretanje registrirane nezaposlenosti. Prema podacima iz kojih su eliminirani sezonski učinci, registrirana nezaposlenost se smanjuje od veljače 2005. godine, a u drugom tromjesečju ove godine dinamika smanjenja znatno se ubrzala u odnosu na prethodna razdoblja. Trend opadanja registrirane neza-

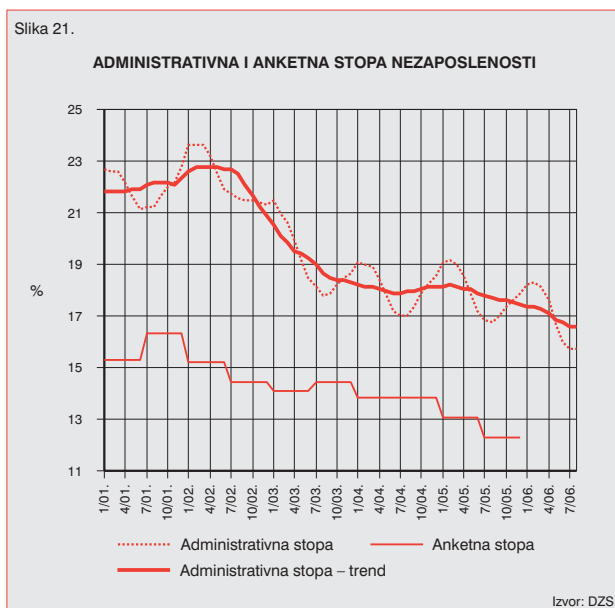

poslenosti, generiran ponajprije smanjenjem priljeva u evidenciju nezaposlenih, tijekom šest uzastopnih mjeseci djeluje na snižavanje razine registrirane nezaposlenosti, pa je na kraju srpnja 2006. godine bilo registrirano 270,8 tisuća nezaposlenih osoba.

Međutim, već na kraju kolovoza registrirana je 271,1 tisuća nezaposlenih osoba, što je zaustavilo smanjivanje razine registrirane nezaposlenosti na mjesečnoj razini. Tome je pridonijelo povećanje priljeva u evidenciju nezaposlenih HZZ-a u srpnju i kolovozu te smanjenje broja osoba zaposlenih iz te evidencije, zbog kojega se u kolovozu zapošljavanje iz evidencije vratilo na svoju uobičajenu razinu. Porast razine registrirane nezaposlenosti u kolovozu ove godine nije bio toliko velik i nije promijenio prisutni trend opadanja registrirane nezaposlenosti, pa je u tom mjesecu, prema sezonski prilagođenim podacima, bilo za 20,6 tisuća (6,7%) manje nezaposlenih osoba nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Stopa registrirane nezaposlenosti slijedila je dinamiku

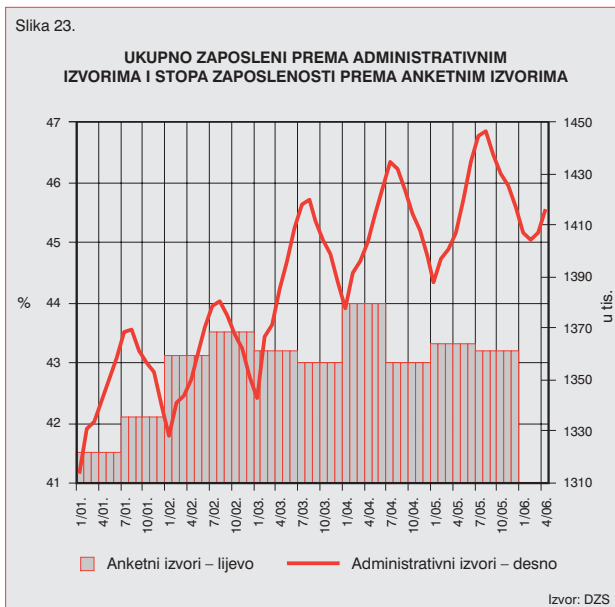
njezine razine te je u srpnju pala na 15,7% (sa 16,0% u lipnju), što je najniža stopa registrirane nezaposlenosti u posljednjih deset godina. Neznatno povećanje broja nezaposlenih osoba u evidenciji HZZ-a u kolovozu nije se odrazilo na stopu registrirane nezaposlenosti, pa se ona u kolovozu zadržala na 15,7%, što je za 1,1 postotni bod manje nego u istom mjesecu prošle godine. Prema posljednjim dostupnim anketnim podacima, stopa nezaposlenosti u 2005. godini iznosila je 12,7%, što je za 1,1 postotni bod manje nego u 2004. godini. Za potvrdu smanjenja nezaposlenosti u 2006. godini utvrđenog prema administrativnim podacima potrebni su anketni podaci o zaposlenosti i nezaposlenosti za prvu polovinu ove godine, koji će biti prikupljeni u studenome.

Pokazatelji zaposlenosti upućuju na nastavak rasta ukupne zaposlenosti u drugom tromjesečju 2006. godine podjednako dinamikom kao i u prvom tromjesečju. U 2006. godini broj osiguranika HZMO-a nastavlja rasti po visokim godišnjim stopama, koje su izrazite od lipnja 2005. godine kada je došlo do neočekivanog rasta broja osiguranika, a taj se trend nastavio i nakon lipnja. Tako tijekom drugog tromjesečja ove godine broj osiguranika HZMO-a raste po godišnjoj stopi od 3,1%, što je za 0,1 postotni bod više nego u prvom tromjesečju te za 1,3 postotna boda više nego u cijeloj 2005. godini.

Prema privremenim administrativnim pokazateljima DZS-a, ukupna zaposlenost raste već peti mjesec zaredom, pa je u srpnju bilo zaposleno gotovo 1,5 milijuna osoba. Godišnja stopa promjene ukupne zaposlenosti u drugom tromjesečju 2006. godine iznosila je 0,7%, što je za 0,1 postotni bod manje nego u prvom tromjesečju. Ta je godišnja stopa proizašla iz revidiranih podataka o zaposlenosti za razdoblje do siječnja 2006. godine i privremenih podataka za razdoblje nakon toga, pa će je revizija privremenih podataka o zaposlenosti za 2006., koja se očekuje u travnju 2007. godine, vjerojatno znatno povećati.

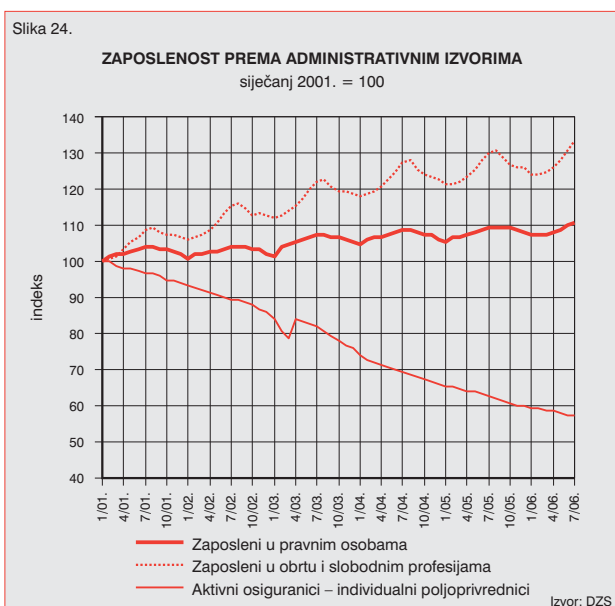
Broj zaposlenih u pravnim osobama, koje čine gotovo 80% ukupno zaposlenih, a ocjenjuje se na osnovi ankete poduzeća i naknadno se revidira, bio je glavni čimbenik rasta ukupne zaposlenosti tijekom prve polovine 2006. godine.

Učinak revizije zaposlenosti u pravnim osobama, koja obično znatno povećava zaposlenost, odredit će i godišnju dinamiku ukupne zaposlenosti. Broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama i nadalje pridonosi rastu ukupne zaposlenosti, a njihov je godišnji rast ubrzan s 2,1% u prvom tromjesečju na 2,3% u drugom tromjesečju 2006. godine. Što se tiče broja individualnih poljoprivrednika koji su aktivni osiguranci HZMO-a, s druge strane, nastavlja se bilježiti pad koji je gotovo poništio pozitivan doprinos rasta zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama ukupnoj zaposlenosti.

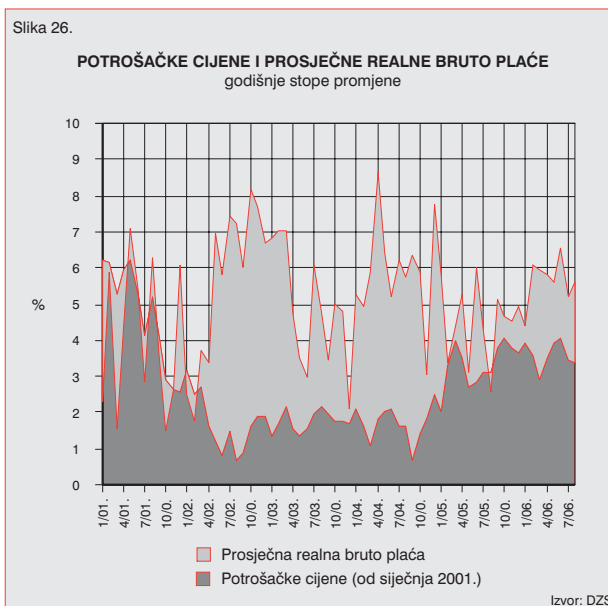
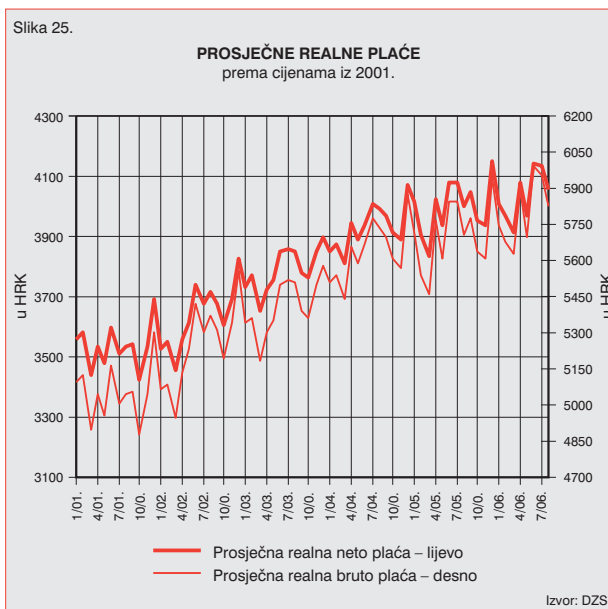
Na blago godišnje usporavanje rasta ukupne zaposlenosti najviše je utjecala njezina kontrakcija u poljoprivredi (0,9 tisuća ili 2,9%), rudarstvu i vađenju (0,2 tisuće ili 2,1%) te prerađivačkoj industriji (2,4 tisuće ili 0,8%). S druge strane, pozitivne doprinose ukupnoj zaposlenosti dali su poslovanje nekretninama i poslovne usluge (3,6 tisuća ili 4,1%), financijsko posredovanje (1,1 tisuća ili 3,4%) te građevinarstvo (3,7 tisuća ili 3,1%). Porast zaposlenosti u obrazovanju i, u manjoj mjeri, u zdravstvu amortizirao je smanjenje zaposle-

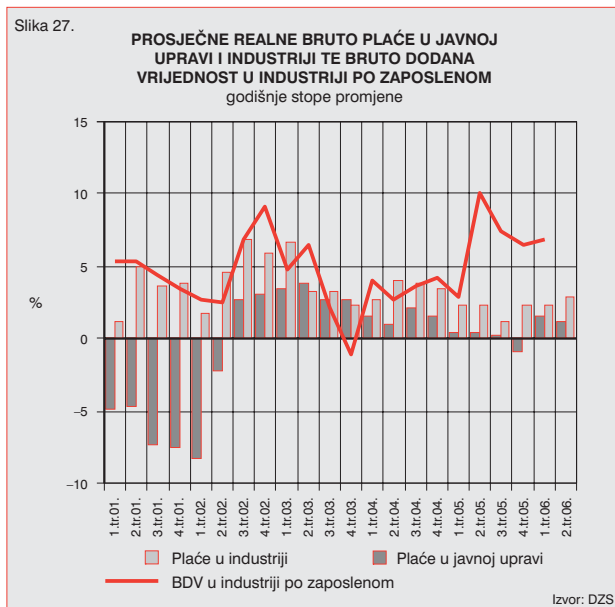

nosti u usko definiranoj javnoj upravi, tako da je u drugom tromjesečju ove godine u ukupnoj javnoj upravi zabilježen godišnji rast zaposlenosti.

Plaće i troškovi rada

Prvu polovinu 2006. godine obilježio je oporavak realnih bruto plaća u odnosu na 2005. godinu. Tako je rast godišnje stope prosječne realne bruto plaće isplaćene u drugom tromjesečju ove godine iznosio 2,2%, što je za 0,2 postotna boda više od njezina rasta u prvom tromjesečju. Početkom trećeg tromjesečja, istodobno sa slabljenjem zapošljavanja iz evidencije nezaposlenih HZZ-a, zabilježeno je smanjenje realnih bruto plaća, što je onemogućilo rast kumulativne godišnje stope rasta prosječne realne bruto plaće u kolovozu. Godišnji rast prosječne realne neto plaće isplaćene u drugom tromjesečju od 1,2% bio je ujedno jednak njezinoj kumulativnoj godišnjoj stopi rasta u kolovozu. Sporiji rast realnih neto plaća isplaćenih u drugom tromjesečju 2006. godine u

odnosu na rast realnih bruto plaća odražava učinke djelovanja porezne progresije.

Prosječna nominalna bruto plaća isplaćena u drugom tromjesečju rasla je po godišnjoj stopi od 6,1%, što je za 0,5 postotnih bodova više od ostvarenoga godišnjeg rasta u prvom tromjesečju ove godine. Rast nominalnih bruto plaća bio je praćen ubrzanim rastom troškova života, pa je učinak rasta nominalnih bruto plaća na kretanje realnih bruto plaća bio smanjen. U srpnju i kolovozu preokrenuo se smjer kretanja nominalnih bruto plaća i troškova života, što je rezultiralo smanjenjem godišnje stope rasta realnih bruto plaća.

Dinamika plaća prema djelatnostima i nadalje je razmjerno ujednačena, a nešto snažnijim godišnjim rastom realnih bruto plaća u drugom tromjesečju ove godine izdvojile su se djelatnosti poljoprivrede (13,4%), rudarstva i vađenja (3,8%) te poslovanja nekretninama i poslovnih usluga (3,5%). Pozitivan doprinos rastu prosječnih realnih bruto plaća dala je prerađivačka industrija (0,8%). Doprinos prerađivačke industrije rastu prosječnih realnih bruto plaća izuzetno je značajan u odnosu na ostale djelatnosti jer je prerađivačka industrija pridonijela rastu prosječnih realnih bruto plaća jednako koliko i građevinarstvo, trgovina na veliko i malo, javna uprava u užem smislu i obrazovanje zajedno.

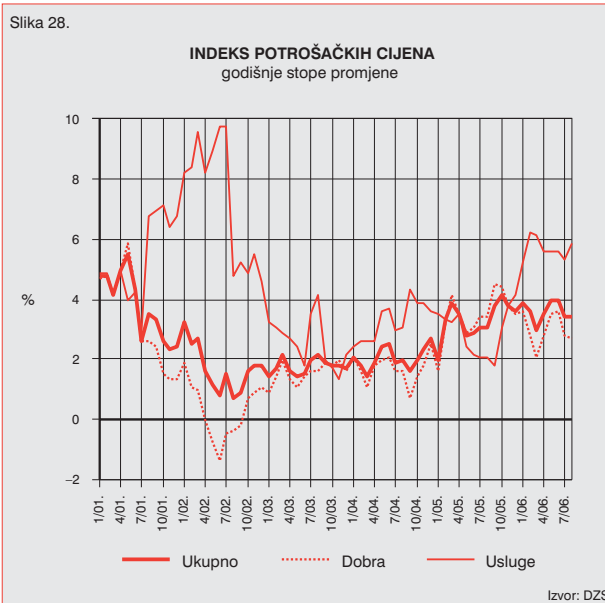
Realne bruto plaće u industriji slijedile su opće tendencije realnih bruto plaća, pa se godišnji rast prosječne realne bruto plaće u toj djelatnosti ubrzao s 2,4% u prvom tromjesečju na 2,9% u drugom tromjesečju ove godine. Rast proizvodnosti rada u industriji, mjeren dinamikom bruto dodane vrijednosti u industriji, u stalnim cijenama, po zaposlenom, u prvom je tromjesečju iznosio 6,9%, odnosno znatno više od rasta realne bruto plaće u tom razdoblju. Kao što navedena dinamika realnih plaća i proizvodnosti rada pokazuje, cjenovni pritisci koji su dolazili s tržišta rada nisu bili osobito snažni, a teško je očekivati da će revizija zaposlenosti u pravnim osobama izraziti promijeniti takvu sliku.

Cijene

Tijekom prvih osam mjeseci 2006. godine došlo je do blagog usporavanja godišnje stope inflacije potrošačkih cijena s 3,6% ostvarenih u prosincu 2005. na 3,4% u kolovozu 2006. godine. Pritom je godišnja stopa promjene indeksa potrošačkih cijena varirala između (maksimalno) 4,0% zabilježenih u svibnju i lipnju te (minimalno) 3,0% u ožujku. Spomenuto usporavanje godišnje stope inflacije potrošačkih cijena bilo je, prije svega, posljedica smanjenja godišnje stope temeljne inflacije (ponajviše zbog smanjenja godišnje stope rasta cijena mesa te odjeće i obuće) te manjim dijelom posljedica smanjenja godišnje stope promjene administrativno reguliranih cijena (ponajprije zbog usporavanja godišnje stope rasta cijena naftnih derivata). Nasuprot tome, tijekom promatranog razdoblja povećala se godišnja stopa promjene cijena poljoprivrednih proizvoda.

U prvih osam mjeseci ove godine inflatorni pritisci iz inozemstva bili su izraženi, a ogledali su se u porastu cijena sirove nafte i obojenih metala na svjetskom tržištu. Te je pritiske ublažavala aprecijacija kune prema američkom dolaru te odluka Vlade kojom se utvrđuje gornja granica cijene Eurosu-pera 95 od 8,00 kuna. Na kretanje inflacije potrošačkih cijena u domaćem gospodarstvu povoljno je utjecala blaga aprecijacija kune prema euru (prosječni tečaj kune prema euru u prvih osam mjeseci ove godine aprecirao je za 1,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine). Takvo kretanje tečaja djeluje stabilizirajuće na inflacijska očekivanja i stabilnost cijena potrošačkih dobara i sirovina koji se uvoze iz zemalja eurozone. Rast prosječne nominalne neto plaće od 4,8% u prvih osam mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine nije u većoj mjeri nadmašivao rast proizvodnosti rada u domaćem gospodarstvu, tako da inflatorni pritisci iz toga izvora nisu bili znatni.

Godišnja stopa temeljne inflacije tijekom prvih osam mjeseci ove godine postupno se smanjivala, pa je tako s 3,0%, koliko je bilo zabilježeno u prosincu 2005., pala na 2,2% u kolovozu ove godine. Stoga se doprinos temeljne inflacije ukupnoj

Tablica 1. Indeks potrošačkih cijena, godišnje stope promjene

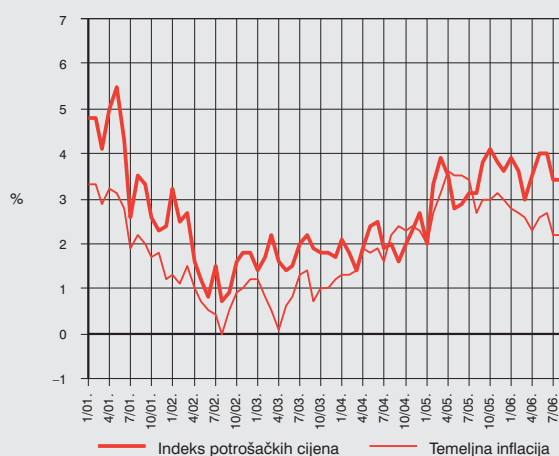
	Ponderi 06.	XII.05.	III.06.	VI.06.	VII.06.	VIII.06.
Ukupno	100,0	3,6	3,0	4,0	3,4	3,4
Prehrana i bezalkoholna pića	32,9	3,7	0,9	3,7	3,2	3,3
Alkoholna pića i duhan	5,6	1,1	1,3	2,0	1,9	1,8
Odjeća i obuća	8,0	3,6	2,9	2,6	0,0	0,4
Stanovanje, voda, energ., plin i dr.	15,1	5,4	9,1	9,0	8,7	8,9
Pokućstvo, oprema za kuću i dr.	4,7	2,9	2,4	2,5	2,4	2,1
Zdravstvo	2,9	8,6	9,4	7,7	7,5	8,9
Promet	11,3	3,8	2,8	4,4	3,1	2,1
Komunikacije	4,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Rekreacija i kultura	5,5	2,6	0,9	0,9	0,1	0,1
Obrazovanje	0,9	6,2	5,8	5,8	1,0	1,0
Ugostiteljske usluge	3,2	3,3	3,3	3,7	3,3	3,7
Ostala dobra i usluge	5,8	2,0	2,5	2,2	2,6	2,7
Dobra	76,9	3,5	2,1	3,6	2,8	2,7
Usluge	23,1	4,1	6,1	5,6	5,3	5,9

Izvor: DZS

godišnjoj stopi inflacije znatno smanjio – s 2,1 postotni bod u prosincu 2005. na 1,5 postotnih bodova u kolovozu 2006. Na to smanjenje temeljne inflacije ponajviše je utjecalo kretanje cijena mesa te odjeće i obuće. Godišnja stopa rasta cijena mesa smanjuje se kontinuirano od sredine 2005. godine, kada je, zbog poremećaja na tržištu mesa, prelazila razinu od 10,0%, pa je razina domaće inflacije bila pod velikim pritiskom zbog velikog udjela koji ova skupina dobara ima u košarici za izračun indeksa potrošačkih cijena⁴. Godišnja stopa promjene cijene mesa smanjila se sa 6,1% zabilježenih u prosincu 2005. na -0,4% u kolovozu 2006. Stoga se može ocijeniti da se situacija na tržištu mesa stabilizirala. Skupina dobara čiji se doprinos temeljnoj inflaciji tijekom prvih osam mjeseci znatno povećao su automobili, kod kojih je zabilježen rast godišnje stope promjene cijena sa -7,9% u prosincu 2005. na 1,1% u kolovozu ove godine.

Godišnja stopa rasta administrativno reguliranih cijena⁵ usporila se sa 6,1% u prosincu 2005. na 5,3% u kolovozu 2006., prije svega zbog smanjenja godišnje stope rasta cijena

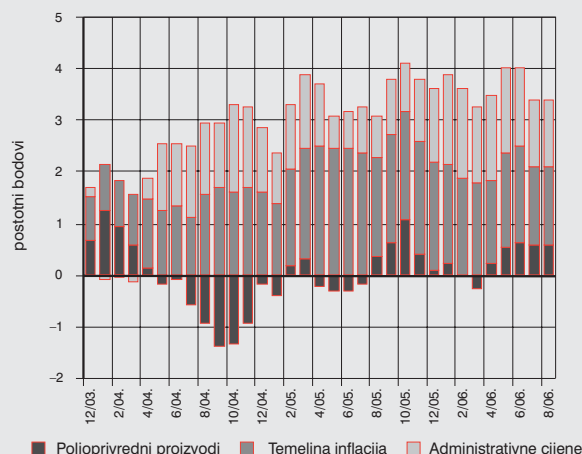
Slika 29.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA I TEMELJNA INFLACIJA^a
godišnje stope promjene

^a Temeljna inflacija izračunava se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje indeksa cijena na malo isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene proizvoda koje su administrativno regulirane (među ostalim, tu su svrstane cijene električne struje i naftnih derivata). Izvor: DZS

- 4 Udio mesa iznosio je u 2005. godini 9,7%, a u 2006. godini iznosi 9,9%.
5 Prema izračunu HNB-a

Slika 30.

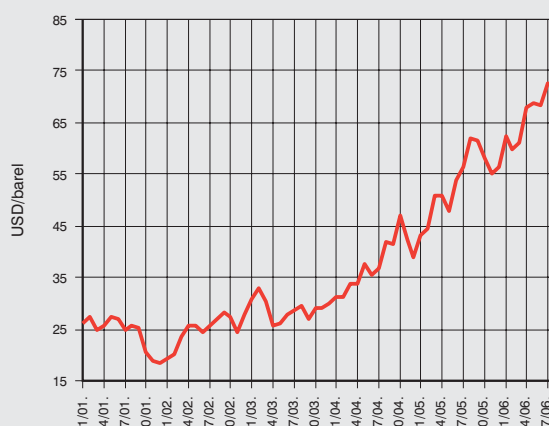
DOPRINOSI^a KOMPONENTATA INDEKSA
POTROŠAČKIH CIJENA GODIŠNJOJ STOPI INFLACIJE

^a Doprinos se definira kao relativna važnost određene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprinosa svih komponentata izraženih u postotnim bodovima u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena. Izvori: DZS; izračuni HNB-a

naftnih derivata s 15,7% zabilježenih u prosincu 2005. na 2,5% u kolovozu ove godine, pri čemu se njihov doprinos ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena smanjio s 0,8 postotnih bodova u prosincu 2005. na 0,1 postotni bod u kolovozu 2006. Spomenutom blažem rastu cijena naftnih derivata na domaćem tržištu pridonijeli su usporavanje godišnje stope rasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, aprecijacija kune prema američkom dolaru kao i odluka Vlade da se cijena Eurosopera 95 ograniči na (maksimalno) 8,00 kuna. Unatoč tome, godišnja stopa promjene administrativno reguliranih cijena ostala je i nadalje visokom, što je velikim dijelom posljedica znatnoga rasta određenih administrativno reguliranih cijena (vode i komunalnih usluga), koji je uglavnom ostvaren početkom 2006. godine. Tako je tijekom prvih osam mjeseci ove godine došlo do značajnog povećanja godišnje stope promjene cijena vode i komunalnih usluga s 0,6% zabilježenih u prosincu 2005. na 16,5% u kolovozu ove godine.

Godišnja stopa rasta cijena poljoprivrednih proizvoda počela se s 1,2% ostvarenih u prosincu 2005. na 9,0% u ko-

Slika 31.

PROSJEČNA CIJENA SIROVE NAFTE^a
NA SVJETSKOM TRŽIŠTU

^a Računa se kao prosjek sljedećih cijena nafte (promptna isporuka): Dubai Fateh, U.K. Brent i West Texas Intermediate. Izvor: Bloomberg

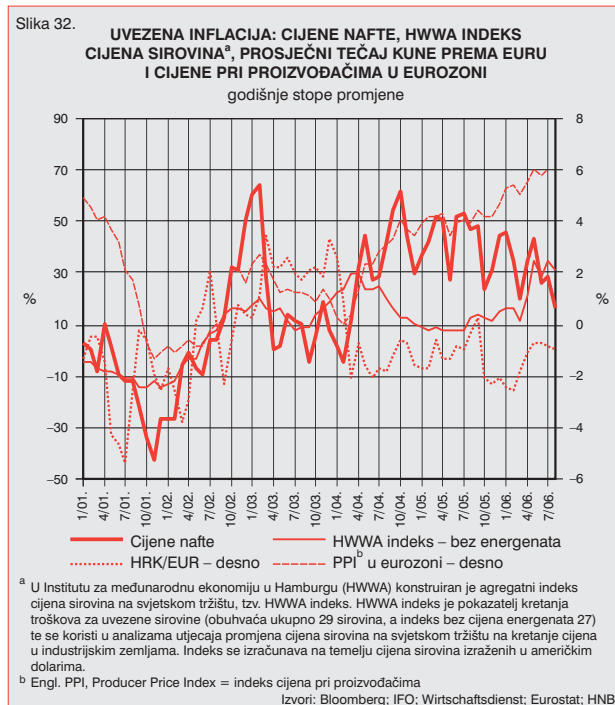
lovozu 2006., pri čemu je tome rastu najviše pridonijelo povećanje godišnje stope rasta cijena povrća s -5,0% u prosincu 2005. na 12,2% u kolovozu 2006. godine.

Tijekom prvih osam mjeseci 2006. godine cijene sirove nafte na svjetskom tržištu su rasle, ali znatno sporije nego u istom razdoblju prošle godine. Ovogodišnji rast cijena sirove nafte bio je velikim dijelom posljedica geopolitičkih napetosti (nesuglasice SAD-a i zemalja Europske unije s Iranom vezane uz program obogaćivanja urana te zaoštavanje krize na Bliskom istoku). Nadalje, politička previranja u Venezueli i Rusiji kao i nemiri u Nigeriji ograničili su ponudu sirove nafte, no i očekivanja mogućih ponovnih vremenskih nepogoda u Meksičkom zaljevu tijekom ljetnih mjeseci također su utjecala na privremeni porast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. Prosječna cijena barela sirove nafte na svjetskome tržištu porasla je za 27,3%, s 56,4 USD za barel u prosincu 2005. godine na 71,8 USD za barel u kolovozu 2006.⁶ Zbog nominalne aprecijacije tečaja kune prema dolaru cijena barela sirove nafte izražena u kunama povećala se tijekom spomenutog razdoblja znatno manje (za 16,0%). Srpanj i prvu polovinu kolovoza ove godine obilježile su rekordno visoke razine cijena barela sirove nafte na svjetskom tržištu, pa je pod utjecajem krize na Bliskom istoku i zbog zatvaranja naftnih polja na Aljasci zbog tehničkih problema dnevna cijena barela sirove nafte tipa Brent dosegla rekordnu razinu od 78,6 USD za barel⁷. Smirivanje sukoba na Bliskom istoku u drugoj polovini kolovoza spustilo je cijene nafte na svjetskom tržištu, tako da je prosječna cijena sirove nafte u kolovozu bila niža za 0,9% u odnosu na prethodni mjesec. Smanjivanje cijena nafte nastavilo se i u rujnu te je,

primjerice, dnevna cijena barela sirove nafte tipa Brent pala za 15,8% (sa 69,6 USD zabilježenih 31. kolovoza na 59,1 USD 26. rujna). Pad cijena sirove nafte pripisuje se većem porastu zaliha nafte u SAD-u od očekivanoga, revidiranju prognoza svjetske potražnje za naftom naniže te svršetku ovogodišnje američke ljetne sezone rasta potražnje za naftom. Među čimbenicima koji su također utjecali na spomenuto smanjenje cijena sirove nafte jesu i očekivanja da će OPEC zadržati dosadašnju razinu proizvodnje od 28 milijuna barela na dan, najava Irana da je spreman za daljnje pregovore o svom nuklearnom programu te intenzitet uragana u Meksičkom zaljevu slabiji od očekivanoga.

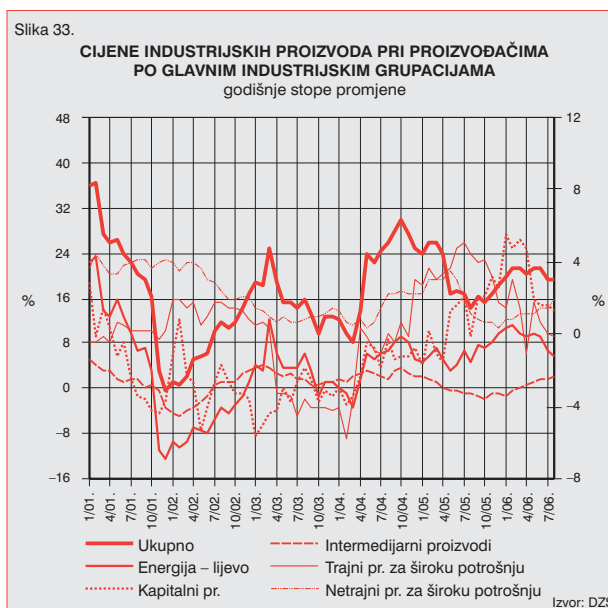
Pritisci uvezene inflacije na rast domaćih cijena tijekom prvih osam mjeseci ove godine potjecali su i od rasta cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu. Godišnja stopa promjene agregatnog HWWA indeksa, koji oslikava kretanje cijena sirovina na svjetskom tržištu (bez energije, izraženih u američkim dolarima) povećala se s 15,2% u prosincu 2005. na 31,4% u kolovozu 2006. Pritom je osobito izrazit bio rast cijena obojenih metala, kojih se godišnja stopa rasta povećala s 26,7% u prosincu 2005. na 71,6% u kolovozu 2006. Porast cijena obojenih metala uglavnom je bio posljedica snažne potražnje azijskih zemalja, posebice Kine, smatraju analitičari ESB-a.

Nadalje, porasla je i godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena u eurozoni, s 4,7% zabilježenih u prosincu 2005. na 6,0% u srpnju 2007. Najizraženije je bilo povećanje godišnje stope promjene cijena intermedijarnih proizvoda, koje analitičari ESB-a pripisuju povećanju cijena sirovina na svjetskom tržištu. Tijekom prvih sedam mjeseci ove godine nastavio se trend blagog povećanja godišnje stope rasta cijena potrošačkih dobara, što upućuje na to da proizvođači u eurozoni prelijevaju u određenoj mjeri porast troškova inputa na finalne proizvode. Prema posljednjim dostupnim podacima (za srpanj ove godine) godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena energije u eurozoni iznosila je 14,9%, intermedijarnih proizvoda 6,2%, kapitalnih proizvoda 1,5%, trajnih proizvoda za široku potrošnju 1,8%, a netrajnih proizvoda za široku potrošnju 2,0%.

6 Tijekom istog razdoblja 2005. godine taj je rast bio znatno izraženiji; naime, cijena barela sirove nafte povećala se ukupno za 58,5%, s razine od 39,0 USD u prosincu 2004. na razinu od 61,9 USD u kolovozu 2005. Veliki skok cijena ostvaren je u kolovozu 2005. zbog uragana koji su pogodili Meksički zaljev.

7 Podatak od 7. kolovoza 2006.

Godišnja stopa promjene cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima povećala se s 2,7%, koliko je bilo zabilježeno u prosincu 2005., na 3,1% u kolovozu 2006. Promatra li se kretanje proizvođačkih cijena po glavnim industrijskim grupacijama, najizraženije je bilo, slično kao i u eurozoni, povećanje godišnje stope promjene cijena intermedijarnih proizvoda s 0,7% u prosincu 2005. na 2,2% u kolovozu 2006., pri čemu je najizrazitiji skok ostvaren u proizvodnji metala, što se može pripisati poskupljenju tih sirovina na svjetskom tržištu. Tijekom prvih osam mjeseci 2006. godine godišnja stopa promjene cijena energije smanjila se i pala je s 9,8% u prosincu 2005. na 5,8% u kolovozu 2006., no i nadalje ostaje vrlo visokom. Usporavanje godišnje stope rasta cijena energije posljedica je znatnog pada godišnje stope rasta proizvođačkih cijena naftnih derivata s 31,5% u prosincu 2005. na 5,3% u kolovozu 2006. Osim toga, tijekom prvih osam mjeseci smanjila se i godišnja stopa promjene cijena kapitalnih proizvoda i trajnih proizvoda za široku potrošnju.

Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena u eurozoni (mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena) iznosila je u kolovozu ove godine 2,3% te je bila za 1,1 postotni bod manja od stope inflacije zabilježene u Hrvatskoj. Razlog tome je što su prehrana te stanovanje i druge komunalne usluge dali znatno veći doprinos inflaciji u Hrvatskoj u odnosu na onaj koji je zabilježen u eurozoni. Premda godišnja stopa promjene cijena prehrambenih proizvoda u kolovozu u Hrvatskoj (3,3%) nije bila mnogo viša od one zabilježene u eurozoni (2,9%), doprinos te skupine proizvoda ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena u kolovozu bio je znatno veći u Hrvatskoj nego u eurozoni (za 0,6 postotnih bodova), a razlog leži u tome što je udio cijena prehrane u košarici za izračun indeksa potrošačkih cijena znatno viši u Hrvatskoj (32,9%) nego u eurozoni (15,3%). Uz približno isti udio od 15% koji stanovanje, energija i komunalne usluge imaju u košarici za izračun indeksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj i u eurozoni, kod te je skupine proizvoda u kolovozu 2006. zabilježena znatno viša godišnja stopa promjene u Hrvatskoj (8,9%) nego u eurozoni (4,8%).

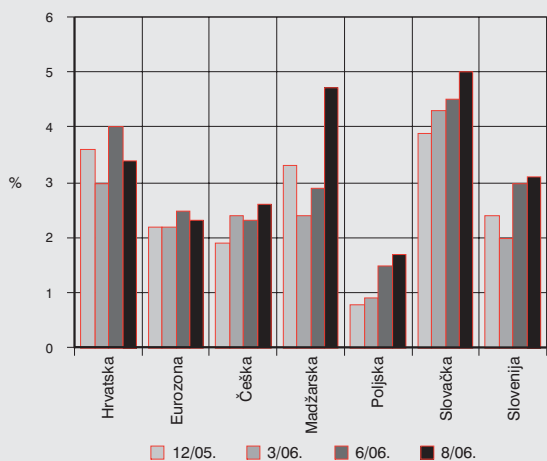
Tečaj

Tijekom drugog tromjesečja 2006. godine nominalni tečaj kune prema euru ukupno je aprecirao za 0,9%, s razine od 7,32 HRK/EUR zabilježene 31. ožujka na 7,26 HRK/EUR 30. lipnja 2006. S obzirom na to da su pritisci na aprecijaciju tečaja bili najizraženiji u svibnju i lipnju, središnja banka ih je nastojala ublažiti otkupivši na deviznim aukcijama od banaka ukupno 464,2 mil. EUR (u svibnju 184,6 mil. EUR te u lipnju još 279,6 mil. EUR). Tim je intervencijama emitiran znatan iznos kunske likvidnosti od 3,4 mlrd. kuna, čime je u velikoj mjeri zadovoljena povećana potražnja za kunama, potaknuta, među ostalim, sezonskim čimbenikom početka glavne turističke sezone, nastavkom financiranja domaće kreditne aktivnosti banaka sredstvima pribavljenima u inozemstvu i priljevom deviza namijenjenih ulaganju u kupnju dionica Plive. Tijekom drugog tromjesečja HNB je prodao Ministarstvu financija ukupno 8,6 mil. EUR, pa je na taj način iz optjecaja povučeno 63,0 mil. kuna.

U trećem tromjesečju 2006. godine nominalni tečaj kune prema euru kretao se između (minimalno) 7,24 HRK/EUR i (maksimalno) 7,43 HRK/EUR, odnosno u rasponu od 1,8% iznad do -0,9% ispod ostvarenoga prosječnoga dnevnog tečaja (7,30 HRK/EUR). Tijekom trećeg tromjesečja, zbog nešto izraženije deprecijacije kune prema euru u drugoj polovini kolovoza i prvih dvadeset dana rujna, ostvarena je, ukupno gledajući, deprecijacija kune od 1,7%, pri čemu je vrijednost eura povećana sa 7,26 kuna 30. lipnja na 7,38 kuna 30. rujna. Kretanje nominalnoga tečaja kune prema euru tijekom srpnja i u prvoj polovini kolovoza bilo je stabilno. U tom je razdoblju rast potražnje poduzeća za devizama ublažio aprecijacijske pritiske nastale zbog povećane sezonske potražnje za kunama tijekom turističke sezone i zbog novog izdanja državne obveznice u srpnju (u iznosu od 2,5 mlrd. kuna). U srpnju i kolovozu nije bilo potrebe za održavanjem deviznih aukcija HNB-a, a banke su potrebe za likvidnošću namirivale na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a. Tome u prilog govori i relativno niska varijabilnost tečaja ku-

Slika 34.

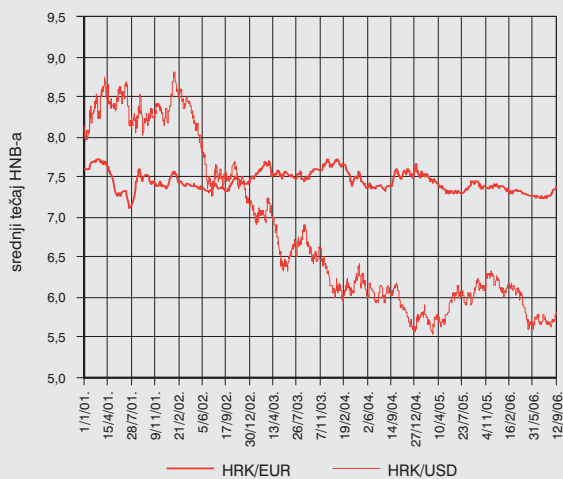
INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA U HRVATSKOJ I HARMONIZIRANI INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA U EUROZONI I ODABRANIM ZEMLJAMA EU
godišnje stope promjene

Izvori: DZS; Eurostat

Slika 35.

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA EURU I AMERIČKOM DOLARU

Izvor: HNB

ne prema euru. Tako je prosječna apsolutna promjena dnevnoga tečaja kune prema euru u srpnju i kolovozu iznosila 0,05% odnosno 0,07%, što je niže od prošlogodišnjeg prosjeka koji je iznosio 0,11%. Također, tijekom dvaju spomenutih mjeseci nije bilo većih deviznih transakcija HNB-a i Ministarstva financija.

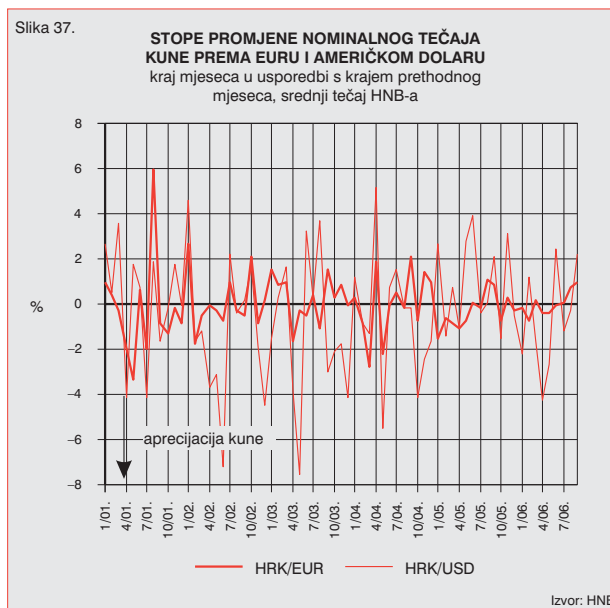
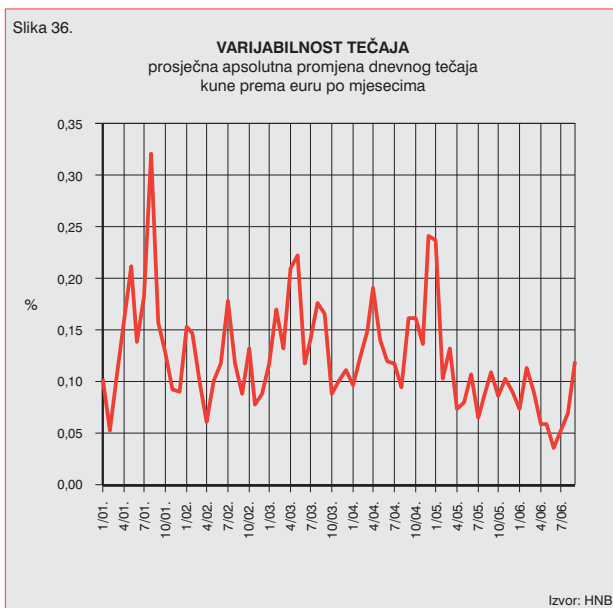
Nakon deprecijacije kune u drugoj polovini kolovoza tečaj kune prema euru nastavio je u rujnu nominalno deprecirati zbog povećane potražnje poduzeća za devizama, ali i potražnje za devizama pojedinih poslovnih banaka. Na povećanu potražnju pojedinih banaka za devizama utjecala je odluka središnje banke o proširenju osnovice za utvrđivanje minimalno potrebnih deviznih potraživanja koje banke moraju održavati u odnosu prema deviznim obavezama. Središnja banka ocijenila je da je povećana varijabilnost tečaja kune prema euru na domaćem deviznom tržištu (koja je posebno bila izražena sredinom rujna) značajna, stoga je u nastojanju da ublaži deprecijacijske pritiske prodala poslovnim bankama na deviznoj aukciji održanoj 19. rujna ukupno 125,5 mil. EUR, pri čemu je iz optjecaja povukla 930,1 mil. kuna. Osim toga, u tjednu kada je intervenirala na deviznom tržištu, središnja banka nije održala obratnu repo aukciju, tako da nije bilo nove emisije kuna putem toga instrumenta. Nakon devizne intervencije tečaj kune prema euru nakratko se stabilizirao, no od 26. rujna počinje jačati. Kako bi održala tečaj kune stabilnim u odnosu na euro, središnja banka odlučila je ponovo intervenirati, pa je na deviznoj aukciji održanoj 29. rujna od poslovnih banaka otkupila 138,7 mil. EUR te na taj način emitirala 1,0 mlrd. kuna. U rujnu je HNB provodio i devizne transakcije s Ministarstvom financija, kojemu je neto prodao deviza u ukupnoj vrijednosti od 2,4 mil. EUR, koje su bile potrebne za otplatu zajma za prilagodbu gospodarstva dobivenog od Svjetske banke. Prosječna apsolutna promjena dnevnoga tečaja kune prema euru u rujnu porasla je na 0,12%.

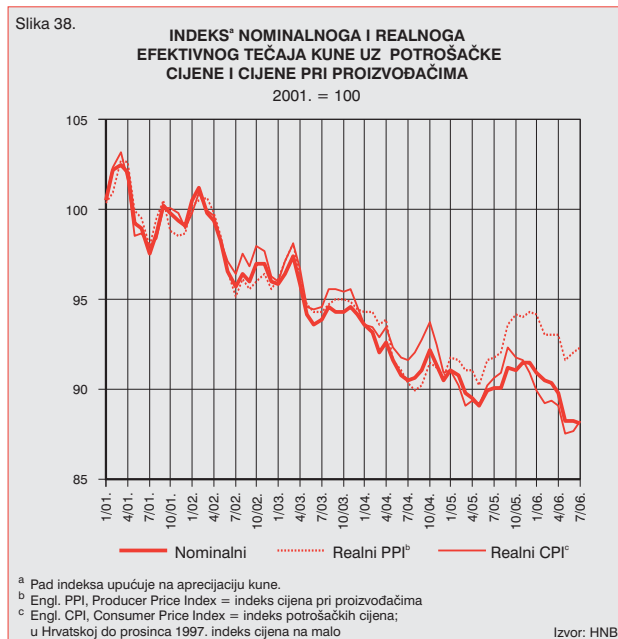
Tijekom trećeg tromjesečja tečaj američkog dolara prema euru na međunarodnom deviznom tržištu, ukupno gledajući, oslabio je za 1,1%, s razine od 1,25 USD/EUR zabilježene 30. lipnja na 1,27 USD/EUR 30. rujna. Tijekom sr-

pnja i kolovoza tečaj američkog dolara prema euru je deprecirao, a u rujnu se taj trend preokrenuo. Analitičari ESB-a smatraju da je slabljenje američkog dolara prema euru u srpnju bilo potaknuto gospodarskim pokazateljima objavljenim tijekom toga mjeseca u SAD-u, koji su bili nepovoljniji od očekivanih (npr. usporavanje na tržištu nekretnina i preliminarne podaci o usporavanju stope rasta BDP-a u drugom tromjesečju). Na deprecijaciju dolara prema euru u kolovozu utjecalo je smanjenje kamatne razlike između SAD-a i eurozone, do kojeg je došlo zbog povećanja referentne kamatne stope ESB-a za 0,25 postotnih bodova (na 3,0%), uz nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu Fed-a (5,25%). Tijekom rujna ostvarena je aprecijacija američkog dolara prema euru, koja je bila nešto izraženija tijekom prvih dvadeset dana, kada je tečaj američkog dolara prema euru ojačao za 1,3%. No, odmah nakon odluke kojom je Fed na sjednici održanoj 20. rujna zadržao referentnu kamatnu stopu nepromijenjenom, američki dolar počeo je ponovo slabjeti. U skladu s kretanjem tečaja kune prema euru te američkog dolara prema euru, tijekom trećeg tromjesečja ostvarena je blaga deprecijacija kune prema američkom dolaru od 0,6%, tj. kuna je s razine od 5,79 HRK/USD 30. lipnja oslabjela na 5,83 HRK/USD 30. rujna. U srpnju i kolovozu tečaj kune prema američkom dolaru aprecirao je za 1,2% odnosno 0,3%, dok je tijekom rujna deprecirao za 2,2%.

Uz spomenutu 1,7%-tnu nominalnu deprecijaciju kune prema euru i 0,6%-tnu deprecijaciju kune prema američkom dolaru, tijekom trećeg tromjesečja 2006. godine zabilježena je i deprecijacija kune prema švicarskom franku za 0,1% i slovenskom tolaru za 1,7% te prema funti sterlinga za 3,8%. Takvo je kretanje tečajeva kune rezultiralo deprecijacijom indeksa dnevnoga nominalnoga efektivnoga tečaja kune za ukupno 1,4% (30. rujna u odnosu na 30. lipnja 2006.).

Posljednji dostupni podaci o kretanju indeksa realnoga efektivnoga tečaja kune pokazuju da je u prvih sedam mjeseci 2006. godine kuna realno aprecirala prema košarici valuta za 3,0% (vrijednost indeksa u srpnju 2006. u usporedbi s vrijednošću indeksa u prosincu 2005.) deflacionirano potrošačkim cijenama, odnosno za 2,1% deflacionirano proiz-

vođačkim cijenama. Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune u spomenutom je razdoblju aprecirao za 3,8%, stoga razlike u ostvarenim stopama aprecijacije mjerenima indeksom nominalnoga i indeksima realnoga efektivnog tečaja odražavaju sporiji rast domaćih cijena od onih inozemnih - tako je rast potrošačkih cijena u Hrvatskoj u prvih sedam mjeseci bio znatno sporiji od rasta u SAD-u, dok je rast proizvođačkih cijena bio sporiji u usporedbi i s onima u eurozoni i s onima u SAD-u.

Monetarna politika i instrumenti

Monetarno okružje

U trećem tromjesečju 2006. godine monetarna politika djelovala je u uvjetima sezonski pojačane potražnje za kunama. Dobra kunska likvidnost, koja je u drugom i početkom trećeg tromjesečja kreirana otkupom deviza te operacijama fine prilagodbe, umanjila je potrebu za dodatnim kreiranjem likvidnosti putem redovitih obratnih repo operacija tijekom trećeg tromjesečja. Sredinom kolovoza započelo je sezonsko slabljenje tečaja kune, koje je u rujnu dodatno pojačala potražnja banaka za devizama zbog najavljenog uključivanja kunskih obveza s valutnom klauzulom u osnovicu za obračun minimalno potrebnih deviznih potraživanja počevši od listopada. Da bi spriječila naglo slabljenje tečaja kune, središnja je banka intervenirala prodajom deviza na deviznom tržištu, prvi put u protekle dvije i pol godine. HNB je paralelno s intervencijom najavio da se redovita tjedna obratna repo aukcija 20. rujna neće održati jer se pojačano slabljenje tečaja kune odvijalo u uvjetima vrlo visoke kunske likvidnosti. Stabilnost kamatnih stopa na tržištu novca i relativno skroman iznos ponuda na sljedećoj redovitoj obratnoj repo aukciji 29. rujna potvrdili su da otkazivanje aukcije nije imalo znatnijeg utjecaja na likvidnost sustava. Pokazalo se i da je

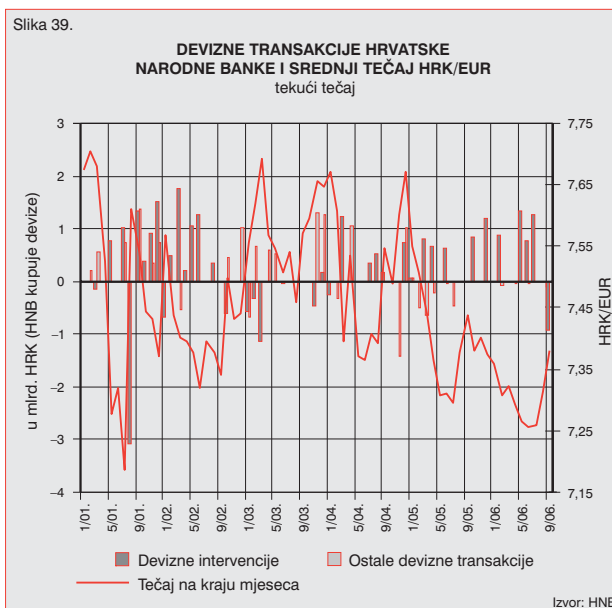
slabljenje tečaja ranije tijekom mjeseca bilo nepotrebno jer je tečaj kune na kraju rujna opet (naglo) ojačao.

Ljetna turistička sezona snažno utječe i na monetarna kretanja. Tako je veliki priljev od turizma u trećem tromjesečju 2006. godine pridonio snažnom rastu domaćih depozita, koji su iskorišteni za smanjenje inozemnih obveza poslovnih banaka i nastavak domaće kreditne aktivnosti. Za razliku od prethodne godine, rast deviznih depozita izostao je, a njega je u potpunosti zamijenio snažan rast kunskih depozita s valutnom klauzulom. To restrukturiranje pasive banaka, koje su banke provodile radi izbjegavanja mjera HNB-a, potaknulo je središnju banku na donošenje izmjena Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima u rujnu, kojom su u osnovicu za obračun, osim ukupnih deviznih obveza banaka, uključene i kunske obveze s valutnom klauzulom (vidi Okvir 1.).

Na kraju rujna 2006. godine ostvareni su i posljednji kvantitativni kriteriji iz *stand-by* aranžmana s MMF-om iz područja monetarne politike. Neto (raspoložive) međunarodne pričuve (izračunate kao prosjek 11 dana oko kraja tromjesečja, prema programskom tečaju), koje su prema kriterijima trebale minimalno porasti za 400 mil. EUR tijekom prvih devet mjeseci 2006. godine, povećane su u tom razdoblju za 694 mil. EUR. Istodobno, maksimalno dopušteno povećanje neto domaćih aktive HNB-a za 0,7 mlrd. kuna također je uspješno ostvareno; naime, NDA je smanjena za 2,0 mlrd. kuna.

Korištenje instrumenata monetarne politike

Nakon stabilnoga kretanja tečaja kune u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja, izraženi deprecijacijski pritisci u rujnu primorali su središnju banku da intervenira na deviznom tržištu. Tako je 19. rujna HNB prodao poslovnim bankama 125,5 mil. EUR, čime je povučeno 0,9 mlrd. kuna. Istodobno su poslovne banke raspolagale izrazitim viškom kunske likvidnosti (većim od 1,5 mlrd. kuna), pa HNB nije održao redovitu obratnu repo aukciju 20. rujna. Na taj način izbjeglo se prekomjerno kreiranje kunske likvidnosti u uvjetima

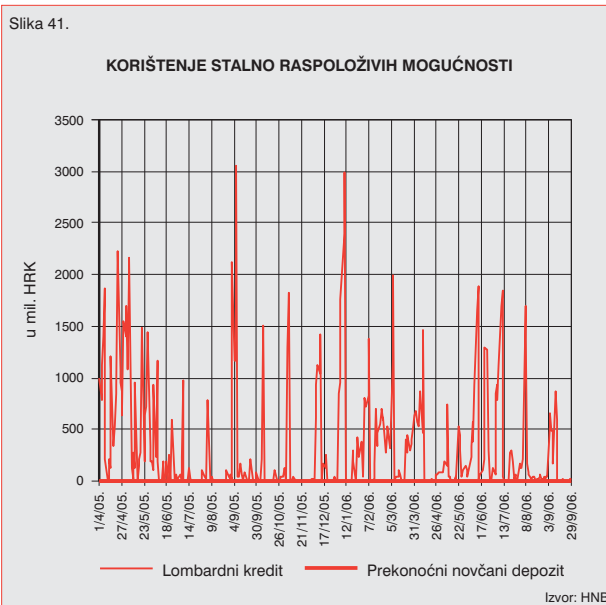

pojačane potražnje za devizama. Poslovne banke bile su primorane vratiti 2,5 mlrd. kuna s prethodne aukcije, a nisu imale mogućnost pribavljanja novih sredstava na taj način. Zajednički učinak devizne intervencije i izostanka redovite obratne repo aukcije bilo je povlačenje 3,4 mlrd. kuna iz bankarskog sustava, što ipak nije ugrozilo njegovu likvidnost. Na taj je način potaknuta potražnja banaka za kunama što se ogledalo i u blagom porastu kamatnih stopa na tržištu novca u rujnu, a kretanje tečaja stabiliziralo se u preostalom dijelu toga mjeseca. Dobra likvidnost sustava potvrđena je i na posljednjoj obratnoj repo aukciji u rujnu kada su poslovne banke tražile 1,5 mlrd. kuna, što je u potpunosti prihvaćeno. Pri kraju rujna tečaj je ponovo naglo ojačao, pa je središnja banka ponovo reagirala otkupom 138,7 mil. EUR kako bi prekinula špekulacije i stabilizirala devizno tržište.

Jednako kao i 2005. godine, kreiranje primarnog novca tijekom ljetnih mjeseci, tj. do opisanog povlačenja likvidnosti u rujnu, odvijalo se na redovitim tjednim obratnim repo aukcijama. Iako je riječ o razdoblju godine kada zbog turističke sezone jača potražnja za kunama, prosječan promet na obratnim repo aukcijama bio je tri puta manji nego u istom razdoblju prošle godine. Tome je najviše pridonio pojačani otkup deviza HNB-a u prvoj polovini godine (582,8 mil. EUR), kojim je kreirana znatna kunska likvidnost (4,2 mlrd. kuna), koja se zadržala i tijekom srpnja i tijekom kolovoza. Potražnja banaka na aukcijama kretala se uobičajenom unutarmjesečnom dinamikom, s tendencijom rasta na početku novog razdoblja održavanja obvezne pričuve (nakon druge srijede u mjesecu).

Prosječan iznos plasiranih sredstava na obratnim repo aukcijama u trećem tromjesečju iznosio je 1,1 mlrd. kuna, što je neznatno više (za 0,2 mlrd. kuna) od prosječnog prometa u prvoj polovini godine. HNB je nastavio prihvaćati sve pristigle ponude banaka. Granična stopa po kojoj su se prihvaćale ponude ostala je nepromijenjena i iznosila je 3,5%.

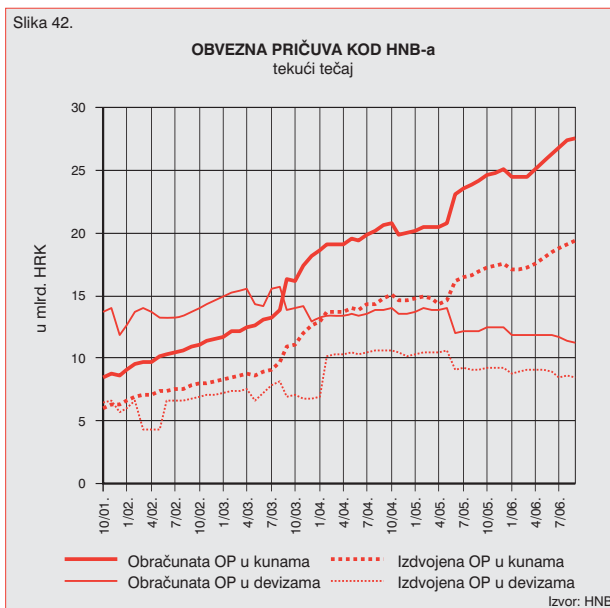
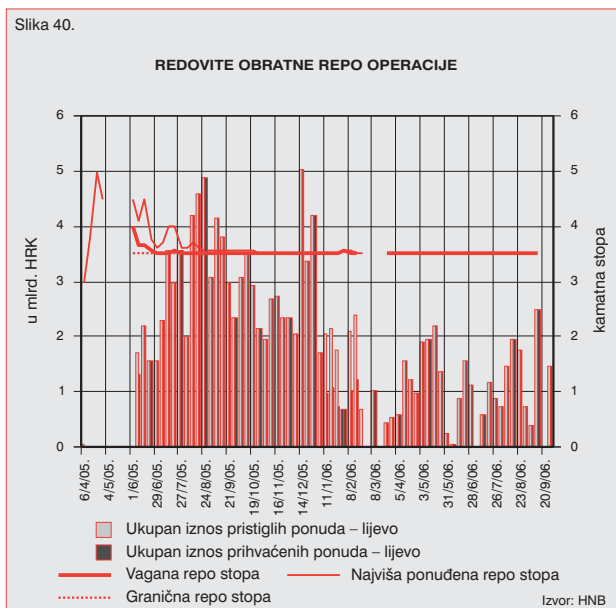
U sklopu operacija na otvorenom tržištu HNB je u lipnju prvi put proveo operaciju fine prilagodbe. Njome je središnja banka kreirala likvidnost (1,0 mlrd. kuna) potrebnu za finan-

ciranje isplate dijela prve rate duga umirovljenicima. Kako je ta operacija zapravo obratna repo transakcija nestandardnog dospeljeća i frekvencije, predviđeno je da se odvija sve dok se ne ostvari privatizacijski prihod države, najkasnije do kraja godine, tj. do prodaje vlasničkog udjela države u Plivi.

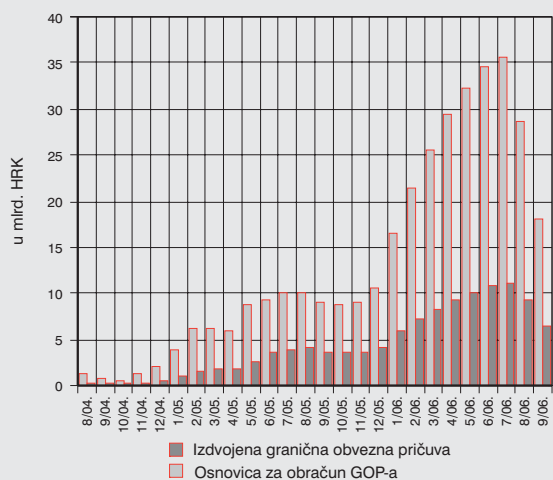
Sezonski porast domaćih izvora sredstava tijekom ljetnih mjeseci, koji je ove godine posebice obilježen rastom kunskih depozita (s valutnom klauzulom), utjecao je na povećanje osnovice za obračun kunske obvezne pričuve. Tako su poslovne banke u rujnu morale izdvojiti 1,3 mlrd. kuna više nego u lipnju, čime je ukupna izdvojena kunska obvezna pričuva dosegnula 19,3 mlrd. kuna. U prvih devet mjeseci ukupna kunska obvezna pričuva, izdvojena i održavana, povećala se za 2,5 mlrd. kuna te je u rujnu iznosila 27,6 mlrd. kuna.

Za razliku od kunske, devizna obvezna pričuva smanjila se tijekom trećeg tromjesečja. Pad deviznih inozemnih izvora poslovnih banaka te izostanak snažnog rasta deviznih depozita domaćih sektora tijekom turističke sezone djelovali su na smanjenje osnovice za obračun devizne obvezne pričuve.

Slika 43.

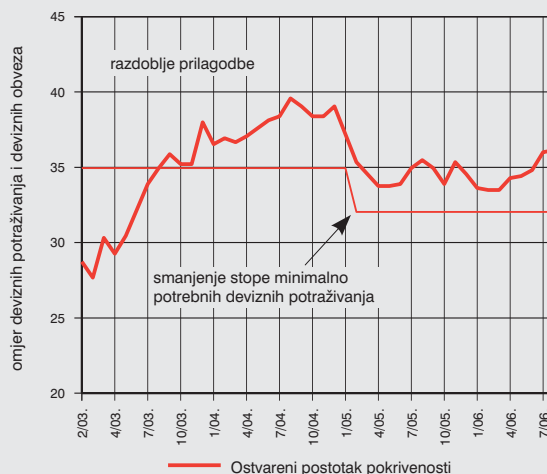
GRANIČNA OBEZNA PRIČUVA
tekući tečaj

Stopa granične obvezne pričuve povećana je u ožujku 2005. godine sa 24% na 30%, u lipnju 2005. godine sa 30% na 40%, a u siječnju 2006. godine stopa je uz proširenje osnovice povećana na 55%.
Izvor: HNB

Slika 44.

MINIMALNO POTREBNA DEVIZNA POTRAŽIVANJA
omjer likvidnih deviznih potraživanja i ukupnih deviznih obveza

Izvor: HNB

Kunski iznos obračunate devizne obvezne pričuve u rujnu iznosio je 11,3 mlrd. kuna što je 0,5 mlrd. kuna manje nego na kraju prethodnog tromjesečja te 1,2 mlrd. kuna manje nego na kraju prošle godine.

Sezonski pad inozemne pasive poslovnih banaka tijekom ljetnih mjeseci utjecao je i na veliko smanjenje osnovice za obračun granične obvezne pričuve, a time i na izdvojenu graničnu obveznu pričuvu. Prisjetimo se, u prvoj polovini godi-

ne poslovne su banke nastavile financirati svoju domaću kreditnu aktivnost iz inozemnih izvora, a dodatni učinak na povećanje izdvojenog GOP-a imale su i strukturne promjene ovog instrumenta monetarne politike (siječanjsko povećanje stope izdvajanja na 55% i proširenje osnovice za obračun). Tako su poslovne banke u srpnju morale beskatmatno izdvojiti rekordnih 11,1 mlrd. kuna, no ta se obveza u samo dva mjeseca smanjila za 4,7 mlrd. kuna. Na kraju rujna izdvojena granična obvezna pričuva poslovnih banaka iznosila je

Okvir 1. Izmjena Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima

Odlukom guvernera Hrvatske narodne banke u rujnu 2006. godine u osnovicu za obračun minimalno potrebnih deviznih potraživanja od 32% uključene su, uz devizne obveze poslovnih banaka, i kunske obveze s valutnom klauzulom. Na taj se način izjednačavaju devizni izvori s kuskim izvorima s valutnom klauzulom, čime je instrumentu minimalno potrebnih deviznih potraživanja vraćena bonitetna uloga koju je taj instrument dobio kada je bio dizajniran još 2003. godine.

Naime, trend zamjene devizne pasive kuskom pasivom

s valutnom klauzulom, koji se posebice intenzivirao u 2006. godini, omogućavao je poslovnim bankama da dodatno ubrzaju financiranje domaćih plasmana uz manje troškove, odnosno bez obveze da likvidnim deviznim potraživanjima pokrivaju kunske obveze s valutnom klauzulom (vidi Tablicu 1.). Takvo valutno restrukturiranje svoje pasive poslovne su banke ostvarivale porastom kuskih izvora s valutnom klauzulom, koji je potican atraktivnim kamatnim stopama i marketinškim akcijama. Oslobođanje od obveze minimalne devizne pokrivenosti pridonijelo je ubrzanju rasta plasmana i povećalo je bankama slobodna devizna sredstva koja su poticala potražnju za kunama i stvarala dodatne aprecijacijske pritiske.

Tablica 2. Propisano izdvajanje sredstava s osnove obvezne pričuve i minimalno potrebnih deviznih potraživanja, u postocima

Osnovica za obračun	Stopa obvezne pričuve		Minimalno potrebna devizna potraživanja	Ukupno izdvojena sredstva
	u kunama	u devizama		
Devizni depoziti	17 × 50 = 8,5	17 × 50 = 8,5	32 – 8,5 = 23,5	40,5
Kunski depoziti	17			17
Kunski depoziti s valutnom klauzulom	17			17
Kunski depoziti s valutnom klauzulom – izmjena	17		32	49

Izvor: HNB

Tablica 3. Struktura agregata oročenih depozita i primljenih kredita poslovnih banaka, u milijunima kuna i postocima

	12./2004.		12./2005.		06./2006.		08./2006.	
	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio	Stanje	Udio
Kunski	19.092	13	26.153	16	29.998	17	29.522	17
Kunski s valutnom klauzulom	16.097	11	27.206	16	39.533	22	42.550	24
Devizni	109.135	76	113.118	68	108.590	61	105.179	59
Ukupno	144.324	100	166.477	100	178.121	100	177.251	100

Napomena: Prikazani podaci uključuju sve sektore (nerezidente i rezidente). Izvor: HNB

Na kraju kolovoza ove godine kunske obveze poslovnih banaka s valutnom klauzulom iznosile su 43,8 mlrd. kuna, od čega je gotovo cjelokupan iznos (97%) otpadao na oročene depozite i primljene kredite poslovnih banaka. U Tablici 2. prikazano je kretanje tih dvaju kategorija pasive banaka od kraja 2004. godine do kolovoza 2006. godine. Tijekom cijeloga promatranog razdoblja evidentan je trend povećavanja udjela kunskih oročenih depozita i primljenih kredita s valutnom klauzulom u ukupnim oročenim depozitima i primljenim kreditima, koji se s 11% na kraju 2004. godine udvostručio na 24% na kraju kolovoza 2006. godine. Istodobno se udio čistih deviznih obveza smanjivao, pa je tako sa 76%, koliko je iznosio na kraju 2004. godine, opao na 59% na kraju kolovoza tekuće godine.

Pri analizi kretanja kunskih obveza poslovnih banaka s valutnom klauzulom i bez nje važno je odvojeno promatrati inozemne i domaće izvore. Naime, kunska inozemna pasiva poslovnih banaka gotovo je uvijek bila u potpunosti vezana uz valutnu klauzulu, a prvi se put počela koristiti tijekom 2003. godine. Njezin rast posebice se intenzivirao u posljednje dvije godine. Tako se u 2005. i prvih osam mjeseci 2006. godine kunska inozemna pasiva poslovnih banaka povećala za 11,7 mlrd. kuna, a devizna se inozemna pasiva istodobno smanjila za 6,3 mlrd. kuna. Restrukturiranjem inozemnih obveza, najčešće prema svojim inozemnim vlasnicima, poslovnim bankama oslobađala su se sredstva za ubrzani rast plasmana domaćim sektorima.

U uvjetima velikih deviznih priljeva od turizma i slabijeg povjerenja u domaću valutu, koje je naslijeđeno iz prošlosti, kretanje domaćih izvora tradicionalno je bilo pod dominantnim utjecajem kretanja deviznih sredstava, posebice deviznih depozita. No, posljednjih se godina kontinuirano bilježio i rast domaćih kunskih izvora, koji je “eksplozirao” u 2006. godini. Tako je primjerice, godišnja stopa rasta kunskih depozita porasla s 22,4%, koliko je iznosila u 2004. godini, i 24,5% u 2005. godini, na 61,7% u kolovozu 2006. godine, što je izrazito visoka stopa. Taj je rast većinom bio posljedica intenzivnog privlačenja kunskih

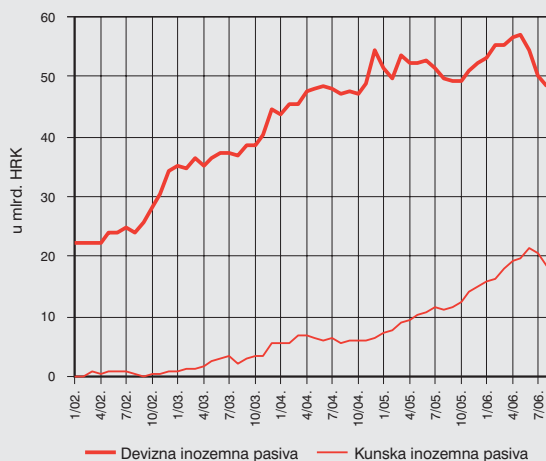
sredstava uz pomoć instrumenta valutne klauzule, čime su poslovne banke zadržavale valutnu usklađenost svojih plasmana i obaveza, a ujedno nisu trebale pokrivati te obveze minimalno potrebnim deviznim potraživanjima. Kad govorimo o domaćim izvorima sredstava, valja naglasiti da je gotovo dvije trećine od ukupnog rasta kunskih oročenih depozita i primljenih kredita od rezidenata u razdoblju od prosinca 2004. godine do kolovoza 2006. godine bilo vezano uz valutnu klauzulu. Time se njihov udio u ukupnim kunskim oročenim depozitima i primljenim kreditima povećao s 34,1%, koliko je iznosio na kraju 2004. godine, na 49,0% na kraju kolovoza 2006. godine.

Opisanim se načinom restrukturiranja inozemne i domaće pasive sve poslovne banke nisu jednako koristile niti ga poticale, pa će izmjena odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima najviše pogoditi one banke koje su se najintenzivnije koristile instrumentom valutne klauzule. Zbog takva heterogenog utjecaja ove izmjene predviđeno je i razdoblje prilagodbe. Poslovne banke čiji postotak održavanja minimalno potrebnih potraživanja nije jednak propisanoj razini od 32%, obvezne su do kraja svakog mjeseca, počevši od listopada 2006. godine do konačnog usklađenja, povećavati postotak održavanja minimalno potrebnih deviznih potraživanja najmanje za dva postotna boda. Također, sve banke s postotkom održavanja manjim od 20% morat će na dan stupanja odluke na snagu (2. listopada) imati minimalnu deviznu pokrivenost od 20%, koju će zatim podizati tijekom idućih šest mjeseci kako bi dosegle propisanih 32%.

S obzirom na visoku razinu euroiziranosti hrvatskoga financijskog sustava te, posebice, visoku razinu deviznih obveza poslovnih banaka, održavanje minimalno potrebnih deviznih potraživanja u odnosu na sve obveze banaka koje ovise o kretanju tečaja, i devizne i one s valutnom klauzulom, pridonijet će stabiliziranju i “zdravijem” rastu plasmana poslovnih banaka te održavanju financijske stabilnosti cijelog sustava.

Slika 45.

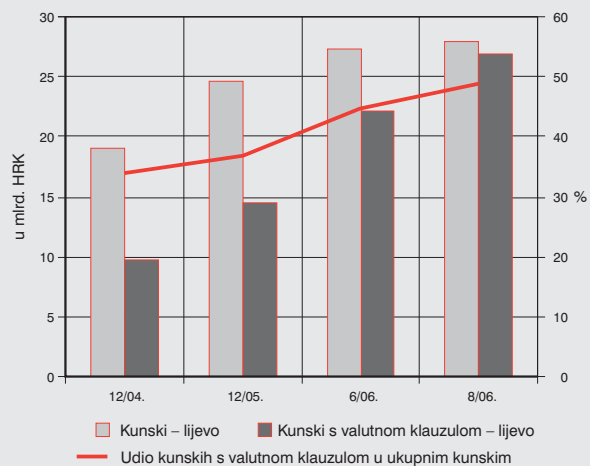
STRUKTURA INOZEMNE PASIVE POSLOVNIH BANAKA

Izvor: DZS

Slika 46.

KRETANJE AGREGATA OROČENIH DEPOZITA I PRIMLJENIH KREDITA OD REZIDENATA

Izvor: HNB

6,4 mlrd. kuna, tj. 2,1 mlrd. kuna više nego na kraju prosinca prošle godine.

U srpnju je, dopunom Odluke o graničnoj obveznoj pričuvu, osnovica od koje se izdvaja 55% za GOP proširena i na prirast sredstava primljenih od nerezidenata i pravnih osoba u posebnom odnosu s bankom koja se koriste za financiranje domaćih pravnih i fizičkih osoba putem sindiciranih kredita i mandatnih poslova. Tako je središnja banka još jednom pokazala kako neće dopustiti izbjegavanje i zaobilazanje postojećih mjera monetarne politike. U odnosu na prosječno stanje navedenih izvora sredstava u početnom obračunskom razdoblju (svibanj 2006. godine), pri obračunu u srpnju poslovne banke izdvojile su 100,2 mil. kuna, dok se pri obračunu u rujnu ta obveza smanjila na 58,5 mil. kuna.

Primarni novac i međunarodne pričuve

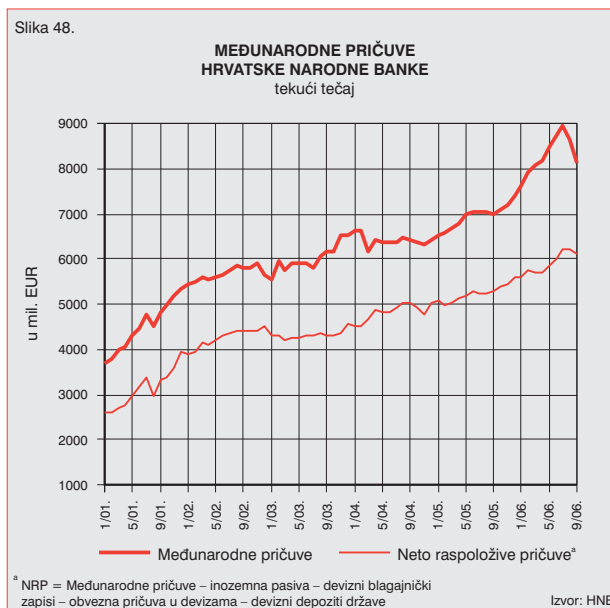
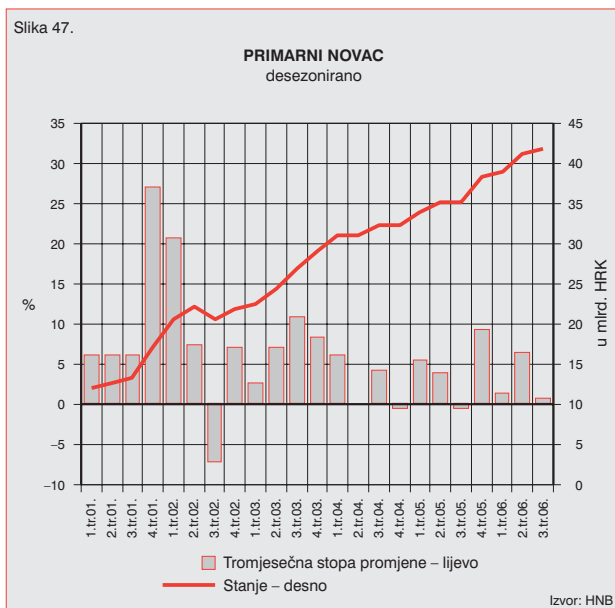
Rast primarnog novca (M0) koji je započeo krajem drugog tromjesečja ove godine, dodatno se ubrzao tijekom ljetnih mjeseci. Takvo kretanje uobičajeno je u turističkoj sezoni kada potražnja za gotovim novcem doseže svoj godišnji maksimum. Brži rast primarnog novca bio je dodatno potaknut kontinuiranim porastom kunske obvezne pričuve poslovnih banaka. Prosječno stanje primarnog novca u trećem tromjesečju ove godine bilo je za 7,7% više u odnosu na drugo tromjesečje te za 14,3% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Na kraju rujna primarni novac (M0) iznosio je 42,4 mlrd. kuna, a njegov godišnji rast 18,8%.

Što se tiče strukture primarnog novca tijekom trećeg tromjesečja, depoziti banaka kod HNB-a na kraju rujna dosegli su 28,0 mlrd. kuna i bili su za 0,5 mlrd. kuna veći nego na kraju prethodnog tromjesečja. Na rast depozita banaka kod HNB-a utjecalo je povećanje izdvojene kunske obvezne pričuve (uključujući posebnu obveznu pričuvu) za 0,9 mlrd. kuna, dok su sredstva na računima za namirenje i u blagajnama banaka smanjena za 0,3 mlrd. kuna. Pad je zabilježen i kod prekoćnih depozita banaka (za -0,1 mlrd. kuna), koji su i tijekom trećeg tromjesečja skokovito rasli neposredno prije početka novog razdoblja održavanja obvezne pričuve. Tada banke privremeno preko noći deponiraju svoje viškove

likvidnosti s računa za namirenje jer su u tom razdoblju već ispunile obvezu održavanja obvezne pričuve. Druga komponenta primarnog novca, gotov novac u optjecaju, nakon što je sredinom kolovoza na vrhuncu turističke sezone dosegnuo rekordnu razinu (15,6 mlrd. kuna), postupno se smanjivao u nastavku trećeg tromjesečja. Na kraju rujna gotov novac iznosio je 14,4 mlrd. kuna što je za 0,3 mlrd. kuna više nego na kraju drugog tromjesečja.

Depoziti središnje države kod HNB-a tijekom trećeg tromjesečja bili su stabilni. Uz izostanak karakterističnih oscilacija, pogotovo u razdoblju nakon izdavanja državnih obveznica, prosječno dnevno stanje depozita države smanjilo se sa 428 mil. kuna, koliko je iznosilo u prvoj polovini godine, na 282 mil. kuna u trećem tromjesečju. Gotovo cjelokupan iznos depozita države kod HNB-a odnosio se na kunske depozite, koji su u trećem tromjesečju prosječno iznosili 279 mil. kuna, dok su devizni depoziti iznosili samo 3 mil. kuna.

Nakon snažnog rasta u prvoj polovini 2006. godine, ukupne međunarodne pričuve HNB-a smanjene su tijekom trećeg tromjesečja zbog pada osnovice za obračun granične obvezne pričuve. Pojačani priljev kapitala iz inozemstva u prvih šest mjeseci 2006. godine, koji se u najvećoj mjeri ostvario zaduživanjem poslovnih banaka u inozemstvu, generirao je rast međunarodnih pričuva zbog pojačanog otkupa deviza od poslovnih banaka, ali i snažnog rasta izdvojenog GOP-a. Kako je u kolovozu i rujnu zabilježen pad granične obvezne pričuve, a deviznom intervencijom u rujnu središnja banka prodala je devize poslovnim bankama (zbog sustava međunarodne namire devize kupljene 29. rujna na račun HNB-a doći će početkom listopada), međunarodne pričuve bile su na kraju trećeg tromjesečja za 609 mil. EUR manje nego na kraju drugog tromjesečja. Na kraju rujna međunarodne pričuve iznosile su 8.135 mil. EUR što je za 696 mil. EUR više nego na kraju prošle godine. Kod neto raspoloživih međunarodnih pričuva, iz kojih su isključeni inozemna pasiva HNB-a, devizna obvezna pričuva i devizni depoziti države, zabilježen je manji pad u trećem tromjesečju, te su na kraju rujna one iznosile 6.123 mil. EUR što je za 519 mil. EUR više nego na kraju 2005. godine.

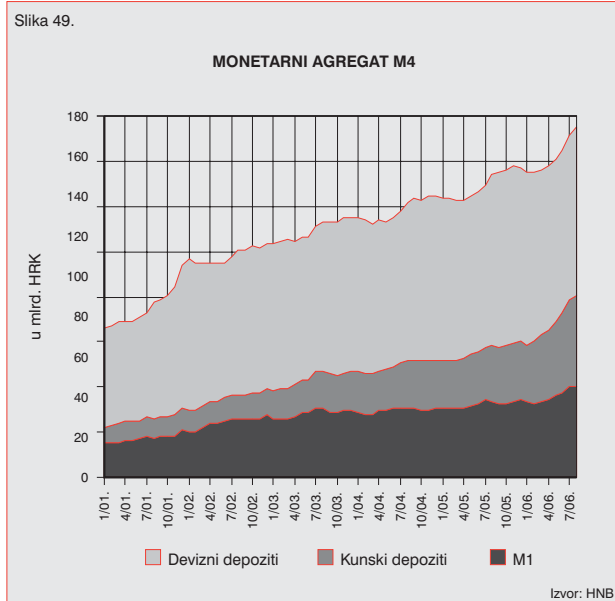
Monetarna kretanja

Monetarna kretanja u prvih osam mjeseci ove godine obilježilo je kontinuirani rast plasmana banaka i snažan rast domaćih izvora sredstava. Uz ubrzanje rasta novčane mase ostvareno je znatno povećanje oročenih kunskih nemonetarnih depozita s valutnom klauzulom umjesto uobičajenoga sezonskog rasta deviznih depozita. Što se tiče kreditne aktivnosti banaka, ona je bila usmjerena podjednako na sektor stanovništva i na sektor poduzeća. U uvjetima dobre likvidnosti, poslovne su banke rast domaćih izvora sredstava tijekom ljetnih mjeseci iskoristile za rast svojih plasmana na domaćem i na inozemnom tržištu i za smanjenje svojih obveza, što je sve zajedno značajno poboljšalo njihovu inozemnu poziciju.

Ukupna likvidna sredstva

Tijekom drugoga i u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja ukupna likvidna sredstva (M4) jako su povećana. Kod obje komponente monetarnog agregata M4, i kod novčane mase i kod kvazinovca, zabilježen je u tom razdoblju izraziti porast. Od komponenata kvazinovca, osobito je bio snažan rast kunskih nemonetarnih depozita, posebice onih s valutnom klauzulom. Na kraju kolovoza ukupna likvidna sredstva dosegla su 174,2 mlrd. kuna, a godišnja stopa njihova rasta 15,3%, što je za 4,9 postotnih bodova više od godišnje stope rasta ostvarene u istom mjesecu prošle godine.

Slika 49.

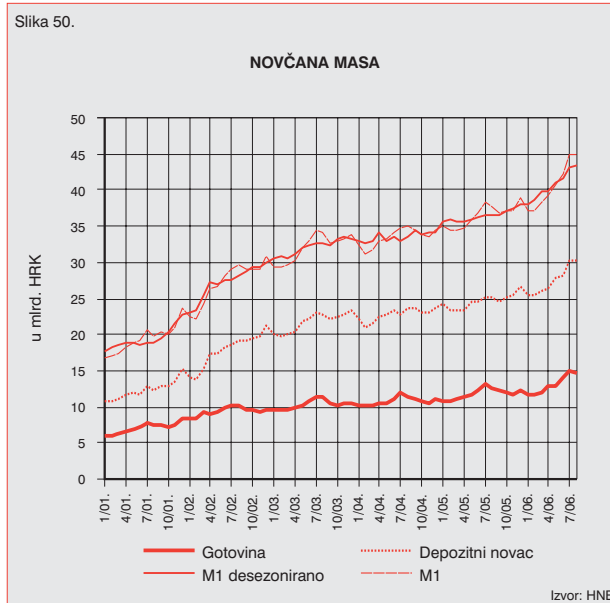

Novčana masa

Ukupno povećanje novčane mase u drugom i u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja od 6,8 mlrd. kuna ili za 17,8% bilo je dvostruko veće od povećanja ostvarenog u istom razdoblju prošle godine. Na kraju kolovoza novčana masa iznosila je 45,0 mlrd. kuna, a njezina godišnja stopa rasta u tom je mjesecu dosegla čak 19,1%.

Najveći doprinos rastu novčane mase u drugom i u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja dao je depozitni novac, koji je u tom razdoblju povećan za 4,3 mlrd. kuna (16,4%). Povećanje salda na tekućim i žiroračunima ostvareno je naj-

Slika 50.

većim dijelom kod stanovništva i poduzeća što je korespondiralo sa snažnim rastom plasmana banaka odobrenih tim sektorima. Na kraju kolovoza depozitni novac dosegao je 30,4 mlrd. kuna, uz visoku godišnju stopu rasta od 21,0%. Depozitni je novac stanovništva od početka godine ubrzano rastao, tako da je na kraju kolovoza dosegao 13,6 mlrd. kuna i izjednačio se s iznosom depozitnog novca poduzeća, pa zajedno čine 90,1% ukupnoga depozitnog novca.

Druga komponenta novčane mase, gotov novac u optjecaju, dosegao je svoj maksimum za ljetne turističke sezone kada je, sredinom kolovoza, u pojedinim danima premašivao 15,5 mlrd. kuna. Nakon toga slijedilo je blago smanjenje, tako da je ovaj monetarni agregat nakon sedam mjeseci uzastopnog rasta, u kolovozu smanjen za 0,3 mlrd. kuna (2,0%). Na kraju kolovoza gotov novac u optjecaju iznosio je 14,6 mlrd. kuna, a njegova godišnja stopa rasta 15,5%, što je za 4,2 postotna boda više od godišnje stope rasta ostvarene u istom mjesecu prošle godine.

Nemonetarni depoziti

Od svih novčanih agregata u 2006. godini kunski nemonetarni depoziti najbrže su rasli. Takvim je kretanjima najviše pridonio snažan rast kunskih depozita s valutnom klauzulom, na koje se potkraj kolovoza odnosilo čak 49,3% ukupnih kunskih nemonetarnih depozita. Naime, kunski depoziti s valutnom klauzulom za štetiše imaju iste karakteristike kao i devizni depoziti, dok poslovnim bankama odgovaraju jer se nisu uključivali u izračun osnovice za obračun minimalne devizne likvidnosti. Kako bi privukle takvu vrstu štednje, poslovne banke na takve depozite obračunavaju i više kamatne stope nego na devizne depozite.

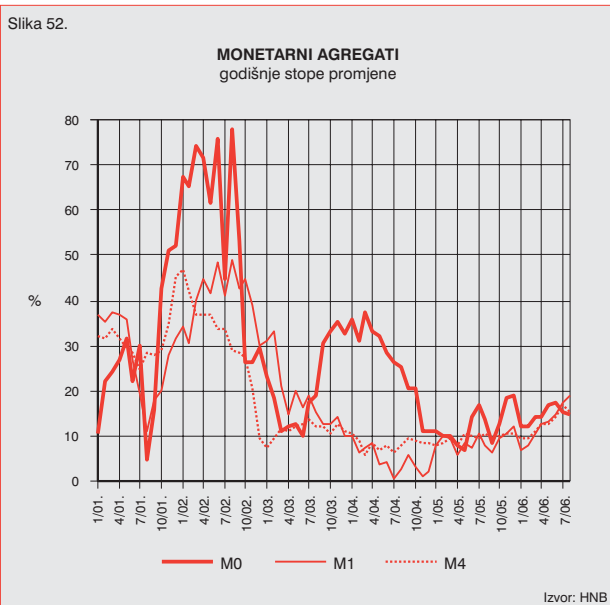
Nakon snažnog rasta u prvom tromjesečju, rast kunskih nemonetarnih depozita u nastavku godine dodatno je intenziviran, tako da su u drugom tromjesečju kunski depoziti povećani za 6,9 mlrd. kuna, a u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja za još 5,6 mlrd. kuna. Na kraju kolovoza kunski nemonetarni depoziti iznosili su 44,1 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta 61,7% što je trostruko brže od godišnje stope rasta ostvarene na kraju kolovoza prošle godine.

Doprinos ubrzanju rasta kunskih nemonetarnih depozita u 2006. godini osobito su dali kunski depoziti poduzeća, koji su nakon povećanja od 1,7 mlrd. kuna u prvom tromjesečju, tijekom drugoga i u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja dodatno povećani, i to za ukupno 4,6 mlrd. kuna. Na kraju kolovoza 2006. godine kunski depoziti poduzeća dosegli su 14,3 mlrd. kuna, njihova godišnja stopa rasta 52,9%, dok je u njihovoj strukturi udio kunskih depozita s valutnom klauzulom iznosio 37,9%.

I rast kunskih depozita stanovništva ubrzan je u drugoj polovini 2006. godine. Samo tijekom srpnja i kolovoza kunski depoziti stanovništva povećani su za 3,8 mlrd. kuna, što je peterostruko više nego u istom razdoblju prošle godine. Više od dvije trećine ostvarenog povećanja odnosilo se na kunske depozite s valutnom klauzulom, tako da se njihov udio u ukupnim kunskim depozitima stanovništva stalno povećava. Na kraju kolovoza kunski depoziti stanovništva dosegli su 23,4 mlrd. kuna, njihova godišnja stopa rasta bila je visoka i iznosila je 65,5%, dok se udio kunskih depozita s valutnom klauzulom popeo na 55,7%.

Kod deviznih je depozita pak, nakon kontinuiranog smanjenja u prvoj polovini godine, tijekom srpnja i kolovoza zabilježen blagi porast. Ukupno su u prvih osam mjeseci ove godine, ako se isključi utjecaj tečaja, devizni depoziti smanjeni za 1,5 mlrd. kuna ili za 1,6%. Na kraju kolovoza 2006. godine ukupni devizni depoziti iznosili su 83,6 mlrd. kuna te su, ako se isključi utjecaj tečaja, u odnosu na isti mjesec prošle godine stagnerali. Uobičajeni snažan rast deviznih depozita tijekom ljetnih mjeseci, koji je inače posljedica priljeva deviza od turizma, ove je godine izostao. Njega je u tom razdoblju zamijenio snažan rast kunskih depozita s valutnom klauzulom.

Do smanjenja deviznih depozita u prvih osam mjeseci ove godine došlo je najvećim dijelom kod sektora poduzeća, koja su u prvoj polovini godine dio svojih deviznih depozita zamijenila kunskima s valutnom klauzulom. Iako su u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja devizni depoziti poduzeća povećani za 1,2 mlrd. kuna, takva su kretanja bila znak samo blagog oporavka jer je njihovo stanje na kraju kolovoza

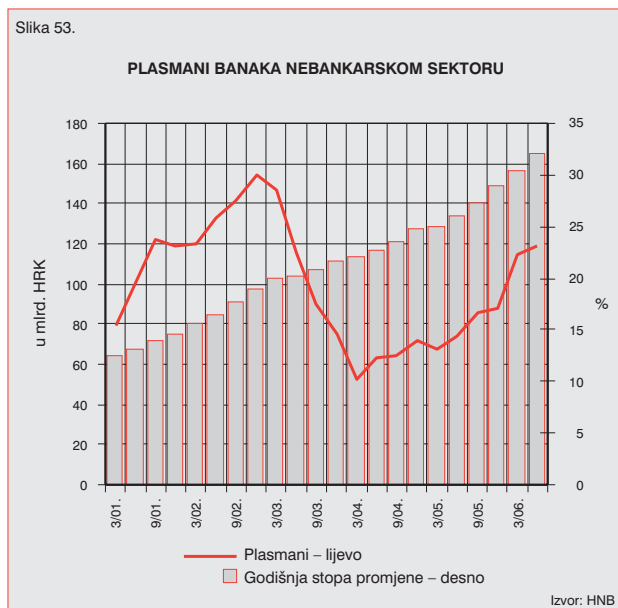
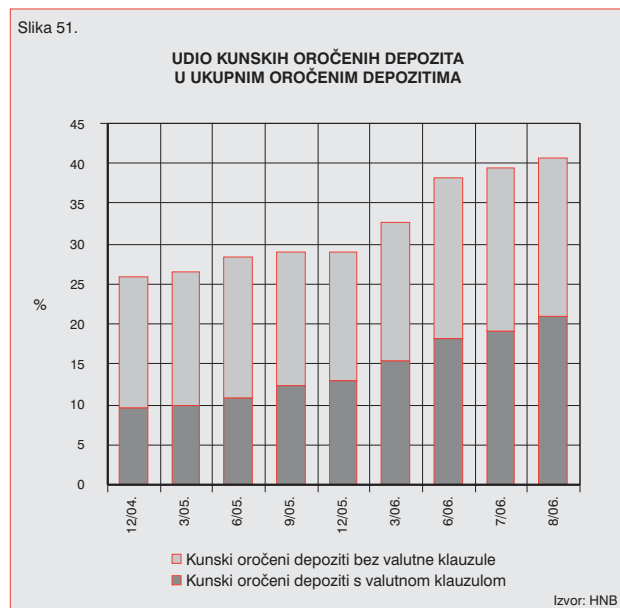
2006. godine (10,8 mlrd. kuna) bilo ipak za 16,0% manje nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Devizni depoziti stanovništva su, ako se isključi utjecaj tečaja, u prvih osam mjeseci 2006. godine stagnerali. Na kraju kolovoza devizni depoziti stanovništva iznosili su 71,3 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta od 2,2% je četverostruko niža od godišnje stope iz kolovoza prošle godine.

Snažan rast kunskih nemonetarnih depozita i smanjenje deviznih depozita u prvih osam mjeseci ove godine doveli su do promjene strukture kvazinovca. Udio deviznih depozita u kvazinovcu smanjen je sa 74,9% na kraju prosinca 2005. godine na 67,0% na kraju lipnja odnosno na 64,7% na kraju kolovoza ove godine.

Plasmani

Osim postojanog rasta kredita odobrenih stanovništvu, prvo polugodište 2006. godine obilježio je i ubrzan rast plasmana poduzećima. Tijekom ljetnih mjeseci rast plasmana poduzećima znatno se usporio. Takva kretanja odrazila su se na

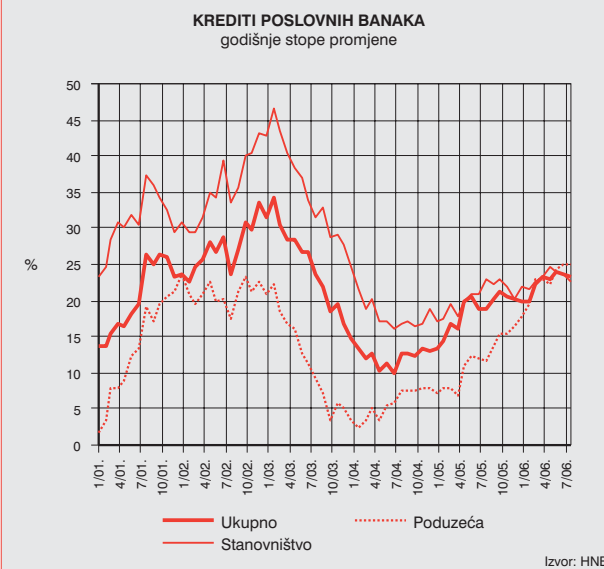

godišnju stopu rasta ukupnih plasmana nebankarskom sektoru, koja je tijekom kolovoza prvi put u ovoj godini blago smanjena (za jedan postotni bod) te je iznosila 22,2%, a ako se isključi utjecaj tečaja, iznosila je 23,3%. Ukupna potraživanja poslovnih banaka od nebankarskog sektora na kraju kolovoza 2006. godine dosegla su 168,8 mlrd. kuna.

Plasmani banaka poduzećima iznosili su na kraju kolovoza ove godine 75,9 mlrd. kuna, a povećani su u prvih osam mjeseci ove godine za 8,9 mlrd. kuna (13,2%) što je trostruko više nego u istom razdoblju prošle godine. Ovogodišnje povećanje odvijalo se neujednačenom dinamikom: dok je u prvoj polovini godine prosječno mjesečno povećanje plasmana poduzećima iznosilo 1,3 mlrd. kuna, ono je tijekom srpnja i kolovoza prepolovljeno (na 0,6 mlrd. kuna). Iako su se ta kretanja odrazila i na godišnju stopu rasta plasmana poduzećima (stagnacija tijekom ljetnih mjeseci), ona je i dalje na najvišoj razini u posljednjih nekoliko godina. Kretanje plasmana poduzećima i dalje je najvećim dijelom određeno kretanjem kredita, koji čine više od 90% ukupnih plasmana poduzećima (više o sektorskoj distribuciji kredita vidjeti u Okviru 2.). U kolovozu 2006. godine godišnja stopa rasta ukupnih plasmana banaka poduzećima dosegla je 23,7%, a ako se isključi utjecaj tečaja, dosegla je 24,7%.

Rast kredita banaka odobrenih stanovništvu odvijao se jednakim intenzitetom tijekom cijele godine. S povećanjem od 2,8 mlrd. kuna u prvom tromjesečju i povećanjem od 5,0 mlrd. kuna u drugom te 3,2 mlrd. kuna u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja, ukupni krediti banaka odobreni stanovništvu dosegli su na kraju kolovoza 89,6 mlrd. kuna, a nji-

Slika 54.

hova godišnja stopa rasta, ako se isključi utjecaj tečaja, ostala je visoka i iznosila je 23,9%. Promatra li se struktura kredita i njihovo kretanje, najbrži rast i dalje se bilježi kod stambenih kredita, čije su godišnje stope rasta veće od 35%. Njihov udio u ukupnim kreditima stanovništvu i nadalje se povećava (na kraju kolovoza iznosio je 37,9%), no najveći dio ukupno odobrenih kredita stanovništvu još se odnosi na ostale nenamjenske kredite koji uključuju minuse na tekućim računima (44,8%).

Okvir 2: Sektorska distribucija kredita

Monetarna kretanja potkraj prošle i u prvih osam mjeseci 2006. godine obilježio je snažan rast plasmana poslovnih banaka. Najveći dio ukupnih plasmana banaka (gotovo 90%) odnosi se na odobrene kredite, dok većinu preostalog dijela čine potraživanja banaka s osnove kratkoročnih i dugoročnih vrijednosnih papira. S obzirom na njihovu strukturu, promjena ukupnih plasmana banaka najvećim je dijelom određena upravo promjenom odobrenih kredita. Na kraju kolovoza 2006. godine ukupno odobreni krediti poslovnih banaka iznosili su 178,9 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta dosegla je 23,4%, što je za 4,5 postotnih bodova više od godišnje stope rasta ostvarene na kraju kolovoza prošle godine.

Polovina ukupno odobrenih kredita na kraju kolovoza ove godine odnosila se na kredite stanovništvu. Sigurniji i veći prinosi za banke, ali i snažna potražnja za kreditima glavni su razlozi što je kreditna aktivnost poslovnih banaka posljednjih godina gotovo uvijek bila najintenzivnija upravo sa sektorom stanovništva. Na kraju kolovoza krediti odobreni stanovništvu dosegli su 89,6 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta 22,7%.

U prvoj polovini 2006. godine, kao i godinu prije, značajan dio kredita banaka odobren je i državnim jedinicama. Takva kretanja rezultat su odluke središnje države da, sve do ostvarivanja planiranih privatizacijskih prihoda i emisije

obveznica u drugom polugodištu, dospjele inozemne obveze s početka godine financira sredstvima pribavljenim uzimanjem kredita od domaćih poslovnih banaka. Na kraju kolovoza krediti poslovnih banaka odobreni državnim jedinicama iznosili su 16,9 mlrd. kuna, njihova godišnja stopa rasta dosegla je 26,6%, dok se njihov udio u ukupno odobrenim kreditima banaka nije znatnije promijenio i iznosio je 9,4% kao i na kraju kolovoza prošle godine.

Uz snažan rast kredita odobrenih stanovništvu te značajno kreditiranje države, monetarna kretanja u 2006. godini obilježio je i snažan rast kredita banaka odobrenih poduzećima. Ako usporedimo ostvarena kretanja u prvih osam mjeseci ove godine s istim razdobljem godinu prije, rast kredita banaka odobrenih poduzećima više je nego udvostručen (u prvih osam mjeseci prošle godine krediti odobreni poduzećima povećani su za 3,7 mlrd. kuna ili 6,9%, dok je povećanje u istom razdoblju ove godine iznosilo 9,3 mlrd. kuna ili 14,9%). Njihova godišnja stopa rasta na kraju lipnja ove godine prvi put je dostigla, a s dosegnutih 25,0% na kraju kolovoza i prestigla godišnju stopu rasta kredita odobrenih stanovništvu. Ukupni krediti odobreni poduzećima na kraju kolovoza dosegli su 71,4 mlrd. kuna i činili su 39,9% ukupno odobrenih kredita.

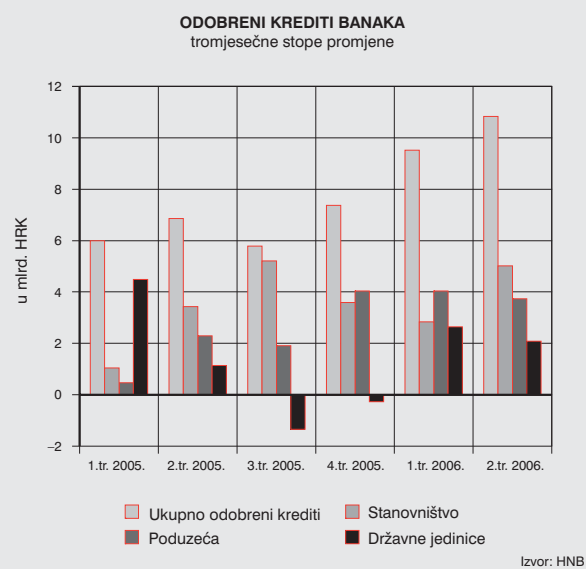
Na ubrzanje rasta ukupno odobrenih kredita poslovnih banaka u 2006. godini najviše je utjecalo ubrzanje rasta kredita odobrenih poduzećima pa oni stoga zaslužuju detaljniju analizu⁸.

Tablica 4. Odobreni krediti po izabranim djelatnostima, tromjesečne stope promjene, u milijunima kuna

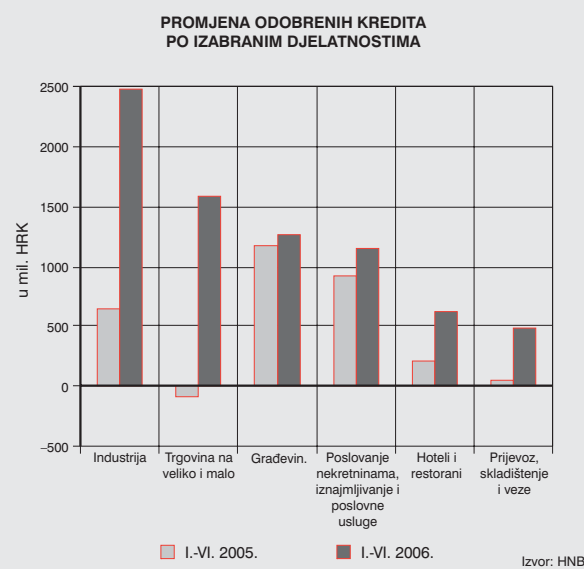
	1.tr. 2005.	2.tr. 2005.	3.tr. 2005.	4.tr. 2005.	1.tr. 2006.	2.tr. 2006.
1. Industrija	-9,1	648,9	144,2	1.331,0	1.331,5	1.145,9
– u tome proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	349,3	191,5	12,4	764,3	366,8	557,3
2. Trgovina na veliko i malo	22,2	-110,9	404,5	574,4	681,7	902,8
3. Građevinarstvo	699,9	474,3	713,0	873,9	159,6	1.101,2
4. Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	339,0	586,3	470,2	306,8	541,1	603,4
5. Hoteli i restorani	46,2	169,7	84,0	210,2	401,2	218,5
6. Prijevoz, skladištenje i veze	-65,8	111,6	118,7	311,3	405,1	75,7
7. Poljoprivreda, lov šumarstvo i ribarstvo	78,8	213,0	155,3	275,9	211,8	46,4
8. Ukupno izabrane djelatnosti	1.111,2	2.092,9	2.090,0	3.883,5	3.731,9	4.094,0

Izvor: HNB

Slika 55.

Slika 56.

Promatrano prema NKD-u povećanje odobrenih kredita zabilježeno je u gotovo svim djelatnostima. Najveće povećanje ostvareno je u području industrije, na koju se u prvoj polovini ove godine odnosilo čak 2,5 mlrd. kuna ili 31,9% od ukupnog povećanja kredita poduzećima. U području industrije najznačajnije djelatnosti su ostala prerađivačka industrija i proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava (brodova). Upravo na djelatnost proizvodnje ostalih prijevoznih sredstava odnosio se najveći dio ukupnog povećanja odobrenih kredita u području industrije u prvih šest mjeseci ove godine (0,9 mlrd. kuna ili 36,0%).

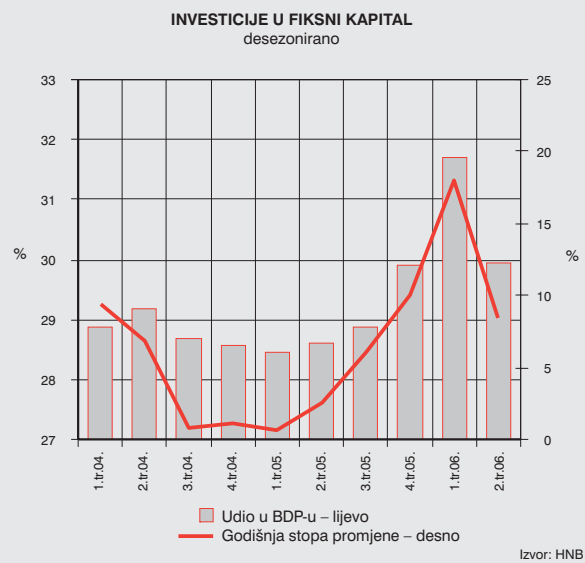
Poslije industrije najsnažnije povećanje odobrenih kredita ostvareno je kod djelatnosti trgovine na veliko i malo, na koju se u prvoj polovini godine odnosila petina ukupnog povećanja kredita poduzećima (1,6 mlrd. kuna). Osim industrije i trgovine, značajan dio povećanja odobrenih kredita odnosio se i na građevinarstvo te poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge. Iako je povećanje kredita odobrenih u okviru dvije spomenute djelatnosti bilo snažno i u prvoj polovini 2005. godine, povećanje ostvareno u istom razdoblju ove godine bilo je još izraženije. Što se tiče građevinarstva, takva kretanja odraz su snažne potražnje na stambenom tržištu, koja je, generirana rastom

odobrenih stambenih kredita, dala dodatni poticaj investicijama i poslovnim aktivnostima u području građevinarstva. Primjerice, prema podacima Državnog zavoda za statistiku vrijednost izvršenih građevinskih radova u Hrvatskoj u razdoblju od siječnja do lipnja ove godine koje su obavile tvrtke s 20 i više zaposlenih, veća je za 14,9% u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje. Višestruko snažnije povećanje odobrenih kredita u prvoj polovini ove godine u odnosu na isto razdoblje godinu prije zabilježeno je i kod dviju uslužnih djelatnosti, hoteli i restorani te prijevoz, skladištenje i veze, no njihov udio u ukupnom povećanju kredita poduzećima u tom razdoblju znatno je manji od ostalih djelatnosti.

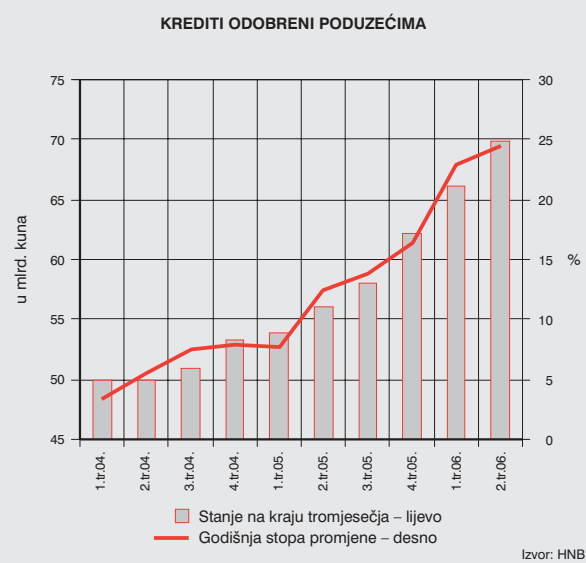
Ubrzani rast kredita banaka odobrenih poduzećima potkraj prošle i u prvoj polovini ove godine znatnije se odrazio i na kretanja ukupnih investicija. Naime, ostvarenom rastu BDP-a u četvrtom tromjesečju prošle godine, uz osobnu potrošnju, najveći doprinos dale su upravo investicije u fiksni kapital, koje su u tom razdoblju i najsnažnije rasle od svih komponenata domaće potražnje. Nastavak rasta investicija i ostvareno ubrzanje realnog rasta BDP-a u prvom tromjesečju 2006. godine bilo je praćeno rastom fizičkih pokazatelja upravo u onim djelatnostima u kojima je ostvareno i najznačajnije povećanje odobrenih kredita: industriji, trgovini i građevinarstvu. Iako je u drugom tromjesečju ove godine zabilježeno usporavanje rasta investicija u kapital, njihova se godišnja stopa rasta još zadržala na viso-

8 Podaci koji se koriste u ovoj analizi dostupni su tromjesečno i odnose se na odobrene kredite banaka klasificirane prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD).

Slika 57.

Slika 58.

koj razini. U istom tom razdoblju krediti odobreni poduzećima nastavili su rasti jednako snažno kao i u prvom tromjesečju ove godine.

Intenziviranje poslovnih odnosa domaćih banaka i poduzeća, uz činjenicu da se poduzeća, osim na domaćem bankarskom tržištu, mogu zaduživati i kod ostalih financijskih institucija izravno u inozemstvu, ali i izdavanjem vri-

jednosnih papira, pozitivan je signal za ekonomiju u cjelini. Pod uvjetom da se veći dio pribavljenih sredstava prelije u investicije poduzeća koje su usmjerene na poboljšanje postojećih ili otvaranje novih proizvodnih kapaciteta, rast kredita poduzećima može značiti i stvaranje dobrih temelja za budući gospodarski rast.

Plasmani središnjoj državi

U drugom i prva dva mjeseca trećeg tromjesečja 2006. godine središnja je država svoju potrebu za financiranjem nastavila zadovoljavati sredstvima prikupljenim na domaćem tržištu. U drugom tromjesečju banke su svoja potraživanja od središnje države neto povećale za 2,1 mlrd. kuna (6,8%) što je rezultat povećanja odobrenih kredita (2,0 mlrd. kuna) i upisanih trezorskih zapisa (1,1 mlrd. kuna) te smanjenja plasmana u državne obveznice (1,0 mlrd. kuna). Nakon toga, u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja pozicija države prema poslovnim bankama znatno se poboljšala jer je novim izdanjem kunske obveznice u srpnju (2,5 mlrd. kuna) država prikupila sredstva koja je iskoristila za smanjenje svojih obveza prema poslovnim bankama za 2,0 mlrd. kuna (većinom su to potraživanja s osnove odobrenih kredita). Ukupna potraživanja poslovnih banaka od središnje države na kraju kolovoza iznosila su 31,2 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta dosegla je 6,0%.

Depoziti središnje države kod banaka bili su tijekom drugoga i trećeg tromjesečja ove godine stabilni. Promatrano kratkoročno, oni su volatilniji od plasmana, no u odnosu na plasmane promjene depozita znatno su manjih iznosa pa je ukupna neto pozicija poslovnih banaka prema središnjoj državi uglavnom određena kretanjem plasmana. Tijekom drugoga i u prva dva mjeseca trećeg tromjesečja neto potraživanja poslovnih banaka od središnje države smanjena su za 1,0 mlrd. kuna, te su na kraju kolovoza 2006. godine iznosila 21,1 mlrd. kuna.

Inozemna aktiva i pasiva

Smanjenje inozemne aktive poslovnih banaka iz prvog tromjesečja ove godine nastavljeno je u drugom tromjesečju, ali blažim intenzitetom. U prva dva mjeseca trećeg tromjesečja takva su kretanja zaustavljena, a inozemna aktiva banaka je na kraju kolovoza iznosila 28,7 mlrd. kuna i povećana je za 2,5 mlrd. kuna u odnosu na stanje na kraju lipnja.

Inozemna pasiva banaka u prvom je tromjesečju povećana za 6,3 mlrd. kuna, a u drugom su se tromjesečju banke u inozemstvu zadužile za još 2,2 mlrd. kuna. U trećem

Slika 59.

tromjesečju, s dolaskom ljeta i snažnijim rastom domaćih izvora sredstava, zabilježeno je sezonsko smanjenje inozemne pasive banaka, koje je ove godine bilo osobito izraženo. Tijekom srpnja i kolovoza inozemna pasiva smanjila se za ukupno 9,0 mlrd. kuna, tako da je u prvih osam mjeseci ove godine inozemna pasiva banaka neto smanjena za 0,5 mlrd. kuna i na kraju kolovoza 2006. godine iznosila je 66,6 mlrd. kuna, a njezina godišnja stopa rasta 9,5%.

Ostvarena kretanja inozemne aktive i inozemne pasive poslovnih banaka u drugom i prva dva mjeseca trećeg tromjesečja rezultirala su poboljšanjem ukupne inozemne pozicije poslovnih banaka za 8,4 mlrd. kuna u odnosu na kraj prvog polugodišta. Na kraju kolovoza 2006. godine neto inozemna aktiva poslovnih banaka iznosila je –37,9 mlrd. kuna i za 6,4 mlrd. kuna je nepovoljnija nego na kraju 2005. godine.

Tržište novca

Drugo tromjesečje 2006. godine obilježilo je nastavak razdoblja relativno visoke likvidnosti financijskog sustava, a slična kretanja nastavila su se i u srpnju i kolovoza 2006. Na dobru likvidnost najviše je utjecalo pet deviznih intervencija HNB-a tijekom svibnja i lipnja, kojima su na tržište plasirane 3,4 mlrd. kuna. Unatoč tome plasmani središnje banke putem obratnih repo aukcija bili su veći nego u prethodnom tromjesečju. Upravo zahvaljujući dobroj likvidnosti koja je obilježila cijelo drugo tromjesečje, kamatne stope na novčanom tržištu u tom su se razdoblju uglavnom zadržavale na relativno niskoj razini, od 1% do 3% za prekonoćne pozajmice, dok je stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija tijekom tog razdoblja blago povećano, a sličan se rast nastavio i u srpnju i kolovoza. Na takvo kretanje nisu značajnije utjecale ni povećana potražnja banaka i institucionalnih ulagača za likvidnim sredstvima zbog izdavanja nekoliko korporacijskih obveznica u kunama te državne sedmogodišnje kunske obveznice u srpnju u vrijednosti od 2,5 mlrd. kuna, kao ni uobičajeni pritisci na kunsku likvid-

nost zbog turističke sezone.

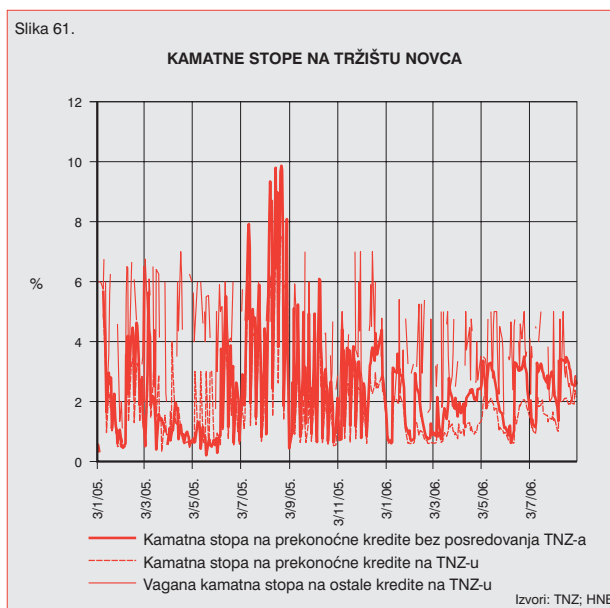
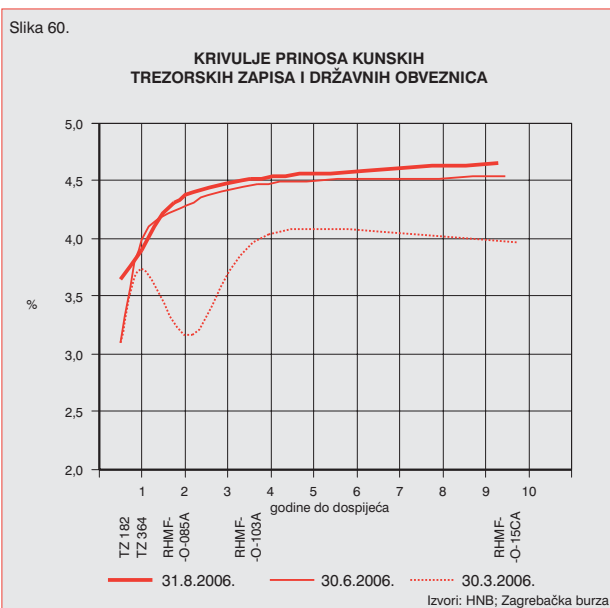
U drugom su se tromjesečju povećale aktivne kamatne stope poslovnih banaka na kratkoročne i dugoročne kredite trgovačkim društvima te na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule, dok su se kamatne stope na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom i dalje smanjivale. Nastavio se trend rasta pasivnih kamatnih stopa na oročene devizne depozite, dok su se one na oročene kunske depozite smanjile, a smanjivati su se nastavile i kamatne stope na kunske i devizne depozite po viđenju. Takva kretanja kamatnih stopa banaka u prvoj polovini godine bila su u skladu s očekivanjima jer se pojačana kreditna aktivnost banaka koja je obilježila kraj 2005. nastavila i u prva dva tromjesečja 2006. godine.

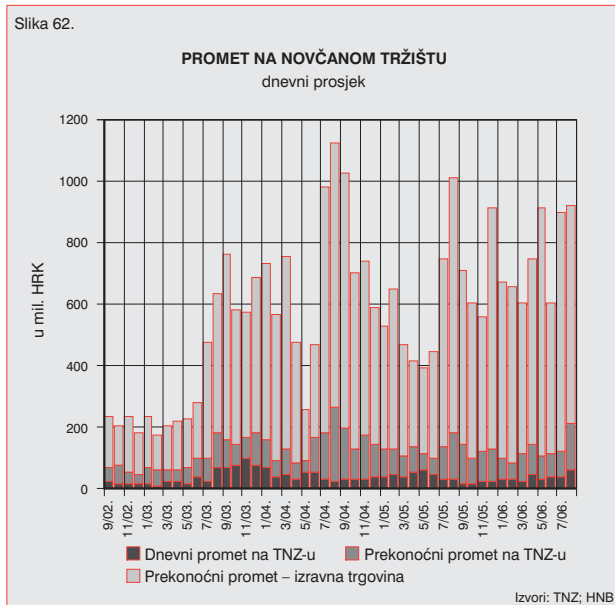
Kamatne stope na tržištu novca

Prema podacima Tržišta novca Zagreb prosječna prijavljena potražnja za kreditima u drugom tromjesečju 2006. godine povećala se u odnosu na prvo tromjesečje, a njezin je rast vidljiv i u srpnju i u kolovoza. Ponuda kredita kretala se suprotno od potražnje pa je u drugom tromjesečju 2006. bila nešto manja nego u prethodnom tromjesečju, dok je u srpnju i kolovoza zabilježen porast. Međutim, takva kretanja nisu dovela do znatnijeg porasta kamatnih stopa na novčanom tržištu. Promet je u drugom tromjesečju, kao i u srpnju i kolovoza, porastao.

Vagana je kamatna stopa na prekonoćne kredite uz posredovanje Tržišta novca Zagreb, nakon ožujka 2006. kada je iznosila 0,91%, u travnju i svibnju porasla na 1,09% odnosno 1,69%, a u lipnju i srpnju smanjila se na 1,50% odnosno 1,51%. U kolovoza je porasla na 1,96%, što je njezina najviša razina od kraja 2005. Vagana kamatna stopa na ostale kredite uz posredovanje Tržišta novca Zagreb također se povećala u odnosu na ožujak, kada je iznosila 3,23%, te je u lipnju iznosila 3,46%, dok se u srpnju i kolovoza smanjila na 3,41% odnosno 3,06%.

Ukupan promet ostvaren na Tržištu novca Zagreb u drugom se tromjesečju 2006. povećao na 7,4 mlrd. kuna, u od-

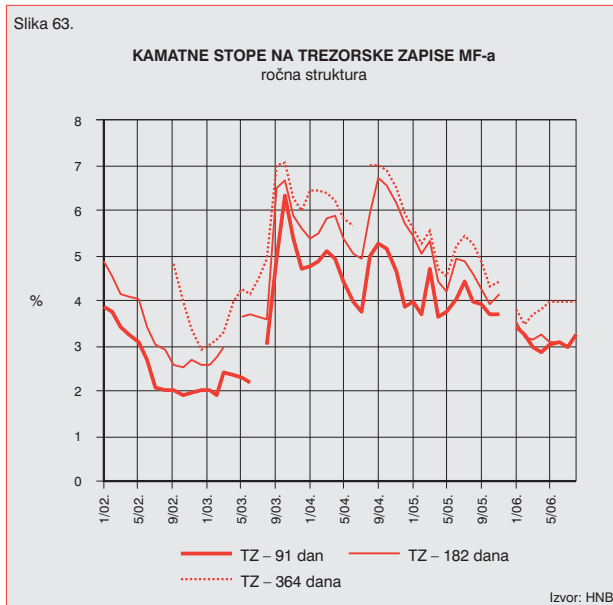
nosu na 6,5 mlrd. kuna iz prvog tromjesečja. Prosječni dnevni promet prekonočnih kredita u drugom tromjesečju 2006. iznosio je 82,9 mil. kuna i bio je za 9,8 mil. kuna veći nego u prethodnom tromjesečju, a nastavio je rasti i u srpnju i u kolovozu, te je iznosio 88,5 mil. kuna odnosno 155,3 mil. kuna. Prosječni dnevni promet ostalih kredita u drugom se tromjesečju povećao s 28,7 mil. kuna iz prvog tromjesečja na 38,4 mil. kuna. U srpnju 2006. prosječni dnevni promet ostalih kredita iznosio je 35,3 mil. kuna, a u kolovozu se povećao na 57,9 mil. kuna.

U drugom tromjesečju 2006. godine u ročnoj strukturi kredita uz posredovanje Tržišta novca Zagreb opet su prevladavali prekonočni krediti s udjelom od 68%, što je nešto manje nego u prethodnom tromjesečju, kada je njihov udio iznosio 73%. Među ostalim kreditima najveći udio imali su krediti odobreni na rok od jednog mjeseca, čiji se udio u ukupnim ostalim kreditima smanjio sa 77% iz prvog tromjesečja 2006. na 74% u drugom tromjesečju.

U prekonočnom međubankovnom kreditiranju bez posredovanja Tržišta novca Zagreb tijekom drugog je tromjesečja 2006. ostvaren prosječni dnevni promet od 634,6 mil. kuna, što je povećanje u usporedbi s 542,4 mil. kuna iz prvog tromjesečja. U srpnju 2006. prosječni dnevni promet ovih kredita iznosio je 777,3 mil. kuna, dok se u kolovozu smanjio na 704,9 mil. kuna. Vagana kamatna stopa na izravne međubankovne prekonočne kredite, koja je u ožujku 2006. iznosila 1,67%, do lipnja se povećala na 2,34%, a nastavila je rasti i dalje, te je na kraju kolovoza iznosila 2,72%, što je još uvijek ispod razine s kraja 2005.

Kamatne stope na tržištu kratkoročnih vrijednosnih papira

U drugom je tromjesečju 2006. stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa MF-a poraslo. Na kraju lipnja, u kojemu su održane samo tri aukcije trezorskih zapisa, stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa MF-a povećalo se na 12,0 mlrd. kuna, na kraju srpnja iznosilo je 12,1 mlrd. kuna, a na kraju kolovoza 12,3 mlrd. kuna.

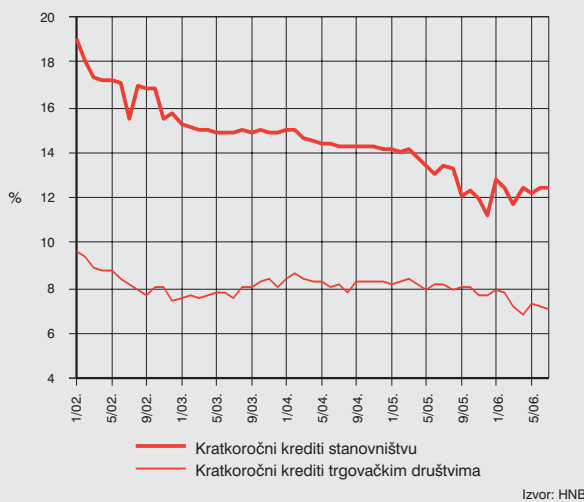
Kamatne stope na trezorske zapise MF-a u drugom tromjesečju 2006. uglavnom su porasle u odnosu na prvo tromjesečje. Vagane kamatne stope na trezorske zapise s rokovima dospijeca od 91, 182 i 364 dana u lipnju su iznosile 3,10%, 3,10% i 4,00%, što je promjena u odnosu na ožujak kada su kamatne stope za ista dospijeca iznosile 2,99%, 3,13% i 3,68%. Vagana kamatna stopa na trezorske zapise s dospeljem od 91 dana u srpnju se smanjila, te je na kraju tog mjeseca iznosila 2,94%, dok se vagana kamatna stopa na trezorske zapise MF-a s dospeljem od 364 dana zadržala na lipanjskoj razini. Trezorski zapisi s dospeljem od 182 dana u srpnju nisu upisivani. Vagane kamatne stope na trezorske zapise s rokovima dospijeca od 91 i 182 dana u kolovozu su porasle i iznosile su 3,24% i 3,69%, dok se vagana kamatna stopa za trezorske zapise s dospeljem od 364 dana neznatno smanjila, te je iznosila 3,97%.

Kako je uobičajeno, i na kraju drugog tromjesečja 2006. u strukturi ukupno upisanih trezorskih zapisa MF-a prevladavali su zapisi s najdužim dospeljem, koji su činili 90,4% ukupno upisanih zapisa. Slijedili su ih trezorski zapisi s dospeljem od 182 dana, čiji je udio na kraju drugog tromjesečja 2006. iznosio 5,4%, dok je udio zapisa s najkraćim dospeljem iznosio 4,2%. U kolovozu 2006. udio trezorskih zapisa s dospeljem od 364 dana još se povećao, pa je iznosio visokih 94%, dok su trezorski zapisi s rokovima dospijeca od 91 i 182 dana u ukupnoj strukturi sudjelovali s 2,6% odnosno 3,4%.

Kamatne stope poslovnih banaka

Tijekom drugog tromjesečja 2006. kamatne stope poslovnih banaka na kratkoročne kredite trgovačkim društvima nastavile su rasti, kao i one na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule. Tako je vagana kamatna stopa na kratkoročne kunske kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule blago porasla, sa 7,16% u ožujku na 7,18% u lipnju, dok se u srpnju smanjila na 7,08%. Nešto je veći bio porast vagane kamatne stope na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule, koja se s 11,75% u ožujku po-

Slika 64.

**PROSJEČNE AKTIVNE KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA
NA KRATKOROČNE KREDITE BEZ VALUTNE KLAUZULE**

Izvor: HNB

većala na 12,37% u lipnju, a njezin se rast nastavio i u srpnju, kada je iznosila 12,47%.

Vagana kamatna stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom, koja je u ožujku iznosila 5,64%, do lipnja se povećala na 5,74%, a u srpnju je bila na razini iz ožujka. Vagana kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom smanjila se sa 6,78% iz ožujka na 6,52% u lipnju, a nastavila se smanjivati i u srpnju kada je iznosila 6,29%, što je bila najniža kamatna stopa za ovu vrstu kredita do tada. Do takvih kretanja kamatnih stopa na dugoročne kredite stanovništvu došlo je zbog više razloga. Prvo, nastavio se smanjivati udio ostalih dugoročnih kunskih kredita s valutnom klauzulom, koji obično imaju višu kamatnu stopu od drugih takvih kredita (stambenih, hipotekarnih, za kupnju automobila i kredita po kreditnim karticama). Drugo, kamatna stopa na te kredite smanjila se s 8,34% u ožujku na 8,15% u lipnju odnosno 7,94% u srpnju. Treće, udio stambenih kredita stanovništvu, koji u ovoj skupini kredita obično imaju najnižu stopu, povećao se s 37% u

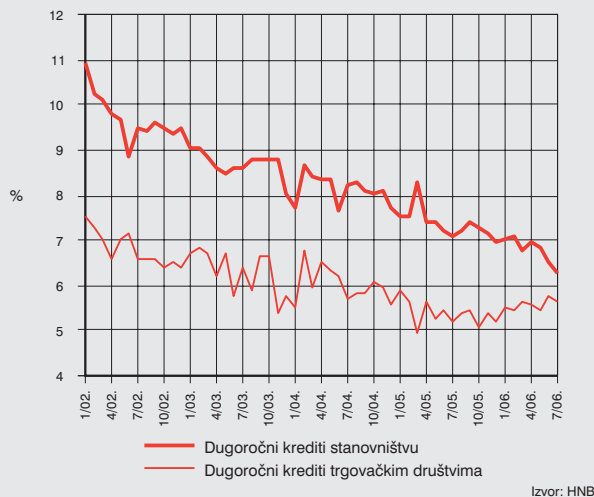
ožujku na 42% u lipnju odnosno 46% u srpnju, dok je njihova kamatna stopa snižena s 4,92% u ožujku na 4,75% u lipnju, a na toj razini zadržala se i u srpnju. I na kraju, udio kredita s valutnom klauzulom u švicarskim francima, koji imaju nižu kamatnu stopu od ostalih valutno indeksiranih kredita, nastavio je rasti.

Vagana kamatna stopa na oročene kunske depozite bez valutne klauzule, koja je u ožujku iznosila 3,42%, u lipnju se smanjila na 3,28%, a smanjivati se nastavila i u srpnju, te je iznosila 3,16%, što je njezina najniža razina od svibnja 2003. Što se tiče deviznih depozita, vagana kamatna stopa na oročene devizne depozite u drugom se tromjesečju povećala s 3,15% iz ožujka na 3,40% u lipnju odnosno 3,46% u srpnju, dok je vagana kamatna stopa na devizne depozite po viđenju s 0,26% iz ožujka u lipnju smanjena na 0,25%, a u srpnju je iznosila 0,27%. Kamatna stopa na kunske štedne depozite nastavila je padati, te je, nakon 0,33% na kraju ožujka, u lipnju iznosila 0,27%, a u srpnju 0,28%.

U odnosu na prvo tromjesečje 2006. razlike između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa banaka u drugom su se tromjesečju smanjile. Tako je razlika između kamatnih stopa na ukupne kredite i na ukupne depozite smanjena sa 6,41 postotnog boda iz ožujka na 6,28 postotnih bodova u lipnju, dok je u srpnju blago porasla, te je iznosila 6,33 postotna boda. Nakon što se u prvom tromjesečju 2006. razlika između kamatnih stopa na kunske kredite s valutnom klauzulom i kamatnih stopa na devizne depozite povećala, te je na kraju ožujka iznosila 3,78 postotnih bodova, u lipnju se smanjila na 3,51 postotni bod, dok je u srpnju iznosila 3,29 postotnih bodova, a to je ujedno bila i njezina najniža razina do tada. Neznatno se smanjila i razlika između kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i onih na kunske depozite, i to s 8,23 postotna boda u ožujku na 8,20 postotnih bodova u lipnju – najnižu razinu od početka 2002. godine. U srpnju se ipak nije uspjela zadržati na toj razini, te je porasla na 8,28 postotnih bodova.

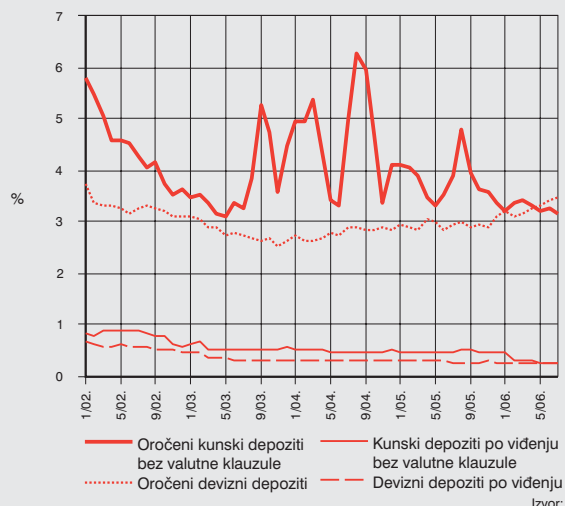
Zbog spomenutog porasta vaganih nominalnih kamatnih stopa na dugoročne kredite poduzećima s valutnom klauzulom, koji imaju najveći udio u dugoročnim kreditima podu-

Slika 65.

**PROSJEČNE AKTIVNE KAMATNE STOPE
POSLOVNIH BANAKA NA DUGOROČNE
KREDITE S VALUTNOM KLAUZULOM**

Izvor: HNB

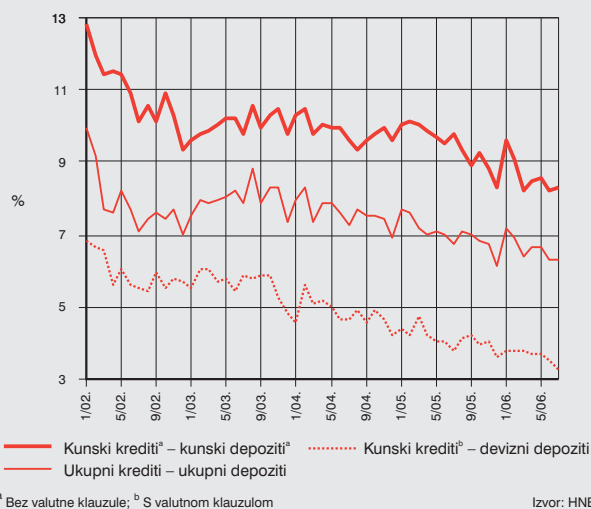
Slika 66.

**PROSJEČNE PASIVNE
KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA**

Izvor: HNB

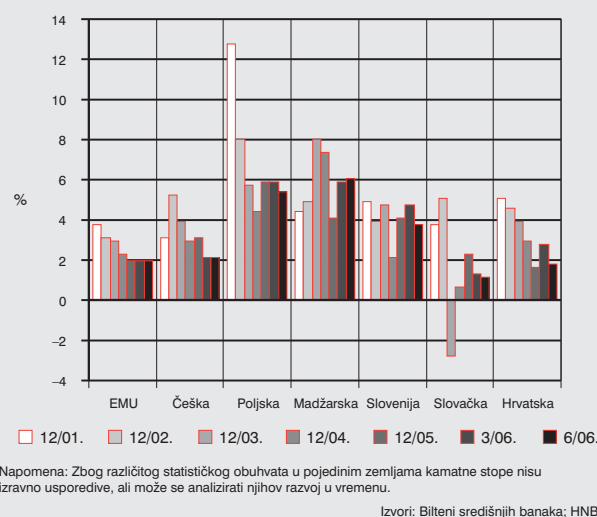
Slika 67.

RAZLIKE IZMEĐU PROSJEČNIH KAMATNIH STOPA POSLOVNIH BANAKA NA KREDITE I NA DEPOZITE

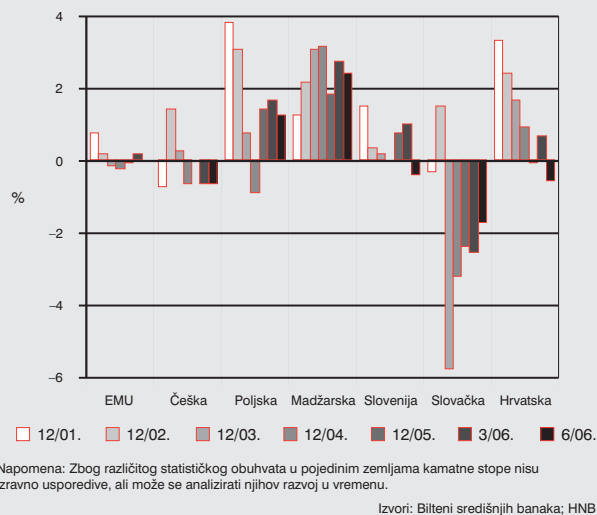
Slika 68.

REALNE KAMATNE STOPE NA DUGOROČNE KREDITE PODUZEĆIMA U ODABRANIM ZEMLJAMA

Slika 69.

REALNE KAMATNE STOPE NA KRATKOROČNE DEPOZITE STANOVNIŠTVA U ODABRANIM ZEMLJAMA

zećima, te istodobnog bržeg rasta stope inflacije, u drugom tromjesečju 2006. u Hrvatskoj je zabilježeno smanjenje realnih kamatnih stopa na dugoročne kredite poduzećima. Slična kretanja zabilježena su i u EMU i u Sloveniji, dok su se realne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima u Poljskoj i Slovačkoj smanjile pod utjecajem istodobnog pada nominalnih kamatnih stopa na dugoročne kredite poduzećima s valutnom klauzulom i rasta inflacije. Nasuprot tome, realne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima u Češkoj povećale su se zbog porasta nominalnih kamatnih stopa uz nepromijenjenu inflaciju, dok je u Mađarskoj porast zabilježen zato što je rast nominalnih kamatnih stopa bio brži od rasta inflacije.

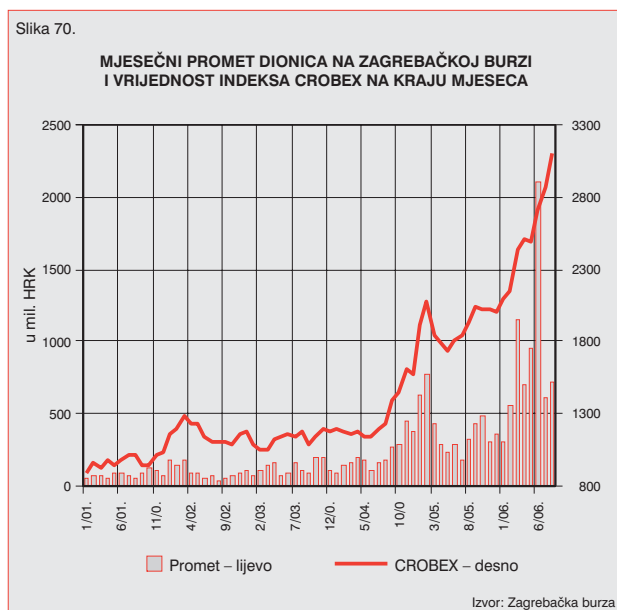
Nakon što su u Hrvatskoj tijekom prvog tromjesečja 2006. realne kamatne stope na depozite stanovništva bile pozitivne, pod utjecajem porasta stope inflacije u drugom tromjesečju opet su dobile negativan predznak. Realne kamatne stope na depozite stanovništva u prvom su tromjesečju 2006. bile negativne u Češkoj i Slovačkoj, a tim se zemljama u drugom tromjesečju pridružila i Slovenija. U Poljskoj i Mađarskoj one su bile pozitivne, iako je zabilježeno njihovo smanjenje u odnosu na prethodno tromjesečje. Pošto je obavljena revizija podataka za prvo tromjesečje 2006., pokazalo se da su realne kamatne stope na depozite stanovništva u prvom polugodištu, prvi put nakon ožujka 2004., bile pozitivne i u zemljama EMU.

Tržište kapitala

U drugom tromjesečju 2006. godine na hrvatskom tržištu kapitala nastavio se pozitivan trend ubrzanog prometa i rasta cijena dionica, dok je zbog utjecaja sezonskih čimbenika u srpnju i kolovozu aktivnost na burzama bila nešto slabija. Najveći utjecaj na takva kretanja na tržištu vlasničkih vrijednosnih papira imao je proces preuzimanja Plive gdje se kao zainteresirana strana, osim islandske farmaceutske tvrtke Actavis, u lipnju pojavila i američka farmaceutska tvrtka Barr. Povećano zanimanje ulagača na tržištu vlasničkih vrijednosnih papira povisilo je vrijednost indeksa obiju hrvatskih burza na najviše razine dosad, a sličan rast zabilježen je i na još nekim tržištima srednjoeuropskih zemalja. Nasuprot tome, promet obveznica u drugom se tromjesečju 2006. smanjio u odnosu na prethodno tromjesečje, unatoč izdanju nekoliko korporacijskih obveznica i izdanju sedmogodišnje kunske obveznice Ministarstva financija u vrijednosti od 2,5 mlrd. kuna. Zbog nastavka povećavanja kamatnih stopa vodećih svjetskih gospodarstava, u drugom tromjesečju 2006. uglavnom su se smanjivale i cijene obveznica u svijetu, a došlo je i do povećanja razlike prinosa na hrvatske obveznice i na referentne njemačke obveznice.

Tržište vlasničkih vrijednosnih papira

Drugo tromjesečje 2006. godine na Zagrebačkoj burzi obilježio je najveći promet dionica dosad, koji je iznosio više od 3,7 mlrd. kuna, što je visok rast, od 88% u odnosu na prethodno tromjesečje i rast od čak 459% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Trgovina na tržištu vlasničkih

vrijednosnih papira i dalje je obilježena preuzimanjem Plive, tako da je promet samo te dionice u drugom tromjesečju bio veći od ukupnog prometa u cijelome prvom tromjesečju, te je iznosio 2,3 mlrd. kuna. Zbog toga je cijena Plivine dionice nastavila rasti pa je na kraju drugog tromjesečja bila za 31% viša nego na kraju prvog tromjesečja, a na kraju kolovoza za 8% viša u usporedbi s krajem lipnja. Osim Plivinom dionicom, koja je u ukupnom prometu sudjelovala sa 61%, u drugom se tromjesečju 2006. najviše trgovalo dionicama Podravke (10%) i Adris grupe (5%). U srpnju i kolovozu promet dionica na Zagrebačkoj burzi smanjio se na 603,4 mil. kuna odnosno 719,4 mil. kuna.

Zbog navedenih događaja vrijednost indeksa CROBEX u drugom se tromjesečju 2006. povećala na 2714 bodova, a njegov rast nastavio se i u srpnju i kolovozu, kada je zabilježena njegova najviša vrijednost dosad – od 3100 bodova. Od početka godine CROBEX je porastao za 55%.

Tržišna je kapitalizacija dionica na Zagrebačkoj burzi porasla, te je na kraju drugog tromjesečja bila za 9,6% viša nego na kraju prvog tromjesečja i iznosila je 111 mlrd. kuna. Takav, snažan rast tržišne kapitalizacije na Zagrebačkoj burzi rezultat je znatnog porasta likvidnosti pojedinih dionica i porasta njihovih cijena.⁹ Zbog daljnjeg porasta cijena većine dionica na Zagrebačkoj burzi rast tržišne kapitalizacije nastavio se i tijekom srpnja i kolovoza, te je ona na kraju kolovoza iznosila 127 mlrd. kuna, što je povećanje od još 14,7%.

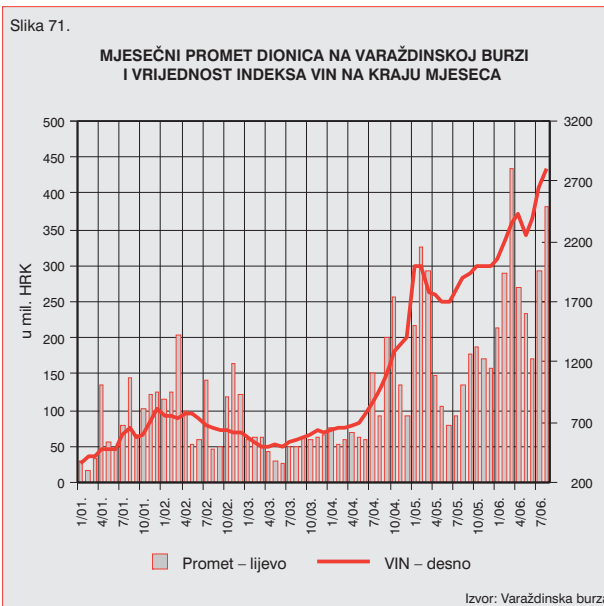
Na Varaždinskoj se burzi tržišna kapitalizacija dionica na kraju drugog tromjesečja smanjila na 39,0 mlrd. kuna, što je za 10,5 mil. kuna manje u odnosu na prvo tromjesečje, a u srpnju i kolovozu zabilježen je njezin porast jer je iznosila 44,7 mlrd. kuna odnosno 51,3 mlrd. kuna. Ukupan mjesečni promet na Varaždinskoj burzi u drugom se tromjesečju također smanjio: u lipnju 2006. iznosio je 174,7 mil. kuna, a u

kolovozu je porastao i na kraju tog mjeseca iznosio je 400,2 mil. kuna. Promet dionica u drugom tromjesečju iznosio je 674,2 mil. kuna, što je za 28% manje nego u prethodnom tromjesečju i za 102% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Prema podacima za prvo polugodište u ukupnoj strukturi prometa oko 51% ostvareno je u trgovanju dionicama javnih dioničkih društava, dok je udio prometa u kotaciji slobodnog tržišta iznosio oko 42%. U prvom polugodištu najviše se trgovalo dionicama Ericssona Nikole Tesle d.d., Slatinske banke d.d. i Belja d.d. Promet u segmentu druge kotacije, u kojoj se nalazi samo jedna dionica, već je duže vrijeme vrlo malen, a u kotaciji prava, u kojoj se trguje pravima nekadašnjeg Ministarstva javnih radova, obnove i graditeljstva i pravima Ministarstva financija, promet u prvom tromjesečju 2006. iznosio je 25,7 mil. kuna ili manje od 2% vrijednosti ukupnog prometa na Varaždinskoj burzi.

Vrijednost indeksa VIN u drugom je tromjesečju neznatno porasla, za 2% u odnosu na razinu iz prethodnog tromjesečja pa je iznosila 2392 boda. Vrijednost tog indeksa nastavlja se rasti i u srpnju i u kolovozu, te je na kraju kolovoza zabilježena najviša razina dosad – od 2805 bodova.

Nakon povećanja vrijednosti burzovnih indeksa na gotovo svim tržištima odabranih zemalja Srednje i Istočne Europe u prvom tromjesečju 2006., u drugom tromjesečju rasti su nastavili samo neki. Najviše je u odnosu na prethodno tromjesečje porastao indeks Ljubljanske burze, za 14,7%, dok je indeks zagrebačke burze CROBEX porastao za 11,5%, a neznatno se povećao i indeks Varšavske burze (1,1%). Najveće smanjenje u odnosu na prethodno tromjesečje odnosi se na indeks Bratislavske burze (–9,6%), a slijede ga indeksi Praške (–8,8%) i Budimpeštanske burze (–7,2%).¹⁰

Na kraju lipnja 2006. tržišna kapitalizacija dionica povećala se u odnosu na ožujak samo na Zagrebačkoj i Ljubljanskoj burzi. Na tim je burzama, uz Prašku, zabilježen i rast tržišne kapitalizacije obveznica. Što se tiče dionica, sve burze, osim Budimpeštanske, bilježe povećanje prometa,

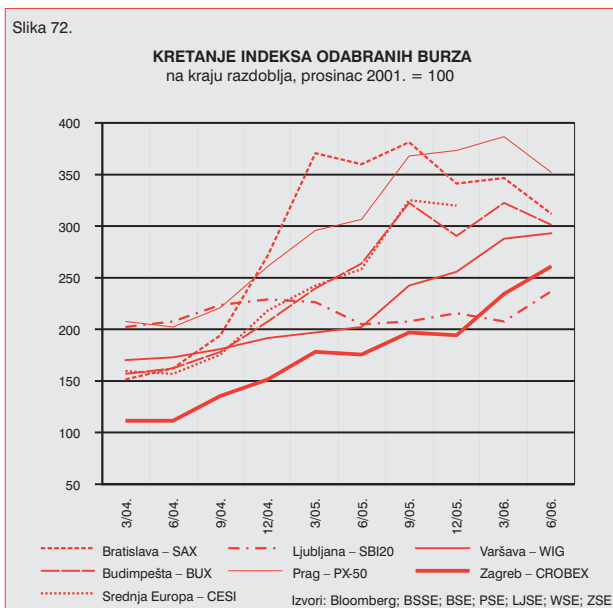
9 Naime, u izračun tržišne kapitalizacije na Zagrebačkoj burzi uključuje se puni iznos tržišne kapitalizacije za one dionice kojima se u prethodna tri mjeseca redovno trgovalo, dok se za dionice kojima se nije trgovalo u posljednjih mjesec dana, odnosno tri mjeseca, iznos tržišne kapitalizacije umanjuje za polovicu, odnosno za tri četvrtine.

10 Od 1. siječnja 2006. vrijednost CESI-ja, kombiniranog indeksa srednjoeuropskih burza, više se ne izračunava.

Tablica 5. Usporedba pokazatelja tržišta kapitala

Lipanj 2006.	Bratislava	Budimpešta	Ljubljana	Prag	Varšava	Zagreb
Prosječni dnevni promet, dionice (u mil. EUR)	0,1	96,7	2,7	161,9	299,5	14,6
Prosječni dnevni promet, obveznice (u mil. EUR)	83,5	6,0	0,4	69,9	4,8	13,5
Promet ^a /BDP ^c , godišnja razina (%)	0,1	29,1	2,6	43,4	31,4	11,3
Promet ^b /BDP ^c , godišnja razina (%)	59,1	1,8	0,4	18,8	0,5	10,5
Brzina prometa ^d	0,9	103,0	9,5	90,2	22,9
Tržišna kapitalizacija ^a (u mil. EUR), na kraju mjeseca	3.981	24.800	7.583	47.384	15.273
Tržišna kapitalizacija ^b (u mil. EUR), na kraju mjeseca	10.693	28.400	6.466	26.292	5.034
Tržišna kapitalizacija ^a /BDP ^c , na kraju mjeseca (%)	10,7	28,2	27,7	48,1	49,6
Tržišna kapitalizacija ^b /BDP ^c , na kraju mjeseca (%)	28,7	32,3	23,6	26,7	16,3
Kretanje indeksa dionica od početka godine (%)	-8,7	3,0	10,0	-5,6	14,2	35,8
Kretanje indeksa dionica od početka mjeseca (%)	-3,5	0,8	1,5	4,6	2,6	8,8

^a Dionice; ^b Obveznice; ^c 2006.; ^d Anualizirani mjesečni promet dionica × 100/tržišna kapitalizacija dionica
Izvori: Bloomberg; izvješća sa BSSE, BSE, PSE, LJSE, WSE i Zagrebačke burze

dok se promet obveznica povećao samo na Bratislavskoj i Budimpeštanskoj burzi. Promet dionica u usporedbi sa Zagrebačkom burzom uobičajeno je slabiji na Bratislavskoj burzi, a u oba tromjesečja 2006. bio je slabiji i na Ljubljanskoj burzi. Među promatranim burzama, u četvrtom je tromjesečju veći nego na Zagrebačkoj burzi bio samo promet obveznica na Bratislavskoj i Praškoj burzi.

Tržište dužničkih vrijednosnih papira

Na hrvatskom tržištu dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira tijekom drugog tromjesečja 2006. godine izdane su dvije nove korporacijske obveznice, a riječ je o petogodišnjim kunskim obveznicama Podravke d.d. i Nexe grupe d.d. Podravkina obveznica izdana je u svibnju uz nominalnu kamatnu stopu od 5,125% i nominalne je vrijednosti 375 mil. kuna, dok je obveznica Nexe grupe d.d. izdana u lipnju uz nominalnu kamatnu stopu od 5,50%, a nominalna joj je vrijednost 750 mil. kuna, što je po iznosu najveće kunsko korporacijsko izdanje na domaćem tržištu. U srpnju 2006. Ministarstvo financija na domaćem je tržištu izdalo sedmogodišnju kunsku obveznicu nominalne vrijednosti 2,5 mlrd. kuna s nominalnom kamatnom stopom od 4,25%. U istom su mjesecu izdane i eurske municipalne obveznice Grada Rijeke, uz nominalnu kamatnu stopu od 4,125% i nominalne vrijednosti 8,19 mil. EUR, te Grada Splita, uz nominalnu

kamatnu stopu od 4,563% i nominalne vrijednosti 4 mil. EUR, a izdana je i trogodišnja kunška korporacijska obveznica Metronet telekomunikacija d.d. uz nominalnu kamatnu stopu od 8,50% i nominalne vrijednosti 120 mil. kuna.

Što se tiče kratkoročnih dužničkih vrijednosnih papira, od ukupno šesnaest izdanja komercijalnih zapisa koja su na kraju kolovoza 2006. kotirala na Zagrebačkoj burzi, njih sedam uvršteno je na burzu u drugom tromjesečju, a dva u srpnju 2006. To je ujedno i najveći broj komercijalnih zapisa uvrštenih na burzu do sada. U travnju su na redovno tržište uvršteni komercijalni zapisi Lure d.d. u vrijednosti od 22 mil. kuna i s dospijecem od 199 dana te jednogodišnji komercijalni zapisi društva PBZ Card d.o.o u vrijednosti od 85 mil. kuna, dok su na službeno tržište uvršteni jednogodišnji komercijalni zapis poduzeća Belišće d.d. u vrijednosti od 10 mil. kuna. Jednogodišnji komercijalni zapisi M SAN Grupe d.d. u vrijednosti od 45 mil. kuna na redovno su tržište uvršteni u svibnju, kao i jednogodišnji komercijalni zapisi Oktal Pharme d.d. u vrijednosti od 50 mil. kuna. Na službeno tržište u lipnju su uvršteni komercijalni zapisi poduzeća Istraturist Umag d.d. u vrijednosti od 70 mil. kuna i s dospijecem od 182 dana, dok su u srpnju uvršteni tromjesečni komercijalni zapisi Atlantic grupe d.d. u iznosu od 30 mil. kuna. Također u srpnju, ali na redovno tržište, uvršteni su jednogodišnji komercijalni zapisi društva Jadran Galenski laboratorij d.d. u vrijednosti od 30 mil. kuna.

Na kraju kolovoza 2006. na domaćem je burzama kotiralo deset državnih obveznica, četiri obveznice jedinica lokalne samouprave, jedna obveznica državnih agencija (HBOR-a) te dvanaest korporacijskih obveznica.

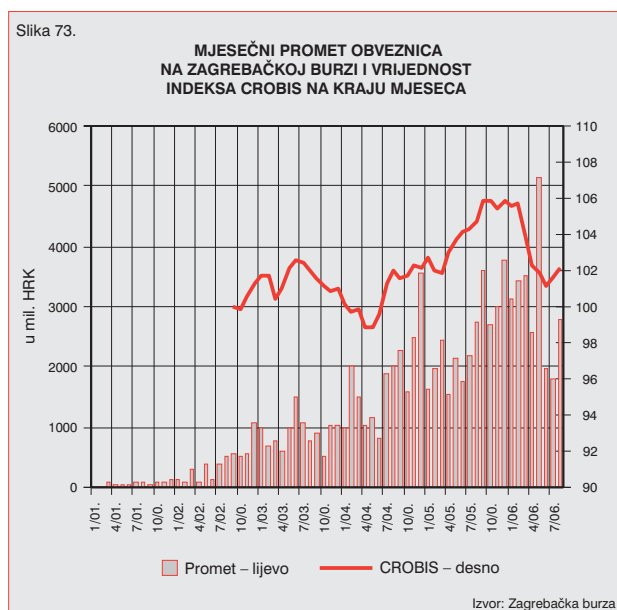
Tržišna kapitalizacija državnih obveznica, obveznica lokalne samouprave i HBOR-a na kraju kolovoza iznosila je nešto manje od 4 mlrd. EUR, što čini oko 11,7% procijenjenog BDP-a za 2006. godinu, dok je tržišna kapitalizacija korporacijskih obveznica iznosila 679,5 mil. EUR (4,4 mlrd. kuna), odnosno oko 2,0% procijenjenog BDP-a za 2006. godinu.

Unatoč blagom smanjenju intenziteta u drugom se tromjesečju 2006. na Zagrebačkoj burzi nastavilo značajno trgovanje obveznicama, te je ostvaren promet u iznosu većem od 9,7 mlrd. kuna, što je za 393 mil. kuna ili 3,9% manje nego u dosad najuspješnijem, prvom tromjesečju. No, u srpnju i kolovozu mjesečni se promet obveznica nastavio smanjivati pa je iznosio 1,8 mlrd. kuna odnosno 2,8 mlrd. kuna. Kako je već uobičajeno, najveći udio u prometu imaju novija i dugoročnija izdanja obveznica. Tako se u drugom tromjesečju

Tablica 6. Izdavanja obveznica na domaćem tržištu

Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Posljednja cijena ^a	Tekući prinos 31.8.2006.
RHMF-O-08CA	Republika Hrvatska	14.12.2001.	14.12.2008.	EUR	200.000.000	6,875%	105,25	6,532%
RHMF-O-125A	Republika Hrvatska	23.5.2002.	23.5.2012.	EUR	500.000.000	6,875%	112,45	6,114%
RHMF-O-085A	Republika Hrvatska	28.5.2003	28.5.2008.	HRK	1.000.000.000	6,125%	103,05	5,944%
RHMF-O-142A	Republika Hrvatska	10.2.2004.	10.2.2014.	EUR	650.000.000	5,500%	106,50	5,164%
RHMF-O-077A	Republika Hrvatska	7.7.2004.	7.7.2007.	EUR	400.000.000	3,875%	99,40	3,898%
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	200.000.000	5,375%	110,20	4,877%
RHMF-O-103A	Republika Hrvatska	8.3.2005.	8.3.2010.	HRK	3.000.000.000	6,750%	107,50	6,279%
RHMF-O-157A	Republika Hrvatska	14.7.2005.	14.7.2015.	EUR	350.000.000	4,250%	98,60	4,310%
RHMF-O-15CA	Republika Hrvatska	15.12.2005.	15.12.2015.	HRK	5.500.000.000	5,250%	104,50	5,024%
RHMF-O-137A	Republika Hrvatska	11.7.2006.	11.7.2013.	HRK	2.500.000.000	4,250%	99,23	4,283%
GDKC-O-116A	Grad Koprivnica	29.6.2004.	29.6.2011.	HRK	60.000.000	6,500%	101,80	6,385%
GDZD-O-119A	Grad Zadar	1.9.2004.	1.9.2011.	EUR	18.500.000	5,500%	–	–
GDRI-O-167A	Grad Rijeka	18.7.2006.	18.7.2016.	EUR	8.191.504	4,125%	–	–
GDST-O-137A	Grad Split	24.7.2006.	24.7.2013.	EUR	4.000.000	4,563%	–	–
HBOR-O-112A	Hrvatska banka za obnovu i razvitak	11.2.2004.	11.2.2011.	EUR	300.000.000	4,875%	–	–
BLSC-O-091A	Belišće d.d.	14.1.2005.	14.1.2009.	EUR	8.000.000	5,500%	101,60	5,413%
HYBA-O-086A	Hypo-Alpe-Adria Bank	6.6.2003.	6.6.2008.	HRK	150.000.000	6,500%	103,85	6,259%
BNAI-O-22CA	Bina Istra d.d.	15.12.2002.	15.12.2022.	EUR	210.000.000	8,000%	–	–
PODR-O-072A	Podravka d.d.	20.2.2004.	20.2.2007.	EUR	27.000.000	5,000%	100,80	4,960%
AGKR-O-074A	Agrokor d.d.	3.4.2002.	3.4.2007.	EUR	230.000.000	11,000%	104,45	10,531%
PLVA-O-115A	Pliva d.d.	12.5.2004.	12.5.2011.	EUR	75.000.000	5,750%	103,50	5,556%
ATGR-O-077A	Atlantic Grupa d.o.o.	15.7.2004.	15.7.2007.	EUR	15.000.000	5,750%	100,80	5,704%
MDKA-O-087A	Medika d.d.	11.7.2005.	11.7.2008.	EUR	16.500.000	4,500%	101,35	4,440%
RBA-O-112A	Raiffeisen Bank Austria d.d.	10.2.2006.	10.2.2011.	HRK	600.000.000	4,125%	97,60	4,226%
PODR-O-115A	Podravka d.d.	17.5.2006.	17.5.2011.	HRK	375.000.000	5,125%	–	–
NEXE-O-116A	Nexe grupa d.d.	14.6.2006.	14.6.2011.	HRK	750.000.000	5,500%	–	–
MTEL-O-097A	Metronet telekomunikacije d.d.	28.7.2006.	28.7.2009.	HRK	120.000.000	8,500%	102,70	8,277%

^a U redovitom prometu. Izvor: Zagrebačka burza, mjesečno izvješće za kolovoz 2006.

najviše trgovalo obveznicama Republike Hrvatske s dospijećima 2015. (kunska), 2010., 2012., 2019., 2007., 2014. i 2015. godine (eurska), čiji je udio u ukupnome tromjesečnom prometu obveznica iznosio 89%. Prvim trima navedenim obveznicama najviše se trgovalo i u srpnju i u kolovozu 2006., a na četvrtom se mjestu našla nova sedmogodišnja državna obveznica izdana u kunama.

Vrijednost obvezničkog indeksa Zagrebačke burze CROBIS-a nastavila se smanjivati i u drugom tromjesečju 2006., pa je tako na kraju lipnja iznosila 101,1 bod, što je njegova najniža razina od istog mjeseca 2004. godine. Takvo kretanje promijenilo se u srpnju i kolovozu kada je vrijednost CROBIS-a blago porasla, te je kraju kolovoza iznosila 102,1

bod. Na tako niske razine CROBIS-a vjerojatno je utjecao spomenuti porast kamatnih stopa u svijetu.

Republika Hrvatska ni u drugom tromjesečju 2006., kao ni u srpnju i kolovozu 2006., nije izdavala nove obveznice na inozemnim tržištima. Na kraju drugog tromjesečja 2006. na inozemnim tržištima ukupno je kotiralo devet izdanja hrvatskih obveznica, kao i na kraju prvog tromjesečja. U srpnju 2006. dospjelo je izdanje obveznice koja je činila dug prema Londonskom klubu (serija B), u vrijednosti od 604,4 mil. USD (oko 3,5 mlrd. kuna), tako da sad kotira samo još jedna takva obveznica. Od preostalih međunarodnih obveznica RH četiri su nominirane u eurima, a tri u japanskim jenima. Ukupna nominalna vrijednost svih osam izdanja hrvatskih euroobveznica na kraju kolovoza 2006. iznosila je 25,7 mlrd. kuna, odnosno oko 3,5 mlrd. EUR.

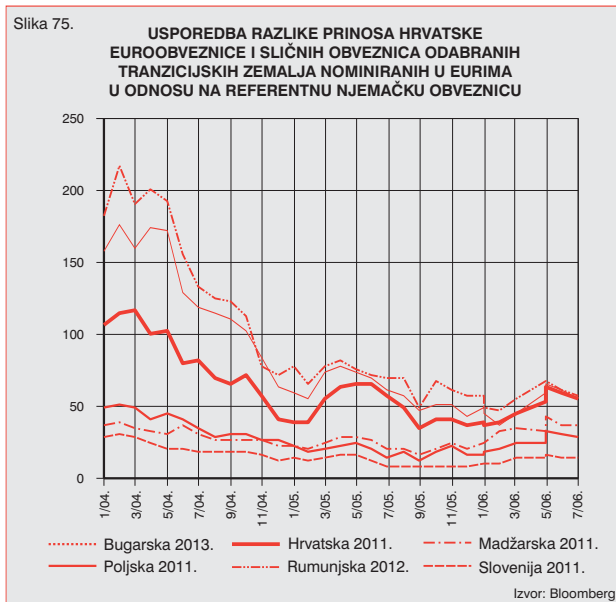
Razlike prinosa hrvatskih euroobveznica i referentnih njemačkih obveznica povećale su se tijekom drugog tromjesečja 2006., ponajviše pod utjecajem rasta američkih i europskih ključnih kamatnih stopa te bržeg rasta zahtijevanog prinosa na domaće obveznice u odnosu na one razvijenih zemalja. Na kraju lipnja razlike prinosa hrvatskih euroobveznica s dospijećima 2009., 2011. i 2014. iznosile su 58, 65 i 58 baznih bodova, što je za 16 – 22 bazna boda više od vrijednosti s kraja ožujka, kada su razlike za iste euroobveznice iznosile 38, 39 i 36 baznih bodova. Međutim, do kraja kolovoza te su se razlike ipak smanjile, pa su za dospijeća 2009., 2011. i 2014. iznosile 52, 55 i 56 baznih bodova.

U drugom tromjesečju 2006. prinosi na euroobveznice zemalja novih članica EU i zemalja koje su u procesu pregovora za punopravno članstvo u EU rasli su također nešto brže od prinosa na referentne njemačke obveznice pa se još povećala razlika između njihovih prinosa. Uz rast kamatnih stopa na razvijenim financijskim tržištima, jedan je od razlo-

Tablica 7. Izdanja međunarodnih obveznica Republike Hrvatske

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju	Razlika prinosa pri izdavanju	Razlika prinosa ^a 30.9.2005.	Razlika prinosa ^a 31.12.2005.	Razlika prinosa ^a 31.3.2005.	Razlika prinosa ^a 30.6.2006.
Londonski klub, serija B, 2010.	31.7.1996.	USD	857.796.000	6-mjesečni LIBOR + 81,25 b.b.			96	105	99	89
Euroobveznice, 2011.	14.3.2001.	EUR	750.000.000	6,75%	6,90%	215	38	37	39	65
Euroobveznice, 2009.	11.2.2002.	EUR	500.000.000	6,25%	6,45%	158	35	34	38	58
Euroobveznice, 2010.	14.2.2003.	EUR	500.000.000	4,625%	4,65%	102	36	34	38	58
Euroobveznice, 2014.	15.4.2004.	EUR	500.000.000	5,000%	5,11%	101	32	33	36	58
Samurajske obveznice, 2007.	11.7.2000.	JPY	40.000.000.000	3,00%	3,00%	135	33	33	37	31
Samurajske obveznice, 2008.	26.6.2002.	JPY	25.000.000.000	2,15%	2,15%	144	35	42	51	46
Samurajske obveznice, 2009.	26.6.2003.	JPY	25.000.000.000	1,23%	1,23%	99	54	53	62	59

^a Prema usporedivoj obveznici. Izvor: Bloomberg

ga takvoga kretanja razlike prinosa i očekivano snažniji rast njemačkoga gospodarstva u 2006. Iako je razlika prinosa za hrvatsku euroobveznicu s dospeljećem 2011. godine u odnosu na referentnu njemačku obveznicu i dalje manja od razlike prinosa na usporedive rumunjske i bugarske euroobveznice s dospeljećem 2012. odnosno 2013. godine, treba napomenuti da su te razlike u odnosu na rumunjske i bugarske euroobveznice sve manje.

Međunarodne transakcije

U drugom se tromjesečju 2006. godišnji rast manjka na tekućem računu platne bilance nastavio, no znatno sporijim intenzitetom nego u prva tri mjeseca ove godine. Povećanje negativnog salda tekućeg računa uglavnom proizlazi iz daljnjeg produblivanja neravnoteže u robnoj razmjeni s inozemstvom, pri čemu je ostvareni rast vanjskotrgovinskog manjka bio sporiji od rasta u prvom tromjesečju ove godine. Rashodi na računima tekućih transfera i faktorskih dohodaka u drugom su tromjesečju porasli, dok se saldo u međunarodnoj razmjeni usluga poboljšao, i to ponajprije zbog izrazitog rasta prihoda od usluga pruženih u turizmu.

Osim što se pogoršao saldo tekućeg računa, tijekom drugog tromjesečja 2006. nastavio se i intenzivan rast inozemnog duga, potaknut prije svega dodatnim zaduživanjem poslovnih banaka i ostalih domaćih sektora (poduzeća). U srpnju i kolovozu došlo je do pada apsolutnog iznosa inozemnog duga, kao rezultat smanjenja duga banaka, koje su iskoristile sezonski priljev deviza od turizma za povećanje otpлата svojih inozemnih obveza. Kretanje indeksa pritiska na devizno tržište i dalje je povoljno te ne upućuje na moguće poteškoće u servisiranju inozemnih obveza domaćih sektora.

Račun tekućih transakcija

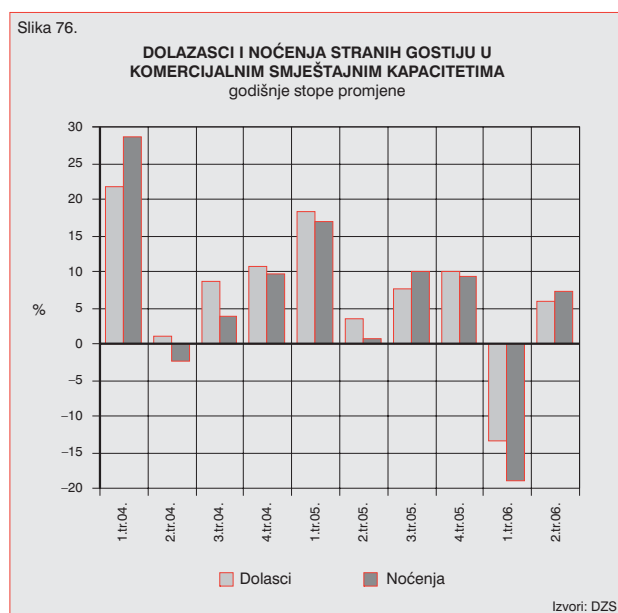
Manjak na tekućem računu platne bilance u drugom je tromjesečju 2006. iznosio 1,3 mlrd. EUR ili za 9,3% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Najizrazitije pogoršanje salda pritom je zabilježeno u robnoj razmjeni s inozemstvom. Naime, kako je rast robnog uvoza bio brži od rasta robnog izvoza, vanjskotrgovinski se manjak tijekom drugog tromjesečja 2006. na godišnjoj razini povećao za 11,7%. Iako je bio brži od rasta izvoza, treba naglasiti da se rast robnog uvoza u drugom tromjesečju 2006. znatno usporio u odnosu na ostvarenja iz prvog tromjesečja. Tome je uvelike pridonijelo smanjenje količine uvezene nafte i naftnih derivata tijekom drugog tromjesečja 2006. godine, čime je velikim dijelom ublažen utjecaj rasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu na pogoršanje vanjskotrgovinske bilance. Isto tako rast ukupnoga robnog izvoza u drugom se tromjesečju 2006. vidno usporio u odnosu na prvo tromjesečje, što se također može pripisati smanjenju izvezene količine nafte i naftnih derivata.

Nasuprot tome, u međunarodnoj razmjeni usluga tijekom drugog tromjesečja 2006. godine ostvaren je izrazit godišnji rast pozitivnog salda, što je ponajprije rezultat 12,1%-tnog

Tablica 8. Tekući račun platne bilance Republike Hrvatske, u milijunima EUR, preliminarni podaci

	I.–III. 2005.	IV.–VI. 2005.	I.–III. 2006.	IV.–VI. 2006.	Indeksi	
					I.–III.2006./I.–III.2005.	IV.–VI.2006./IV.–VI.2005.
TEKUĆE TRANSAKCIJE	-1.554	-1.165	-2.014	-1.273	129,5	109,3
1. Roba	-1.582	-2.098	-1.862	-2.343	117,7	111,7
1.1. Prihodi (fob)	1.511	1.878	2.003	1.970	132,6	104,9
1.2. Rashodi (fob)	-3.093	-3.976	-3.865	-4.313	125,0	108,5
2. Usluge	4	1.128	-43	1.309	-	116,1
2.1. Prihodi	653	1.791	663	2.000	101,6	111,6
2.2. Rashodi	-648	-663	-706	-690	108,9	104,1
3. Dohodak	-278	-517	-399	-525	143,2	101,5
3.1. Prihodi	132	192	158	199	119,6	104,0
3.2. Rashodi	-411	-709	-557	-724	135,6	102,2
4. Tekući transferi	302	322	290	285	96,3	88,4
4.1. Prihodi	403	428	401	427	99,4	99,7
4.2. Rashodi	-102	-106	-111	-142	108,9	134,2

Izvor: HNB

povećanja prihoda od usluga pruženih u turizmu. Spomenuti se rast uvelike može objasniti učinkom baznog razdoblja – uskrсни blagdani, tijekom kojih se turistička potrošnja povećava, u 2006. bili su u travnju, dok su prethodne godine bili u ožujku. To je pridonijelo i poboljšanju fizičkih pokazatelja u drugom tromjesečju 2006., kada se prema podacima DZS-a¹¹ broj dolazaka stranih gostiju u komercijalne smještajne kapacitete povećao na godišnjoj razini za 6,0%, a broj noćenja za 7,3%. Promatrano po zemljama, u spomenutoj se vrsti smještaja najviše povećao broj noćenja gostiju iz Njemačke i Austrije, dok se istodobno znatno smanjio broj noćenja gostiju iz Češke i Francuske.

Rast neto prihoda zabilježen je i kod usluga prijevoza, unatoč tome što je godišnji rast rashoda bio nešto brži od rasta prihoda. Pritom je najznačajnije poboljšanje ostvareno u prijevozu putnika, posebno zračnim putem, dok se smanjio pozitivan saldo teretnog prijevoza. Povoljna kretanja zabilježena su i kod ostalih usluga, pri čemu se osobito izdvajaju telekomunikacijske usluge. Neto prihodi od telekomunikacijskih su usluga u drugom tromjesečju 2006. udvostručeni u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. Glede ostalih poslovnih usluga pozitivnim se može ocijeniti smanjenje neto uvoza poljoprivrednih, rudarskih i drugih usluga prerade na terenu te usluga istraživanja i razvoja. Istodobno je kod trgovinskih i povezanih usluga, kao i pravnih, računovodstvenih i konzultantskih usluga te usluga odnosa s javnošću ostvaren najizrazitiji rast neto uvoza.

Na računu faktorskih dohodaka u drugom tromjesečju 2006. ostvaren neznatan godišnji rast negativnog salda, uglavnom kao posljedica smanjenja prihoda koje su ostvarili domaći vlasnici stranih poduzeća na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja. Rashodi na spomenutoj osnovi bili su tek neznatno veći nego u istom razdoblju prethodne godine. Struktura rashoda pokazuje da se najveći dio odnosi na zadržanu dobit, dok se samo jedna desetina odnosi na isplatu dividenda. Osim toga, kad je riječ o kretanjima na računu faktorskih dohodaka, svakako treba spomenuti i sve veća plaćanja domaćih sektora na osnovi kamata na inozemni dug, ali i rast prihoda koje HNB ostvaruje ulaganjem međunarodnih pričuva u inozemstvo.

Na računu tekućih transfera već se četvrto tromjesečje zaredom bilježi smanjenje pozitivnog salda na godišnjoj razini. U drugom je tromjesečju 2006. godine tome najviše pridonio rast rashoda države. Kod ostalih sektora nisu ostvarene značajnije promjene, pri čemu je smanjenje prihoda od radničkih doznaka iz inozemstva nadomješteno podjednakim porastom prihoda po drugim osnovama.

Robna razmjena

Jačanje neravnoteže u vanjskotrgovinskoj razmjeni Hrvatske s inozemstvom tijekom prve polovine 2006. godine bilo je glavni čimbenik rasta manjka na tekućem računu platne bilance. Pritom je rast manjka na računu robe bio posebno vidljiv u prvom tromjesečju 2006., kada je snažni prirast uvoza uvelike nadmašio dobre izvozne rezultate. U drugom se tromjesečju znatno usporio rast uvoza, ali i izvoza, pri čemu rast vanjskotrgovinskog manjka nije bio tako naglašen. Vanjskotrgovinska je razmjena dodatno ojačana u srpnju: tada se rast izvoza ubrzao znatno, a rast uvoza u nešto manjoj mjeri.

Tijekom prvih je sedam mjeseci 2006. godine, prema privremenim podacima DZS-a, ukupno izvezeno robe u vri-

¹¹ Fizički pokazatelj DZS-a obuhvaćaju samo inozemne goste koji su ostvarili barem jedno noćenje u plaćenom smještaju, dok su prihodima od usluga putovanja u platnoj bilanci obuhvaćeni i inozemni gosti u neplaćenom smještaju te jednodnevni posjetitelji (izleti i tranzit).

jednosti od 5,7 mlrd. USD (izraženo po paritetu fob), a uvezeno u vrijednosti od 12,1 mlrd. USD (izraženo po paritetu cif). Pritom je manjak u vanjskotrgovinskoj razmjeni Hrvatske s inozemstvom, uz godišnji rast od 11,9%, dosegnuo 6,5 mlrd. USD. Zahvaljujući bržem godišnjem rastu ukupnoga robnog izvoza u odnosu na robni uvoz, pokrivenost uvoza izvozom poboljšala se s 46,2% u prvih sedam mjeseci 2005. na 46,8% u istome razdoblju 2006. godine.

Promatramo li kretanje robne razmjene u razdoblju od siječnja do srpnja 2006. prema stalnome tečaju (čime se isključuje utjecaj međuvalutnih promjena), uočljiv je dvostruko brži godišnji rast ukupnoga robnog izvoza u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine (17,1% naprama 8,4%). Ubrzanje godišnjeg rasta izvoza u spomenutom je razdoblju uglavnom rezultat izvoza odsjeka SMTK ostala transportna oprema (brodovi) čiji je godišnji rast iznosio 34,7%. Ipak, dio tog rasta treba protumačiti utjecajem baznog razdoblja – u prvih sedam mjeseci 2005. zabilježen je godišnji pad od 30,6%. Osim zbog izvoza brodova godišnji rast ukupnoga robnog izvoza u prvih sedam mjeseci 2006. znatno se ubrzao i zbog povećanog izvoza nafte i naftnih derivata, što se pak velikim dijelom može pripisati nastavku rasta cijene tog energenta na svjetskom tržištu. Pritom se glavnina rasta vrijednosti izvoza nafte i naftnih derivata dogodila u prvom tromjesečju kada je dodatni doprinos rastu davala i povećana količina izvoza. U nastavku promatranog razdoblja slijedio je izrazit godišnji pad uvezenih količina, pa se i rast vrijednosti izvoza ublažio.

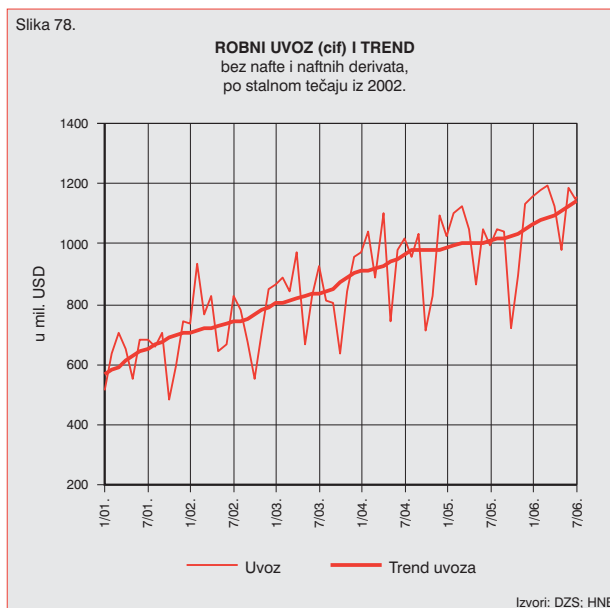
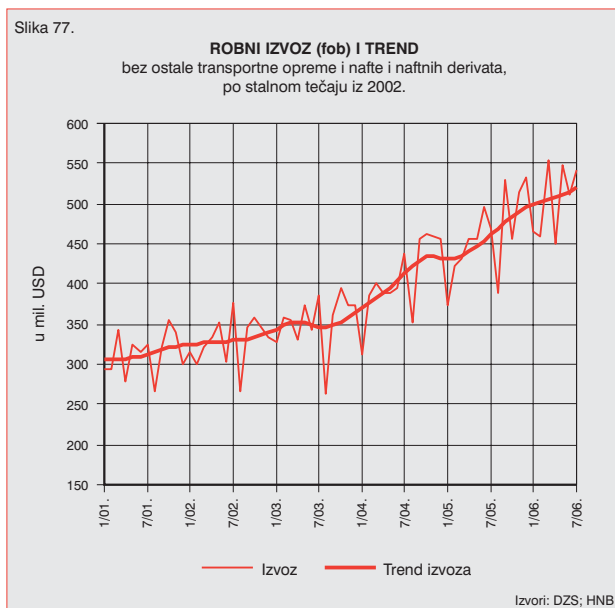
Izuzmemo li ostvareni izvoz brodova te nafte i naftnih derivata iz analize kretanja ukupnoga robnog izvoza, tada podaci pokazuju da se blago usporila godišnja stopa rasta (u prvih sedam mjeseci 2006. godišnji je rast tog agregata iznosio 13,6% ili za 1 postotni bod manje u odnosu na ostvarenja iz istog razdoblja 2005.). Tome je poglavito pridonijelo smanjenje izvoza odjeće čiji se udio u strukturi ukupnoga hrvatskog izvoza kontinuirano smanjuje već duži niz godina. Nadalje, smanjen je i izvoz odsjeka SMTK cestovna vozila, u kojem prevladavaju dijelovi i dodaci motornih vozila namijenjeni uglavnom francuskom i njemačkom tržištu, a slabiji su

u usporedbi s prvih sedam mjeseci 2005. bili i rezultati izvoza duhana i duhanskih proizvoda, koji pak najvećim dijelom odlaze na susjedna tržišta: Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore. Osim toga usporavanju rasta navedenog agregata pridonio je i izvoz šećera, proizvoda od šećera i meda, čiji je godišnji rast, iako iznadprosječno visok (14,2%, izraženo po tekućem tečaju), bio znatno niži od rasta ostvarenog u prvih sedam mjeseci 2005., kada je izvoz tog odsjeka povećan gotovo pet puta.

Za razliku od spomenutih odsjeka, koji su utjecali na usporavanje godišnjeg rasta izvoza, niz drugih odsjeka SMTK svojim je ubrzanim rastom pozitivno pridonosio ostvarenjima ukupnoga robnog izvoza. Među njima se posebno mogu istaknuti izvoz zemnoga i industrijskog plina, koji je povećan za dvije trećine, dok se izvoz riba i preradevina, kao i izvoz kave, čaja, kakaa i začina u razdoblju od siječnja do srpnja 2006. gotovo udvostručio. Znatno su bolja bila i ostvarenja u izvozu proizvoda od metala, pokućstva i dijelova te u izvozu metalne rude i otpadaka metala.

U razdoblju od siječnja do srpnja 2006. ubrzao se i godišnji rast ukupnoga robnog uvoza (16,5%, izraženo po stalnome tečaju, naprama 11,4% iz istog razdoblja prethodne godine). Pritom se gotovo petina ukupnog porasta uvoza u prvih sedam mjeseci 2006. odnosi na porast uvoza nafte i naftnih derivata. Tako je zabilježen godišnji rast uvezenih vrijednosti nafte i naftnih derivata od 23,2%, izraženo po tekućem tečaju, što je isključivo rezultat rasta cijene sirove nafte na svjetskom tržištu, s obzirom na to da je u istom razdoblju uvezena količina tog energenta smanjena. Pritom je, slično kao i kod izvoza, veći dio porasta vrijednosti uvoza realiziran u prvom tromjesečju, također kao posljedica snažnog rasta uvezenih količina, dok je u drugom tromjesečju uvoz količinski vidno smanjen.

Isključimo li naftu i naftne derivate iz podataka o ukupnom robnom uvozu, primjetno je ubrzanje godišnjeg rasta uvoza i ostalih odsjeka SMTK, promatranih zajedno (u prvih sedam mjeseci 2006. godišnji je rast iznosio 15,0%, izraženo po stalnome tečaju, dok je u istome razdoblju prethodne godine zabilježeno 6,8%). Najveći doprinos tom povećanju dao

je uvoz cestovnih vozila s godišnjim rastom od 14,0% (usporedbe radi, u istome razdoblju prethodne godine zabilježen je pad od 7,1%). Nadalje, znatno je više uvezeno i zemnoga i industrijskog plina, obojenih metala, ostalih proizvoda od metala te željeza i čelika. Osim toga, treba spomenuti i ubrzan rast uvoza kapitalnih proizvoda (strojevi i transportni uređaji isključujući ostalu transportnu opremu i cestovna vozila), koji je u prvih sedam mjeseci 2006. iznosio 16,6%, što je znatno više od rasta iz istog razdoblja 2005. Među odsjecima SMTK koji čine pojednostavnjeni obuhvat kapitalnih proizvoda, najizrazitiji je bio porast uvoza specijalnih strojeva za pojedine industrijske grane.

Među odsjecima SMTK čiji se uvoz znatnije smanjio u usporedbi s prvih sedam mjeseci 2005. godine, može se izdvojiti odsjek mesa i mesnih prerađevina s godišnjim padom od 17,6%, izraženo po tekućem tečaju, što je pak velikim dijelom rezultat utjecaja baznog razdoblja kada je ostvaren godišnji rast od 80,6%. Osim toga, pad apsolutne vrijednosti uvoza zamjetan je i kod odsjeka kože, proizvoda od kože i krzna te mliječnih proizvoda i jaja.

Geografska struktura hrvatskoga robnog izvoza u prvih sedam mjeseci 2006. upućuje na povećanje udjela razvijenih zemalja, što se ponajviše odnosi na rast izvoza u stare članice Europske unije. Tako se po vrlo dobrim rezultatima može istaknuti izvoz u Italiju (povećan izvoz brodova te zemnoga i industrijskog plina), ali i u Njemačku i Švedsku, što je također uglavnom vezano uz rast izvoza brodova. S druge strane, znatno su slabiji nego u prvih sedam mjeseci 2005. godine rezultati izvoza u Grčku (smanjen je izvoz brodova) i Austriju (pad izvoza kemijskih proizvoda). Među novim članicama EU najbolji rezultati ostvareni su kod izvoza u Sloveniju, Cipar i Poljsku, dok je izvoz u Maltu znatno smanjen. Iako se izvoz u zemlje u razvoju u prvih sedam mjeseci 2006. blago smanjio u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, treba naglasiti da je to prije svega odraz slabljenja izvoza u zemlje poput Liberije i Nigerije, kod kojih rezultati uvelike ovise o pojedinačnim narudžbama brodova, odnosno o izvozu nafte i naftnih derivata. Za razliku od njih, izvoz u susjedne zemlje i dalje pokazuje uzlazni trend, posebno kada

Tablica 9. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja, udjeli u postocima

	2004.	2005.	I.–VII.2005.	I.–VII.2006. ^a
Izvoz				
Razvijene zemlje	71,7	69,3	69,7	73,7
EU-25	64,6	62,0	64,0	65,8
Slovenija	7,5	8,1	8,1	8,3
Mađarska	1,3	1,6	1,5	1,5
EU-15	51,4	48,1	50,6	51,3
Austrija	9,4	7,2	7,8	6,4
Italija	22,9	21,2	22,2	24,8
Njemačka	11,2	10,7	10,9	10,8
Efta	1,0	1,1	1,0	1,6
Zemlje u razvoju	28,3	30,7	30,3	26,3
Cefta	1,2	1,4	1,4	0,8
Bosna i Hercegovina	14,4	14,3	13,0	11,7
Srbija i Crna Gora	3,7	4,5	4,1	5,1
Rusija	1,4	1,3	1,4	1,1
Uvoz				
Razvijene zemlje	77,4	73,8	74,9	73,4
EU-25	69,5	65,6	66,5	65,9
Slovenija	7,1	6,8	6,9	6,4
Mađarska	3,1	3,1	3,0	3,2
EU-15	54,2	50,6	51,5	50,5
Austrija	6,8	5,8	5,9	5,3
Italija	17,0	16,0	16,2	16,9
Njemačka	15,5	14,8	14,9	14,6
Efta	1,6	1,7	1,6	1,8
Zemlje u razvoju	22,6	26,2	25,1	26,6
Cefta	1,5	2,4	2,3	2,5
Bosna i Hercegovina	2,1	2,4	2,4	2,6
Srbija i Crna Gora	0,8	0,9	0,8	1,0
Rusija	7,3	9,2	8,3	9,7

^a Privremeni podaci. Izvor: DZS

je riječ o izvozu u Srbiju, Crnu Goru te Bosnu i Hercegovinu, čemu poglavito pridonose energenti.

Što se pak tiče ukupnoga robnoga uvoza, u prvih je sedam mjeseci 2006. godine zamjetan rast udjela zemalja u razvoju, pri čemu se oko tri četvrtine apsolutnog porasta uvoza iz te skupine zemalja odnosi na uvoz iz Rusije i Kine. Rast vrijednosti uvoza iz Rusije povezan je i s trendom poskupljenja energenata, koji čine čak 96% uvoza iz Rusije, dok snažnu potražnju za kineskom robom široke potrošnje potiču niske cijene. Osim toga, promatramo li zemlje u razvoju, znatno je porastao i uvoz iz Bugarske (nafta i naftni derivati) te Bosne i Hercegovine (aluminij, željezo i čelik). S druge je strane iz Rumunjske, Sirije i Libije uvezeno znatno manje robe u usporedbi s ostvarenjima u prvih sedam mjeseci 2005. godine, što je pretežno prouzročio smanjeni uvoz nafte i naftnih derivata. Zahvaljujući upola sporijem rastu robnog uvoza iz razvijenih zemalja, u usporedbi s uvozom iz zemalja u razvoju, njihov je udio u strukturi ukupnoga hrvatskoga robnog uvoza blago smanjen. Pritom se više od polovine apsolutnog porasta uvoza iz razvijenih zemalja u prvih sedam mjeseci 2006. odnosi na povećan uvoz iz Italije i Njemačke (velikim dijelom cestovnih vozila), dok su znatnije smanjeni samo uvoz iz Nizozemske i uvoz iz SAD-a.

Račun kapitalnih i financijskih transakcija

Izvori financiranja manjka na računu tekućih transakcija vidljivi su iz kretanja na računu kapitalnih i financijskih transakcija. Promatrano po pojedinim kategorijama financijskog računa, u drugom se tromjesečju 2006. godine pozitivnim može ocijeniti nastavak rasta neto inozemnih izravnih ulaganja. Istodobno je na računu portfeljnih ulaganja ostvaren tek

Tablica 10. Kapitalni i financijski račun platne bilance RH, u milijunima EUR, preliminarni podaci

	I.–III. 2005.	IV.–VI. 2005.	I.–III. 2006.	IV.–VI. 2006.	Indeksi	
					I.–III. 2006./I.–III. 2005.	IV.–VI. 2006./IV.–VI. 2005.
KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	1.183	1.292	1.681	1.127	142,1	87,2
1. Kapitalne transakcije	2	2	-1	3	-	158,8
2. Financijske transakcije, isklj. međ. pričuve	1.369	1.573	2.355	1.821	172,0	115,8
2.1. Izravna ulaganja	175	649	327	774	186,7	119,3
2.1.1. U inozemstvo	-35	-77	-10	-13	28,2	17,0
2.1.2. U Hrvatsku	211	727	337	788	160,1	108,4
2.2. Portfeljna ulaganja	-434	-166	-446	40	102,7	-
2.2.1. Sredstva	25	-175	-31	3	-	-
2.2.2. Obveze	-458	9	-414	36	90,4	420,1
2.3. Financijski derivati	-88	0	0	0	-	-
2.4. Ostala ulaganja	1.716	1.089	2.474	1.007	144,2	92,5
2.4.1. Sredstva	1.006	299	1.065	86	105,8	28,9
2.4.2. Obveze	710	791	1.409	921	198,4	116,5
3. Međunarodne pričuve	-188	-282	-673	-697	357,6	246,9

Izvor: HNB

blagi neto priljev financijskih sredstava, dok je priljev na računu ostalih ulaganja bio neznatno manji nego u drugom tromjesečju 2005. Međunarodne su pričuve već treće tromjesečje zaredom izrazito porasle.

Neto inozemna izravna ulaganja u Hrvatsku u drugome tromjesečju 2006. iznosila su 0,8 mlrd. EUR, što je za 19,3% više nego u istome razdoblju prethodne godine. Povećanju neto izravnih ulaganja podjednako je pridonijelo smanjenje izravnih ulaganja domaćih sektora u inozemstvo i povećanje inozemnih izravnih ulaganja u Hrvatsku. To se povećanje ponajviše odnosi na porast zadržane dobiti koja je pripala stranim vlasnicima domaćih poduzeća, kao i na rast vlasničkih ulaganja, dok su ostale obveze domaćih poduzeća prema povezanim društvima u inozemstvu smanjene.

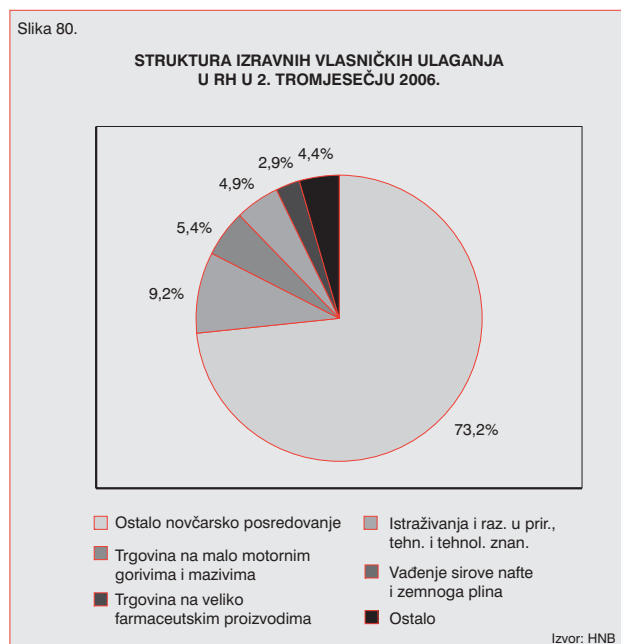
U strukturi izravnih vlasničkih ulaganja u Hrvatsku u drugom tromjesečju 2006. godine najveći dio odnosio se na ulaganja u djelatnost ostaloga novčarskog posredovanja, odnosno na dokapitalizaciju pojedinih banaka u Hrvatskoj u inozemnom vlasništvu. Zabilježena su i znatna ulaganja u djelatnost istraživanja i razvoja u području prirodnih, tehničkih i tehnoloških znanosti, pretežno zbog prodaje Plivina Istraživačkog instituta britansko-američkoj farmaceutskoj tvrtki GlaxoSmithKline. Nadalje, znatan iznos ulaganja os-

tvaren je u djelatnosti vađenja sirove nafte i zemnog plina, zatim u različitim oblicima trgovačke djelatnosti, kao i u djelatnostima gradnje, kupoprodaje i iznajmljivanja nekretnina.

Na računu portfeljnih ulaganja u drugom je tromjesečju 2006. godine ostvaren neto priljev financijskih sredstava u vrijednosti od 40 mil. EUR. To je rezultat povećanja inozemnih obveza domaćih sektora, uz blago smanjenje inozemne imovine. Povećanje obveza uglavnom je posljedica jednos-tranih učinaka trgovanja na sekundarnom tržištu državnih obveznica, s obzirom na to da u drugom tromjesečju 2006. nije bilo otplata ni novih izdanja državnih obveznica. Naime, naknadna prodaja obveznica koje su prvotno izdane na inozemnom tržištu i kupljene od strane rezidenata inozemnim ulagačima (nerezidentima), povećava obveze države prema inozemstvu. Neznatno smanjenje inozemne imovine domaćih sektora u drugom tromjesečju 2006. uglavnom proizlazi iz promjene u strukturi portfelja banaka koje su smanjen iznos sredstava uloženi u inozemne obveznice (0,3 mlrd. EUR) gotovo u potpunosti nadomjestile povećanim ulaganjem u instrumente tržišta novca.

Na računu ostalih ulaganja, kojima su obuhvaćeni krediti, trgovinski krediti te gotovina i depoziti, u drugom je tromjesečju 2006. ostvaren neto priljev u iznosu od 1 mlrd. EUR, što je neznatno manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je smanjenje inozemne imovine od 0,1 mlrd. EUR uglavnom posljedica povlačenja sredstava banaka na osnovi gotovine i depozita, dok su, s druge strane, domaći sektori odobrili nerezidentima veći iznos kredita i trgovinskih kredita. Što se tiče obveza, zabilježen je rast od 0,9 mlrd. EUR, a uglavnom se odnosi na nova neto korištenja kredita od strane domaćih poduzeća (0,5 mlrd. EUR) i banaka (0,2 mlrd. EUR), dok su obveze države na toj osnovi bile smanjene. Osim toga, obveze banaka znatno su se povećale i na osnovi gotovine i depozita na što se odnosi oko trećine ukupnog porasta obveza domaćih sektora na računu ostalih ulaganja.

Prema platnobilančnim podacima međunarodne su pričuve tijekom drugog tromjesečja 2006. godine povećane za 697 mil. EUR. Snažan rast pričuva djelomično je posljedica povećanog izdvajanja devizne obvezne pričuve banaka (uključujući i graničnu obveznu pričuvenu), a djelomično deviznih intervencija kojima je HNB tijekom drugog tromjesečja ublažavao aprecijacijske pritiske. Na kraju lipnja 2006. godine međunarodne su pričuve, prema podacima monetarne

Tablica 11. Struktura međunarodnih pričuva HNB, stanje na kraju razdoblja u mil. EUR i udjeli u %

	2003.	2004.	2005.	VIII.2006.
Stanje	6.554	6.436	7.438	8.672
Udjeli:				
1. Devizne pričuve	87,6	96,9	98,6	92,0
a) Dužnički vrijednosni papiri	48,9	50,7	48,4	46,3
b) Ukupno gotovina i depoziti kod	38,6	46,2	50,2	45,8
i) ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	4,1	3,6	5,5	2,3
ii) banaka sa sjedištem izvan Hrvatske	34,5	42,6	44,7	43,4
2. Pričuvna pozicija u MMF-u	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Specijalna prava vučenja	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Zlato	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Obratni repo poslovi	12,4	3,1	1,3	8,0

Napomena: Izraženo prema približnoj tržišnoj vrijednosti
Izvor: HNB

statistike (uključuju međuvalutne promjene), dosegnule 8.744 mil. EUR, što je za 655 mil. EUR ili 8,1% više nego na kraju ožujka 2006. U srpnju su pričuve povećane još za 0,2 mlrd. EUR, ali u kolovozu su smanjene za 0,3 mlrd. EUR zbog smanjenja inozemne pasive banaka, odnosno nižih izdvajanja na osnovi devizne obvezne pričuve (uključujući i graničnu obveznu pričuvu). Promatrano po pojedinim instrumentima, najveći dio u strukturi međunarodnih pričuva i dalje se odnosi na gotovinu i depozite uložene kod inozemnih banaka te dužničke vrijednosne papire, dok manji dio čine plasmani u obratne repo poslove.

Inozemni dug

Na kraju kolovoza 2006. godine inozemni je dug RH iznosio 26,8 mlrd. EUR, što je za 1,3 mlrd. EUR ili 5,0% više nego na kraju 2005. Pritom je tijekom prve polovine 2006. rast apsolutnog iznosa duga bio dosta naglašen, nakon čega je u srpnju i kolovozu došlo do njegova smanjenja. Tako je tijekom prvih šest mjeseci 2006. inozemni dug porastao za 1,9 mlrd. EUR, što je u apsolutnom iznosu znatno više od rasta ostvarenog u prvoj polovini 2005. Spomenutom prirastu podjednak doprinos dale su poslovne banke (uključujući

čujući hibridne i podređene instrumente) i poduzeća (zajedno s ulaganjima u poduzeća), dok je dug sektora države u tome razdoblju znatno smanjen. Smanjenje inozemnog duga koje je tijekom srpnja i kolovoza ukupno iznosilo 0,7 mlrd. EUR, posljedica je smanjenja duga banaka. Istodobno je dug sektora poduzeća nastavio rasti blago pojačanim intenzitetom, dok kod sektora države nisu zabilježene vidljivije promjene.

Dug poslovnih banaka (uključujući hibridne i podređene instrumente) na kraju kolovoza 2006. godine iznosio je 9,1 mlrd. EUR, što je neznatno manje od stanja duga na kraju 2005. Pritom je tijekom prvih pet mjeseci 2006. dug banaka nastavio vrlo intenzivno rasti (14,8%), i to dvostruko brže nego u istom razdoblju prethodne godine. U apsolutnom iznosu spomenuto je povećanje iznosilo 1,4 mlrd. EUR, što je za 0,8 mlrd. EUR više od porasta u prvih pet mjeseci 2005. U sljedeća je tri mjeseca inozemni dug banaka smanjen za neznatno veći iznos. Banke su, naime, iskoristile povećan priljev deviza od turizma kako bi otplatile priličan dio svojih inozemnih obveza. Iako je to smanjenje bilo sezonski uobičajeno, treba istaknuti da je u 2006. ono bilo znatno jače nego prethodnih godina. Promatrano po instrumentima, povećanju duga banaka u prvih pet mjeseci 2006. najviše je pridonio rast obveza na osnovi dugoročnih kredita te kratkoročne gotovine i depozita, dok je smanjenje duga u ljetnim mjesecima ponajprije posljedica smanjenja obveza na osnovi kratkoročnih kredita. Navedena su kretanja rezultirala i smanjenjem udjela duga banaka, zajedno s hibridnim i podređenim instrumentima, u strukturi ukupnoga inozemnog duga, koji je na kraju kolovoza iznosio 34,1%.

Tijekom prvih osam mjeseci 2006. godine inozemni dug poduzeća, uključujući izravna ulaganja u poduzeća, porastao je gotovo za jednu petinu. Tako je na kraju kolovoza dosegnuo 11,1 mlrd. EUR, što je za 1,8 mlrd. EUR ili 19,3% više nego na kraju 2005. Time je udio njihova duga u ukupnom inozemnom dugu RH povećan s 36,3%, koliko je iznosio na kraju 2005. godine, na 41,3% na kraju kolovoza 2006. Najznatniji utjecaj na rast inozemnog duga sektora podu-

Tablica 12. Bruto inozemni dug RH prema domaćim sektorima, na kraju razdoblja, u mil. EUR i postocima

	2003.	2004.	2005.	VIII. 2006.	Struktura		Indeksi	
					2005.	VIII. 2006.	2005./2004.	VIII. 2006./2005.
1. Država	6.601	7.252	7.047	6.606	27,6	24,6	97,2	93,7
2. Središnja banka (HNB)	366	2	3	2	0,0	0,0	111,8	80,6
3. Banke	6.121	7.702	8.993	8.972	35,2	33,5	116,8	99,8
4. Ostali domaći sektori	4.878	5.809	7.156	8.528	28,0	31,8	123,2	119,2
5. Izravna ulaganja	1.845	2.016	2.341	2.706	9,2	10,1	116,1	115,6
u čemu hibridni i podređeni instrumenti	391	314	214	163	0,8	0,6	68,1	76,4
Ukupno (1+2+3+4+5)	19.811	22.781	25.541	26.814	100,0	100,0	112,1	105,0

Izvor: HNB

Tablica 13. Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora, na kraju razdoblja, u mil. EUR i postocima

	2003.	2004.	2005.	VIII. 2006.	Struktura		Indeksi	
					2005.	VIII. 2006.	2005./2004.	VIII. 2006./2005.
1. Ostale bankarske institucije	25	25	25	25	0,3	0,3	100,0	100,0
2. Nebankarske financijske institucije	652	852	978	1.326	13,7	15,6	114,7	135,6
3. Javna poduzeća	990	959	1.080	1.073	15,1	12,6	112,6	99,4
4. Mješovita poduzeća	377	347	298	342	4,2	4,0	86,0	114,7
5. Ostala trgovačka društva	2.759	3.536	4.673	5.604	65,3	66,0	132,2	119,9
6. Nefitne institucije	3	4	5	5	0,1	0,1	122,6	101,5
7. Obrtnici i trgovci	50	42	35	30	0,5	0,4	83,5	86,4
8. Domaćinstva	22	44	63	82	0,9	1,0	141,9	130,1
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	4.878	5.809	7.156	8.488	100,0	100,0	123,2	118,6

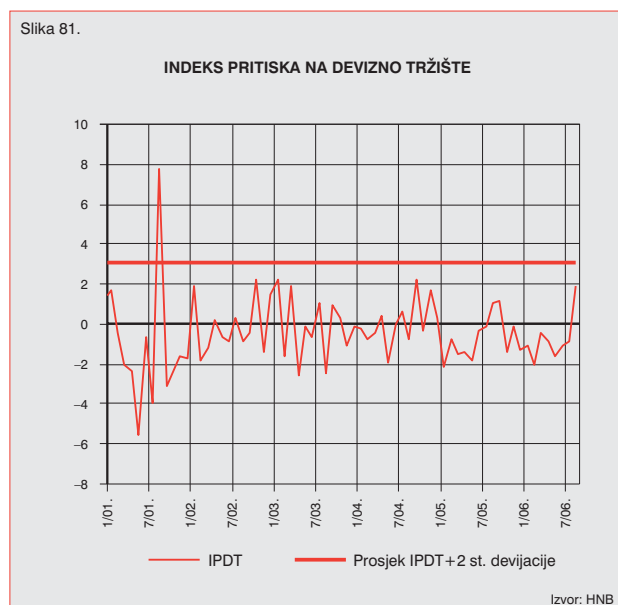
Izvor: HNB

zeća imao je rast inozemnih obveza ostalih trgovačkih društava i nebankarskih financijskih institucija na osnovi dugoročnih kredita, kao i rast obveza ostalih trgovačkih društava na osnovi kratkoročnih kredita. Posebno izrazit rast duga sektora poduzeća ostvaren je tijekom srpnja (za 0,4 mlrd. EUR). Tome je, između ostaloga, pridonijelo i kreditno zaduživanje Agrokora, koji je s konzorcijem domaćih i stranih banaka potpisao financijski aranžman ukupne vrijednosti 0,5 mlrd. EUR. Ta su sredstva djelomice iskorištena za prijevremenu otplatu obveznice izdane na inozemnom tržištu, a djelomice trebaju poslužiti refinanciranju postojećih kratkoročnih obveza.

Inozemni dug države (središnje države, republičkih fondova, HBOR-a i lokalne države) smanjen je tijekom prvih osam mjeseci 2006. godine za 0,4 mlrd. EUR. Tako je na kraju kolovoza dug sektora države iznosio 6,6 mlrd. EUR, što čini 24,6% ukupnoga inozemnog duga. Smanjenje inozemne zaduženosti države pretežno je posljedica smanjenja obveza po obveznicama izdanim u inozemstvu (otplata samurajske obveznice u veljači i euroobveznice u ožujku te dvije redovite polugodišnje otplate Londonskom klubu u siječnju i srpnju). Među novim obvezama sektora države mogu se istaknuti 150 mil. EUR vrijedan Programski zajam za prilagodbu (engl. *Program Adjustment Loan 1* ili, skraćeno, PAL1) Svjetske banke, iskorišten u siječnju, te HBOR-ovo izdanje obveznice na inozemnom tržištu u srpnju vrijedno 150 mil. EUR. Nova obveznica HBOR-a dospijeva za 10 godina, a namijenjena je financiranju kreditnih programa usmjerenih poglavito na financiranje izvoznih aktivnosti te razvoj maloga i srednjeg poduzetništva.

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima

Tijekom drugog tromjesečja 2006. godine kretanje indeksa pritiska na devizno tržište (IPDT)¹² i dalje je bilo po-

12 IPDT se računa kao ponderirani prosjek mjesečne stope rasta tečaja kune prema euru (kraj razdoblja) i mjesečne stope rasta bruto međunarodnih pričuva, izraženih u eurima, uz standardne devijacije kao pondere.

voljno, čemu je najviše pogodovao snažan rast međunarodnih pričuva, koji je bio rezultat povećanih izdvajanja banaka na osnovi devizne obvezne pričuve (uključujući i graničnu obveznu pričuvu), ali i intervencija HNB-a tijekom svibnja i lipnja. Povod intervencijama bili su izraziti aprecijacijski pritisci, koji su proizlazili iz nastavka inozemnog zaduživanja domaćih sektora te stranih ulaganja na domaćem tržištu kapitala, a tome se može dodati i povećana potražnja za kunama na početku turističke sezone. Srpanjska deprecijacija tečaja kune prema euru, potaknuta nešto većom korporativnom potražnjom za devizama, tek je neznatno povisila razinu IPDT-a jer je istodobno rast međunarodnih pričuva i dalje bio dinamičan. Nastavak deprecijacije tečaja kune prema euru u kolovozu, zajedno sa zamjetnim padom međunarodnih pričuva zbog smanjenja inozemne pasive banaka u tom razdoblju, odnosno nižih izdvajanja na osnovi devizne obvezne pričuve (uključujući i graničnu obveznu pričuvu), rezultirao je rastom IPDT-a, no njegova se vrijednost i dalje zadržala znatno ispod kritične granice¹³.

Državne financije

Obilježja fiskalne politike u prvom polugodištu 2006.

Tijekom drugog tromjesečja 2006. godine nastavila su se povoljna fiskalna kretanja koja su obilježila početak godine. Tako je na razini cijelog polugodišta zabilježen visok godišnji rast prihoda i umjereno povećanje rashoda konsolidirane opće države. Istodobno se investicijska aktivnost države nije bitnije promijenila, odnosno tek se neznatno smanjila nabava nefinancijske imovine. Spomenuta kretanja rezultirala su značajnim godišnjim smanjenjem manjka konsolidirane opće države, zbog čega je i potreba za zaduživanjem bila manja. U skladu s namjerom države da se za financiranje manjka i refinanciranje dospjelih obveza okrene domaćem tržištu kapitala, nastavljen je rast unutarnjeg duga države i istodobno smanjenje inozemnoga.

U skladu sa Zakonom o provođenju Odluke Ustavnog suda RH od 12. svibnja 1998.¹⁴ i Zakonom o Umirovljeničkom fondu¹⁵ krajem lipnja 2006. godine isplaćena je prva rata povrata duga umirovljenicima koji su se odlučili za tzv. brzi povrat, u iznosu od 1,2 mlrd. kuna. Potrebna sredstva namaknuta su kreditom koji je Hrvatska poštanska banka odobrila državi. Druga rata, koja dospijeva krajem prosinca, trebala bi se financirati prihodima od privatizacije.

Hrvatski sabor je početkom srpnja ove godine potvrdio prijedlog Vlade Republike Hrvatske o izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2006. godinu. Glavni su razlozi za izmjene i dopune državnog proračuna vrlo visok porast prihoda ostvaren kao rezultat snažne ekonomske aktivnosti početkom 2006. i potreba za promjenom visine i strukture rashoda. Uz izmjene i dopune državnog proračuna Sabor je

13 Kritična granica odgovara prosječnoj vrijednosti IPDT-a uvećanoj za dvije standardne devijacije pri čemu vrijednost indeksa iznad kritične granice upozorava na potencijalne poteškoće u međunarodnim plaćanjima.

14 NN, br. 105/2004.

15 NN, br. 93/2005.

prihvatio i izmijenjene financijske planove izvanproračunskih korisnika. Iz podataka Ministarstva financija razvidno je da je izmijenjen i financijski plan jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prihodi koji su rebalansom povećani više od rashoda te planirano smanjenje nabave nefinancijske imovine u 2006. godini trebali bi rezultirati manjkom konsolidirane opće države (GFS 1986) od 3,0% ocijenjenog BDP-a.

Osim toga, u srpnju 2006. Vlada Republike Hrvatske donijela je Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2007. – 2009. godine, kojima su definirani ciljevi fiskalne i ekonomske politike za iduće trogodišnje razdoblje. Tako bi daljnje jačanje upravljanja proračunom te nastavak strukturalnih reformi trebali rezultirati manjkom od 2,4% BDP-a i javnim dugom¹⁶ od 43,8% BDP-a u 2009.

Prihodi konsolidirane opće države

Prema podacima Ministarstva financija prihodi konsolidirane opće države u prvih su šest mjeseci 2006. iznosili 53 mlrd. kuna, što je za 11,4% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Spomenutom rastu, koji je bio znatno brži od rasta ostvarenog u prvom polugodištu 2005. godine (7,4%), najviše je pridonio rast prihoda od poreza na dodanu vrijednost, prihoda od socijalnih doprinosa te prihoda od poreza na dobit. Struktura prihoda konsolidirane opće države nije se bitnije promijenila u odnosu na prethodnu godinu, pa je tako i u promatranom razdoblju oko 60% prihoda prikupljeno naplatom poreza, nešto manje od trećine naplatom socijalnih doprinosa, dok se ostatak odnosi na ostale prihode.

Porezni prihodi u prvih su šest mjeseci 2006. dosegli iznos od 31,6 mlrd. kuna, a njihov godišnji rast od 12,5% bio je gotovo dvostruko brži od rasta zabilježenog u istom razdoblju 2005. godine. Prihodi od poreza na dodanu vrijednost, koji čine oko polovine ukupnih poreznih prihoda konsolidirane opće države, u prvom su polugodištu na godišnjoj razini uvećani za 11,4%, pri čemu je rast bio znatno brži u prvome nego u drugome tromjesečju. Ovakva dinamika prihoda od PDV-a djelomično je posljedica učinka baznog razdoblja jer se u prvom tromjesečju 2005. prihodi od PDV-a blago smanjili, dok je u drugome bio zabilježen njihov oporavak. Osim toga sporiji rast prihoda od PDV-a u drugome u odnosu na prvo tromjesečje pokazuje da su se usporili promet u trgovini na malo i ukupan robni uvoz u tom razdoblju.

Prihodi od trošarina, koji u strukturi ukupnih prihoda konsolidirane opće države čine oko 10%, u prvom su polugodištu 2006. iznosili 5,3 mlrd. kuna ili za 7% više nego u istom razdoblju prošle godine. Najveći doprinos rastu prihoda od trošarina dali su prihodi od trošarina na duhanske prerađevine, prihodi od trošarina na osobne automobile i prihodi od trošarina na naftne derivate. Navedenim prihodima ukupno je prikupljeno 4,7 mlrd. kuna ili gotovo 90% ukupnih prihoda od trošarina. Prihodi od trošarina na duhanske prerađevine u promatranom su razdoblju iznosili 1,2 mlrd. kuna ili za 11,2% više nego u prvom polugodištu 2005., u

čemu se ponajprije ogledaju rast prometa od trgovine na malo duhanskim proizvodima i dodatne mjere Ministarstva financija u suzbijanju ilegalnog tržišta cigareta. Trošarinama na osobne automobile tijekom prvog polugodišta prikupljeno je 0,6 mlrd. kuna, što je za 21,9% više nego u istom razdoblju 2005. Ipak, promatrano na tromjesečnoj razini u drugom je tromjesečju u odnosu na prvo zabilježeno usporavanje rasta ove vrste prihoda, što je rezultat sporijega godišnjeg rasta uvoza cestovnih vozila. Prihoda od trošarina na naftne derivate (zbog usporedivosti s podacima za prethodna razdoblja uključuju i naknadu za financiranje građenja i održavanja javnih cesta), čiji je udio u ukupnim prihodima od trošarina oko 60%, prikupljeno je u razdoblju od siječnja do lipnja 2,8 mlrd. kuna, što je za 3,8% više nego u prvom polugodištu 2005.

Prihodi od poreza na dobit u prvih su šest mjeseci 2006. iznosili 4,2 mlrd. kuna ili za 30,3% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je iznimno snažan godišnji rast zabilježen u drugome tromjesečju jer su poslovni rezultati hrvatskih poduzeća (obveznika poreza na dobit) za 2005. bolji od onih za 2004. Prema podacima Fine dobit prije oporezivanja koju su obveznici poreza na dobit ostvarili u 2005. godini, bila je čak za 22,2% veća nego u 2004.

Porezom na dohodak u prvom je polugodištu 2006. prikupljeno 4 mlrd. kuna, što čini godišnji rast od 10,1%, a posljedica je godišnjeg rasta broja osiguranika HZMO-a (3%) i rasta prosječne mjesečne bruto plaće (5,8%). Uz to, kako se upravo tijekom prvog polugodišta obrađuje najveći dio godišnjih prijava poreza na dohodak, eventualne razlike u dinamici isplata povrata poreza po godišnjoj prijavi mogu utjecati na kretanje prihoda od poreza na dohodak.

U razdoblju od siječnja do lipnja socijalnim doprinosima ukupno je prikupljeno 16,3 mlrd. kuna ili za 7,7% više nego u istom razdoblju 2005. godine. Pritom su doprinosi za mirovinsko osiguranje iznosili 8,2 mlrd. kuna, doprinosi za zdravstveno osiguranje 7,4 mlrd. kuna, dok se ostatak odnosi na doprinose za zapošljavanje. Kretanja prihoda od socijalnih doprinosa mogu se objasniti već spomenutim rastom broja osiguranika HZMO-a i rastom prosječne mjesečne bruto plaće.

Ostali prihodi, koji među ostalim obuhvaćaju prihode od imovine, prihode od prodaje robe i usluga te razne i neprepoznate prihode, u prvom su polugodištu iznosili 5 mlrd. kuna te su na godišnjoj razini uvećani za 17,5%, pri čemu su najviše porasli prihodi od administrativnih taksa i prihodi od kvazikorporacija, poput viška prihoda nad rashodima HNB-a, koji se uplaćuje u državni proračun.

Prihodi su lokalne države u razdoblju od siječnja do lipnja 2006. dosegli iznos od 6,4 mlrd. kuna ili za 10,4% više nego u istom razdoblju 2005. Prihodi od poreza na dohodak i poreza na dobit, koji su zajednički prihod državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u promatranom su razdoblju najviše pridonijeli rastu ukupnih prihoda lokalne države. Uz spomenute prihode u prvom polugodištu 2006. svojim se doprinosom rastu ukupnih prihoda lokalne države ističu ostali prihodi od poreza na financijske i kapitalne transakcije (porez na promet nekretnina).

¹⁶ Prema metodologiji Ministarstva financija javni dug obuhvaća dug opće države i izdana državna jamstva.

Rashodi konsolidirane opće države

Tijekom prvih šest mjeseci 2006. na razini konsolidirane opće države ukupno je utrošeno 51,8 mlrd. kuna ili za 4% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je tromjesečna dinamika bila upravo suprotna onoj iz istog razdoblja 2005. Tako je, nakon godišnjeg pada rashoda u prvom tromjesečju 2006. godine od 1,3% (u prvom tromjesečju 2005. zabilježen je rast od 17,5%), slijedilo povećanje rashoda od 9,8% u drugom tromjesečju ove godine (u istom je razdoblju prethodne godine zabilježen pad od 0,5%). Struktura rashoda nije se znatnije promijenila u odnosu na 2005., pa se i dalje najveći dio rashoda odnosi na socijalne naknade, plaće i nadnice te korištenje dobara i usluga.

Rashodi za socijalne naknade u prvom su polugodištu dosegli iznos od 22,1 mlrd. kuna, te je zabilježen njihov godišnji rast od 4%. Pritom je 15,3 mlrd. kuna ili za 2,2% više nego u istom razdoblju prošle godine isplaćeno u obliku socijalnih naknada iz osiguranja, koje uključuju najveći dio mirovina i rashode za zdravstvo. To je među ostalim rezultat godišnjeg rasta prosječne isplaćene mirovine u prvom polugodištu 2006. godine (2,8%) i blagog rasta broja korisnika mirovina u istom razdoblju (1,5%). Nadalje, 6,7 mlrd. kuna isplaćeno je u obliku naknada za socijalnu pomoć, koje uključuju doplatu za djecu, invalidske mirovine, trajna prava hrvatskih branitelja i dodatak uz mirovinu, dok se ostatak odnosi na socijalne naknade za zaposlene.

Rashodi za korištenje dobara i usluga (obuhvaćaju korištenje telefona, pošte, prijevoza, energije te intelektualne i osobne usluge) u prvom su polugodištu također zamjetno pridonijeli rastu ukupnih rashoda konsolidirane opće države. Prema podacima Ministarstva financija na korištenje dobara i usluga država je u promatranom razdoblju utrošila 5,8 mlrd. kuna ili za 11,6% više nego u istom razdoblju 2005. godine. Pri tome je godišnja stopa rasta bila znatno viša u drugom (19,6%) nego u prvom tromjesečju (3,9%), među ostalim zbog učinka baznog razdoblja.

Rashodi za naknade zaposlenima u prvih su šest mjeseci 2006. iznosili 13,8 mlrd. kuna, od čega se 11,8 mlrd. kuna odnosi na plaće i nadnice, a ostatak na socijalne doprinose koje je platila država. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine rashodi za naknade zaposlenima uvećani su za 6,5%, što je posljedica rasta prosječne mjesečne bruto plaće zapos-

lenih u javnom sektoru (5,1%) i istodobnog rasta broja državnih službenika i namještenika (0,8%).

U razdoblju od siječnja do lipnja rashodi za subvencije dosegli su 3,4 mlrd. kuna, a to je za 10% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Visok rast ponajprije je rezultat znatnoga godišnjeg povećanja iznosa subvencija danih trgovačkim društvima izvan javnog sektora, na koje je u promatranom razdoblju utrošeno 1,7 mlrd. kuna (za 25,5% više nego u prvom polugodištu 2005.). Najveći dio tih subvencija usmjeren je poljoprivrednicima, obrtnicima te malim i srednjim poduzetnicima. Uz to, zabilježen je godišnji pad subvencija danih trgovačkim društvima u javnom sektoru od 1,9%, u čemu se među ostalim ogleda smanjenje subvencija danih Hrvatskim željeznicama.

Rashodi za kamate u promatranom su razdoblju iznosili 3,2 mlrd. kuna, te su na godišnjoj razini uvećani za 1,8%. Pritom su tuzemne kamate iznosile 1,5 mlrd. kuna, odnosno za 14,1% više nego u istom razdoblju prošle godine, dok su kamate plaćene na inozemne obveze smanjene za 6,5% jer se smanjio inozemni dug opće države.

Prema podacima Ministarstva financija na razini lokalne države u prvom je polugodištu ukupno utrošeno 5 mlrd. kuna ili za 7,5% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Od toga se 1,9 mlrd. kuna odnosi na korištenje dobara i usluga, a znatna su sredstva utrošena i na naknade zaposlenima (1,3 mlrd. kuna) te na isplaćene subvencije (0,4 mlrd. kuna).

Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama

Neto operativni saldo ili razlika između ostvarenih prihoda i rashoda na razini konsolidirane opće države za prvo polugodište 2006. godine iznosi pozitivnih 1,1 mlrd. kuna. U istom je razdoblju država povećala svoju neto nefinancijsku imovinu za 3,8 mlrd. kuna, što je financirala ostvarenim viškom prihoda nad rashodima, smanjenjem financijske imovine te zaduživanjem.

Nefinancijska imovina konsolidirane opće države, koja u skladu s metodologijom GFS 2001 među ostalim uključuje zgrade i građevine, zemljišta te zalihe i pohranjene vrijednosti, tijekom prvog polugodišta 2006. uvećana je za 3,8 mlrd. kuna, što je za 4,9% manje od povećanja nefinancijske

Tablica 14. Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama, prema metodologiji GFS 2001, u milijunima kuna

	Konsolidirana opća država		
	I. – VI. 2005.	I. – VI. 2006.	I. – VI. 2006. / I. – VI. 2005.
1. Promjena neto vrijednosti (neto operativni saldo)	-2.283,0	1.131,2	
1.1. Prihodi	47.531,8	52.962,7	111,4
1.2. Rashodi	49.814,8	51.831,5	104,0
2. Promjena neto nefinancijske imovine	3.981,1	3.788,0	
2.1. Nabava nefinancijske imovine	4.412,1	4.266,5	96,7
2.2. Prodaja nefinancijske imovine	431,0	478,5	111,0
3. Neto posuđivanje (+) / zaduživanje (-) (1-2)	-6.264,1	-2.656,8	
3. Financiranje (5-4) Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	6.264,1	2.656,8	
4. Promjena financijske imovine	938,7	-459,4	
4.1. Domaće	943,6	-462,0	
4.2. Inozemne	-4,9	2,7	
5. Promjena obveza	7.202,8	2.197,4	
5.1. Domaćih	11.150,5	5.246,3	
5.2. Inozemnih	-3.947,7	-3.048,9	

Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: MF

Tablica 15. Saldo konsolidirane opće države prema gotovinskom načelu, u milijunima kuna

	Ostvarenje u razdoblju I. – VI. 2006.				
	Državni proračun	Izvanproračunski korisnici	Konsolidirana središnja država	Jedinice lokalne i područne samouprave	Konsolidirana opća država
Prihodi ^a	45.282,3	3.695,2	47.239,9	6.418,7	52.962,7
Ukupni rashodi i neto posudbe	47.557,1	5.259,8	51.079,3	6.471,8	56.854,8
Rashodi ^a	46.463,8	2.849,4	47.575,6	4.951,9	51.831,5
Nabava nefinancijske imovine ^a	586,1	2.147,2	2.733,3	1.533,2	4.266,5
Neto pozajmljivanje – zajmovi ^a	389,5	69,9	459,4	-31,4	427,8
Izdaci za dionice i ostale udjele ^a	117,8	45,0	162,8	12,3	175,1
Izdaci za vrijednosne papire osim dionica ^a	0,0	148,2	148,2	4,0	152,2
Izdaci za ostala potraživanja ^a	0,0	0,0	0,0	1,8	1,8
Manjak/višk prema GFS-u 1986	-2.274,8	-1.564,5	-3.839,3	-53,0	-3.892,2

^a Napomena: GFS 2001. Izvor: MF

imovine u istom razdoblju 2005. Tijekom prvog polugodišta ove godine nabava nefinancijske imovine iznosila je 4,3 mlrd. kuna ili za 3,3% manje nego u istom razdoblju 2005. Pritom je najviše smanjena nabava nefinancijske imovine HAC-a (za 0,7 mlrd. kuna), što upućuje na usporavanje aktivnosti države u izgradnji autocesta, a istodobno je znatno uvećana nabava nefinancijske imovine HC-a (za 0,3 mlrd. kuna) i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (za 0,3 mlrd. kuna).

Prodaja nefinancijske imovine konsolidirane opće države dosegla je tijekom prvog polugodišta 2006. godine 0,5 mlrd. kuna, što je za 11% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Najveći se dio (0,3 mlrd. kuna) odnosi na prodaju zgrada i građevina, a to je, među ostalim, rezultat prodaje stanova u državnom vlasništvu. Prodaja zemljišta u prvih šest mjeseci iznosila je 0,1 mlrd. kuna i gotovo je u potpunosti ostvarena na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prema podacima Ministarstva financija financijska imovina konsolidirane opće države smanjila se u promatranom razdoblju za 0,5 mlrd. kuna. To je uglavnom rezultat smanjenja domaće financijske imovine, dok se inozemna financijska imovina nije znatnije promijenila. Neto smanjenje domaće financijske imovine proizlazi iz izrazito jakog smanjenja novca i depozita, dok je istodobno uvećana financijska imovina u obliku danih zajmova, vrijednosnih papira (osim dionica) te dionica i ostalih udjela.

Kako su financijske potrebe države u prvom polugodištu 2006. na godišnjoj razini znatno smanjene, država se u mnogo manjoj mjeri morala oslanjati na zaduživanje na domaćem i inozemnom tržištu kapitala. Tako su obveze konsolidirane opće države tijekom prvih šest mjeseci uvećane za 2,2 mlrd. kuna, što je čak za 5 mlrd. kuna manje od povećanja zabilježenog u istom razdoblju prethodne godine. Domaće obveze uvećane su za 5,2 mlrd. kuna, i to kao rezultat rasta neto obveze po obveznicama i trezorskim zapisima MF-a (1,9 mlrd. kuna) te primljenim zajmovima (3,3 mlrd. kuna). Povećanje domaćih obveza djelomično je iskorišteno za vraćanje dospelih inozemnih obveza, koje su u promatranom razdoblju smanjene za 3 mlrd. kuna jer su nova zaduživanja bila manja od obveza koje su u istom razdoblju dospjele na naplatu.

Saldo konsolidirane opće države na gotovinskom načelu

Manjak konsolidirane opće države bez kapitalnih prihoda (na gotovinskom načelu, prema metodologiji GFS 1986) u

prvih je šest mjeseci 2006. iznosio 3,89 mlrd. kuna, što je za 3,2 mlrd. kuna ili (visokih) 45,4% manje nego u istom razdoblju prošle godine. Promatrano po razinama državne vlasti glavina ostvarenog manjka odnosi se na manjak državnog proračuna (2,27 mlrd. kuna), slijede izvanproračunski korisnici (1,56 mlrd. kuna), dok se ostatak odnosi na manjak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (0,05 mlrd. kuna).

Najveća fiskalna prilagodba ostvarena je na razini državnog proračuna, gdje se manjak smanjio za 3,1 mlrd. kuna, što je u potpunosti rezultat činjenice da je rast prihoda bio brži od rasta rashoda. Manjak izvanproračunskih korisnika smanjio se za 0,2 mlrd. kuna ili 10%, prije svega zbog smanjenja nabave nefinancijske imovine. Na razini lokalne države zabilježen je blagi rast manjka.

Državni dug

Prema podacima HNB-a dug opće države s dugom HBOR-a u prvoj je polovini 2006. blago rastao te je na kraju lipnja iznosio 109,7 mlrd. kuna (za 1,1 mlrd. kuna više nego na kraju 2005. godine). Za usporedbu, u prvom polugodištu 2005. dug je na godišnjoj razini bio uvećan za visok iznos, od 6,6 mlrd. kuna. Do vidnog usporavanja rasta duga u ovoj godini došlo je zbog toga što se manjak smanjio pa je trebalo manje sredstava za njegovo financiranje i zbog toga što je dio manjka bio financiran smanjenjem financijske imovine, a ne sredstvima od novog zaduživanja. Jačanje tečaja kune prema euru, američkom dolaru i japanskom jenu u promatranom je razdoblju također djelovalo na usporavanje rasta duga.

Od ukupnog duga opće države (s dugom HBOR-a) na kraju lipnja 2006. godine 61,8 mlrd. kuna ili 56,3% odnosi se na unutarnji dug, dok se 47,9 mlrd. kuna ili 43,7% odnosi na inozemni dug. Pridoda li se tome 12,8 mlrd. kuna potencijalnog duga na osnovi izdanih državnih jamstava, ukupni dug opće države s dugom HBOR-a u na kraju drugog tromjesečja 2006. iznosi 122,4 mlrd. kuna.

Unutarnji dug opće države

Prema podacima HNB-a na kraju lipnja 2006. unutarnji dug opće države dosegao je 61,2 mlrd. kuna, što je za 5,1 mlrd. kuna više od stanja duga zabilježenog na kraju prethodne godine. Struktura unutarnjeg duga opće države po razinama državne vlasti pokazuje kako je na kraju prvog polugodišta 2006. najveći dio duga ostvaren na razini zaduživanja Republike Hrvatske (90,7%), slijede republički

Tablica 16. Javni dug Republike Hrvatske, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje			Promjena	
	XII. 2005.	VI. 2006.	VII. 2006.	I.–VI. 2006.	I.–VII. 2006.
A. Dug opće države (1+2)	101.424,3	102.692,4	102.427,8	1.268,1	1.003,5
1. Unutarnji dug opće države	56.046,5	61.150,5	61.607,6	5.104,0	5.561,1
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	50.559,5	55.440,1	56.221,8	4.880,6	5.662,3
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.935,0	4.296,4	3.928,2	361,4	-6,8
1.3. Unutarnji dug lokalne države	1.551,9	1.414,0	1.457,6	-137,9	-94,3
2. Inozemni dug opće države	45.377,8	41.541,8	40.820,2	-3.836,0	-4.557,6
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	36.433,6	32.653,5	32.086,5	-3.780,0	-4.347,1
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	8.725,8	8.730,6	8.601,6	4,8	-124,2
2.3. Inozemni dug lokalne države	218,5	157,7	132,2	-60,8	-86,3
B. Dug HBOR-a (1+2)	7.135,5	6.998,8	7.409,9	-136,7	274,5
1. Unutarnji dug HBOR-a	534,2	659,4	256,0	125,2	-278,2
2. Inozemni dug HBOR-a	6.601,2	6.339,4	7.153,9	-261,9	552,7
Dodatak:					
C. Ukupno izdana jamstva Republike Hrvatske	12.383,8	12.752,9	12.928,6	369,1	544,9
1. Domaća	5.268,5	6.226,3	6.496,6	957,8	1.228,2
2. Inozemna	7.115,3	6.526,6	6.432,0	-588,7	-683,3

Izvor: HNB

fondovi (7,0%) i lokalna država (2,3%).

Najveći dio povećanja duga od 5,1 mlrd. kuna odnosi se na rast duga po primljenim kreditima, a u manjoj mjeri po izdanim obveznicama i trezorskim zapisima MF-a. U prvom tromjesečju (u veljači) izdana je druga tranša desetogodišnjih državnih obveznica na domaćem tržištu, u vrijednosti od 2 mlrd. kuna. Uz to, država je u ožujku sa sindikatом domaćih banaka sklopila ugovor o kratkoročnom deviznom kreditu od 400 mil. EUR, kojim je financirala dospelje inozemne obveze. Na taj je način država nastavila s refinanciranjem dospeljih inozemnih obveza sredstvima s domaćeg tržišta nastojeći smanjiti svoju eksternu izloženost. Takva nastojanja podržala je i središnja banka privremeno izmijenivši odluku o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima. Izmijenjenom odlukom svakoj je banci omogućeno da iznos kojim sudjeluje u spomenutom kreditu uključi u svoja minimalno potrebna devizna potraživanja. Tijekom drugog tromjesečja unutarnji dug opće države nastavio je rasti, pri čemu su najviše porasle obveze po primljenim kreditima. U lipnju je Hrvatska poštanska banka državi odobrila kredit, kojim je financirana prva rata povrata duga umirovljenicima. Povećanje duga na razini republičkih fondova generirano je primarno zaduživanjem HAC-a i HC-a.

Dug HBOR-a iznosio je na kraju lipnja 2006. godine 0,7 mlrd. kuna ili za 0,1 mlrd. kuna više nego na kraju 2005. zbog povećanja kredita primljenih od domaćih banaka u drugom tromjesečju.

Inozemni dug opće države

Inozemni dug opće države na kraju lipnja 2006. godine iznosio je 41,5 mlrd. kuna i bio je za 3,84 mlrd. kuna manji nego na kraju 2005. Tijekom prvog polugodišta ove godine najviše je smanjen dug na razini Republike Hrvatske (za 3,78 mlrd. kuna) jer su u tom razdoblju dospelje samurajske obveznice u iznosu od 25 mlrd. JPY i sedmogodišnje euro-obveznice u vrijednosti od 300 mil. EUR, a istodobno su smanjene obveze po kreditima. Osim toga, jačanje tečaja kune prema euru, američkom dolaru i japanskom jenu odrazilo se na statističko umanjenje duga. U istom je razdoblju inozemni dug republičkih fondova ostao na približno istoj razini kao na kraju 2005. godine. Na razini lokalne države nastavljen je trend smanjivanja inozemnog duga, koji je na kraju lipnja 2006. iznosio 0,2 mlrd. kuna ili za 61 mil. kuna manje nego na kraju 2005. godine.

Inozemni je dug HBOR-a na kraju prvog polugodišta 2006. iznosio 6,3 mlrd. kuna te se u odnosu na kraj prethodne godine smanjio za 0,3 mlrd. kuna, od čega se na drugo tromjesečje odnosi 0,1 mlrd. kuna. Do smanjenja duga došlo je djelomično zbog otplata dospeljih kredita i tečajnih promjena.

Kretanja u srpnju 2006.

Podaci o državnim financijama na razini konsolidirane opće države raspoloživi su na tromjesečnoj razini, a ostvarenja u srpnju 2006. godine analiziraju se na razini konsolidi-

Tablica 17. Unutarnji dug opće države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje			Promjena	
	XII. 2005.	VI. 2006.	VII. 2006.	I.–VI. 2006.	I.–VII. 2006.
1. Unutarnji dug opće države	56.046,5	61.150,5	61.607,6	5.104,0	5.561,1
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	50.559,5	55.440,1	56.221,8	4.880,6	5.662,3
Trezorski zapisi	12.533,4	12.647,4	12.719,0	114,0	185,6
Obveznice	30.716,0	31.025,6	33.444,0	309,6	2.728,0
Instrumenti tržišta novca	0,9	–	–	-0,9	-0,9
Krediti banaka	7.309,2	11.767,1	10.058,8	4.457,9	2.749,6
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.935,0	4.296,4	3.928,2	361,4	-6,8
Krediti banaka	3.935,0	4.296,4	3.928,2	361,4	-6,8
1.3. Unutarnji dug lokalne države	1.551,9	1.414,0	1.457,6	-137,9	-94,3
Dodatak: Izdana jamstva	5.268,5	6.226,3	6.496,6	957,8	1.228,2

Izvor: HNB

Tablica 18. Inozemni dug opće države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje			Promjena	
	XII. 2005.	VI. 2006.	VII. 2006.	I. – VI. 2006.	I. – VII. 2006.
1. Inozemni dug opće države	45.377,8	41.541,8	40.820,2	-3.836,0	-4.557,6
1.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	36.433,6	32.653,5	32.086,5	-3.780,0	-4.347,1
Obveznice	27.112,3	22.811,9	22.403,1	-4.300,5	-4.709,2
Kredit	9.321,2	9.841,7	9.683,4	520,4	362,1
1.2. Inozemni dug republičkih fondova	8.725,8	8.730,6	8.601,6	4,8	-124,2
Kredit	8.725,8	8.730,6	8.601,6	4,8	-124,2
1.3. Inozemni dug lokalne države	218,5	157,7	132,2	-60,8	-86,3
Kredit	218,5	157,7	132,2	-60,8	-86,3
Dodatak: Izdana jamstva	7.115,3	6.526,6	6.432,0	-588,7	-683,3

Izvor: HNB

rane središnje države. Podaci Ministarstva financija pokazuju da se visok rast prihoda ostvaren tijekom prvih šest mjeseci 2006. u srpnju još i ubrzao. Tako su prihodi konsolidirane središnje države prikupljeni u srpnju iznosili 8,8 mlrd. kuna ili za 13,6% više nego u istom mjesecu prethodne godine. Tome je pridonio visok rast prihoda od poreza na dodanu vrijednost (ostvarena je godišnja stopa rasta od 22,9%), rast prihoda od doprinosa za socijalno osiguranje (8,2%) te rast prihoda od administrativnih taksa (99,6%). Promatrano kumulativno u prvih sedam mjeseci 2006. prihodi konsolidirane središnje države iznosili su 56 mlrd. kuna ili za 11,6% više nego u istom razdoblju prethodne godine.

Ukupni rashodi konsolidirane središnje države u srpnju 2006. dosegli su iznos od 8,1 mlrd. kuna, što je za 4,6% više nego u srpnju 2005. godine, a porasli su među ostalim rashodi za socijalne naknade, rashodi za tuzemne kamate te rashodi za korištenje dobara i usluga. S druge strane, rashodi za subvencije u promatranom su mjesecu na godišnjoj razini smanjeni za 80,9 mil. kuna ili 17,2%. Promatrano kumulativno tijekom prvih sedam mjeseci 2006. godine na razini konsolidirane središnje države utrošeno je 55,7 mlrd. kuna, što je za 3,7% više nego u istom razdoblju 2005.

Pozitivna fiskalna kretanja zabilježena tijekom prvih sedam mjeseci 2006. rezultirala su manjkom od 3,84 mlrd. kuna (prema gotovinskom načelu, GFS 1986), što je za 4,24 mlrd. kuna ili značajnih 52,5% manje nego u istom razdoblju prethodne godine (8,08 mlrd. kuna). Ovako izrazito sma-

njenje manjka ponajviše je posljedica toga što je rast prihoda bio brži od rasta rashoda i što je smanjena nabava nefinancijske imovine.

Dug središnje države, bez duga HBOR-a, na kraju srpnja 2006. godine iznosio je 100,8 mlrd. kuna. To je za 0,3 mlrd. kuna manje od duga zabilježenog na kraju lipnja, ali za 1,2 mlrd. kuna više od stanja duga na kraju 2005. Unutarnji se dug središnje države tijekom srpnja (u odnosu na kraj lipnja) povećao za 0,4 mlrd. kuna, što je rezultat neto povećanja obveza po izdanim obveznicama i trezorskim zapisima te neto smanjenja obveza po kreditima primljenim od banaka. U srpnju je Vlada Republike Hrvatske donijela odluku o zaduživanju u iznosu od 2,5 mlrd. kuna na domaćem tržištu putem izdavanja obveznica na rok od sedam godina. Prema podacima Ministarstva financija sredstva prikupljena ovim izdavanjem iskoristit će se za otplate glavnica kredita koji tijekom 2006. godine dospijevaju na naplatu. Inozemni se dug središnje države i tijekom srpnja nastavio smanjivati, zbog smanjenja obveza po inozemnim obveznicama i kreditima te zbog utjecaja tečaja.

Dug HBOR-a dosegnuo je na kraju srpnja iznos od 7,4 mlrd. kuna, što je za 0,4 mlrd. kuna više nego na kraju lipnja 2006. godine. Pritom je zabilježeno povećanje inozemnog duga zbog novog izdanja obveznica u iznosu od 150 mil. EUR, dok je istodobno unutarnji dug HBOR-a smanjen za 0,4 mlrd. kuna.

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima. Institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo. Sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnju banku, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama, uključujući i štedionice u prijelaznom razdoblju. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje, mirovinski fondovi).

Središnja država obuhvaća podsektor Republika Hrvatska i podsektor republički fondovi. Do prosinca 2003. godine podsektor Republika Hrvatska obuhvaćao je organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državnu agenciju za osiguranje

štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor republički fondovi obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske vode i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Od siječnja 2004. godine Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka reklasificirani su iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi.

Ostali domaći sektori su: organi lokalne države, državna i ostala trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu. Podsektor ostala trgovačka društva obuhvaća i banke u stečaju. U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se u sljedeće podsektore: lokalnu državu, koja obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva koja obuhvaćaju državna i ostala trgovačka društva, te stanovništvo, koje uključuje i obrtnike i neprofitne institucije.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne pozicije iskazuju u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta					
								Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1994.	prosinac	4.714,2	6.642,6	6.996,7	17.679,9	16.540,1	27.661,5	11,73	2,20	3,83	2,26	11,84	3,45
1995.	prosinac	6.744,1	8.234,9	8.503,2	24.623,0	21.576,3	32.819,5	2,97	0,89	1,54	3,41	1,00	1,88
1996.	prosinac	8.770,4	11.368,9	11.494,9	36.701,1	24.960,4	33.831,2	11,35	7,83	7,67	4,88	-5,41	-11,61
1997.	prosinac	10.346,1	13.731,4	13.848,8	50.742,0	33.829,0	48.863,4	7,86	3,93	3,85	2,16	4,98	4,96
1998.	prosinac	9.954,2	13.531,4	13.615,2	57.340,3	44.626,8	59.792,0	7,24	6,92	6,59	2,51	3,73	0,25
1999.	prosinac ^a	10.310,0	13.858,9	13.965,7	56.659,3	40.003,8	55.875,8	4,53	5,46	5,48	2,28	0,35	-4,58
2000.	prosinac	11.717,3	18.030,3	18.256,4	73.061,1	44.043,9	60.883,8	7,32	10,04	9,89	3,66	10,46	2,66
2001.	prosinac	17.803,2	23.703,5	23.936,5	106.071,4	57.410,0	74.964,5	8,01	13,00	11,96	11,65	3,40	1,16
2002.	prosinac	23.027,9	30.869,8	31.876,7	116.141,8	83.324,4	97.463,7	10,72	6,11	6,79	1,65	7,92	2,15
2003.	prosinac	30.586,2	33.888,7	34.630,9	128.893,1	96.121,7	111.661,4	8,90	1,78	1,93	0,14	3,11	0,66
2004.	prosinac	33.924,4	34.562,1	35.186,5	139.947,7	108.205,1	127.308,6	8,69	2,86	2,68	0,23	2,15	1,99
2005.	rujan	35.658,2	36.708,3	37.779,2	151.609,3	124.482,3	140.748,2	-3,18	-2,81	-2,13	0,33	0,32	1,85
	listopad	36.784,0	37.105,1	38.243,2	152.518,1	126.970,1	143.067,6	3,16	1,08	1,23	0,60	2,00	1,65
	studenj	36.927,6	37.204,1	38.371,2	154.677,8	128.971,3	146.322,5	0,39	0,27	0,33	1,42	1,58	2,28
	prosinac	40.390,8	38.817,1	39.855,4	154.647,0	131.343,2	149.168,3	9,38	4,34	3,87	-0,02	1,84	1,94
2006.	siječanj	36.629,2	37.216,7	38.157,5	152.000,6	131.715,3	150.544,7	-9,31	-4,12	-4,26	-1,71	0,28	0,92
	veljača	36.484,1	37.169,6	38.104,0	151.719,7	134.057,4	152.635,8	-0,40	-0,13	-0,14	-0,18	1,78	1,39
	ožujak	37.767,9	38.186,4	39.118,2	153.573,5	140.596,4	156.579,7	3,52	2,74	2,66	1,22	4,88	2,58
	travanj	38.079,2	39.222,7	40.055,6	155.073,1	143.428,3	159.083,2	0,82	2,71	2,40	0,98	2,01	1,60
	svibanj	38.796,4	40.771,5	41.601,8	158.103,8	146.241,6	161.921,6	1,88	3,95	3,86	1,95	1,96	1,78
	lipanj	41.644,9	42.226,5	42.853,9	163.106,8	149.113,2	164.644,0	7,34	3,57	3,01	3,16	1,96	1,68
	srpanj	42.693,7	45.004,2	45.714,7	170.326,0	149.108,3	166.667,1	2,52	6,58	6,68	4,43	0,00	1,23
	kolovoz	42.209,3	44.993,8	45.802,5	174.210,4	148.688,1	168.830,8	-1,13	-0,02	0,19	2,28	-0,28	1,30

^a Plasmani su jednokratno smanjeni u iznosu od 2.759,4 milijuna kuna.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

U tablici se iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta. U rujnu 1999. godine provedena je revizija svih monetarnih agregata. U starijim publikacijama HNB-a podaci o potraživanjima i obvezama štedionica nisu obuhvaćeni u izračunu monetarnih agregata.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena pozicija u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan banaka, depozite ostalih bankarskih institucija i ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod banaka. Novčana masa M1a obuhvaća gotov novac izvan banaka i depozitni novac kod banaka uvećan za depozitni novac središnje države kod banaka.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Plasmani su potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

U svibnju 1999. godine pokrenut je stečajni postupak nad nekoliko banaka, koje su zbog toga isključene iz monetarne statistike. Prema podacima za travanj 1999. udio tih banaka u monetarnom agregatu M1 iznosio je 259,3 mil. kuna, a u monetarnom agregatu M4 iznosio je 4.035,8 mil. kuna. Podaci za lipanj 1999. godine bit će uspoređivi s podacima za srpanj 1999. godine ako se stavka Plasmani banaka poveća za iznos od 3.513,5 mil. kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
AKTIVA											
1. Inozemna aktiva (neto)	48.661,3	32.817,4	32.771,4	31.742,6	23.303,8	12.977,12	11.644,85	11.862,2	13.993,65	21.217,68	25.522,2
2. Plasmani	87.637,6	112.518,9	126.371,6	141.278,1	168.427,7	178.596,65	180.793,67	183.671,9	188.399,21	188.521,91	189.902,8
2.1. Potraživanja od središnje države (neto)	12.673,1	15.055,2	14.710,1	13.969,6	19.259,4	22.016,95	21.710,47	21.750,3	23.755,24	21.854,81	21.072,0
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	74.513,0	96.329,0	110.467,8	125.790,7	147.414,3	154.491,49	157.108,95	160.164,6	162.862,11	164.778,89	167.235,3
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	170,2	219,5	431,8	624,0	592,2	493,66	519,52	461,0	442,32	529,19	437,9
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	281,4	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.594,55	1.454,72	1.296,0	1.339,55	1.359,02	1.157,6
Ukupno (1+2)	136.298,9	145.336,3	159.143,0	173.020,7	191.731,5	191.573,77	192.438,52	195.534,1	202.392,86	209.739,59	215.425,1
PASIVA											
1. Novčana masa	23.703,5	30.869,8	33.888,7	34.562,1	38.817,1	38.186,45	39.222,71	40.771,5	42.226,48	45.004,15	44.993,8
2. Štedni i oročeni depoziti	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	31.554,48	32.425,79	34.987,2	38.442,98	41.421,22	44.092,2
3. Devizni depoziti	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	82.426,51	81.700,64	80.779,1	81.019,46	82.112,16	83.623,0
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	1.406,06	1.723,98	1.566,1	1.417,90	1.788,43	1.501,4
5. Ograničeni i blokirani depoziti	1.926,2	1.729,5	1.721,6	2.067,0	2.092,3	2.379,25	2.283,93	2.032,8	2.292,71	2.326,48	2.477,5
6. Ostalo (neto)	28.301,4	27.465,1	28.528,2	31.006,1	34.992,2	35.621,01	35.081,47	35.397,6	36.993,33	37.087,15	38.737,2
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	136.298,9	145.336,3	159.143,0	173.020,7	191.731,5	191.573,77	192.438,52	195.534,1	202.392,86	209.739,59	215.425,1

^a U međunarodne pričuve HNB-a sa stanjem na dan 31. prosinca 2001. uključen je učinak prve revalorizacije vrijednosnica u iznosu od 165,5 milijuna kuna. U međunarodne pričuve uključene su i obračunate kamate na depozite, a čiji je učinak iznosio 63,8 milijuna kuna. Analogno, na osnovi pripisa obračunatih kamata obveze HNB-a prema inozemstvu povećane su za 6,4 milijuna kuna, a obveze na osnovi izdvajanja devizne obvezne pričuve za 8,6 milijuna kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i banaka i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i banaka.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance banaka, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod banaka.

Novčana masa zbroj je gotovog novca izvan banaka, depozita ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke, depozita ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod banaka (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance banaka, Tablica D1.).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance banaka, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite banaka kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance banaka. Ostalo (neto) su neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene pozicije aktive.

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija po veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj banaka	Banke klasificirane po veličini bilančne aktive						Ukupan broj štedionica	Štedionice klasificirane po veličini bilančne aktive		
			Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn		Manje od 10 mil. kn	Od 10 do manje od 100 mil. kn	100 i više mil. kn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1994.	prosinac	50	13	21	6	6	2	2	33	22	9	2
1995.	prosinac	53	15	20	7	7	2	2	21	7	13	1
1996.	prosinac	57	10	26	6	9	4	2	22	10	11	1
1997.	prosinac	60	4	28	9	8	9	2	33	12	18	3
1998.	prosinac	60	3	26	8	11	10	2	33	4	25	4
1999.	prosinac	53	4	23	7	7	10	2	30	5	21	4
2000.	prosinac	45	3	15	9	6	10	2	29	5	19	5
2001.	prosinac	44	3	13	7	7	10	4	21	4	12	5
2002.	prosinac	46	4	13	7	9	8	5	10	3	5	2
2003.	prosinac	42	2	13	8	5	8	6	7	3	2	2
2004.	prosinac	39	1	12	9	6	5	6	6	3	3	–
2005.	rujan	36	1	10	9	5	5	6	3	2	1	–
	listopad	36	1	10	9	5	5	6	3	2	1	–
	studeni	36	1	10	9	5	5	6	3	2	1	–
	prosinac	36	1	10	6	8	5	6	3	2	1	–
2006.	siječanj	36	1	10	8	6	5	6	3	2	1	–
	veljača	36	2	9	7	7	5	6	3	2	1	–
	ožujak	36	2	9	8	6	5	6	3	2	1	–
	travanj	36	2	9	7	7	5	6	3	2	1	–
	svibanj	36	2	9	8	6	5	6	3	2	1	–
	lipanj	36	2	8	7	8	4	7	3	2	1	–
	srpanj	35	2	7	5	9	5	7	3	2	1	–
	kolovoz	35	2	7	6	8	4	8	3	2	1	–

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

U tablici se iskazuje ukupan broj banaka i štedionica u prijelaznom razdoblju, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci banaka. Monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji, a do veljače 2005. godine i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije.

Posebna pravila izvješćivanja vrijedila su za štedionice do lipnja

1995. godine. Štedionice nisu bile obvezne izvješćivati središnju banku o svom poslovanju, tako da su u podacima do lipnja 1995. obuhvaćene samo štedionice koje su o svom poslovanju dragovoljno izvješćivale Hrvatsku narodnu banku. Od srpnja 1995. godine podacima su obuhvaćene sve registrirane štedionice. Štedionice koje su dobile odobrenje za rad kao banke, dužne su do 31. prosinca 2006. uskladiti svoje poslovanje s odredbama Zakona o bankama.

U tablici se također iskazuje klasifikacija banaka i štedionica prema veličini bilančne aktive.

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.						
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
AKTIVA												
1. Inozemna aktiva	39.308,9	42.058,8	50.118,6	49.373,4	54.862,5	59.236,6	59.824,7	61.761,2	63.451,8	65.136,0	63.433,0	
1.1. Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.2. Posebna prava vučenja	905,8	17,4	5,0	4,8	6,3	5,2	8,7	5,4	5,5	8,8	4,8	
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,8	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4	
1.4. Efektivna i depoziti po viđenju u stranim bankama	6,1	6,4	5,8	5,7	7,7	8,3	8,4	8,8	9,2	9,3	8,1	
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	25.565,9	28.183,2	25.580,7	24.337,7	28.274,1	32.260,2	33.440,1	34.264,7	35.296,1	35.954,3	34.061,7	
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	12.829,3	13.850,0	24.525,5	25.023,7	26.573,0	26.961,5	26.366,1	27.480,9	28.139,6	29.162,2	29.357,1	
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2. Potraživanja od središnje države	-	0,5	1,4	3,3	1,4	-	0,0	-	-	-	-	
2.1. Potraživanja u kunama	-	0,5	1,4	3,3	1,4	-	0,0	-	-	-	-	
2.2. Potraživanja u devizama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	229,2	110,6	93,6	82,9	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	73,4	
4. Potraživanja od banaka	18,5	17,9	972,0	408,9	4.215,6	564,1	1.003,7	261,9	2.155,4	1.881,3	1.736,4	
4.1. Krediti bankama	16,6	17,6	968,9	408,9	4.215,6	564,1	1.003,7	261,9	2.155,4	1.881,3	1.736,4	
Lombardni krediti	-	-	954,4	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kratkoročni kredit za likvidnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ostali krediti	16,6	17,6	14,5	15,0	14,5	14,5	14,4	14,4	14,3	14,3	14,5	
Obratne repo transakcije	-	-	-	394,0	4.201,1	549,6	989,4	247,5	2.141,1	1.866,9	1.722,0	
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	1,9	0,3	3,1	-	-	-	-	-	-	-	-	
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno (1+2+3+4+5)	39.556,6	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	59.874,1	60.901,9	62.096,4	65.680,6	67.090,7	65.242,8	
PASIVA												
1. Primarni novac	17.803,2	23.027,9	30.586,2	33.924,4	40.390,8	37.767,9	38.079,2	38.796,4	41.644,9	42.693,7	42.209,3	
1.1. Gotov novac izvan banaka	8.507,4	9.680,9	10.573,1	10.955,6	12.163,8	12.091,2	12.725,9	12.995,6	14.003,2	14.909,9	14.618,1	
1.2. Blagajna banaka	538,8	1.214,8	1.683,2	1.871,0	2.210,7	1.942,0	2.059,2	1.874,9	2.685,5	2.448,0	2.240,0	
1.3. Depoziti banaka	8.741,5	12.109,4	18.329,3	21.082,6	26.016,3	23.734,7	23.294,1	23.925,8	24.956,2	25.335,8	25.351,2	
Računi za namirenje banaka	2.450,1	3.923,4	5.616,0	6.408,2	8.411,1	5.740,0	5.357,8	5.591,9	6.223,4	6.291,8	6.039,5	
Izdvojena obvezna pričuva	6.291,4	8.186,0	12.603,9	14.674,4	17.605,2	17.354,7	17.854,4	18.222,9	18.595,8	18.874,0	19.274,1	
Obvezno upisani blagajnički zapisi HNB-a	-	-	109,4	-	-	-	-	-	-	-	-	
Prekonoćni depoziti	-	-	-	-	-	640,0	82,0	111,0	137,0	170,0	37,7	
1.4. Depoziti ostalih bankarskih institucija	15,5	19,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.5. Depoziti ostalih domaćih sektora ^b	0,1	3,5	0,6	15,1	-	-	-	-	-	-	-	
2. Ograničeni i blokirani depoziti	6.030,5	7.091,2	6.699,2	10.777,1	13.551,8	17.366,6	18.346,5	19.131,5	19.831,8	20.136,8	17.996,5	
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	5.705,1	7.042,3	6.686,6	10.764,7	13.495,9	17.306,0	18.326,7	19.108,0	19.808,7	20.107,6	17.951,5	
2.2. Ograničeni depoziti	325,4	49,0	12,6	12,4	55,9	60,6	19,8	23,4	23,1	29,1	45,0	
2.3. Blokirani devizni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3. Inozemna pasiva	1.597,5	195,7	2.798,0	18,1	18,9	14,8	13,1	19,8	24,6	16,8	15,6	
3.1. Krediti MMF-a	1.025,5	2,8	0,0	-	-	0,0	-	-	-	-	-	
3.2. Obveze prema međunarodnim organizacijama	12,2	12,6	19,6	18,1	18,9	14,7	13,1	19,8	18,0	16,6	15,6	
3.3. Obveze prema stranim bankama ^a	559,8	180,2	2.778,5	-	-	0,0	-	-	6,5	0,2	-	
4. Depoziti središnje države	1.752,1	768,1	1.551,1	263,2	332,2	162,7	538,7	444,2	249,8	221,4	560,7	
4.1. Depozitni novac	1.752,1	608,3	600,2	228,0	319,0	159,1	535,2	439,9	245,3	216,9	559,0	
Depozitni novac Republike Hrvatske	1.564,8	569,5	548,5	123,0	246,3	117,2	475,7	323,0	183,6	170,1	457,6	
Depozitni novac republičkih fondova	187,3	38,7	51,7	105,0	72,7	41,8	59,5	116,9	61,7	46,9	101,4	
4.2. Devizni depoziti Republike Hrvatske	-	-	950,9	35,2	13,2	3,6	3,5	4,3	4,5	4,5	1,8	
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	-	159,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5. Blagajnički zapisi HNB-a	6.372,3	6.212,4	4.920,2	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	3.458,9	4.986,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	2.913,4	1.226,3	4.920,2	-	-	-	-	-	-	-	-	
6. Kapitalni računi	6.425,2	5.353,5	5.039,0	5.096,5	5.357,4 [*]	5.060,0	4.436,2	4.216,0	4.447,6	4.539,9	4.977,3	
7. Ostalo (neto)	-424,2	-461,1	-408,1	-210,8	-498,2 [*]	-497,8	-511,9	-511,4	-518,1	-517,8	-516,6	
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	39.556,6	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	59.874,1	60.901,9	62.096,4	65.680,6	67.090,7	65.242,8	

^a Od listopada 2001. do svibnja 2003. Obveze prema stranim bankama obuhvaćaju i obveze po osnovi blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kod nerezidenata.^b Od prosinca 2002. računi SDA kod HNB za bruto i neto namire kupovine vrijednosnih papira reklasificirani su iz sektora "središnja država" u sektor "ostale financijske organizacije".

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države su krediti i dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od travnja 2001. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se u okviru te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa, te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama. Do travnja 2001. godine u kunske kredite državnog proračunu bili su svrstavani kratkoročni krediti odobreni za premošćivanje neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda državnog proračuna, dugoročni krediti odobreni na osnovi posebnih uredaba Vlade Republike Hrvatske i dospjela potraživanja od državnog proračuna, dok je stavka Devizni kredit državnog proračunu bila protustavka obvezi prema Međunarodnome monetarnom fondu nastaloj na osnovi sukcesije članstva u toj instituciji.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora, uključujući banke u stečaju.

Potraživanja od banaka su krediti bankama i dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka. Krediti bankama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti bankama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. godine zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999. godine, također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti jesu: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti banaka odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti banaka kod HNB-a. Od travnja 2005. godine obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namirenje (do polovice 1994.) te neurednosti banaka pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Od svibnja 1999. potraživanja od ostalih domaćih sektora uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenih od banaka nad kojima je pokrenut stečajni postupak. Pri

reklasifikaciji štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Potraživanja od banaka i Potraživanja od ostalih bankarskih institucija.

Primarni novac čine gotov novac izvan banaka, novčana sredstva u blagajnama banaka, depoziti banaka kod Hrvatske narodne banke, depoziti ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke. Depozite banaka čine novčana sredstva na računima za namirenje banaka, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti banaka. Depoziti ostalih bankarskih institucija su do rujna 2003. godine novčana sredstva na računima za namirenje stambenih štedionica. Depoziti ostalih domaćih sektora su novčana sredstva na žiroračunima ostalih domaćih sektora, koji se na temelju zakona i drugih pravnih propisa uključuju u depozit kod Hrvatske narodne banke.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuću obračunatu kamatu, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava banke izdvajaju na posebne račune HNB-a deviznu obveznu pričuvu, a od kolovoza 2004. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na osnovi propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama.

Depoziti središnje države su depozitni novac i devizni računi Republike Hrvatske i republičkih fondova kod Hrvatske narodne banke, te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i troškova.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjene za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

Radi reklasifikacije štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Gotov novac izvan banaka, Blagajne banaka, Depoziti banaka i Depoziti ostalih bankarskih institucija.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
AKTIVA											
1. Pričuve banaka kod središnje banke	15.002,7	20.373,5	26.783,7	33.718,2	41.775,2	43.030,5	43.686,0	44.909,8	47.461,6	47.920,0	45.548,6
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	9.306,2	13.340,0	20.103,4	22.962,9	28.283,1	25.730,7	25.363,5	25.807,2	27.656,7	27.817,7	27.603,8
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	5.696,5	7.033,5	6.680,2	10.755,3	13.492,1	17.299,8	18.322,5	19.102,6	19.804,8	20.102,3	17.944,9
2. Inozemna aktiva	32.807,6	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	27.119,1	27.608,4	26.535,3	26.150,5	26.518,4	28.695,2
3. Potraživanja od središnje države	20.059,9	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	31.084,2	31.048,8	31.116,1	33.198,1	31.154,5	31.173,4
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	74.283,8	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	154.418,1	157.035,6	160.091,2	162.788,7	164.705,5	167.161,9
4.1. Potraživanja od lokalne države	1.280,0	1.422,4	1.563,1	1.787,9	1.767,2	1.608,7	1.607,1	1.657,3	1.680,0	1.696,7	1.721,0
4.2. Potraživanja od trgovačkih društava	42.882,0	51.723,4	53.809,8	58.643,3	67.017,9	71.420,1	72.631,8	73.438,6	74.707,0	75.057,0	75.882,9
4.3. Potraživanja od stanovništva	30.121,9	43.072,6	55.001,4	65.276,7	78.555,7	81.389,3	82.796,6	84.995,4	86.401,7	87.951,8	89.558,0
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	170,2	219,5	431,8	624,0	592,2	493,7	519,5	461,0	442,3	529,2	437,9
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	281,4	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.594,5	1.454,7	1.296,0	1.339,5	1.359,0	1.157,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	142.605,6	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	257.740,1	261.352,9	264.409,4	271.380,7	272.186,6	274.174,6
PASIVA											
1. Depozitni novac	15.180,6	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	26.095,3	26.496,8	27.775,8	28.223,3	30.094,3	30.375,6
2. Štedni i oročeni depoziti	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	31.554,5	32.425,8	34.987,2	38.443,0	41.421,2	44.092,2
3. Devizni depoziti	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	82.426,5	81.700,6	80.779,1	81.019,5	82.112,2	83.623,0
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	1.406,1	1.724,0	1.566,1	1.417,9	1.788,4	1.501,4
5. Inozemna pasiva	21.857,8	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	73.363,8	75.775,2	76.414,4	75.584,1	70.420,0	66.590,4
6. Depoziti središnje države	5.634,7	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	8.904,6	8.799,6	8.921,6	9.193,1	9.078,2	9.540,6
7. Krediti primljeni od središnje banke	16,6	17,6	968,9	408,9	4.215,6	564,1	1.003,8	261,9	2.155,4	1.881,3	1.736,4
8. Ograničeni i blokirani depoziti	1.600,8	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.318,6	2.264,1	2.009,3	2.269,6	2.297,4	2.432,5
9. Kapitalni računi	25.455,1	26.323,2	27.389,5	28.666,4	32.665,7	33.276,9	33.692,9	34.273,6	35.475,1	35.856,1	36.982,1
10. Ostalo (neto)	-9.507,8	-9.955,6	-8.324,2	-2.546,3	-2.480,4	-2.170,2	-2.529,9	-2.579,6	-2.400,2	-2.762,4	-2.699,5
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	142.605,6	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	257.740,1	261.352,9	264.409,4	271.380,7	272.186,6	274.174,6

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

U konsolidiranu bilancu banaka uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama banaka. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka.

Pričuve banaka kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva banaka u blagajnama i kunska novčana sredstva banaka na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite.

Stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze banaka prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim insti-

tucijama te nebankarskim financijskim institucijama.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na žiroračunima i tekućim računima te obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslana na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te kunski oročeni depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, oročeni devizni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze banaka po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaćaju sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: žiroračune i tekuće račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) banaka prema središnjoj državi.

Krediti primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vri-

jednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost deriviranih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12

Ovaj skup tablica (osim Tablice D5) razrađeni je prikaz odgovarajućih pozicija aktive i pasive Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Devizna inozemna aktiva	32.763,6	25.924,4	35.261,9	43.428,1	35.457,9	26.999,3	27.188,9	26.266,3	25.693,2	26.132,1	28.289,1
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	31.660,3	21.333,5	31.877,6	35.911,0	27.228,5	18.877,5	18.943,6	17.769,9	17.093,7	17.694,2	19.977,8
Efektivni strani novac	7.324,7	1.019,8	1.268,6	1.190,0	1.136,1	1.006,8	1.089,0	1.094,1	1.211,6	1.584,3	1.290,8
Tekući računi	1.231,9	757,7	1.057,0	906,2	860,2	761,9	865,1	819,4	1.109,1	1.483,7	1.066,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	21.765,2	17.569,8	27.969,4	30.943,7	20.874,6	12.623,9	12.600,9	11.493,9	10.299,4	10.035,2	13.300,5
Vrijednosni papiri	1.008,5	1.690,2	1.364,2	2.674,1	4.197,0	4.224,2	4.161,5	4.137,8	4.174,7	4.002,4	4.012,4
Krediti	290,3	278,7	203,1	189,0	152,9	253,0	219,4	217,0	287,4	576,9	296,3
Dionice stranih banaka	39,7	17,2	15,4	8,1	7,8	7,7	7,7	7,6	11,6	11,6	11,7
1.2. Potraživanja od stranaca	1.103,3	4.590,8	3.384,4	7.517,1	8.229,4	8.121,7	8.245,4	8.496,4	8.599,5	8.437,8	8.311,3
Potraživanja od stranih država	596,2	3.855,5	2.905,0	7.066,6	7.735,7	7.600,0	7.723,5	7.971,8	7.863,2	7.764,7	7.540,1
Potraživanja od stranih osoba	505,5	733,7	478,9	450,2	493,1	521,2	521,5	491,0	702,2	646,4	744,6
Vrijednosni papiri	72,1	191,3	32,1	77,4	68,0	74,9	73,5	72,5	199,6	160,6	155,3
Krediti	433,4	542,4	446,8	372,8	425,2	446,3	448,1	418,5	502,6	485,8	589,3
Dionice stranih osoba	1,6	1,6	0,4	0,3	0,5	0,5	0,3	33,6	34,1	26,7	26,7
2. Kunska inozemna aktiva	44,1	53,4	120,9	122,9	114,6	119,9	419,4	269,0	457,2	386,3	406,1
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	29,2	19,6	99,1	77,8	71,3	80,1	325,8	197,6	388,5	317,8	337,5
2.2. Potraživanja od stranaca	14,8	33,8	21,9	45,1	43,4	39,7	93,7	71,4	68,7	68,5	68,5
U tome: Krediti	13,9	33,0	21,0	44,3	42,6	38,8	92,9	70,8	68,1	67,9	67,9
Ukupno (1+2)	32.807,6	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	27.119,1	27.608,4	26.535,3	26.150,5	26.518,4	28.695,2

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

U tablici se iskazuju potraživanja banaka od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu aktivnu i kunsku inozemnu aktivnu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih banaka i potraživanja od stranaca (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Kunska potraživanja	17.778,7	18.444,4	18.007,1	16.270,2	20.532,7	20.324,0	20.473,6	20.790,3	23.239,2	22.549,4	22.562,0
1.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	16.230,2	16.443,4	16.032,6	14.465,6	17.352,6	17.383,5	17.138,4	17.019,7	19.286,5	19.344,9	19.195,6
Vrijednosni papiri	15.403,2	13.989,1	11.770,0	11.779,1	16.037,7	15.920,9	15.535,7	15.366,0	14.996,2	15.492,7	15.340,7
U tome: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	3.420,1	2.473,5	1.531,9	532,0	20,6	21,3	21,8	21,1	5,8	7,9	7,6
Kredit	826,9	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	1.462,6	1.602,7	1.653,6	4.290,3	3.852,2	3.854,8
1.2. Potraživanja od republičkih fondova	1.548,5	2.001,0	1.974,5	1.804,6	3.180,1	2.940,5	3.335,2	3.770,6	3.952,8	3.204,5	3.366,5
Vrijednosni papiri	560,1	560,7	723,6	621,1	–	–	–	–	3,6	5,5	–
Kredit	988,4	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	2.940,5	3.335,2	3.770,6	3.949,2	3.199,0	3.366,5
2. Devizna potraživanja	2.281,2	3.473,3	3.536,4	4.781,1	8.344,5	10.760,2	10.575,1	10.325,8	9.958,9	8.605,1	8.611,3
2.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	1.390,9	2.359,1	3.196,9	3.548,4	7.241,0	9.693,9	9.528,2	9.427,5	9.295,7	7.965,2	7.980,4
Vrijednosni papiri	1.065,5	1.733,4	1.805,4	1.117,0	1.248,1	826,4	762,9	683,6	553,7	483,6	481,6
Kredit	325,5	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	8.867,5	8.765,3	8.743,9	8.742,0	7.481,5	7.498,8
2.2. Potraživanja od republičkih fondova	890,3	1.114,2	339,5	1.232,8	1.103,5	1.066,3	1.046,9	898,3	663,2	639,9	630,9
Vrijednosni papiri	75,4	195,0	96,4	163,1	144,2	126,1	114,2	114,0	112,8	112,5	102,4
Kredit	814,8	919,2	243,1	1.069,7	959,3	940,2	932,7	784,2	550,4	527,4	528,5
Ukupno (1+2)	20.059,9	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	31.084,2	31.048,8	31.116,1	33.198,1	31.154,5	31.173,4

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od središnje države. U kuskim potraživanjima od Republike Hrvatske

stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na osnovi Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Kunska potraživanja	66.626,8	85.418,7	100.365,0	114.635,7	133.603,5	140.195,6	142.838,9	145.915,4	148.311,5	150.417,4	152.564,5
1.1. Instrumenti tržišta novca	544,7	1.394,7	1.314,1	2.510,0	2.329,9	2.513,3	2.544,4	2.547,6	1.724,2	1.777,0	1.706,7
1.2. Obveznice	7,7	72,4	56,2	559,8	361,6	412,9	455,0	510,2	838,0	872,1	795,0
1.3. Kredit	72.180,6	80.887,6	96.081,7	109.523,9	128.882,3	135.172,6	137.701,1	140.780,8	143.505,0	145.681,1	147.981,8
1.4. Dionice	3.893,8	3.064,0	2.912,9	2.042,0	2.029,6	2.096,8	2.138,3	2.076,7	2.244,2	2.087,2	2.080,9
2. Devizna potraživanja	7.657,0	10.799,8	10.009,3	11.072,2	13.737,4	14.222,5	14.196,6	14.175,9	14.477,2	14.288,1	14.597,4
2.1. Vrijednosni papiri	126,6	243,2	130,6	213,5	307,6	331,6	345,7	334,0	124,5	69,6	65,9
2.2. Kredit	7.530,5	10.556,6	9.878,7	10.858,6	13.429,8	13.890,9	13.850,9	13.841,9	14.352,7	14.218,6	14.531,5
Ukupno (1+2)	74.283,8	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	154.418,1	157.035,6	160.091,2	162.788,7	164.705,5	167.161,9

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumenti-

ma: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004. godine), krediti (uključujući akceptne kredite i kupljena potraživanja) i dionice.

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
KUNSKI KREDITI											
1. Krediti središnjoj državi	1.815,4	3.894,6	5.513,5	3.870,0	4.495,0	4.403,1	4.937,9	5.424,2	8.239,4	7.051,2	7.221,3
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	826,9	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	1.462,6	1.602,7	1.653,6	4.290,3	3.852,2	3.854,8
1.2. Krediti republičkim fondovima	988,4	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	2.940,5	3.335,2	3.770,6	3.949,2	3.199,0	3.366,5
2. Krediti lokalnoj državi	1.069,1	1.202,9	1.485,1	1.701,9	1.613,9	1.541,0	1.520,9	1.563,0	1.581,4	1.568,8	1.591,6
3. Krediti trgovačkim društvima	31.049,4	36.708,1	39.777,4	42.844,7	49.105,9	52.667,1	53.769,9	54.616,7	55.911,1	56.551,2	57.226,0
4. Krediti stanovništvu	30.062,1	42.976,6	54.819,3	64.977,2	78.162,4	80.964,6	82.410,3	84.601,1	86.012,5	87.561,2	89.164,2
U tome: Stambeni krediti	9.450,0	12.363,4	16.896,2	21.397,9	27.571,1	29.498,7	30.214,0	31.157,8	31.925,4	32.771,0	33.734,6
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	34,7	17,6	82,3	154,5	46,5	36,4	91,0	76,5	48,3	72,0	56,5
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	240,9	521,3	427,9	558,0	591,8	1.100,6	943,6	852,4	732,4	753,6	565,1
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	64.271,6	85.321,1	102.105,4	114.106,4	134.015,6	140.712,7	143.673,6	147.134,0	152.525,2	153.557,9	155.824,8
DEVIZNI KREDITI											
1. Krediti središnjoj državi	1.140,3	1.544,9	1.634,7	3.501,0	6.952,1	9.807,8	9.698,0	9.528,2	9.292,4	8.008,9	8.027,3
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	325,5	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	8.867,5	8.765,3	8.743,9	8.742,0	7.481,5	7.498,8
1.2. Krediti republičkim fondovima	814,8	919,2	243,1	1.069,7	959,3	940,2	932,7	784,2	550,4	527,4	528,5
2. Krediti lokalnoj državi	179,1	152,3	47,1	31,9	63,0	18,6	18,5	18,5	18,4	11,2	11,3
3. Krediti trgovačkim društvima	7.291,7	10.308,3	9.649,4	10.527,3	12.973,5	13.447,6	13.446,1	13.429,2	13.945,0	13.816,7	14.126,4
4. Krediti stanovništvu	59,7	96,0	182,1	299,5	393,3	424,7	386,3	394,3	389,3	390,7	393,8
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	–	1,2	174,3	52,9	19,9	–	–	–	21,8	100,5	7,3
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	–	28,3	58,8	255,3	512,3	396,0	435,3	359,3	518,2	509,2	481,3
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	8.670,7	12.131,0	11.746,4	14.667,8	20.914,1	24.094,7	23.984,3	23.729,4	24.185,0	22.837,3	23.047,4
UKUPNO (A+B)	72.942,3	97.452,1	113.851,8	128.774,2	154.929,7	164.807,5	167.657,8	170.863,4	176.710,2	176.395,2	178.872,1

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

U tablici se iskazuju podaci o kunskim i deviznim kreditima ba-

naka domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstva i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. godine i faktoring i forfaiting.

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Lokalna država	907,0	1.910,4	2.006,2	2.020,7	1.688,7	1.300,2	1.561,3	1.596,6	1.446,1	1.417,0	1.726,2
2. Trgovačka društva	8.981,6	12.344,5	12.872,9	12.036,9	13.344,2	12.381,7	12.199,8	12.670,2	12.642,9	13.898,4	13.824,6
3. Stanovništvo	4.872,0	6.307,4	7.873,1	8.773,0	10.728,3	11.395,0	11.836,4	12.506,2	13.217,8	13.577,3	13.641,2
4. Ostale bankarske institucije	17,0	42,1	98,9	245,4	322,1	360,8	307,1	366,1	296,9	456,3	400,0
5. Nebankarske financijske institucije	407,1	568,1	468,1	517,5	571,3	658,5	593,5	637,8	621,3	746,6	785,2
6. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-4,2	-6,4	-4,2	-2,2	-1,3	-0,9	-1,2	-1,2	-1,8	-1,3	-1,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	15.180,6	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	26.095,3	26.496,8	27.775,8	28.223,3	30.094,3	30.375,6

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

U tablici se iskazuje depozitni novac kod banaka, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na žiroračunima i

tekućim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu). Obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Štedni depoziti	2.006,8	2.236,2	2.527,9	2.233,9	2.493,6	2.580,3	2.584,8	2.559,5	2.685,8	2.891,3	2.979,0
1.1. Lokalna država	118,3	14,8	14,4	4,6	2,7	4,1	3,8	3,4	3,4	3,4	3,6
1.2. Trgovačka društva	88,0	213,3	190,5	38,8	101,6	120,4	125,4	111,2	115,4	170,5	179,6
1.3. Stanovništvo	1.712,2	1.996,3	2.288,8	2.190,5	2.388,3	2.455,9	2.455,6	2.444,9	2.567,0	2.717,4	2.795,8
1.4. Ostale bankarske institucije	20,8	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5. Nebankarske financijske institucije	67,5	11,8	34,2	0,0	1,0	-	-	-	-	-	0,0
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	8.206,3	10.764,9	15.842,9	20.245,4	25.498,4	28.974,2	29.841,0	32.427,6	35.757,2	38.529,9	41.113,2
2.1. Lokalna država	340,7	482,8	551,6	550,8	508,7	778,5	774,0	827,5	850,0	951,0	931,1
2.2. Trgovačka društva	3.618,3	4.633,6	7.165,3	8.698,5	8.222,5	9.887,6	10.189,4	11.278,9	12.850,8	13.793,3	14.476,3
2.3. Stanovništvo	2.554,1	3.793,8	6.194,5	9.321,4	13.254,9	14.507,4	14.898,3	15.835,6	17.037,6	18.854,9	20.609,4
2.4. Ostale bankarske institucije	24,7	58,4	129,3	215,9	931,9	935,9	758,4	1.056,0	1.233,9	1.246,3	1.289,6
2.5. Nebankarske financijske institucije	1.668,5	1.796,3	1.802,2	1.458,8	2.580,4	2.864,7	3.221,0	3.429,7	3.784,9	3.684,4	3.806,8
Ukupno (1+2)	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	31.554,5	32.425,8	34.987,2	38.443,0	41.421,2	44.092,2

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija kod banaka.

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Štedni depoziti	23.748,8	21.074,4	21.547,0	22.144,6	22.641,0	21.770,9	21.336,6	21.534,0	21.866,3	22.807,4	23.506,1
1.1. Lokalna država	13,2	12,2	14,7	15,6	11,9	10,7	10,5	10,6	18,0	16,6	16,7
1.2. Trgovačka društva	2.884,2	3.346,7	3.620,2	4.273,2	4.408,3	4.083,8	3.720,3	3.998,1	4.378,8	4.879,8	4.945,2
1.3. Stanovništvo	20.688,3	17.537,3	17.690,2	17.708,9	17.933,6	17.500,3	17.329,3	17.247,5	17.196,2	17.645,7	18.201,9
1.4. Ostale bankarske institucije	23,9	34,7	9,0	15,4	116,0	33,5	36,2	85,5	80,9	61,7	89,1
1.5. Nebankarske financijske institucije	139,2	143,5	212,9	131,6	171,3	142,5	240,3	192,2	192,4	203,7	253,2
2. Oročeni depoziti	48.088,1	50.980,3	54.488,4	59.598,3	64.119,7	60.655,7	60.364,0	59.245,1	59.153,1	59.304,7	60.116,9
2.1. Lokalna država	1,7	9,5	3,8	0,3	3,2	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9	1,9
2.2. Trgovačka društva	4.619,1	6.009,6	7.154,0	8.518,6	8.154,2	5.807,5	5.772,2	5.201,7	5.316,5	5.522,5	5.919,3
2.3. Stanovništvo	42.705,4	44.159,2	46.805,1	50.636,0	55.036,1	54.312,5	54.038,9	53.509,6	53.303,1	53.038,6	53.105,2
2.4. Ostale bankarske institucije	11,5	41,5	21,7	20,7	242,0	137,8	105,6	104,1	75,9	193,5	254,1
2.5. Nebankarske financijske institucije	750,3	760,5	503,7	422,7	684,2	395,7	445,4	427,8	455,7	548,2	836,4
Ukupno (1+2)	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	82.426,5	81.700,6	80.779,1	81.019,5	82.112,2	83.623,0

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju štedni i oročeni devizni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih finan-

cijskih institucija kod banaka. Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po videnju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a oročeni devizni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	–	5,1	–	–	–	–	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
2. Obveznice (neto)	104,4	92,8	151,9	170,5	164,9	593,9	529,2	480,0	407,7	417,3	374,5
3. Primljeni krediti	213,4	118,4	446,5	993,0	912,1	812,1	1.194,0	1.085,3	1.009,4	1.370,3	1.126,1
3.1. Lokalna država	–	–	0,9	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Trgovačka društva	158,1	46,3	92,7	40,3	40,8	41,0	41,0	40,9	40,9	41,0	41,0
3.3. Ostale bankarske institucije	4,6	10,0	222,1	842,8	828,1	652,6	849,1	741,4	865,2	1.036,8	795,7
3.4. Nebankarske financijske institucije	50,7	62,0	130,9	109,9	43,2	118,6	303,9	303,0	103,2	292,5	289,4
Ukupno (1+2+3)	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	1.406,1	1.724,0	1.566,1	1.417,9	1.788,4	1.501,4

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

U tablici se iskazuju neto obveze banaka na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Instrumenti tržišta novca (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih

mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira.

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica, te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani su prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Devizna inozemna pasiva	21.692,7	34.198,5	44.574,3	54.536,7	52.073,3	55.271,5	56.502,4	56.820,1	54.219,8	50.037,7	48.260,0
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	16.407,4	28.662,3	38.623,1	48.967,5	45.747,7	48.921,5	50.229,2	50.577,8	47.896,6	43.721,7	41.952,4
Tekući računi	147,1	130,9	266,6	127,6	156,3	113,0	125,3	107,0	298,6	100,4	127,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1.208,3	9.002,9	12.885,2	16.056,8	12.523,1	13.456,2	14.052,7	14.778,0	14.326,6	12.242,0	11.794,2
Kredit	15.052,1	19.528,5	25.471,4	29.369,5	29.775,6	32.073,1	32.786,0	32.446,5	30.029,5	28.136,6	26.763,1
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	2.558,3	2.801,4	2.949,2	2.399,4	1.167,4	1.159,1	935,3	782,6	781,8	781,9	788,0
Obveznice	–	–	–	3.413,6	3.292,6	3.279,2	3.265,2	3.246,3	3.241,9	3.242,7	3.268,1
1.2. Obveze prema strancima	5.285,2	5.536,2	5.951,2	5.569,2	6.325,6	6.350,0	6.273,2	6.242,3	6.323,2	6.316,0	6.307,6
Štedni i oročeni depoziti	3.777,8	4.160,2	4.753,2	5.002,2	5.846,3	5.940,7	5.867,0	5.837,1	5.918,4	5.956,5	5.945,5
Depoziti po viđenju	873,7	875,6	898,6	1.052,5	1.172,9	1.246,6	1.217,2	1.231,1	1.311,4	1.343,5	1.311,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	2.904,1	3.284,6	3.854,6	3.949,6	4.673,4	4.694,2	4.649,8	4.606,0	4.607,0	4.612,9	4.633,7
Kredit	1.507,4	1.376,0	1.198,0	567,1	479,3	409,3	406,2	405,2	404,8	359,5	362,0
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	39,3	39,7	39,1	0,2	–	–	–	–	–	–	–
2. Kunska inozemna pasiva	165,1	825,0	5.357,7	6.627,0	15.039,1	18.092,3	19.272,7	19.594,3	21.364,3	20.382,3	18.330,3
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	46,9	690,9	5.087,8	6.103,9	14.099,6	17.265,4	18.394,3	18.678,3	20.387,0	19.312,6	17.485,8
Depozitni novac	38,2	53,6	86,4	145,1	179,6	353,1	338,7	435,4	520,4	490,9	501,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	4,2	635,8	2.664,1	2.846,9	6.979,5	8.788,0	8.879,2	9.089,3	9.122,2	8.629,4	8.110,7
Kredit	4,5	1,5	2.337,3	3.111,9	6.940,5	8.124,3	9.176,4	9.153,5	10.744,4	10.192,2	8.873,3
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	–	–	405,7	402,8	401,0	399,5	399,1	399,2	402,3
2.2. Obveze prema strancima	118,2	134,1	269,9	523,1	939,5	826,9	878,5	916,0	977,3	1.069,8	844,5
Depozitni novac	60,1	56,2	76,8	95,9	180,3	221,7	252,9	254,1	311,6	382,5	146,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	58,1	77,9	191,4	419,2	755,2	601,3	621,6	658,0	661,7	683,3	694,2
Kredit	–	–	1,7	8,0	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	1,7	8,0	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Ukupno (1+2)	21.857,8	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	73.363,8	75.775,2	76.414,4	75.584,1	70.420,0	66.590,4

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze banaka prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu pasivu i

kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim bankama i obveze prema strancima (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Krediti obuhvaćaju i izdane podređene i hibridne instrumente koje su upisali inozemni investitori.

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Kunski depoziti	3.335,1	4.036,8	4.104,4	5.627,2	7.596,1	7.717,3	7.870,8	7.954,0	8.332,7	8.094,9	8.403,2
1.1. Depoziti Republike Hrvatske	295,9	634,3	506,4	445,1	605,0	549,3	496,1	470,1	433,5	444,1	468,8
Depozitni novac	33,9	476,4	448,0	373,3	458,1	419,4	368,2	331,3	301,4	308,7	334,2
Štedni depoziti	41,6	3,3	3,0	4,2	1,8	1,3	1,6	1,5	1,4	1,9	1,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	217,6	153,6	54,2	66,5	144,0	127,6	125,3	136,3	129,6	132,5	131,6
Krediti	2,8	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
1.2. Depoziti republičkih fondova	3.039,2	3.402,5	3.598,0	5.182,2	6.991,1	7.168,0	7.374,6	7.483,9	7.899,2	7.650,7	7.934,4
Depozitni novac	214,6	553,2	294,8	266,3	580,2	512,4	464,7	499,0	326,0	401,8	474,5
Štedni depoziti	10,8	0,0	0,3	3,5	1,9	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	195,2	144,3	156,2	262,3	251,7	232,1	239,6	183,0	339,0	205,0	338,9
Krediti	2.618,6	2.705,0	3.146,7	4.650,0	6.157,3	6.413,3	6.660,1	6.791,6	7.224,0	7.033,7	7.110,9
2. Devizni depoziti	2.299,6	2.058,1	1.178,9	1.194,6	1.690,9	1.187,3	928,8	967,6	860,4	983,4	1.137,4
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	2.275,0	1.938,9	1.158,2	891,0	906,2	768,7	695,3	634,7	680,0	532,0	512,6
Štedni depoziti	329,8	263,0	198,5	189,7	340,6	287,7	233,0	192,9	228,9	188,0	167,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	55,8	293,1	–	23,2	38,7	77,0	75,3	65,3	65,3	65,3	67,6
Refinancirani krediti	1.889,5	1.382,8	959,6	678,1	527,0	404,1	387,0	376,5	385,8	278,8	278,0
2.2. Depoziti republičkih fondova	24,5	119,2	20,8	303,6	784,7	418,6	233,5	332,9	180,3	451,4	624,8
Štedni depoziti	22,9	114,1	20,8	156,5	139,4	126,4	138,7	125,0	144,1	106,6	110,6
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1,6	5,0	–	147,1	25,8	–	21,9	207,9	–	344,8	433,8
Krediti	–	–	–	–	619,6	292,2	72,9	–	36,3	–	80,5
Ukupno (1+2)	5.634,7	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	8.904,6	8.799,6	8.921,6	9.193,1	9.078,2	9.540,6

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze banaka prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod banaka.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti Republi-

ke Hrvatske i republičkih fondova. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te refinancirane kredite.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. Ograničeni depoziti	830,6	1.361,2	1.541,2	2.014,6	2.036,4	2.318,6	2.264,1	2.009,3	2.269,6	2.297,4	2.432,5
1.1. Kunski depoziti	100,3	789,6	730,1	1.267,4	1.277,1	1.338,1	1.359,4	1.356,7	1.328,1	1.439,1	1.526,1
1.2. Devizni depoziti	730,3	571,6	811,1	747,2	759,3	980,5	904,7	652,7	941,6	858,3	906,4
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	770,2	319,3	167,8	40,0	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	1.600,8	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.318,6	2.264,1	2.009,3	2.269,6	2.297,4	2.432,5

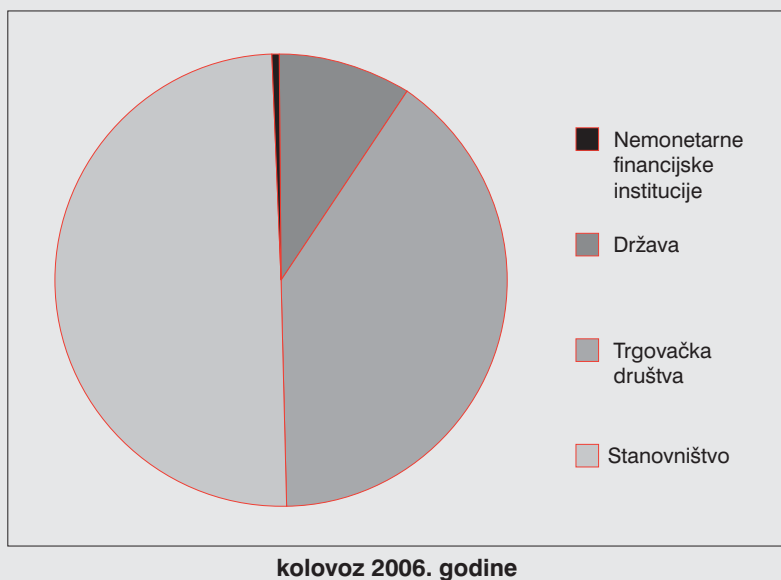
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

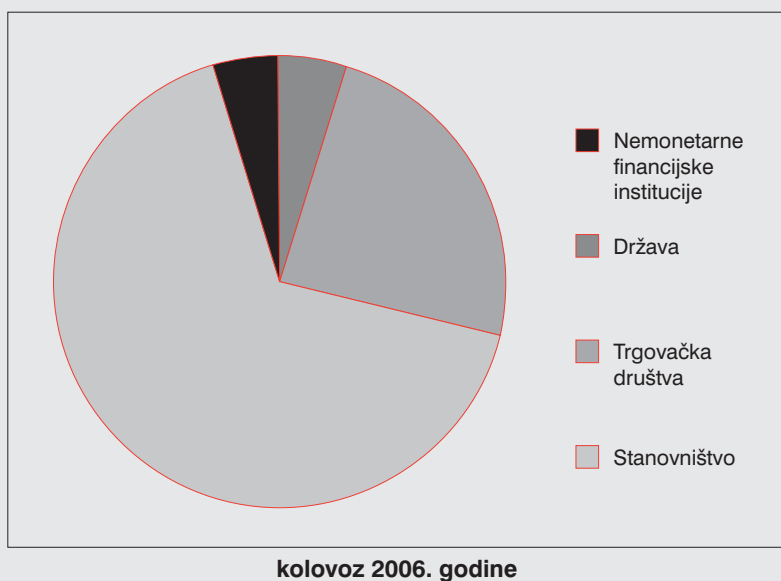
Slika D1.

**DISTRIBUCIJA KREDITA BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

Slika D2.

**DISTRIBUCIJA DEPOZITA KOD BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

Napomena:

Sektor "Država" obuhvaća središnju i lokalnu državu.

Sektor "Nemonetarne financijske institucije" obuhvaća ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije.

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
AKTIVA											
1. Pričuve kod središnje banke	15,5	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	1.208,8	1.983,9	3.033,5	3.779,1	4.274,3	4.631,6	4.516,5	4.462,8	4.435,7	4.462,5	4.545,6
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	11,6	93,3	187,9	373,2	575,5	718,3	779,5	857,9	925,3	993,4	1.056,1
u tome: Potraživanja od stanovništva	11,6	91,3	187,9	373,2	575,5	718,3	779,5	857,9	925,3	993,4	1.056,1
4. Potraživanja od banaka	18,1	37,2	247,2	824,2	994,4	187,3	139,1	114,6	130,4	94,6	96,3
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	1.254,0	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	5.537,3	5.435,1	5.435,3	5.491,4	5.550,6	5.698,1
PASIVA											
1. Oročeni depoziti	1.137,5	2.012,9	3.265,2	4.728,2	5.514,7	5.326,5	5.287,9	5.239,5	5.239,5	5.242,0	5.306,8
2. Obveznice i instrumenti tržišta novca	10,0	–	11,1	10,7	10,3	10,3	10,2	10,2	60,9	61,0	61,4
3. Kapitalski računi	124,0	141,1	159,7	206,7	258,0	202,0	159,0	176,1	168,3	211,8	248,7
4. Ostalo (neto)	–17,5	–20,4	32,6	30,8	61,1	–1,4	–22,0	9,4	22,7	35,8	81,1
Ukupno (1+2+3+4)	1.254,0	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	5.537,3	5.435,1	5.435,3	5.491,4	5.550,6	5.698,1

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

U agregiranu bilancu stambenih štedionica uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama stambenih štedionica. Sva potraživanja i sve obveze stambenih štedionica odnose se isključivo na domaće sektore.

Pričuve stambenih štedionica kod središnje banke su novčana sredstva stambenih štedionica u blagajnama, a do rujna 2003. godine i kunska novčana sredstva stambenih štedionica na računima kod središnje banke.

Potraživanja od središnje države su kunska potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju prije svega kunske kredite dane lokalnoj državi i stanovništvu.

Potraživanja od banaka obuhvaćaju kredite dane bankama kao i depozite kod banaka, uključujući, od listopada 2003. godine, raču-

ne za redovno poslovanje kod banaka.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju plasmane u investicijske fondove.

Stavka Oročeni depoziti su oročeni depoziti lokalne države i stanovništva.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze stambenih štedionica na osnovi izdanih obveznica i primljeni krediti.

Kapitalski računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke. Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1994.	prosinac	8,50	–	18,00	19,00	17,00	14,00	19,00	22,00
1995.	prosinac	8,50	–	25,49	19,00	17,00	–	19,00	22,00
1996.	prosinac	6,50	–	11,00	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1997.	prosinac	5,90	–	9,50	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1998.	prosinac	5,90	–	12,00	19,00	7,00	14,00	19,00	18,00
1999.	prosinac	7,90	–	13,00	19,00	–	14,00	19,00	18,00
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	rujan	4,50	3,50	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
	listopad	4,50	3,50	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
	studenj	4,50	3,50	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	siječanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	veljača	4,50	3,51	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	ožujak	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	travanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	svibanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	lipanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	srpanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	kolovoz	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu.

^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a.

^c Od 14. prosinca 2005.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalog za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadrže određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazane su vagane kamatne stope vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 se do rujna 1994. godine odnose na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za

plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, a od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se, za razdoblje do prosinca 1994. godine, na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, a od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na obvezno upisane blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospeljeća ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospeljeća					Kamatne stope na prekonocne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	5,15	–	9,00	12,00	14,00	–	–	–	–	–	–	–
1995.	prosinac	5,50	16,50	12,00	25,54	27,00	–	–	–	–	–	–	–
1996.	prosinac	5,50	–	–	8,00	9,50	–	–	–	–	–	–	–
1997.	prosinac	4,50	–	–	8,00	9,00	10,00	–	–	–	–	–	–
1998.	prosinac	5,90	–	–	9,50	10,50	11,00	–	4,60	3,12	3,08	–	–
1999.	prosinac	5,90	–	–	10,50	11,55	12,50	–	4,83	3,56	–	–	–
2000.	prosinac	4,50	–	–	6,65	7,00	7,70	–	5,51	4,83	–	–	–
2001.	prosinac	2,00	–	–	3,36	4,26	4,85	–	2,62	3,06	–	–	–
2002.	prosinac	1,75	–	–	2,08	–	–	2,30	2,68	–	–	–	–
2003.	prosinac	1,25	0,50	–	–	–	–	1,75	1,48	–	–	–	–
2004.	prosinac	1,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2005.	rujan	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	listopad	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	studenj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2006.	siječanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	veljača	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	ožujak	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	travanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	svibanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	lipanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	srpanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	kolovoz	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja obvezne pričuve u prosjeku, izdvajaju na račune za namirenje banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namirenje neto pozicije iz Nacionalnoga kliničkog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske

narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke.

Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospeljeća od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se prosječne vagane kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonocni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4=5+6	5	6	7	8	9	10	11
1994.	prosinac	26,20	1.826,0	1.826,0	–	188,3	1.779,2	–	5,63	–
1995.	prosinac	30,90	2.431,8	2.431,8	–	826,5	2.215,9	–	7,93	–
1996.	prosinac	35,91	3.652,9	3.652,9	–	–	3.312,0	–	4,99	–
1997.	prosinac	32,02	4.348,8	4.348,8	–	–	3.914,2	–	4,05	–
1998.	prosinac	29,57	13.112,7	3.967,2	9.145,4	57,4	3.469,8	1.467,6	5,28
1999.	prosinac	30,50	13.579,0	4.210,1	9.368,9	37,3	3.695,1	4.606,5	5,62
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	–	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	–	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	rujan	18,00	36.249,8	24.107,1	12.142,7	3.710,2	16.873,6	9.130,9	0,52	0,75
	listopad	18,00	36.832,9	24.483,3	12.349,6	3.542,4	17.137,4	9.233,1	0,52	0,74
	studenj	18,00	37.147,1	24.741,3	12.405,8	3.631,8	17.318,0	9.254,3	0,52	0,68
	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	siječanj	17,32	36.676,0	24.644,6	12.031,4	5.047,4	17.250,3	8.988,8	0,52	0,74
	veljača	17,00	36.313,4	24.426,5	11.886,9	6.560,7	17.097,8	8.918,7	0,52	0,67
	ožujak	17,00	36.422,3	24.514,4	11.907,9	7.993,3	17.159,5	8.990,3	0,52	0,61
	travanj	17,00	36.824,5	24.924,1	11.900,4	8.978,4	17.446,3	9.026,1	0,52	0,79
	svibanj	17,00	37.413,7	25.548,1	11.865,6	9.983,6	17.883,1	9.026,2	0,52	0,54
	lipanj	17,00	37.852,6	26.033,4	11.819,2	10.560,0	18.223,0	9.006,0	0,52	0,75
	srpanj	17,00	38.354,9	26.580,6	11.774,3	11.102,4	18.606,1	8.985,3	0,52	0,63
	kolovoz	17,00	38.710,4	27.188,0	11.522,5	10.154,3	19.031,3	8.725,3	0,52	0,63

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati u prosjeku na svojim računima za namirenje i u blagajni, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stra-

noj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati u prosjeku na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospijeca do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koji su banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. godine posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. godine).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve je fiksni i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1994.	prosinac	119,5	1,72	393,7	210,2	–	–
1995.	prosinac	49,4	0,63	199,4	218,7	–	–
1996.	prosinac	267,9	2,63	98,5	780,9	–	183,8
1997.	prosinac	396,3	2,92	32,7	728,9	–	260,7
1998.	prosinac	221,9	1,65	445,5	850,4	1.377,4	141,3
1999.	prosinac	179,6	1,30	1.183,6	1.311,1	1.507,6	373,9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	0,0	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	0,0	0,0	4.581,7
2005.	rujan	424,6	21.862,5	0,64	0,0	0,0	0,0	4.666,5
	listopad	409,1	21.124,8	0,61	0,0	0,0	0,0	4.721,6
	studeni	354,4	20.976,2	0,52	0,0	0,0	0,0	5.014,3
	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	0,0	0,0	4.163,3
2006.	siječanj	579,6	18.833,0	0,80	0,1	0,0	0,0	5.954,5
	veljača	465,0	16.852,9	0,63	0,0	0,0	0,0	6.439,9
	ožujak	375,8	13.813,2	0,51	0,0	0,0	0,0	6.927,0
	travanj	394,7	13.090,1	0,52	0,1	0,0	0,0	5.864,8
	svibanj	423,1	12.282,9	0,53	0,0	0,0	0,0	5.417,2
	lipanj	496,4	13.253,2	0,59	0,0	0,0	0,0	6.206,9
	srpanj	496,9	12.721,5	0,57	0,0	0,0	0,0	5.560,5
	kolovoz	370,5	14.507,7	0,40	0,0	0,0	0,0	4.733,5

obračunatog na osnovi deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunkskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti uključujući sredstva granične obvezne pričuve (od kolovoza 2004. godine). Od lipnja 2005. godine Hrvatska narodna banka plaća naknadu po stopi koja je za izdvojena sredstva u američkim dolarima jednaka 50% *U.S. Federal Funds Target Rate*, a u eurima 50% *ECB Minimum Bid Refinance Rate* na dan izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

Stupac 3 iskazuje slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao ukupna novčana sredstva banke (na računu za namirenje i u blagajni) umanjena za minimalno prosječno stanje na računu za namirenje i u blagajni, propisano instrumentima Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valu-

ti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnoga prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno za dio dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na tržištu novca		Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule									
		Na prekononočne kredite	Na ostale kredite	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite						Na dugoročne kredite		
					Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	
							Ukupni prosjek	Okvirni	Ostali				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1994.	prosinac	8,50	17,76	15,39	15,43	13,82	
1995.	prosinac	27,26	27,15	22,32	22,56	22,23	23,81	23,75	25,58	13,48	13,39	14,38	
1996.	prosinac	9,66	10,72	18,46	19,35	19,18	20,18	19,90	23,12	11,51	11,29	14,28	
1997.	prosinac	8,46	9,49	14,06	14,12	13,17	19,26	19,34	18,11	13,24	12,98	13,75	
1998.	prosinac	10,00	15,91	16,06	16,22	14,89	20,77	20,80	19,92	11,73	11,48	13,16	
1999.	prosinac	9,92	12,78	13,54	13,52	10,55	20,83	20,84	20,39	15,14	15,31	14,16	
2000.	prosinac	2,39	4,45	10,45	10,45	6,81	20,30	20,33	19,05	9,90	9,64	12,97	
2001.	prosinac	2,49	2,18	9,51	9,49	5,43	18,81	18,85	14,88	11,42	10,06	13,14	
2002.	prosinac	1,58	1,89	10,91	11,24	7,44	15,16	15,28	9,84	7,32	6,48	7,88	
2003.	prosinac	5,47	7,02	11,45	11,80	8,02	14,89	15,01	12,38	8,51	6,14	10,69	
2004.	prosinac	3,55	6,02	11,44	11,71	8,33	14,19	14,27	12,29	9,31	6,90	11,16	
2005.	rujan	1,83	4,21	10,66	10,72	8,01	12,04	13,86	5,47	9,98	6,26	11,32	
	listopad	2,12	3,84	10,95	10,98	7,98	12,35	13,92	5,41	10,30	6,89	11,22	
	studen	2,29	3,95	10,54	10,56	7,71	11,96	13,77	5,37	10,08	7,61	11,02	
	prosinac	2,29	4,03	9,91	9,99	7,71	11,26	13,18	5,35	8,75	6,48	10,35	
2006.	siječanj	1,60	3,30	11,16	11,23	7,86	12,84	13,51	6,59	10,01	7,14	10,91	
	veljača	0,88	3,15	10,62	10,81	7,76	12,48	13,31	6,01	8,67	5,94	10,66	
	ožujak	0,91	3,23	9,83	9,98	7,16	11,75	13,68	5,29	8,62	6,21	10,04	
	travanj	1,09	3,37	10,10	10,26	6,85	12,37	13,64	5,71	8,72	5,77	10,12	
	svibanj	1,69	3,36	10,17	10,34	7,27	12,20	13,68	4,41	9,20	6,46	10,29	
	lipanj	1,50	3,46	9,88	10,13	7,18	12,37	13,36	4,54	8,51	6,05	9,93	
	srpanj	1,51	3,41	9,98	10,25	7,08	12,47	13,60	4,18	8,43	5,96	9,98	
	kolovoz	1,96	3,06	9,83	10,01	7,05	11,78	13,21	4,25	8,69	6,16	10,04	
	Relativna važnost ^a	–	–	73,63	63,87	23,96	39,92	33,55	6,37	9,75	3,41	6,35	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Napomena: Zbog promjene metodologije statistike kamatnih stopa od 1. siječnja 2002. došlo je do loma u vremenskoj seriji, što se posebice odražava na kamatne stope prikazane u kolonama 5, 6 i 7. Naime, iz kratkoročnih kredita trgovačkim društvima isključeni su, između ostaloga, međubankovni krediti, odobravani uz relativno niske kamatne stope. Na porast kamatnih stopa utječe i metodologija ponderiranja, pri čemu se za sve komponente koriste iznosi novoodobrenih kredita, uz iznimku okvirnih kredita, za koje se kao ponder koriste knjigovodstvena stanja, a čiji je relativan udio novim obuhvatom porastao.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Do veljače 1996. godine u stupcima 3 i 4 iskazuju se kamatne stope na međubankovnom tržištu novca, prema podacima Tržišta novca Zagreb. Od ožujka 1996. godine nadalje iskazuju se kamatne

stope na tržištu novca izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih posebno u trgovini prekononočnim kreditima, a posebno u trgovini ostalim kreditima na Tržištu novca Zagreb. U razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 2001. godine povrat kredita dobivenih na prekononočnom međubankovnom tržištu bio je osiguran sredstvima obvezne pričuve banaka izdvojene kod HNB-a. U stupcima od 5 do 13 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecem na zahtjev.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite bez valutne klauzule dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, osim kamatnih stopa na okvirne kredite na žiroračunima i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunavani na osnovi stanja tih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom									Kamatne stope na kredite u eurima		
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite			Na dugoročne kredite					Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite
			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu		Stambeni			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	11,99	12,38	11,65
1995.	prosinac	19,56	21,62	21,09	18,10	14,33	15,79	10,48	17,18	19,06	12,27
1996.	prosinac	18,97	22,56	22,40	27,00	12,12	13,15	11,30	19,50	21,46	10,77
1997.	prosinac	14,40	16,92	17,00	14,02	12,25	13,00	11,02	13,61	14,95	9,71
1998.	prosinac	13,04	14,28	14,25	13,64	11,15	10,55	12,12	6,95	8,37	5,71
1999.	prosinac	12,53	13,66	13,54	17,21	10,81	10,46	11,65	6,75	7,43	6,07
2000.	prosinac	10,74	11,17	11,10	13,59	10,52	9,41	11,64	7,70	7,49	8,05
2001.	prosinac	9,29	9,45	9,45	11,30	9,20	7,52	10,79	5,94	5,70	7,27
2002.	prosinac	8,25	9,34	8,72	11,37	7,98	6,37	9,50	7,42	10,11	5,91	6,66	5,44
2003.	prosinac	7,07	7,21	7,00	8,66	7,03	5,76	8,04	6,02	9,70	5,62	6,22	5,18
2004.	prosinac	6,89	7,25	7,09	8,47	6,77	5,55	7,73	5,71	8,79	5,34	5,92	4,83
2005.	rujan	6,68	6,69	6,59	7,37	6,68	5,42	7,40	5,14	8,56	5,01	5,78	4,33
	listopad	6,46	6,27	6,22	6,87	6,54	5,09	7,27	5,04	8,36	4,94	5,28	4,38
	studeni	6,49	6,73	6,64	7,38	6,42	5,36	7,12	5,01	8,20	4,84	4,94	4,70
	prosinac*	6,18	6,52	6,34	7,91	6,07	5,18	6,95	5,00	8,10	5,29	5,28	5,30
2006.	siječanj*	6,39	6,24	6,01	8,00	6,44	5,54	7,03	4,93	8,23	4,81	5,37	4,51
	veljača*	6,41	6,32	6,29	6,45	6,43	5,47	7,06	4,92	8,18	5,27	5,80	5,00
	ožujak*	6,45	6,75	6,69	7,20	6,36	5,64	6,78	4,92	7,85	5,38	5,68	5,10
	travanj	6,38	6,37	6,21	7,41	6,38	5,55	6,93	4,87	8,09	5,61	5,62	5,60
	svibanj	6,33	6,73	6,71	6,86	6,26	5,45	6,81	4,83	8,01	5,58	5,58	5,57
	lipanj	6,23	6,50	6,32	7,56	6,17	5,74	6,52	4,75	7,78	5,19	5,38	5,09
	srpanj	6,01	6,00	5,82	7,30	6,01	5,64	6,29	4,75	7,60	5,31	5,57	5,16
	kolovoz	6,31	6,34	6,20	7,04	6,30	5,91	6,51	4,78	7,89	5,42	5,45	5,40
	Relativna važnost ^a	19,70	3,60	2,99	0,61	16,11	5,53	10,58	4,70	5,88	6,67	2,54	4,13

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite s valutnom klauzulom i kredite u eurima (odnosno njemačkim markama) odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu.

U stupcima od 3 do 11 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijanjem na zahtjev.

Kamatne stope na kredite odobrene u eurima, prikazane u stupcima 12, 13 i 14, odnose se do prosinca 2001. godine na kredite puštene u tečaj u njemačkim markama u izvještajnom mjesecu, a od siječnja 2002. godine na kredite puštene u tečaj u eurima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni ovom tablicom.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule									
		Ukupni prosjek	Na žiroračunima i tekućim računima	Ukupni prosjek	Na oročene depozite						
					Na kratkoročne depozite			Na dugoročne depozite			
					Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1994.	prosinac	5,03	3,55	9,65
1995.	prosinac	6,10	3,88	13,65	13,80	10,56	14,28	9,88	10,67	9,62	
1996.	prosinac	4,15	2,19	10,19	10,11	9,84	10,26	12,36	15,49	9,88	
1997.	prosinac	4,35	2,19	9,10	9,08	9,30	8,96	9,48	11,24	8,06	
1998.	prosinac	4,11	2,31	7,73	7,63	9,47	7,15	10,19	10,72	9,56	
1999.	prosinac	4,27	2,24	8,87	8,79	9,62	8,38	10,96	11,56	10,18	
2000.	prosinac	3,40	1,64	7,20	7,13	7,44	7,03	8,89	9,19	8,63	
2001.	prosinac	2,76	1,40	5,68	5,60	6,35	5,38	7,35	7,93	6,70	
2002.	prosinac	1,55	0,94	3,64	3,53	4,39	2,86	6,05	7,24	3,23	
2003.	prosinac	1,66	0,75	4,46	4,46	3,62	4,69	4,58	4,90	2,82	
2004.	prosinac	1,83	0,74	4,11	4,11	3,93	4,13	4,10	4,65	3,30	
2005.	rujan	1,73	0,63	3,93	3,93	4,01	3,92	4,04	5,03	2,94	
	listopad	1,69	0,64	3,66	3,65	3,98	3,60	3,91	4,95	3,01	
	studeni	1,71	0,63	3,60	3,56	3,97	3,47	4,86	5,73	3,70	
	prosinac	1,58	0,61	3,36	3,34	3,89	3,23	4,12	5,04	3,49	
2006.	siječanj	1,56	0,61	3,20	3,17	4,00	2,98	4,35	5,09	3,50	
	veljača	1,56	0,59	3,38	3,35	3,93	3,14	3,99	4,79	3,40	
	ožujak	1,60	0,58	3,43	3,41	4,07	3,12	3,80	4,77	3,09	
	travanj	1,64	0,58	3,34	3,29	4,02	3,03	4,50	5,23	3,53	
	svibanj	1,64	0,56	3,23	3,19	4,05	2,92	4,38	5,08	2,79	
	lipanj	1,68	0,55	3,27	3,24	3,78	3,03	4,29	4,94	2,95	
	srpanj	1,70	0,57	3,16	3,12	3,96	2,82	4,46	4,91	3,00	
	kolovoz	1,76	0,55	3,13	3,10	3,92	2,89	4,09	4,94	2,77	
Relativna važnost ^a		49,36	33,26	12,32	11,98	2,47	9,51	0,34	0,21	0,13	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite bez valutne klauzule banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite na žiroračunima i tekućim

računima, štedne depozite stanovništva po viđenju i oročene depozite) bez valutne klauzule. U stupcu 4 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na depozite na žiroračunima i tekućim računima trgovačkih društava bez valutne klauzule (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcu 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne oročene depozite bez valutne klauzule.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita bez valutne klauzule su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod žiroračuna i tekućih računa osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule (stupac 3) sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom				Kamatne stope na devizne depozite					
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite	Na dugoročne depozite	Ukupni prosjek	Na štedne depozite po viđenju					
						Stanovništva		Trgovačkih društava			
						EUR	USD	EUR	USD		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1994.	prosinac	6,95
1995.	prosinac	12,69	11,46	19,36	4,57	2,82	3,53	4,20	1,10	1,53	1,39
1996.	prosinac	9,46	9,56	8,80	5,09	1,44	1,32	1,95	1,47	1,39	1,39
1997.	prosinac	7,63	7,24	11,77	4,77	1,75	1,89	2,43	0,83	1,40	1,40
1998.	prosinac	7,47	7,67	5,58	3,98	2,09	2,38	2,40	0,72	0,74	0,74
1999.	prosinac	6,62	6,91	1,10	4,23	1,80	1,95	2,04	0,78	1,30	1,30
2000.	prosinac	5,54	5,94	2,16	3,47	1,03	0,99	1,23	0,65	1,29	1,29
2001.	prosinac	4,58	4,92	2,56	2,60	0,71	0,71	0,81	0,82	0,40	0,40
2002.	prosinac	2,92	3,45	1,48	2,55	0,50	0,52	0,41	0,52	0,38	0,38
2003.	prosinac	3,48	3,74	5,55	2,22	0,31	0,35	0,23	0,23	0,15	0,15
2004.	prosinac	4,17	3,61	5,19	2,65	0,31	0,34	0,22	0,22	0,21	0,21
2005.	rujan	4,03	3,54	4,66	2,45	0,26	0,26	0,18	0,29	0,59	0,59
	listopad	4,01	3,51	4,71	2,54	0,26	0,26	0,18	0,25	0,58	0,58
	studen	4,06	3,71	4,68	2,50	0,30	0,32	0,17	0,30	0,59	0,59
	prosinac	3,99	3,63	4,77	2,61	0,27	0,27	0,17	0,27	0,76	0,76
2006.	siječanj	3,97	3,50	4,75	2,65	0,26	0,25	0,17	0,32	0,63	0,63
	veljača	4,23	3,55	4,97	2,59	0,25	0,25	0,17	0,28	0,58	0,58
	ožujak	4,14	3,60	4,61	2,67	0,26	0,25	0,17	0,31	0,50	0,50
	travanj	3,93	3,72	4,67	2,69	0,26	0,25	0,17	0,32	0,63	0,63
	svibanj	4,05	3,70	4,61	2,60	0,26	0,24	0,17	0,31	0,76	0,76
	lipanj	4,43	3,96	4,77	2,72	0,25	0,24	0,17	0,30	0,72	0,72
	srpanj	4,08	3,80	4,69	2,72	0,26	0,24	0,17	0,31	0,76	0,76
	kolovoz	4,37 ^b	3,86	4,76	2,72	0,25	0,23	0,16	0,30	0,58	0,58
Relativna važnost ^a		5,39	3,97	1,40	45,25	27,31	18,92	2,76	4,93	0,70	0,70

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici); ^b Od ukupnog iznosa depozita na koje se odnosi ova kamatna stopa, 28,84 posto odnosi se na trgovačka društva.

Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom trgovačkih društava (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcima 4 i 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na kratkoročne odnosno dugoročne oročene depozite.

Kamatne stope na devizne depozite odnose se do prosinca 2001. godine na depozite primljene u njemačkim markama i američkim dolarima, dok se od siječnja 2002. godine odnose na depozite prim-

ljene u eurima i američkim dolarima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunavane po tekućem tečaju. Depoziti primljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita s valutnom klauzulom i oročenih deviznih depozita su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod štednih depozita po viđenju s valutnom klauzulom osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom klauzulom (stupac 3), od siječnja 2002. godine sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Prosječna kamatna stopa na ukupne devizne depozite, prikazana u stupcu 6, odnosi se na vagani prosjek mjesečnih kamatnih stopa na štedne depozite po viđenju i na oročene depozite s valutnom klauzulom, pri čemu su sve komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne štedne depozite po viđenju (stupac 7) su stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne oročene depozite (stupac 12) su iznosi pripadajućih depozita koji su primljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Isto se odnosi i na vagane prosjeke mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kratkoročne devizne oročene depozite (stupac 13) i na ukupne dugoročne devizne oročene depozite (stupac 18).

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na devizne depozite											
		Na oročene depozite											
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite				Na dugoročne depozite						
			Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		
12	13	EUR		USD	EUR	USD	18		19	USD	EUR	USD	
1994.	prosinac
1995.	prosinac	6,83	6,66	7,10	6,97	5,86	6,68	8,73	8,78	8,81	3,27	4,50	
1996.	prosinac	7,77	6,95	5,65	6,21	9,86	5,47	12,24	7,71	7,97	19,92	1,50	
1997.	prosinac	6,36	6,07	6,03	6,42	5,09	7,10	7,32	7,87	8,71	5,09	6,76	
1998.	prosinac	4,89	4,49	5,42	6,16	2,84	5,37	7,29	7,68	8,59	4,93	6,92	
1999.	prosinac	5,43	5,17	4,93	6,39	3,97	6,00	6,59	6,64	8,09	3,66	6,77	
2000.	prosinac	4,57	4,36	3,65	5,15	4,59	6,62	5,56	5,17	6,61	5,97	8,53	
2001.	prosinac	3,54	3,35	3,42	3,23	3,60	2,44	4,59	4,72	4,42	4,58	0,23	
2002.	prosinac	3,13	2,96	3,27	2,21	2,89	1,43	4,59	4,69	3,84	3,46	2,30	
2003.	prosinac	2,64	2,46	2,83	1,65	2,29	1,08	3,69	4,71	3,13	2,85	1,64	
2004.	prosinac	2,85	2,65	3,01	1,69	2,46	2,28	4,20	4,85	3,13	3,61	2,65	
2005.	rujan	2,88	2,84	3,02	1,71	2,36	3,72	3,22	3,26	2,64	3,31	4,02	
	listopad	2,95	2,84	3,04	1,93	2,40	3,96	3,47	4,08	0,91	3,67	4,01	
	studen	2,91	2,86	3,02	1,80	2,51	3,98	3,45	3,48	3,05	3,13	4,31	
	prosinac	3,07	2,94	2,99	1,76	2,63	4,34	3,69	4,25	0,48	4,39	-	
2006.	siječanj	3,22	2,99	2,97	1,77	2,62	4,46	4,34	4,30	1,38	4,77	2,25	
	veljača	3,08	2,98	3,05	1,82	2,69	4,62	3,92	4,26	2,24	1,83	-	
	ožujak	3,16	3,06	3,00	1,86	2,97	5,10	4,02	4,37	2,05	3,52	5,77	
	travanj	3,25	3,21	3,02	1,85	3,17	5,12	3,59	4,33	1,16	2,21	5,06	
	svibanj	3,35	3,33	2,98	1,80	3,30	5,31	3,50	3,89	1,22	2,80	6,22	
	lipanj	3,40	3,31	2,95	1,86	3,44	5,58	4,15	4,35	2,58	4,59	3,37	
	srpanj	3,46	3,33	3,04	1,81	3,53	5,83	4,42	4,49	3,54	3,85	5,19	
	kolovoz	3,59	3,49	3,06	1,81	3,62	5,57	4,38	4,43	3,77	3,98	6,30	
Relativna važnost ^a		17,94	16,00	7,82	0,69	5,63	1,85	1,95	1,76	0,14	0,04	0,01	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

u milijunima EUR, tekući tečaj

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.						
						III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII. ^b	IX. ^a
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja												
1. Pravne osobe	5.012,4	4.727,8	6.433,1	7.465,3	8.443,5	750,2	705,1	1.073,2	1.180,2	1.241,4	1.014,0	1.213,7
2. Fizičke osobe	3.339,9	3.342,6	3.571,6	3.934,4	4.931,8	584,6	446,5	493,0	432,4	618,5	685,2	593,7
2.1. Domaće fizičke osobe	2.684,5	2.842,0	3.103,3	3.586,1	4.662,6	576,8	436,1	474,0	398,0	541,2	608,2	–
2.2. Strane fizičke osobe	655,4	500,7	468,2	348,3	269,2	7,9	10,4	19,0	34,3	77,3	77,1	–
3. Domaće banke	3.985,8	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	1.131,8	997,5	734,5	1.133,1	1.243,2	1.206,3	1.724,8
4. Strane banke	–	697,9	1.430,6	1.426,2	2.602,3	347,9	270,7	159,5	651,7	281,7	307,6	471,3
5. Hrvatska narodna banka	481,7	294,3	438,3	33,0	0,0	–	–	–	–	–	–	125,5
Ukupno (1+2+3+4+5)	12.819,8	13.167,1	18.197,9	24.110,1	25.106,0	2.814,5	2.419,8	2.460,2	3.397,3	3.384,9	3.384,9	4.129,0
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja												
1. Pravne osobe	8.534,2	9.029,3	10.852,4	11.280,3	13.022,3	1.213,3	1.119,5	1.318,2	1.489,8	1.823,2	1.521,6	1.700,8
2. Fizičke osobe	1.253,5	1.333,6	1.403,1	1.671,1	2.722,5	404,8	229,4	305,1	260,7	334,8	389,8	450,7
2.1. Domaće fizičke osobe	1.252,3	1.329,7	1.393,1	1.654,5	2.693,9	400,8	227,5	300,8	257,8	331,1	384,8	–
2.2. Strane fizičke osobe	1,2	3,9	10,0	16,6	28,6	4,1	1,9	4,3	3,0	3,7	5,0	–
3. Domaće banke	3.985,8	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	1.131,8	997,5	734,5	1.133,1	1.243,2	1.206,3	1.724,8
4. Strane banke	–	334,3	765,3	1.001,1	1.407,1	114,8	135,3	174,7	437,6	353,6	398,6	287,3
5. Hrvatska narodna banka	915,7	745,3	84,5	543,2	670,8	–	–	184,6	104,3	175,3	–	138,7
Ukupno (1+2+3+4+5)	14.689,2	15.547,0	19.429,7	25.295,0	26.892,7	2.864,7	2.481,7	2.717,1	3.425,5	3.930,1	3.516,3	4.302,3
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)												
1. Pravne osobe	–3.521,8	–4.301,5	–4.419,4	–3.815,1	–4.578,8	–463,1	–414,4	–245,0	–309,7	–581,7	–507,6	–487,1
2. Fizičke osobe	2.086,4	2.009,0	2.168,4	2.263,3	2.209,3	179,8	217,1	187,9	171,6	283,7	295,4	143,0
2.1. Domaće fizičke osobe	1.432,2	1.512,3	1.710,2	1.931,6	1.968,7	176,0	208,6	173,1	140,2	210,1	223,3	–
2.2. Strane fizičke osobe	654,2	496,7	458,2	331,7	240,6	3,8	8,5	14,7	31,4	73,6	72,0	–
3. Strane banke	–	363,6	665,3	425,1	1.195,2	233,1	135,3	–15,1	214,1	–71,9	–91,0	184,0
4. Hrvatska narodna banka	–434,0	–451,0	353,8	–510,2	–670,8	–	–	–184,6	–104,3	–175,3	–	–13,2
Ukupno (1+2+3+4)	–1.869,4	–2.379,9	–1.231,8	–1.636,9	–1.845,2	–50,2	–62,0	–256,9	–28,3	–545,2	–303,3	–173,3
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke												
Kupnja stranih sredstava plaćanja	536,8	197,5	570,9	145,1	0,0	–	–	–	–	–	–	0,0
Prodaja stranih sredstava plaćanja	2,6	3,4	94,9	239,3	167,6	–	3,8	–	4,8	–	–	2,3

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: U razdoblju od siječnja 1994. do rujna 2001. godine sve transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja u izvješćima banaka dostavljenim HNB-u evidentirane su na osnovi realiziranih kupoprodaja bez obzira koliki je bio ugovoreni rok realizacije i u cijelosti su prenesene u sadržaj tablice o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja. Promjenom obuhvata izvješćivanja od 1. listopada 2001. izvješća sadrže podatke o ugovorenim kupoprodajama stranih sredstava plaćanja podijeljenim u promptne poslove, terminske poslove i swap-poslove. Na osnovi toga revidirani su podaci za 2002., 2003. i 2004. godinu, koji sada obuhvaćaju samo podatke o ugovorenim promptnim transakcijama kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja i u kojima strane banke više nisu uključene u grupu "pravne osobe".

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika (pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor podataka su izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja i podaci iz statistike platnog prometa s inozemstvom.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju prodaje i kupnje stranih sredstava plaćanja koje Hrvatska narodna banka obavlja za Ministarstvo financija.

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-814,3	-2.093,9	-1.874,0	-1.404,4	-1.992,6	-1.554,4	-1.164,9	2.237,2	-1.510,5	-2.013,6	-1.273,4
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-1.913,7	-3.246,1	-3.118,5	-2.596,2	-3.176,4	-1.856,1	-1.486,8	1.967,4	-1.800,9	-2.304,0	-1.557,9
1.1. Prihodi	11.275,4	11.586,8	13.585,2	14.897,2	15.935,5	2.295,6	3.860,9	6.686,8	3.092,1	2.824,3	4.169,5
1.2. Rashodi	-13.189,1	-14.832,9	-16.703,7	-17.493,4	-19.111,9	-4.151,7	-5.347,7	-4.719,4	-4.893,0	-5.128,3	-5.727,5
2. Roba i usluge (3+4)	-1.301,0	-2.675,6	-2.041,2	-1.958,9	-2.204,0	-1.577,7	-970,0	2.095,9	-1.752,2	-1.905,3	-1.033,4
2.1. Prihodi	10.800,1	11.125,4	13.137,6	14.239,8	15.269,2	2.163,4	3.669,1	6.518,9	2.917,8	2.666,2	3.970,1
2.2. Rashodi	-12.101,1	-13.801,0	-15.178,7	-16.198,8	-17.473,2	-3.741,0	-4.639,1	-4.423,0	-4.670,0	-4.571,5	-5.003,4
3. Roba	-4.603,8	-5.960,3	-6.974,2	-6.727,8	-7.521,7	-1.581,9	-2.097,9	-1.872,1	-1.969,9	-1.862,2	-2.342,7
3.1. Prihodi	5.318,8	5.293,1	5.571,7	6.603,1	7.216,6	1.510,8	1.878,0	1.848,1	1.979,6	2.002,9	1.970,4
3.2. Rashodi	-9.922,6	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-3.092,6	-3.975,9	-3.720,2	-3.949,5	-3.865,1	-4.313,1
4. Usluge	3.302,8	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	4,2	1.127,9	3.968,0	217,7	-43,2	1.309,3
4.1. Prihodi	5.481,3	5.832,3	7.565,9	7.636,7	8.052,6	652,6	1.791,1	4.670,8	938,2	663,2	1.999,6
4.2. Rashodi	-2.178,5	-2.547,5	-2.632,8	-2.867,8	-2.734,9	-648,4	-663,2	-702,8	-720,5	-706,4	-690,4
5. Dohodak	-612,7	-570,5	-1.077,3	-637,3	-972,5	-278,4	-516,8	-128,5	-48,7	-398,6	-524,5
5.1. Prihodi	475,3	461,4	447,6	657,4	666,2	132,3	191,8	167,9	174,3	158,2	199,5
5.2. Rashodi	-1.088,0	-1.031,9	-1.525,0	-1.294,6	-1.638,7	-410,7	-708,6	-296,4	-223,0	-556,8	-724,0
6. Tekući transferi	1.099,5	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	301,7	321,9	269,8	290,5	290,4	284,5
6.1. Prihodi	1.333,3	1.453,2	1.538,7	1.584,6	1.628,4	403,3	427,7	388,3	409,1	401,0	426,6
6.2. Rashodi	-233,8	-301,1	-294,2	-392,8	-444,6	-101,6	-105,9	-118,5	-118,6	-110,6	-142,1
B. KAPITALNE I FINACIJSKE TRANSAKCIJE	1.060,0	2.742,8	2.981,8	2.337,3	3.021,4	1.183,3	1.292,3	-501,5	1.047,4	1.681,4	1.127,4
B1. Kapitalne transakcije	154,1	501,2	72,4	23,1	50,9	2,3	2,0	3,8	42,8	-1,3	3,2
B2. Financijske transakcije, isklj. med. pričuve	2.454,9	2.983,5	4.144,9	2.357,2	3.792,3	1.369,0	1.572,7	-572,9	1.423,5	2.355,3	1.821,4
1. Izravna ulaganja	1.324,9	598,9	1.682,8	704,0	1.218,2	175,2	649,3	326,8	67,0	327,1	774,5
1.1. U inozemstvo	-177,5	-597,5	-107,6	-282,2	-184,4	-35,4	-77,3	-23,9	-47,8	-10,0	-13,1
1.2. U Hrvatsku	1.502,4	1.196,4	1.790,4	986,1	1.402,7	210,5	726,6	350,7	114,8	337,1	787,6
2. Portfeljna ulaganja	665,9	-440,2	869,0	244,5	-1.077,3	-433,8	-165,9	-415,5	-62,1	-445,7	39,6
2.1. Sredstva	-143,2	-650,6	121,6	-752,5	-513,2	24,6	-174,5	-301,6	-61,7	-31,4	3,5
2.2. Obveze	809,2	210,4	747,5	997,1	-564,1	-458,4	8,6	-113,9	-0,4	-414,3	36,1
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	0,0	-88,4	-88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	464,1	2.824,7	1.593,1	1.408,7	3.739,8	1.716,0	1.089,3	-484,3	1.418,7	2.473,9	1.007,3
4.1. Sredstva	405,2	461,0	-2.216,2	-420,9	987,0	1.005,9	298,8	-261,7	-56,0	1.064,7	86,4
4.2. Obveze	58,9	2.363,8	3.809,3	1.829,5	2.752,8	710,1	790,6	-222,5	1.474,6	1.409,2	920,9
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-1.549,0	-741,9	-1.235,5	-43,0	-821,8	-188,1	-282,4	67,6	-418,9	-672,6	-697,2
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-245,7	-648,9	-1.107,8	-932,9	-1.028,8	371,1	-127,4	-1.735,6	463,0	332,2	146,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca

Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom vremenskom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1995.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvcama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja koriste se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu upotrebom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kada nije poznat datum transakcije,
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijed-

nosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob procjenjuje uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodi na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjuje udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), dok od 2002. godine on iznosi 3,73%. U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata istraživanja o potrošnji inozemnih

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
Roba	-4.603,8	-5.960,3	-6.974,2	-6.727,8	-7.521,7	-1.581,9	-2.097,9	-1.872,1	-1.969,9	-1.862,2	-2.342,7
1. Prihodi	5.318,8	5.293,1	5.571,7	6.603,1	7.216,6	1.510,8	1.878,0	1.848,1	1.979,6	2.002,9	1.970,4
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	5.214,1	5.188,2	5.464,4	6.453,8	7.069,4	1.480,1	1.832,4	1.809,2	1.947,7	1.969,5	1.930,1
1.2. Prilagodbe za obuhvat	104,7	105,0	107,3	149,3	147,2	30,7	45,6	38,9	31,9	33,4	40,3
2. Rashodi	-9.922,6	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-3.092,6	-3.975,9	-3.720,2	-3.949,5	-3.865,1	-4.313,1
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-10.244,8	-11.327,0	-12.538,0	-13.354,4	-14.949,5	-3.097,1	-4.054,0	-3.778,2	-4.020,2	-3.956,2	-4.401,2
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-405,3	-348,9	-475,6	-474,7	-346,4	-111,1	-73,1	-82,9	-79,3	-56,4	-76,0
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	727,4	422,5	467,7	498,1	557,6	115,5	151,2	140,9	150,0	147,6	164,2
Usluge	3.302,8	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	4,2	1.127,9	3.968,0	217,7	-43,2	1.309,3
1. Prijevoz	186,1	172,0	252,2	299,3	376,1	71,0	107,4	127,1	70,7	79,4	114,7
1.1. Prihodi	658,6	622,8	696,3	791,3	880,3	172,6	237,7	265,4	204,6	196,6	258,2
1.2. Rashodi	-472,5	-450,8	-444,1	-492,0	-504,2	-101,7	-130,4	-138,2	-133,9	-117,2	-143,4
2. Putovanja – turizam	3.072,9	3.138,6	4.976,6	4.822,3	5.394,9	53,4	1.128,3	3.889,9	323,3	74,4	1.280,3
2.1. Prihodi	3.749,3	3.960,8	5.572,7	5.505,6	5.998,9	214,4	1.274,3	4.075,5	434,7	187,5	1.429,1
2.1.1. Poslovni razlozi	305,8	341,2	260,9	328,2	504,0	43,5	157,7	211,3	91,5	47,9	156,1
2.1.2. Osobni razlozi	3.443,6	3.619,7	5.311,8	5.177,4	5.494,9	170,9	1.116,6	3.864,3	343,2	139,5	1.272,9
2.2. Rashodi	-676,5	-822,2	-596,1	-683,3	-604,1	-161,0	-146,0	-185,6	-111,4	-113,0	-148,7
2.2.1. Poslovni razlozi	-322,7	-482,6	-292,3	-297,3	-267,4	-66,2	-72,7	-77,2	-51,3	-50,0	-60,3
2.2.2. Osobni razlozi	-353,8	-339,6	-303,8	-386,0	-336,7	-94,8	-73,3	-108,5	-60,1	-63,1	-88,4
3. Ostale usluge	43,9	-25,9	-295,8	-352,7	-453,3	-120,1	-107,8	-49,1	-176,3	-197,0	-85,8
3.1. Prihodi	1.073,4	1.248,6	1.296,9	1.339,8	1.173,4	265,6	279,0	329,9	298,9	279,1	312,4
3.2. Rashodi	-1.029,5	-1.274,5	-1.592,7	-1.692,5	-1.626,6	-385,7	-386,8	-378,9	-475,2	-476,1	-398,2

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza su u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanim s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnove cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Kod usluge prijevoza robe rashodi se dopunjuju dijelom troškova prijevoza i osiguranja koji se odnosi na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovice 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavaka na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova o ukupnom broju stranih i domaćih putnika te s podacima o

distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance.

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja i komunikacijske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimaju se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja, odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi plaćenog dohotka iz evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i plaćanja koja se odnose na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća sva plaćanja i naplate kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom.

Tekući transferi odvojeno se prikazuju za sektor države i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom koristi se kao glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora. Osim poreza i trošarina, mirovina, te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere oba sektora, sektor države obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadrže i podatke

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
Dohodak	-612,7	-570,5	-1.077,3	-637,3	-972,5	-278,4	-516,8	-128,5	-48,7	-398,6	-524,5
1. Naknade zaposlenima	143,1	167,6	183,9	233,9	259,7	61,1	68,5	59,8	70,3	67,3	73,4
1.1. Prihodi	157,4	187,2	217,3	268,3	289,2	66,1	74,0	71,7	77,4	76,5	80,4
1.2. Rashodi	-14,3	-19,5	-33,4	-34,4	-29,5	-5,0	-5,5	-11,9	-7,1	-9,2	-7,0
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-354,4	-352,0	-847,8	-431,8	-731,3	-109,4	-461,6	-125,3	-35,0	-229,6	-513,4
2.1. Prihodi	25,6	24,9	34,8	174,7	104,8	7,8	58,8	19,9	18,4	3,1	13,9
Od čega: Zadržana dobit	19,8	8,5	31,7	165,8	58,7	7,1	35,7	-1,0	17,0	0,5	6,1
2.2. Rashodi	-380,0	-376,9	-882,6	-606,5	-836,2	-117,3	-520,4	-145,2	-53,3	-232,8	-527,4
Od čega: Zadržana dobit	-187,8	-161,5	-587,8	-291,6	-568,7	-82,9	-408,5	-70,9	-6,4	-65,6	-462,1
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-241,8	-214,8	-239,6	-256,6	-306,4	-190,4	-53,8	-35,7	-26,5	-183,2	-27,9
3.1. Prihodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2. Rashodi	-241,9	-214,9	-239,6	-256,6	-306,4	-190,4	-53,8	-35,7	-26,5	-183,2	-27,9
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-159,6	-171,3	-173,9	-182,8	-194,5	-39,6	-70,0	-27,4	-57,5	-53,1	-56,6
4.1. Prihodi	292,2	249,3	195,5	214,3	272,2	58,3	59,0	76,3	78,6	78,5	105,1
4.2. Rashodi	-451,8	-420,6	-369,4	-397,1	-466,7	-98,0	-129,0	-103,6	-136,1	-131,7	-161,7
Tekući transferi	1.099,5	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	301,7	321,9	269,8	290,5	290,4	284,5
1. Država	65,3	32,2	70,5	2,6	9,7	37,8	1,4	-18,4	-11,1	-1,1	-38,8
1.1. Prihodi	142,7	143,4	213,1	180,1	219,6	82,5	50,5	44,8	41,9	47,3	44,7
1.2. Rashodi	-77,4	-111,2	-142,6	-177,5	-209,9	-44,6	-49,1	-63,2	-52,9	-48,4	-83,5
2. Ostali sektori	1.034,2	1.120,0	1.174,0	1.189,2	1.174,1	263,9	320,5	288,2	301,5	291,5	323,3
2.1. Prihodi	1.190,6	1.309,8	1.325,6	1.404,5	1.408,8	320,8	377,2	343,5	367,2	353,8	381,9
2.2. Rashodi	-156,4	-189,8	-151,6	-215,3	-234,6	-56,9	-56,7	-55,3	-65,6	-62,3	-58,6

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

o radničkim doznakama. U tekuće se transfere kod sektora države također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništva. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja.

Kapitalni račun zasniva se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom, i to na onom njegovom dijelu koji se odnosi na transfere iseljenika. Osim toga, u kapitalni račun se uključuju i transferi koji se ne mogu klasificirati u tekuće transfere, kao što su alokacija zlata bivše SFRJ ili ulaganja u prava i patente.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine kada su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugo-

ročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine koriste podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., dok se podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju od 1999. Od 2005. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijecom dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti koje koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor podataka tih pozicija je evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozicija valuta i depozita pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore države i banaka je monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na os-

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
Izravna ulaganja	1.324,9	598,9	1.682,8	704,0	1.218,2	175,2	649,3	326,8	67,0	327,1	774,5
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-177,5	-597,5	-107,6	-282,2	-184,4	-35,4	-77,3	-23,9	-47,8	-10,0	-13,1
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-143,6	-590,3	-103,4	-259,6	-111,0	-17,8	-46,2	-10,2	-36,7	-54,8	-24,4
1.1.1. Sredstva	-143,6	-592,8	-103,9	-260,0	-112,2	-17,8	-46,2	-11,2	-37,0	-54,8	-24,4
1.1.2. Obveze	0,0	2,6	0,5	0,4	1,3	0,0	0,0	1,0	0,2	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	-33,9	-7,2	-4,3	-22,6	-73,4	-17,5	-31,1	-13,7	-11,1	44,9	11,3
1.1.1. Sredstva	7,9	-9,9	-16,5	-27,3	-63,0	-8,6	-31,0	-14,3	-9,1	33,6	9,4
1.2.2. Obveze	-41,7	2,7	12,2	4,7	-10,4	-8,9	-0,1	0,6	-2,0	11,3	1,9
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	1.502,4	1.196,4	1.790,4	986,1	1.402,7	210,5	726,6	350,7	114,8	337,1	787,6
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	1.087,7	873,5	1.351,0	600,8	1.333,2	384,5	558,6	229,3	160,8	204,4	636,3
2.1.1. Sredstva	-8,0	0,0	-1,2	-25,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
2.1.2. Obveze	1.095,7	873,5	1.352,3	626,0	1.333,2	384,5	558,6	229,4	160,8	204,4	636,4
2.2. Ostala ulaganja	414,6	322,9	439,4	385,3	69,5	-173,9	168,0	121,4	-46,0	132,7	151,3
2.2.1. Sredstva	0,1	-0,3	-1,5	-17,4	1,5	-34,5	0,0	36,0	0,0	-0,6	17,5
2.2.2. Obveze	414,5	323,3	440,9	402,7	68,0	-139,4	168,0	85,4	-46,0	133,3	133,8
Portfeljna ulaganja	665,9	-440,2	869,0	244,5	-1.077,3	-433,8	-165,9	-415,5	-62,1	-445,7	39,6
1. Sredstva	-143,2	-650,6	121,6	-752,5	-513,2	24,6	-174,5	-301,6	-61,7	-31,4	3,5
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	0,3	-78,4	-57,8	-32,9	-178,2	-13,8	-60,8	-65,9	-37,7	-52,4	-5,5
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Banke	0,0	-2,8	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Ostali sektori	0,3	-75,6	-58,1	-32,9	-178,2	-13,8	-60,8	-65,9	-37,7	-52,4	-5,6
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-143,5	-572,2	179,4	-719,6	-335,0	38,4	-113,8	-235,7	-24,0	21,0	9,0
1.2.1. Obveznice	-128,8	-586,9	165,9	-585,0	-359,1	30,9	-127,4	-229,5	-33,1	-2,3	268,5
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Banke	-128,8	-566,6	180,1	-592,9	-322,8	25,6	-113,7	-201,6	-33,0	-9,2	268,5
1.2.1.3. Ostali sektori	0,0	-20,3	-14,1	7,9	-36,3	5,3	-13,6	-27,9	-0,1	7,0	0,0
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	-14,8	14,7	13,5	-134,6	24,1	7,5	13,6	-6,2	9,1	23,2	-259,5
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Banke	-14,8	20,9	7,3	-134,7	24,1	7,5	13,6	-6,2	9,1	23,2	-259,5
1.2.2.3. Ostali sektori	0,0	-6,2	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	809,2	210,4	747,5	997,1	-564,1	-458,4	8,6	-113,9	-0,4	-414,3	36,1
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	15,1	44,2	13,5	141,6	89,2	45,1	10,2	10,9	23,0	19,1	1,6
2.1.1. Banke	-7,7	3,9	-2,1	-0,4	-13,6	-10,3	-6,5	4,0	-0,8	-0,1	0,4
2.1.2. Ostali sektori	22,7	40,3	15,6	142,0	102,7	55,4	16,7	6,8	23,8	19,3	1,2
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	794,1	166,2	734,0	855,5	-653,3	-503,5	-1,6	-124,7	-23,4	-433,4	34,5
2.2.1. Obveznice	774,2	197,2	700,0	889,3	-653,3	-503,5	-1,6	-124,7	-23,4	-433,4	34,5
2.2.1.1. Država	774,2	67,2	527,3	417,8	-654,1	-513,9	8,1	-114,7	-33,7	-437,5	36,3
2.2.1.2. Banke	0,0	0,0	0,0	444,4	3,3	2,5	2,0	0,0	-1,2	1,2	-1,2
2.2.1.3. Ostali sektori	0,0	130,0	172,6	27,2	-2,5	7,8	-11,7	-10,1	11,5	3,0	-0,5
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	19,9	-30,9	34,0	-33,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	19,9	-30,9	34,0	-33,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

novi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadrži samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci u četvrtom tromjesečju 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose na efekt promjene valuta država članica EMU-a u euro.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u originalnim valutama pretvorene u dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
Ostala ulaganja, neto	464,6	2.824,6	1.593,0	1.408,7	3.739,8	1.716,0	1.089,3	-484,3	1.418,7	2.473,9	1.006,4
1. Sredstva	405,9	461,0	-2.216,2	-420,9	987,0	1.005,9	298,8	-261,7	-56,0	1.064,7	86,4
1.1. Trgovinski krediti	58,4	-79,2	-168,5	-188,7	-131,5	38,0	-15,1	-113,8	-40,7	-9,2	-37,6
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0
1.1.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0
1.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	58,4	-79,2	-168,5	-188,7	-131,3	38,0	-15,1	-113,6	-40,7	-9,3	-37,6
1.1.2.1. Dugoročni krediti	0,0	-6,5	-24,4	17,4	14,0	13,4	4,2	-1,8	-1,7	-3,2	-0,1
1.1.2.2. Kratkoročni krediti	58,4	-72,7	-144,1	-206,1	-145,3	24,7	-19,2	-111,7	-39,0	-6,1	-37,6
1.2. Krediti	50,2	-54,7	-85,6	43,9	-115,0	3,5	-19,1	-21,3	-78,1	-36,2	-33,3
1.2.1. Država	-3,4	0,6	-1,0	-1,7	-1,5	0,1	0,0	0,8	-2,3	0,4	0,2
1.2.1.1. Dugoročni krediti	-3,4	0,6	-1,0	-1,7	-1,5	0,1	0,0	0,8	-2,3	0,4	0,2
1.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Banke	1,7	-21,8	3,6	3,8	-22,0	1,3	-7,8	-6,5	-8,9	-23,7	-23,9
1.2.2.1. Dugoročni krediti	3,8	-20,3	4,4	-0,1	-14,0	1,3	-6,7	0,4	-8,9	-11,4	-26,2
1.2.2.2. Kratkoročni krediti	-2,1	-1,5	-0,8	3,9	-8,0	0,0	-1,1	-6,9	0,0	-12,3	2,3
1.2.3. Ostali sektori	51,9	-33,4	-88,2	41,9	-91,5	2,1	-11,3	-15,5	-66,8	-12,9	-9,6
1.2.3.1. Dugoročni krediti	51,9	-33,3	-88,2	43,2	-92,8	1,8	-11,6	-15,7	-67,2	-13,0	-9,8
1.2.3.2. Kratkoročni krediti	0,0	-0,1	0,1	-1,3	1,2	0,3	0,3	0,2	0,4	0,0	0,2
1.3. Gotovina i depoziti	297,3	594,9	-1.962,1	-276,1	1.233,5	964,4	332,9	-126,6	62,8	1.110,1	157,3
1.3.2. Država	-18,1	-24,2	30,3	72,7	-44,4	-68,6	53,3	-9,7	-19,4	13,9	-26,4
1.3.3. Banke	-1.790,9	1.516,5	-1.964,5	-368,7	1.313,5	1.019,2	339,2	-113,7	68,8	1.112,0	183,6
1.3.4. Ostali sektori	2.106,3	-897,4	-27,9	19,8	-35,6	13,7	-59,5	-3,3	13,5	-15,8	0,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	58,7	2.363,6	3.809,2	1.829,5	2.752,8	710,1	790,6	-222,5	1.474,6	1.409,2	920,0
2.1. Trgovinski krediti	96,3	501,3	-226,9	-54,5	10,0	-6,1	106,6	-80,0	-10,6	41,6	18,5
2.1.1. Država	1,2	-0,1	1,5	-0,3	0,4	0,8	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
2.1.1.1. Dugoročni krediti	1,2	-0,1	1,5	-0,3	0,4	0,8	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
2.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	95,1	501,4	-228,4	-54,3	9,6	-6,9	106,8	-79,8	-10,5	41,8	18,6
2.1.2.1. Dugoročni krediti	-22,1	-1,2	-47,4	-16,7	26,5	7,7	3,8	10,0	5,1	0,1	0,8
2.1.2.2. Kratkoročni krediti	117,2	502,6	-181,0	-37,5	-16,9	-14,5	103,0	-89,9	-15,6	41,7	17,8
2.2. Krediti	-260,5	653,8	2.896,1	1.636,5	2.372,6	543,5	782,0	123,6	923,4	927,1	608,7
2.2.1. Hrvatska narodna banka	-4,1	-177,2	354,2	-369,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	-34,3	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.2. Otplate	-34,3	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.2. Kratkoročni krediti	30,3	-47,6	354,2	-369,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	-212,2	433,9	502,9	411,7	241,8	0,6	119,3	70,6	51,2	131,7	-43,5
2.2.2.1. Dugoročni krediti	185,4	433,9	502,9	411,7	241,8	0,6	119,3	70,6	51,2	131,7	-43,5
2.2.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	363,2	598,2	697,8	706,8	484,5	60,1	180,4	131,8	112,2	200,6	30,1
2.2.2.1.2. Otplate	-177,8	-164,3	-194,9	-295,1	-242,8	-59,5	-61,1	-61,2	-61,0	-68,9	-73,5
2.2.2.2. Kratkoročni krediti	-397,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	87,2	79,3	1.005,7	647,4	842,1	327,1	306,3	-231,3	440,0	496,7	180,5
2.2.3.1. Dugoročni krediti	93,0	81,6	927,2	737,9	276,5	8,8	109,6	-166,0	324,1	453,7	55,6
2.2.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	829,3	656,9	1.644,7	1.165,8	1.135,6	250,8	407,8	53,3	423,6	542,0	1.024,3
2.2.3.1.2. Otplate	-736,3	-575,3	-717,5	-427,8	-859,1	-242,0	-298,3	-219,3	-99,6	-88,4	-968,7
2.2.3.2. Kratkoročni krediti	-5,8	-2,3	78,5	-90,6	565,7	318,3	196,7	-65,3	116,0	43,0	124,9
2.2.4. Ostali sektori	-131,5	317,8	1.033,4	947,0	1.288,7	215,8	356,4	284,3	432,2	298,7	471,7
2.2.4.1. Dugoročni krediti	-133,6	335,4	983,0	909,0	1.082,6	173,0	287,2	168,3	454,1	226,8	306,6
2.2.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	818,1	1.326,0	1.962,1	2.046,4	2.255,1	345,8	541,2	478,4	889,7	546,1	639,8
2.2.4.1.2. Otplate	-951,7	-990,7	-979,1	-1.137,4	-1.172,5	-172,8	-254,0	-310,1	-435,6	-319,3	-333,3
2.2.4.2. Kratkoročni krediti	2,1	-17,6	50,4	38,0	206,0	42,8	69,2	116,0	-21,9	71,9	165,1
2.3. Gotovina i depoziti	223,0	1.209,4	1.140,7	244,5	367,5	172,0	-98,8	-266,9	561,2	439,9	292,2
2.3.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	50,0	-50,0	0,0	0,0	7,0	21,0
2.3.2. Banke	223,0	1.209,4	1.140,7	244,5	367,5	122,0	-48,8	-266,9	561,2	432,9	271,2
2.4. Ostale obveze	-0,1	-0,9	-0,7	3,0	2,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-6.057,5	-15.484,7	-14.270,4	-10.617,9	-14.578,3	-11.566,0	-8.474,4	16.520,4	-11.058,3	-14.672,1	-9.188,4
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-14.250,5	-24.261,5	-23.975,8	-19.903,4	-23.721,9	-13.925,2	-10.934,2	14.436,7	-13.299,2	-16.910,8	-11.351,6
1.1. Prihodi	84.105,0	85.586,5	102.446,3	111.108,2	117.589,9	17.236,7	28.342,6	49.177,9	22.832,8	20.736,5	30.339,1
1.2. Rashodi	-98.355,5	-109.848,0	-126.422,1	-131.011,7	-141.311,8	-31.161,8	-39.276,8	-34.741,1	-36.132,0	-37.647,2	-41.690,7
2. Roba i usluge (3+4)	-9.950,0	-20.004,4	-15.694,7	-15.110,6	-16.535,6	-11.835,3	-7.135,3	15.374,1	-12.939,2	-13.989,3	-7.536,8
2.1. Prihodi	80.321,0	82.188,2	99.169,2	106.198,2	112.666,2	16.242,7	26.935,2	47.942,9	21.545,4	19.575,1	28.887,5
2.2. Rashodi	-90.270,9	-102.192,6	-114.863,9	-121.308,8	-129.201,8	-28.078,0	-34.070,5	-32.568,7	-34.484,6	-33.564,5	-36.424,3
3. Roba	-34.323,1	-44.135,8	-52.782,7	-50.354,9	-55.595,6	-11.863,1	-15.403,6	-13.782,9	-14.546,0	-13.670,8	-17.056,3
3.1. Prihodi	39.695,8	39.198,3	42.167,2	49.480,4	53.370,2	11.344,1	13.796,8	13.610,9	14.618,4	14.705,4	14.344,2
3.2. Rashodi	-74.018,9	-83.334,1	-94.949,9	-99.835,3	-108.965,8	-23.207,1	-29.200,5	-27.393,8	-29.164,4	-28.376,3	-31.400,5
4. Usluge	24.373,1	24.131,4	37.088,0	35.244,3	39.060,0	27,7	8.268,3	29.157,1	1.606,8	-318,5	9.519,5
4.1. Prihodi	40.625,2	42.989,9	57.002,0	56.717,8	59.296,0	4.898,7	13.138,3	34.332,0	6.927,0	4.869,7	14.543,4
4.2. Rashodi	-16.252,1	-18.858,5	-19.914,0	-21.473,5	-20.236,0	-4.870,9	-4.870,0	-5.174,9	-5.320,2	-5.188,2	-5.023,8
5. Dohodak	-4.300,5	-4.257,1	-8.281,1	-4.792,8	-7.186,2	-2.089,8	-3.798,9	-937,4	-360,1	-2.921,4	-3.814,8
5.1. Prihodi	3.784,1	3.398,3	3.277,1	4.910,0	4.923,7	994,0	1.407,4	1.235,0	1.287,4	1.161,3	1.451,5
5.2. Rashodi	-8.084,5	-7.655,4	-11.558,2	-9.702,8	-12.109,9	-3.083,8	-5.206,3	-2.172,4	-1.647,4	-4.082,8	-5.266,3
6. Tekući transferi	8.192,9	8.776,7	9.705,4	9.285,6	9.143,6	2.359,1	2.459,8	2.083,6	2.241,0	2.238,7	2.163,2
6.1. Prihodi	9.934,0	10.761,2	11.639,9	11.872,9	12.047,2	3.027,1	3.141,0	2.859,1	3.020,0	2.944,2	3.106,4
6.2. Rashodi	-1.741,1	-1.984,4	-1.934,6	-2.587,4	-2.903,7	-668,0	-681,2	-775,5	-779,0	-705,5	-943,3
B. KAPITALNE I FINACIJSKE TRANSAKCIJE	7.387,4	20.289,1	22.741,0	17.692,0	22.475,3	8.925,4	9.505,5	-3.665,8	7.710,2	12.367,2	8.170,2
B1. Kapitalne transakcije	1.145,1	3.695,6	546,9	172,8	375,8	17,5	14,7	27,6	315,9	-9,8	23,1
B2. Financijske transakcije, isključujući međunarodne pričuve	17.739,3	22.082,0	31.546,5	17.855,7	28.174,9	10.318,6	11.564,3	-4.196,5	10.488,4	17.315,4	13.220,4
1. Izravna ulaganja	9.800,7	4.447,0	12.733,3	5.300,3	8.970,5	1.294,5	4.778,6	2.413,0	484,5	2.401,6	5.642,9
1.1. U inozemstvo	-1.290,5	-4.415,6	-823,6	-2.100,9	-1.357,3	-265,2	-563,2	-175,6	-353,3	-75,6	-96,1
1.2. U Hrvatsku	11.091,2	8.862,6	13.556,9	7.401,2	10.327,8	1.559,7	5.341,8	2.588,6	837,8	2.477,1	5.739,0
2. Portfeljna ulaganja	4.978,8	-3.227,3	6.671,5	1.747,5	-7.926,7	-3.202,8	-1.215,2	-3.048,3	-460,4	-3.244,9	291,2
2.1. Sredstva	-1.081,8	-4.839,8	938,5	-5.688,0	-3.760,5	185,7	-1.277,3	-2.213,5	-455,4	-232,6	27,0
2.2. Obveze	6.060,6	1.612,6	5.733,0	7.435,4	-4.166,2	-3.388,5	62,1	-834,9	-5,0	-3.012,3	264,2
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	0,0	-659,4	-659,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	2.959,8	20.862,2	12.141,6	10.807,9	27.790,5	12.886,4	8.000,9	-3.561,1	10.464,2	18.158,7	7.286,2
4.1. Sredstva	2.650,7	3.329,3	-16.852,4	-3.088,0	7.459,4	7.588,4	2.200,1	-1.920,2	-408,9	7.819,8	622,6
4.2. Obveze	309,0	17.532,9	28.994,0	13.895,9	20.331,1	5.298,0	5.800,9	-1.640,9	10.873,1	10.339,0	6.663,6
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-11.497,0	-5.488,5	-9.352,4	-336,5	-6.075,4	-1.410,8	-2.073,6	503,1	-3.094,1	-4.938,5	-5.073,3
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.329,8	-4.804,3	-8.470,6	-7.074,1	-7.897,0	2.640,6	-1.031,1	-12.854,6	3.348,1	2.304,9	1.018,2

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvna pozicija u MMF-u	Zlato	Ukupno	Devize	Obveznice i zadužnice	
1994.	prosinac	1.145,7	3,7	–	–	1.142,0	1.142,0	–	716,6
1995.	prosinac	1.479,0	109,1	–	–	1.369,9	1.288,4	81,4	1.038,1
1996.	prosinac	1.867,7	101,3	0,0	–	1.766,3	1.627,6	138,7	1.549,2
1997.	prosinac	2.303,7	133,4	0,1	–	2.170,2	1.825,2	345,0	2.078,9
1998.	prosinac	2.400,2	197,1	0,1	–	2.203,0	1.642,6	560,4	1.607,0
1999.	prosinac	3.012,7	188,7	0,2	–	2.823,7	2.449,8	373,9	1.344,7
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	rujan	6.998,7	0,8	0,2	–	6.997,7	3.607,6	3.390,0	3.064,9
	listopad	7.128,5	1,2	0,2	–	7.127,1	3.709,2	3.417,9	2.864,8
	studeni	7.220,4	0,8	0,2	–	7.219,3	3.781,1	3.438,2	3.242,7
	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	siječanj	7.627,8	1,2	0,2	–	7.626,4	4.006,9	3.619,5	2.680,5
	veljača	7.934,0	0,8	0,2	–	7.933,0	4.230,3	3.702,7	2.446,1
	ožujak	8.088,5	0,7	0,2	–	8.087,6	4.406,1	3.681,5	1.926,8
	travanj	8.205,0	1,2	0,2	–	8.203,6	4.587,5	3.616,1	1.941,6
	svibanj	8.502,2	0,7	0,2	–	8.501,3	4.718,2	3.783,1	1.783,4
	lipanj	8.743,6	0,8	0,2	–	8.742,6	4.865,0	3.877,6	1.706,0
	srpanj	8.974,2	1,2	0,2	–	8.972,8	4.954,9	4.017,9	1.672,4
	kolovoz	8.672,1	0,7	0,2	–	8.671,3	4.657,8	4.013,5	1.985,5
rujan ^b	8.134,8	0,7	0,2	–	8.133,9	4.163,1	3.970,9	2.413,4	

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a; ^b Preliminarni podaci.**Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka**

Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sas-

toje se od posebnih prava vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)											
A. Službene međunarodne pričuve	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.088,5	8.205,0	8.502,2	8.743,6	8.974,2	8.672,1
(1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)	3.877,9	4.246,9	5.740,1	6.235,4	7.337,3	7.487,6	7.502,2	7.701,3	7.942,6	8.223,2	7.981,3
(a) Dužnički vrijednosni papiri	1.740,7	1.861,0	3.207,2	3.262,0	3.602,8	3.681,5	3.616,1	3.783,1	3.877,6	4.017,9	4.013,5
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Ukupno valuta i depoziti kod:	2.137,2	2.385,9	2.532,9	2.973,3	3.734,5	3.806,1	3.886,1	3.918,2	4.065,0	4.205,3	3.967,8
(i) ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	461,3	325,1	271,1	233,1	407,3	205,4	201,3	200,5	202,5	201,7	200,7
(ii) banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Locirane u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(iii) banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava	1.675,9	2.060,8	2.261,8	2.740,3	3.327,2	3.600,7	3.684,9	3.717,7	3.862,5	4.003,7	3.767,1
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(2) Pričuvna pozicija u MMF-u	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
(3) Posebna prava vučenja (SDR)	122,9	2,3	0,7	0,6	0,9	0,7	1,2	0,7	0,8	1,2	0,7
(4) Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(5) Ostale devizne pričuve	1.332,6	1.401,9	813,1	200,0	100,0	600,0	701,3	800,0	800,0	749,6	690,0
- obratni repo poslovi	1.332,6	1.401,9	813,1	200,0	100,0	600,0	701,3	800,0	800,0	749,6	690,0
B. Ostale devizne pričuve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Ukupno (A+B)	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.088,5	8.205,0	8.502,2	8.743,6	8.974,2	8.672,1
II. Obvezatni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)											
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odljevi do 1 godine)	-1.350,7	-740,9	-1.538,0	-988,6	-899,7	-415,1	-414,1	-413,7	-406,6	-338,2	-658,0
(a) Hrvatska narodna banka	-443,4	-167,4	-646,9	-1,8	-1,1	-1,6	-1,2	-1,6	-1,3	-1,4	-1,8
Do 1 mjesec	Glavnica	-196,1	-136,9	-355,9	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-3,2	-2,2	-1,9	-1,8	-1,1	-1,6	-1,2	-1,6	-1,3	-1,4
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-203,7	-26,5	-0,7	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-2,1	-0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-34,5	-1,6	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-3,8	-0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Središnja država (bez republičkih fondova)	-907,4	-573,5	-891,1	-986,8	-898,6	-413,5	-412,9	-412,1	-405,3	-336,9	-656,3
Do 1 mjesec	Glavnica	-101,7	-98,1	-85,9	-76,5	-77,9	-2,7	-1,6	-28,4	-74,8	-12,1
	Kamate	-55,6	-42,8	-34,4	-13,8	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-351,6	-8,6	-9,3	-510,1	-603,0	-84,5	-144,6	-132,5	-63,5	-82,3
	Kamate	-125,7	-148,1	-168,3	-169,0	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-170,8	-176,2	-495,2	-143,7	-160,2	-186,5	-118,5	-118,6	-139,0	-133,3
	Kamate	-102,0	-99,7	-98,0	-73,8	-57,5	-139,8	-148,2	-132,6	-128,0	-109,2
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(a) Kratke pozicije (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Duge pozicije (+)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Ostalo	-75,2	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-	-
- odljevi s osnove repo poslova (-)	-75,2	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	Glavnica	-75,1	-21,5	-363,1	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-0,1	0,0	-0,4	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)	-1.426,0	-762,4	-1.901,5	-988,6	-899,7	-415,1	-414,1	-413,7	-406,6	-338,2	-658,0
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)											
1. Potencijalne devizne obveze	-1.088,8	-1.631,0	-1.300,4	-1.772,9	-2.273,1	-2.817,2	-2.961,5	-3.073,4	-3.182,6	-3.190,2	-2.922,0
(a) Izdane garancije s dospjećem od 1 godine	-315,9	-685,9	-426,8	-370,9	-443,8	-455,0	-448,6	-443,7	-453,5	-420,6	-468,7
- Hrvatska narodna banka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Središnja država (bez republičkih fondova)	-315,9	-685,9	-426,8	-370,9	-443,8	-455,0	-448,6	-443,7	-453,5	-420,6	-468,7
Do 1 mjesec	-49,4	-52,3	-55,8	-62,7	-59,6	-41,4	-17,0	-38,0	-55,3	-28,7	-57,6
Preko 1 do 3 mjeseca	-24,7	-35,2	-94,9	-33,9	-53,0	-67,1	-114,4	-91,7	-86,4	-91,4	-71,7

Preko 3 mjeseca do 1 godine	-241,7	-598,3	-276,1	-274,4	-331,2	-346,5	-317,2	-314,0	-311,8	-300,6	-339,4
(b) Ostale potencijalne obveze	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.362,2	-2.512,9	-2.629,7	-2.729,1	-2.769,6	-2.453,3
– Hrvatska narodna banka	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.362,2	-2.512,9	-2.629,7	-2.729,1	-2.769,6	-2.453,3
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.362,2	-2.512,9	-2.629,7	-2.729,1	-2.769,6	-2.453,3
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Središnja država (bez republičkih fondova)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:	170,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– BIS (+)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– MMF (+)	170,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)	-918,0	-1.631,0	-1.300,4	-1.772,9	-2.273,1	-2.817,2	-2.961,5	-3.073,4	-3.182,6	-3.190,2	-2.922,0
IV. Bilješke											
(a) kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U tome: Središnja država (bez republičkih fondova)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(c) založena imovina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(d) repo poslovi s vrijednosnim papirima	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.	-70,0	-20,0	-351,0	-	-	-	-	-3,2	-	-1,0	-2,6
– posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.	1.235,1	1.330,3	785,1	180,7	88,5	576,8	694,2	781,9	780,5	740,6	667,7
(e) financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(f) valutna struktura službenih međunarodnih pričuva ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– SDR i valute koje čine SDR	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,1	8.088,2	8.204,7	8.501,9	8.743,3	8.973,9	8.671,8
– valute koje ne čine SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
– po pojedinim valutama:											
USD	1.738,4	1.600,8	1.937,6	1.609,1	1.104,5	1.160,9	1.118,6	1.081,8	1.147,1	1.163,3	1.144,9
EUR	3.471,6	4.047,9	4.615,6	4.826,3	6.332,5	6.926,3	7.084,7	7.419,1	7.595,2	7.809,2	7.526,0
Ostale	123,6	2,6	0,9	0,8	1,3	1,2	1,7	1,3	1,3	1,8	1,2

^a Do siječnja 2001.: valutna struktura međunarodnih i ostalih deviznih pričuva; ^b Prema preporuci MMF-a od 31. prosinca 2001. u službene međunarodne pričuve (I.A) uključuju se i oročeni depoziti s dospeljećem dužim od tri mjeseca. Do tada su ti depoziti bili uključeni u Ostale devizne pričuve (I.B).

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predloška nalazi se u materijalu MMF-a “International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001”.

Prvi dio Predloška prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A) prikazuju one oblike imovine koje HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, oročene devizne depozite koji se mogu razročiti prije dospeljeća, oročene devizne depozite s preostalim rokom dospeljeća do godine dana, pričuvenu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predloška prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući republičke fondove), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvenu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospeljeća izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (pred-

znak –) koje rezultiraju iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predloška prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuvene banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuvene zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuvene, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predloška prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. (a)) prikazuje obveze na osnovi Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. (c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospeljećem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B, koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obrnutih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku. Valutna struktura međunarodnih i ostalih deviznih pričuva odnosila se

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		7,087400	0,524804	1,079560	0,371475	4,381763	9,166192	5,995300	3,692018
1995.		6,757758	0,518734	1,047969	0,321342	4,425311	8,252950	5,229967	3,649342
1996.		6,804708	0,513722	1,062735	0,352150	4,404976	8,479850	5,433800	3,614536
1997.		6,959708	0,505322	1,056355	0,361942	4,246962	10,081567	6,157050	3,555932
1998.		7,136608	0,514421	1,079581	0,366683	4,395149	10,539883	6,362292	3,619321
1999.		7,579622	0,550834	1,155501	0,391455	4,738375	11,504100	7,112441	3,875409
2000.		7,634973	0,554855	1,163944	0,394313	4,901679	12,529639	8,276819	3,903700
2001.		7,468966	0,542791	1,138637	0,385740	4,946376	12,010492	8,339074	3,818822
2002.		7,406773				5,050089	11,788895	7,863712	
2003.		7,563414				4,977823	10,945665	6,701390	
2004.		7,495169				4,855608	11,048232	6,035494	
2005.		7,400185				4,780459	10,819398	5,947999	
2005.	rujan	7,431614				4,799039	10,960855	6,051621	
	listopad	7,386248				4,767000	10,830645	6,136078	
	studen	7,374972				4,775183	10,863376	6,251617	
	prosinac	7,388962				4,774591	10,879743	6,234090	
2006.	siječanj	7,378288				4,760963	10,749050	6,102424	
	veljača	7,327217				4,705472	10,728176	6,128945	
	ožujak	7,325490				4,670118	10,638179	6,098252	
	travanj	7,312936				4,643976	10,531547	5,973759	
	svibanj	7,272786				4,670000	10,633607	5,697553	
	lipanj	7,255515				4,652101	10,572810	5,726044	
	srpanj	7,246142				4,620826	10,531200	5,711401	
	kolovoz	7,276187				4,612308	10,745437	5,683309	
	rujan	7,384544				4,662861	10,938178	5,794182	

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		6,902400	0,516285	1,052510	0,346500	4,288893	8,784200	5,628700	3,632100
1995.		6,812200	0,526742	1,085365	0,335800	4,618693	8,234500	5,316100	3,705900
1996.		6,863600	0,506253	1,055662	0,362600	4,098835	9,359000	5,539600	3,562200
1997.		6,947200	0,499445	1,050510	0,357700	4,332003	10,475600	6,303100	3,511000
1998.		7,329100	0,531546	1,114954	0,377700	4,567584	10,451000	6,247500	3,739700
1999.		7,679009	0,558055	1,170657	0,396588	4,784268	12,340257	7,647654	3,926215
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2005.	rujan	7,438696				4,773291	10,897592	6,170631	
	listopad	7,381207				4,773772	10,829236	6,075067	
	studen	7,400190				4,783575	10,803197	6,264446	
	prosinac	7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.	siječanj	7,359333				4,733603	10,752970	6,092667	
	veljača	7,307577				4,674157	10,725931	6,164651	
	ožujak	7,323554				4,648695	10,548112	6,065055	
	travanj	7,291280				4,638514	10,498603	5,807934	
	svibanj	7,264151				4,659494	10,601505	5,650837	
	lipanj	7,256979				4,640012	10,500621	5,790297	
	srpanj	7,258119				4,617124	10,648649	5,719107	
	kolovoz	7,314609				4,640955	10,842883	5,702954	
	rujan	7,381777				4,644380	10,897220	5,827105	

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi 2001. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator	
			Indeks cijena pri proizvođačima	Indeks potrošačkih cijena
1997.	prosinac	87,73	93,01	98,79
1998.	prosinac	91,08	95,99	95,39
1999.	prosinac	99,23	102,76	102,08
2000.	prosinac	101,51	99,96	101,79
2001.	prosinac	99,07	98,63	98,89
2002.	prosinac	95,97	95,63	96,24
2003.	prosinac	94,09	94,46	94,62
2004.	prosinac	90,43	90,61	90,85
2005.	rujan	91,16	93,58	92,34
	listopad	91,72	94,12	91,10
	studen	91,47	93,96	91,59
	prosinac	91,52	94,33	90,98
2006.	siječanj	90,88	94,24	89,97
	veljača	90,53	93,11	89,20
	ožujak	90,38	93,01	89,42
	travanj	89,75	93,09	89,08
	svibanj	88,27	91,63	87,59
	lipanj	88,23	92,06	87,68
	srpanj	88,08	92,45 ^a	88,25 ^a
	kolovoz	88,24	92,62 ^a	88,56 ^a
	rujan	89,66		

^a Preliminarni podaci.

Napomena: od 1.1.2001. serija cijena koja se odnosi na eurozonu uključuje i Grčku.

do prosinca 2000. godine na valutnu strukturu ukupne devizne imovine HNB-a (dio I.). Od siječnja 2001. godine valutna se struktura odnosi na službene međunarodne pričuve (dio IA).

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema euru, američkom dolaru, švicarskom franku, funti sterlinga i slovenskom tolaru. Počevši od Biltena HNB-a broj 94 (lipanj 2004.) prikazane serije indeksa efektivnih tečajeva kune izračunate su u skladu s modifikacijama osnovne metodologije HNB-a za izračunavanje indeksa nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune, koja je objavljena u Okviru 2. Biltena HNB-a broj 64 (listopad 2001.). Ponderi su određeni na osnovi prosječnog udjela pojedine inozemne valute u strukturi tekućeg dijela devizne bilance platnog prometa s inozemstvom u razdoblju od siječnja 2000. do prosinca 2003. godine (prije od srpnja 1996. do siječnja 2000.). Tako novi ponder pripisan euru iznosi 70,6% (prije 66,2%), američkom dolaru 27,2% (prije 30,7%), funti sterlinga 1,0% (prije 1,2%), švicarskom franku 1,0%

(prije 1,6%) te slovenskom tolaru 0,2% (kao i prije). Bazno razdoblje za izračunavanje indeksa efektivnih tečajeva kune je 2001. godina (prije 1995. godina). Indeks nominalnoga efektivnog tečaja je agregatni pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja je ponderirani geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena (odnos indeksa cijena u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se koriste indeksi cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima i indeksi potrošačkih cijena, odnosno ukupni harmonizirani indeks potrošačkih cijena za zemlje članice eurozone. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine koriste indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci za posljednja dva mjeseca su preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka koje objavljuju statistički uredi zemalja čije cijene ulaze u izračun indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.*	IV.*	V.*	VI.*	VII.*	VIII.
1. Država	5.942,4	5.900,3	6.600,6	7.251,8	7.047,4	6.628,0	6.547,6	6.555,2	6.598,0	6.609,7	6.605,8
Kratkoročni	0,3	0,9	0,9	2,6	2,1	0,0	0,1	0,0	0,3	0,4	0,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,3	0,9	0,9	2,6	2,1	0,0	0,1	0,0	0,3	0,4	0,4
Kašnjenja otplate glavnice	0,3	0,9	0,9	2,4	1,7	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	0,4
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	5.942,1	5.899,5	6.599,6	7.249,2	7.045,3	6.628,0	6.547,4	6.555,2	6.597,6	6.609,3	6.605,3
Obveznice	4.268,2	3.947,6	4.310,9	4.648,1	4.065,5	3.495,7	3.475,6	3.491,4	3.532,3	3.627,3	3.625,7
Kredit	1.672,7	1.950,8	2.286,4	2.599,0	2.977,2	3.129,9	3.069,5	3.061,5	3.063,0	2.979,9	2.977,6
Trgovinski kredit	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	2,4	2,3	2,3	2,3	2,1	2,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	215,5	23,2	365,7	2,4	2,6	2,0	1,8	2,7	3,4	2,3	2,1
Kratkoročni	75,1	21,5	363,1	0,0	2,6	2,0	1,8	2,7	3,4	2,3	2,1
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	75,1	21,5	363,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	2,0	1,8	2,7	3,4	2,3	2,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	140,3	1,7	2,6	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	138,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1,7	1,7	2,6	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	2.547,1	3.789,6	6.121,1	7.701,6	8.993,5	9.842,5	10.252,4	10.405,5	10.293,3	9.562,3	8.972,3
Kratkoročni	18,0	14,3	617,1	1.964,8	2.512,0	2.859,8	2.992,5	3.091,8	3.107,3	2.699,3	2.393,3
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	2,6	0,3	604,2	513,6	1.079,7	1.097,1	1.182,0	1.212,9	1.222,1	976,2	753,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	1.438,9	1.429,3	1.762,8	1.810,4	1.878,8	1.885,0	1.722,9	1.639,7
Ostale obveze	15,4	14,0	12,9	12,4	3,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2
Kašnjenja otplate glavnice	15,4	14,0	12,9	12,4	3,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.529,1	3.775,3	5.503,9	5.736,7	6.481,5	6.982,7	7.260,0	7.313,8	7.186,0	6.863,0	6.579,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	444,4	456,7	462,7	464,3	464,9	466,3	448,5	450,2
Kredit	1.810,8	1.878,4	2.767,7	3.512,3	3.844,8	4.258,3	4.472,8	4.438,2	4.311,0	4.212,8	4.033,5
Gotovina i depoziti	718,3	1.896,9	2.736,2	1.780,1	2.180,0	2.261,8	2.322,9	2.410,6	2.408,8	2.201,7	2.095,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	3.661,8	3.934,7	4.878,4	5.809,2	7.156,4	7.533,8	7.575,2	7.713,5	7.995,7	8.355,7	8.528,2
Kratkoročni	434,9	460,7	523,2	530,3	856,2	865,0	902,3	915,8	1.042,1	1.223,5	1.242,3
Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	53,9	27,2	70,1	100,2	291,2	332,1	348,9	359,6	476,7	635,9	650,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	40,4	47,5	22,2	23,2	27,8	37,0	40,8	40,0	36,7	35,6	34,2
Ostale obveze	309,6	386,0	397,4	407,0	537,2	495,9	512,7	516,2	528,7	552,0	557,2
Kašnjenja otplate glavnice	293,0	365,4	369,9	376,6	490,6	460,1	476,0	479,3	488,7	509,7	513,2
Kašnjenja otplate kamata	16,6	20,7	27,6	30,3	46,6	35,7	36,7	36,9	40,0	42,4	44,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.226,9	3.474,0	4.355,3	5.278,8	6.300,1	6.668,8	6.672,8	6.797,8	6.953,6	7.132,2	7.286,0
Obveznice	31,2	161,2	345,3	380,6	378,1	391,2	368,6	371,9	383,5	189,4	190,7
Kredit	2.969,0	3.103,0	3.858,3	4.769,7	5.764,1	6.121,2	6.161,7	6.284,2	6.432,1	6.809,4	6.962,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	226,7	209,9	151,7	128,5	158,0	156,5	142,5	141,7	138,0	133,4	133,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Izravna ulaganja	1.091,4	1.407,0	1.844,8	2.015,7	2.340,9	2.484,1	2.520,6	2.572,5	2.592,1	2.672,4	2.705,8
Kratkoročni	49,0	73,2	124,0	120,3	206,2	221,3	240,2	257,6	279,0	298,2	297,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	4,4	30,0	43,9	36,1	59,8	63,1	76,4	86,1	81,5	91,0	84,9
Trgovinski kredit	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	43,0	43,1	80,1	84,2	146,4	158,2	163,8	171,4	197,5	207,2	212,1
Kašnjenja otplate glavnice	41,7	41,0	75,9	76,5	132,6	144,7	150,0	157,3	182,3	191,7	195,8
Kašnjenja otplate kamata	1,3	2,1	4,2	7,6	13,8	13,5	13,8	14,1	15,2	15,5	16,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.042,4	1.333,8	1.720,8	1.895,5	2.134,7	2.262,9	2.280,4	2.314,9	2.313,1	2.374,2	2.408,8
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.020,9	1.300,0	1.689,7	1.866,5	2.104,0	2.232,7	2.250,5	2.285,3	2.284,0	2.345,4	2.383,5
Trgovinski kredit	21,5	33,8	31,1	28,9	30,7	30,2	29,8	29,6	29,1	28,8	25,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	13.458,3	15.054,8	19.810,6	22.780,6	25.540,8	26.490,5	26.897,5	27.249,5	27.482,4	27.202,3	26.814,1

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

Inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospeljeću, depozita primljenih od stranih osoba te trgovinskih kredita primljenih od stranih osoba s ugovorenim dospeljećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana).

Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima identično kao u financijskom računu platne bilance. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak, Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatske ceste i Hrvatske autoceste) te lokalnu državu. Sektor središnja banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor banke prikazuje dugove banaka. Ostali domaći sektori prikazuju dugove ostalih bankarskih institucija, nebankarskih fi-

nancijskih institucija, trgovačkih društava, neprofitnih institucija i stanovništva, uključujući obrtnike. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno vlasnički povezani (minimalni vlasnički ulog je 10%).

Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospeljeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pri tome je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor banaka raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna.

Stanje bruto inozemnog duga uključuje nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata, obračunate nedospjele kamate te buduće otplate glavnice.

Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja.

Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora.

Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu), središnju banku te javna i mješovita poduzeća. Javna poduzeća su poduzeća u 100%-tnom vlasništvu poslovnih subjekata iz javnog sektora. Mješovita poduzeća su poduzeća u kojima poslovni subjekt iz javnog

sektora sudjeluje u vlasništvu mješovitog poduzeća s više od 50%.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora.

Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.*	IV.*	V.*	VI.*	VII.*	VIII.
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	7.486,1	7.215,3	8.334,0	8.560,2	8.428,2	8.093,8	7.981,2	7.991,8	8.024,7	8.017,4	8.023,6
Kratkoročni	170,3	54,8	409,5	26,8	69,0	77,4	83,0	82,0	88,2	87,0	82,3
Instrumenti tržišta novca	25,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	98,3	21,9	390,9	0,7	48,1	60,6	58,6	52,3	53,8	53,2	52,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	2,0	1,8	2,7	3,4	2,3	2,1
Trgovinski kredit	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	20,5	32,9	18,6	26,1	18,3	14,8	22,6	27,0	31,1	31,5	27,4
Kašnjenja otplate glavnice	20,5	32,9	18,6	25,8	16,9	14,7	22,6	26,9	30,6	31,0	26,9
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,1	0,3	1,3	0,1	0,1	0,1	0,4	0,5	0,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	7.315,2	7.160,0	7.924,2	8.533,2	8.359,2	8.016,3	7.898,1	7.909,7	7.936,5	7.930,4	7.941,3
Obveznice	4.268,2	3.947,6	4.310,9	4.648,1	4.065,5	3.495,7	3.475,6	3.491,4	3.532,3	3.627,3	3.625,7
Kredit	2.954,4	3.130,2	3.560,7	3.829,0	4.188,7	4.407,2	4.327,1	4.324,5	4.284,2	4.214,8	4.225,7
Gotovina i depoziti	1,7	1,7	2,6	2,4	0,0	7,0	0,0	0,0	28,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	91,0	80,5	50,0	53,7	105,1	106,4	95,5	93,9	92,0	88,3	89,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,6	0,5	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	565,8	500,1	428,6	320,0	306,1	254,2	251,8	252,0	249,6	225,7	225,9
Kratkoročni	9,1	22,3	32,0	26,5	39,9	24,5	24,3	23,8	23,7	25,6	25,5
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	9,1	22,3	32,0	26,5	39,9	24,5	24,3	23,8	23,7	25,6	25,5
Kašnjenja otplate glavnice	7,0	16,7	23,3	18,8	30,5	17,9	17,7	17,2	17,5	19,1	19,0
Kašnjenja otplate kamata	2,1	5,6	8,7	7,7	9,4	6,6	6,6	6,6	6,3	6,5	6,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	556,8	477,8	396,6	293,5	266,2	229,7	227,5	228,3	225,9	200,1	200,5
Obveznice	31,2	31,2	31,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	519,7	442,6	362,9	292,0	264,4	228,2	226,2	226,0	223,6	198,0	198,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	5,9	4,0	2,5	1,5	1,8	1,5	1,3	2,2	2,2	2,1	2,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	5.406,4	7.339,4	11.048,1	13.900,4	16.806,5	18.142,5	18.664,6	19.005,7	19.208,1	18.959,2	18.564,6
Kratkoročni	348,9	420,3	1.062,9	2.444,5	3.264,1	3.624,9	3.789,5	3.904,5	4.041,1	3.812,9	3.530,4
Instrumenti tržišta novca	5,6	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	33,3	27,1	646,6	613,0	1.322,8	1.368,5	1.472,3	1.520,2	1.645,1	1.558,8	1.351,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	1.438,9	1.429,3	1.762,8	1.810,4	1.878,8	1.885,0	1.722,9	1.639,7
Trgovinski kredit	14,5	47,5	22,2	23,2	27,8	37,0	40,8	40,0	36,7	35,6	34,2
Ostale obveze	295,5	345,7	360,7	369,4	484,2	456,6	466,0	465,6	474,4	495,6	505,1
Kašnjenja otplate glavnice	281,1	330,6	341,8	346,8	448,0	427,5	436,0	435,3	440,6	459,7	467,5
Kašnjenja otplate kamata	14,4	15,1	18,9	22,6	36,3	29,1	30,0	30,3	33,8	35,9	37,6
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.966,7	5.512,6	8.140,6	9.440,4	11.201,5	12.033,6	12.354,6	12.528,8	12.574,9	12.474,0	12.328,5
Obveznice	0,0	130,0	314,1	824,9	834,8	853,8	832,9	836,8	849,7	637,9	640,9
Kredit	3.117,0	3.359,3	4.988,8	6.760,0	8.132,9	8.866,9	9.150,6	9.233,4	9.270,3	9.589,3	9.549,1
Gotovina i depoziti	718,3	1.896,9	2.736,2	1.780,1	2.180,0	2.261,8	2.322,9	2.410,6	2.408,8	2.201,7	2.095,3
Trgovinski kredit	131,4	126,4	101,5	75,4	53,8	51,0	48,1	47,9	46,1	45,1	43,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1.090,9	1.406,5	1.844,6	2.015,5	2.340,9	2.484,1	2.520,5	2.572,5	2.592,1	2.672,3	2.705,7
Ukupno (1+2+3)	13.458,3	15.054,8	19.810,6	22.780,6	25.540,8	26.490,5	26.897,5	27.249,5	27.482,4	27.202,3	26.814,1

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

u milijunima EUR

	Stanje duga 31.8.2006.	Trenutačno dospijeće	Projekcija otplate glavnice												
			3.tr.06.	4.tr.06.	1.tr.07.	2.tr.07.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ostalo
1. Država	6.605,8	0,4	120,8	81,9	94,3	98,1	202,7	657,3	710,9	1.045,9	826,5	1.428,8	250,8	202,6	1.279,9
Kratkoročni	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.605,3	0,0	120,8	81,9	94,3	98,1	202,7	657,3	710,9	1.045,9	826,5	1.428,8	250,8	202,6	1.279,9
Obveznice	3.625,7	0,0	78,9	0,0	26,1	0,0	78,9	318,7	233,5	728,8	560,2	1.051,9	46,8	29,8	577,1
Kredit	2.977,6	0,0	41,9	81,7	68,0	98,0	123,7	337,9	476,9	317,0	266,2	376,9	203,9	172,7	702,6
Trgovinski kredit	2,1	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,7	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	8.972,3	0,2	1.855,8	583,2	264,7	565,6	2.439,1	1.490,3	1.010,5	1.396,0	279,8	780,8	126,0	58,0	1.391,6
Kratkoročni	2.393,3	0,2	1.771,3	308,1	115,4	115,4	2.079,3	313,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	753,4	0,0	703,4	50,0	0,0	0,0	753,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1.639,7	0,0	1.067,8	258,1	115,4	115,4	1.325,9	313,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.579,0	0,0	84,6	275,1	149,3	450,1	359,7	1.176,6	1.010,5	1.396,0	279,8	780,8	126,0	58,0	1.391,6
Obveznice	450,2	0,0	2,6	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	447,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	4.033,5	0,0	50,6	209,4	61,9	362,7	260,0	789,3	640,3	818,8	279,8	780,8	126,0	58,0	280,5
Gotovina i depoziti	2.095,3	0,0	31,4	65,7	87,4	87,4	97,1	387,3	370,1	129,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1.111,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	8.528,2	557,2	225,4	665,8	309,2	290,2	891,2	1.310,1	1.167,2	1.091,6	886,3	706,6	283,7	232,2	1.402,0
Kratkoročni	1.242,3	557,2	99,1	326,6	65,9	12,6	425,7	259,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	650,8	0,0	99,1	326,6	31,7	12,6	425,7	225,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	34,2	0,0	0,0	0,0	34,2	0,0	0,0	34,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	557,2	557,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	513,2	513,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	44,0	44,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	7.286,0	0,0	126,3	339,2	243,3	277,6	465,5	1.050,8	1.167,2	1.091,6	886,3	706,6	283,7	232,2	1.402,0
Obveznice	190,7	0,0	10,8	0,0	0,0	0,0	10,8	0,0	6,3	6,3	7,2	7,2	9,0	9,0	134,9
Kredit	6.962,2	0,0	113,6	311,5	223,2	259,8	425,1	995,7	1.137,2	1.066,3	874,7	698,7	274,6	223,1	1.266,9
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	133,0	0,0	1,9	27,7	20,1	17,8	29,6	55,1	23,7	19,0	4,4	0,7	0,1	0,1	0,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Izravna ulaganja	2.705,8	212,1	59,1	291,1	155,7	67,4	350,2	354,5	236,3	247,7	312,0	209,7	39,5	51,9	691,8
Kratkoročni	297,0	212,1	26,4	28,8	23,0	4,6	55,2	29,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	84,9	0,0	26,4	28,8	23,0	4,6	55,2	29,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	212,1	212,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	195,8	195,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	16,3	16,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.408,8	0,0	32,7	262,3	132,7	62,8	295,0	324,8	236,3	247,7	312,0	209,7	39,5	51,9	691,8
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	2.383,5	0,0	32,0	261,1	131,5	61,9	293,1	320,5	232,3	241,5	305,6	208,5	38,9	51,8	691,3
Trgovinski kredit	25,3	0,0	0,6	1,2	1,2	0,9	1,9	4,4	4,0	6,2	6,4	1,2	0,5	0,1	0,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	26.814,1	770,0	2.263,3	1.622,0	823,9	1.021,2	3.885,3	3.812,3	3.124,9	3.781,2	2.304,5	3.125,9	699,9	544,7	4.765,4
Dodatak: Procjena plaćanja kamata		0,0	2,0	189,3	231,4	172,2	191,2	702,4	615,4	534,8	389,5	301,0	169,2	162,5	571,4

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Projekcija otplate glavnice gotovine i depozita nerezidenata izrađena je na temelju dostupnih podataka monetarne statistike o izvornom i preostalom dospjeću.

Procijenjena plaćanja kamata ne uključuju kamate na depozite

nerezidenata, repo poslove te hibridne i podređene instrumente niti zatezne kamate s tih osnova. Buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi kamatne stope koja vrijedi u trenutku zaključenja ugovora i ne obuhvaćaju varijacije kamatnih stopa koje su moguće kod kredita ugovorenih uz varijabilnu kamatnu stopu.

Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

u milijunima EUR

	2001. ^b	2002. ^b	2003. ^b	2004. ^b	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-4.204,4	-7.225,7	-10.149,1	-15.152,5	-20.072,1	-17.646,3	-18.414,4	-18.847,6	-20.072,1	-23.365,4	-25.583,2
2. Sredstva	12.720,6	12.417,0	14.802,9	14.877,3	15.581,3	14.291,0	14.825,3	15.117,8	15.581,3	15.188,5	15.672,4
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.008,0	1.606,8	1.625,8	1.561,7	1.722,9	1.621,5	1.711,5	1.727,6	1.722,9	1.808,8	1.775,9
2.2. Portfeljna ulaganja	251,1	801,5	599,8	1.309,5	1.760,4	1.317,3	1.514,4	1.722,2	1.760,4	1.759,2	1.824,0
2.2.1. Vlasnička ulaganja	23,6	30,6	37,4	31,9	135,8	33,9	107,8	135,1	135,8	136,9	155,2
2.2.2. Dužnička ulaganja	227,5	770,9	562,5	1.277,7	1.624,6	1.283,5	1.406,6	1.587,1	1.624,6	1.622,3	1.668,9
Obveznice	196,4	761,0	560,0	1.142,5	1.508,4	1.151,8	1.286,2	1.462,8	1.508,4	1.528,5	1.291,7
Instrumenti tržišta novca	31,1	9,9	2,4	135,1	116,2	131,7	120,4	124,3	116,2	93,8	377,2
2.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostala ulaganja	6.127,9	4.357,4	6.023,2	5.570,0	4.659,7	4.651,7	4.533,7	4.669,3	4.659,7	3.532,0	3.328,9
2.4.1. Trgovinski krediti	249,3	222,5	213,1	183,5	190,0	177,3	183,5	185,6	190,0	190,9	186,1
2.4.2. Krediti	95,6	108,9	101,0	100,9	143,0	105,7	116,5	131,5	143,0	170,8	201,4
2.4.3. Gotovina i depoziti	5.782,9	4.026,0	5.709,2	5.285,6	4.326,7	4.368,7	4.233,8	4.352,2	4.326,7	3.170,3	2.941,4
2.4.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,1	7.438,4	6.700,5	7.065,7	6.998,7	7.438,4	8.088,5	8.743,6
3. Obveze	16.925,0	19.642,7	24.952,0	30.029,9	35.653,5	31.937,3	33.239,7	33.965,4	35.653,5	38.553,9	41.255,7
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.414,0	5.790,8	6.790,3	8.858,0	11.896,5	10.413,8	10.785,5	11.686,5	11.896,5	13.838,6	15.650,9
3.2. Portfeljna ulaganja	4.474,5	4.312,8	4.885,6	5.880,1	5.457,4	5.379,7	5.469,7	5.437,5	5.457,4	5.103,4	5.159,0
3.2.1. Vlasnička ulaganja	144,1	204,1	196,0	407,0	557,1	498,1	486,5	548,0	557,1	753,9	796,1
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.330,4	4.108,7	4.689,7	5.473,1	4.900,3	4.881,6	4.983,2	4.889,5	4.900,3	4.349,6	4.362,8
Obveznice	4.299,3	4.108,7	4.656,2	5.473,1	4.900,3	4.881,6	4.983,2	4.889,5	4.900,3	4.349,6	4.362,8
Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4. Ostala ulaganja	8.036,5	9.539,1	13.276,1	15.291,8	18.299,6	16.143,8	16.984,5	16.841,4	18.299,6	19.611,9	20.445,8
3.4.1. Trgovinski krediti	268,4	258,4	176,1	153,8	188,3	170,1	176,8	184,1	188,3	203,9	172,3
3.4.2. Krediti	6.722,9	6.981,2	9.949,9	11.494,7	13.957,0	12.185,5	12.993,9	13.064,1	13.957,0	14.851,6	15.372,0
3.4.3. Gotovina i depoziti	719,9	1.898,6	2.738,7	3.221,4	3.611,9	3.349,9	3.317,6	3.044,4	3.611,9	4.026,6	4.297,1
3.4.4. Ostala pasiva	325,3	400,9	411,3	421,9	542,4	438,2	496,1	548,8	542,4	529,8	604,4

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (Balance of Payments Manual, peto izdanje, 1993.). Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnog srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima preuzimaju se iz statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke. Stanja vlasničkih ulaganja prate se od početka 2001. godine i korigiraju se za promjene službenog indeksa Zagrebačke burze (CROBEX).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, banke i ostali sektori. Sektor države obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor banke uključuje banke.

Pozicija Portfeljna dužnička ulaganja – Sredstva i obveze obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje se izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u

dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke, u kojem se nalaze i potraživanja i obveze za obveznice i instrumente tržišta novca.

Pozicija Ostala ulaganja – Trgovinski krediti – Sredstva i obveze obuhvaća potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Krediti – Sredstva i obveze obuhvaća podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti – Sredstva pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora države od inozemstva. Izvor podataka su izvješća države i banaka.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti – Obveze pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu po osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadrži podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja

u milijunima EUR

	2001. ^b	2002. ^b	2003. ^b	2004. ^b	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
Izravna ulaganja, neto	-3.406,0	-4.183,9	-5.164,5	-7.296,3	-10.173,6	-8.792,3	-9.074,0	-9.958,9	-10.173,6	-12.029,7	-13.875,0
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.008,0	1.606,8	1.625,8	1.561,7	1.722,9	1.621,5	1.711,5	1.727,6	1.722,9	1.808,8	1.775,9
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	975,0	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.608,4	1.548,2	1.612,3	1.622,0	1.608,4	1.715,5	1.682,5
1.1.1. Sredstva	975,0	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.608,4	1.548,2	1.612,3	1.622,0	1.608,4	1.715,5	1.682,5
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	33,0	37,7	38,8	59,5	114,5	73,4	99,2	105,6	114,5	93,3	93,4
1.1.1. Sredstva	43,4	49,9	62,3	87,4	132,5	92,6	118,6	125,6	132,5	122,6	124,4
1.2.2. Obveze	10,4	12,2	23,5	28,0	18,1	19,3	19,4	20,0	18,1	29,2	31,0
1.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.414,0	5.790,8	6.790,3	8.858,0	11.896,5	10.413,8	10.785,5	11.686,5	11.896,5	13.838,6	15.650,9
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	3.339,4	4.400,6	4.972,7	6.899,8	9.588,2	8.384,7	8.583,8	9.366,3	9.588,2	11.437,2	13.268,5
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	3.339,4	4.400,6	4.972,7	6.899,8	9.588,2	8.384,7	8.583,8	9.366,3	9.588,2	11.437,2	13.268,5
2.2. Ostala ulaganja	1.074,7	1.390,2	1.817,6	1.958,2	2.308,3	2.029,2	2.201,8	2.320,2	2.308,3	2.401,3	2.382,4
2.2.1. Sredstva	0,0	0,3	1,8	19,2	17,8	53,8	53,8	17,8	17,8	18,4	0,9
2.2.2. Obveze	1.074,7	1.390,5	1.819,4	1.977,5	2.326,1	2.082,9	2.255,5	2.338,0	2.326,1	2.419,7	2.383,3
2.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: Vrijednost izravnih ulaganja u cijelom razdoblju uskladena je s tržišnom vrijednošću dioničkih društava.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2001. ^b	2002. ^b	2003. ^b	2004. ^b	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
Portfeljna ulaganja, neto	-4.223,3	-3.511,3	-4.285,8	-4.568,2	-3.697,0	-4.062,4	-3.955,3	-3.715,3	-3.697,0	-3.344,2	-3.334,9
1. Sredstva	251,1	801,5	599,8	1.311,8	1.760,4	1.317,3	1.514,4	1.722,2	1.760,4	1.759,2	1.824,0
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	23,6	30,6	37,4	34,2	135,8	33,9	107,8	135,1	135,8	136,9	155,2
1.1.1. Banke	7,5	7,4	4,7	5,1	5,9	5,2	6,4	6,3	5,9	5,3	9,4
1.1.2. Ostali sektori	16,2	23,2	32,6	29,1	129,9	28,7	101,4	128,8	129,9	131,6	145,8
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	227,5	770,9	562,5	1.277,7	1.624,6	1.283,5	1.406,6	1.587,1	1.624,6	1.622,3	1.668,9
2. Obveze	4.474,5	4.312,8	4.885,6	5.880,1	5.457,4	5.379,7	5.469,7	5.437,5	5.457,4	5.103,4	5.159,0
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	144,1	204,1	196,0	407,0	557,1	498,1	486,5	548,0	557,1	753,9	796,1
2.1.1. Banke	40,7	44,5	46,3	64,7	84,0	75,4	75,5	85,9	84,0	111,6	130,8
2.1.2. Ostali sektori	103,4	159,6	149,6	342,3	473,1	422,7	411,0	462,1	473,1	642,3	665,3
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.330,4	4.108,7	4.689,7	5.473,1	4.900,3	4.881,6	4.983,2	4.889,5	4.900,3	4.349,6	4.362,8
2.2.1. Obveznice	4.299,3	4.108,7	4.656,2	5.473,1	4.900,3	4.881,6	4.983,2	4.889,5	4.900,3	4.349,6	4.362,8
Država	4.268,2	3.947,6	4.310,9	4.648,1	4.065,5	4.036,2	4.163,0	4.064,9	4.065,5	3.495,7	3.521,2
Banke	0,0	0,0	0,0	444,4	456,7	446,9	448,8	453,1	456,7	462,7	466,5
Ostali sektori	31,2	161,2	345,3	380,6	378,1	398,5	371,3	371,5	378,1	391,2	375,2
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali sektori	31,1	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2001. ^b	2002. ^b	2003. ^b	2004. ^b	2005. ^b	2005.				2006.	
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^b	2.tr. ^a
Ostala ulaganja, neto	-1.907,7	-5.180,7	-7.250,9	-9.720,1	-13.637,9	-11.490,6	-12.448,8	-12.170,7	-13.637,9	-16.078,5	-17.114,1
1. Sredstva	6.127,1	4.356,7	6.022,6	5.569,4	4.659,1	4.651,1	4.533,1	4.668,7	4.659,1	3.531,4	3.328,3
1.1. Trgovinski krediti	249,3	222,5	213,1	183,5	190,0	177,3	183,5	185,6	190,0	190,9	186,1
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,2
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,2
1.1.2. Ostali sektori	249,3	222,5	213,0	183,5	189,7	177,3	183,5	185,3	189,7	190,6	185,9
Dugoročni krediti	243,3	216,3	208,4	179,1	184,9	172,7	178,7	180,5	184,9	185,9	181,2
Kratkoročni krediti	6,0	6,2	4,6	4,4	4,8	4,6	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7
1.2. Krediti	94,9	108,2	100,4	100,3	142,4	105,1	115,8	130,9	142,4	170,1	200,8
1.2.1. Država	6,1	4,8	5,2	6,8	8,6	6,8	7,0	6,2	8,6	8,1	7,7
Dugoročni krediti	6,1	4,8	5,2	6,8	8,6	6,8	7,0	6,2	8,6	8,1	7,7
1.2.2. Banke	83,4	97,5	86,6	81,0	105,9	80,7	90,0	96,4	105,9	128,9	152,1
Dugoročni krediti	58,3	72,9	62,6	61,9	78,0	61,4	69,2	68,6	78,0	88,8	114,7
Kratkoročni krediti	25,1	24,6	23,9	19,0	27,9	19,3	20,9	27,8	27,9	40,0	37,4
1.2.3. Ostali sektori	5,4	5,9	8,6	12,5	27,9	17,6	18,8	28,3	27,9	33,2	41,0
Dugoročni krediti	5,4	5,8	8,6	11,2	27,8	16,6	18,1	27,8	27,8	32,9	40,9
Kratkoročni krediti	0,0	0,1	0,0	1,3	0,1	1,0	0,7	0,5	0,1	0,3	0,1
1.3. Gotovina i depoziti	5.782,9	4.026,0	5.709,2	5.285,6	4.326,7	4.368,7	4.233,8	4.352,2	4.326,7	3.170,3	2.941,4
1.3.2. Država	94,7	115,7	81,9	8,9	54,2	77,8	25,0	34,6	54,2	39,8	65,8
1.3.3. Banke	4.438,8	2.754,3	4.551,9	4.317,0	3.110,4	3.333,8	3.049,4	3.159,6	3.110,4	1.976,0	1.763,3
1.3.4. Ostali sektori	1.249,4	1.156,0	1.075,4	959,7	1.162,1	957,2	1.159,4	1.158,0	1.162,1	1.154,5	1.112,3
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	8.034,9	9.537,5	13.273,6	15.289,5	18.296,9	16.141,7	16.981,9	16.839,4	18.296,9	19.609,9	20.442,5
2.1. Trgovinski krediti	268,4	258,4	176,1	153,8	188,3	170,1	176,8	184,1	188,3	203,9	172,3
2.1.1. Država	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	3,0	2,9	2,7	2,6	2,4	2,3
Dugoročni krediti	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	3,0	2,9	2,7	2,6	2,4	2,3
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	267,1	257,4	173,8	151,7	185,7	167,1	173,9	181,4	185,7	201,5	170,0
Dugoročni krediti	226,7	209,9	151,7	128,5	158,0	137,4	143,2	152,2	158,0	164,5	128,7
Kratkoročni krediti	40,4	47,5	22,2	23,2	27,8	29,7	30,8	29,2	27,8	37,0	41,3
2.2. Krediti	6.722,9	6.981,2	9.949,9	11.494,7	13.957,0	12.185,5	12.993,9	13.064,1	13.957,0	14.851,6	15.372,0
2.2.1. Hrvatska narodna banka	213,8	21,5	363,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit i zajmovi MMF-a	138,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	1.672,7	1.950,8	2.286,4	2.599,0	2.977,2	2.690,1	2.835,4	2.912,8	2.977,2	3.103,7	3.036,3
Dugoročni krediti	1.672,7	1.950,8	2.286,4	2.599,0	2.977,2	2.690,1	2.835,4	2.912,8	2.977,2	3.103,7	3.036,3
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	1.813,5	1.878,7	3.372,0	4.025,8	4.924,5	4.390,3	4.718,5	4.475,8	4.924,5	5.355,4	5.533,3
Dugoročni krediti	1.810,8	1.878,4	2.767,7	3.512,3	3.844,8	3.558,1	3.688,8	3.512,7	3.844,8	4.248,3	4.301,2
Kratkoročni krediti	2,6	0,3	604,2	513,6	1.079,7	832,1	1.029,7	963,1	1.079,7	1.107,1	1.232,2
2.2.4. Ostali sektori	3.022,9	3.130,1	3.928,5	4.869,9	6.055,3	5.105,2	5.440,0	5.675,4	6.055,3	6.392,6	6.802,3
Dugoročni krediti	2.969,0	3.103,0	3.858,3	4.769,7	5.764,1	4.963,4	5.234,3	5.353,1	5.764,1	6.064,1	6.336,8
Kratkoročni krediti	53,9	27,2	70,1	100,2	291,2	141,8	205,7	322,3	291,2	328,4	465,6
2.3. Gotovina i depoziti	718,3	1.896,9	2.736,2	3.219,0	3.609,2	3.347,9	3.315,0	3.042,4	3.609,2	4.024,5	4.293,7
2.3.1. Banke	718,3	1.896,9	2.736,2	3.219,0	3.609,2	3.347,9	3.315,0	3.042,4	3.609,2	4.024,5	4.293,7
2.4. Ostale obveze	325,3	400,9	411,3	421,9	542,4	438,2	496,1	548,8	542,4	529,8	604,4

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica 11: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti

u milijunima kuna

	2004.	2005.				2005.		2006.			
		1. tr.	2. tr.	3. tr.	4. tr.	XII.	I.	II.	III.	IV.	
1. PRIHODI (A + B)	87.019,3	19.761,0	22.706,4	24.552,4	25.622,6	10.071,8	7.043,6	7.394,4	7.628,9	8.602,1	
A) Državni proračun	80.463,5	18.435,9	21.171,0	22.386,4	23.659,8	9.349,0	6.732,4	7.066,4	7.356,8	8.303,1	
B) Izvanproračunski korisnici	6.555,8	1.325,1	1.535,4	2.166,1	1.962,9	722,8	311,2	328,0	272,0	299,0	
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	129,9	9,6	10,4	9,1	8,9	5,0	35,2	4,5	0,0	0,9	
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	663,1	192,1	159,9	225,8	286,1	128,1	77,5	47,3	75,7	62,6	
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	15,5	5,1	5,4	4,1	4,2	2,1	0,5	0,2	1,4	1,0	
4. Hrvatske vode	1.224,4	213,9	246,0	321,3	446,6	159,5	99,9	64,1	61,8	86,8	
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	170,7	40,2	66,7	57,1	50,8	16,6	17,2	24,0	53,0	33,3	
6. Hrvatske autoceste	2.295,4	470,9	580,8	822,7	672,6	257,1	62,8	79,7	71,2	88,8	
7. Hrvatske ceste	1.417,8	292,4	351,2	438,6	392,5	134,1	3,0	2,4	6,8	2,6	
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	575,9	95,0	85,9	94,5	92,0	14,3	8,4	102,2	1,5	21,9	
9. Hrvatski fond za privatizaciju	62,9	5,9	29,1	192,9	9,2	6,0	6,9	3,5	0,6	1,2	
2. RASHODI (A + B)	86.941,4	24.229,0	21.731,6	21.951,8	24.419,7	8.808,6	7.530,0	7.905,1	8.280,1	8.261,0	
A) Državni proračun	81.861,2	23.089,4	20.397,5	20.581,6	22.647,1	7.990,1	7.122,7	7.616,2	7.806,1	7.815,0	
B) Izvanproračunski korisnici	5.080,3	1.139,6	1.334,2	1.370,2	1.772,6	818,5	407,3	288,9	474,0	446,0	
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	587,4	87,8	92,1	91,9	110,4	48,5	27,9	33,2	33,7	30,9	
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	831,3	209,0	214,3	222,3	268,8	104,4	69,6	74,1	76,9	77,4	
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	141,3	34,5	33,9	36,5	41,0	14,1	13,3	12,1	12,6	12,5	
4. Hrvatske vode	1.426,3	254,6	243,7	369,8	621,4	297,9	105,1	24,6	109,2	81,6	
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	32,4	76,4	19,9	39,5	36,2	25,6	11,0	4,0	58,0	70,1	
6. Hrvatske autoceste	752,3	206,5	251,0	260,5	367,1	160,1	75,9	70,9	85,6	103,3	
7. Hrvatske ceste	934,6	244,1	287,7	282,3	248,3	89,1	94,3	63,0	88,0	62,5	
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	314,5	3,9	66,2	51,9	61,0	71,0	5,5	1,7	3,3	1,3	
9. Hrvatski fond za privatizaciju	60,1	22,7	125,5	15,6	18,4	7,7	4,7	5,4	6,7	6,4	
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	77,8	-4.468,0	974,8	2.600,6	1.203,0	1.263,2	-486,4	-510,7	-651,3	341,1	
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	77,8	-4.468,0	974,8	2.600,6	1.203,0	1.263,2	-486,4	-510,7	-651,3	341,1	
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.373,5	1.464,0	1.585,3	1.784,8	1.865,3	1.050,4	222,6	289,6	281,2	604,6	
Nabava	8.648,4	1.528,0	1.693,2	1.863,2	1.939,7	1.078,8	252,2	306,3	351,6	644,7	
A) Državni proračun	1.663,9	341,1	290,2	439,2	758,3	363,9	58,6	83,5	93,5	146,2	
B) Izvanproračunski korisnici	6.984,5	1.186,9	1.403,0	1.424,0	1.181,5	714,8	193,6	222,8	258,1	498,5	
Prodaja	274,9	64,0	107,9	78,4	74,5	28,3	29,6	16,6	70,4	40,1	
A) Državni proračun	244,4	60,3	90,6	53,9	70,4	27,3	19,8	16,5	32,9	34,9	
B) Izvanproračunski korisnici	30,5	3,7	17,3	24,6	4,1	1,0	9,7	0,1	37,5	5,2	
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-8.295,6	-5.932,1	-610,5	815,8	-662,3	212,7	-709,0	-800,3	-932,4	-263,5	
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBAVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	8.295,6	5.932,1	610,5	-815,8	662,3	-212,7	709,0	800,3	932,4	263,5	
3.2. PROMJENA NETO FINANCIJSKE IMOVINE	28,4	915,9	-91,7	853,5	-67,9	-335,7	252,9	-341,4	-352,0	56,3	
3.2.1. Tuzemna imovina	18,6	923,5	-94,4	853,5	-67,9	-335,7	252,9	-341,4	-352,0	56,3	
A) Državni proračun	138,6	330,0	390,1	837,5	190,0	593,9	242,6	-451,1	-308,7	-52,3	
B) Izvanproračunski korisnici	-120,0	593,4	-484,6	16,0	-257,9	-929,5	10,3	109,7	-43,3	108,6	
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-7,6	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
A) Državni proračun	9,8	-7,6	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
3.3. PROMJENA NETO OBEVEZA	8.324,0	6.848,0	518,8	37,7	594,4	-548,4	961,9	459,0	580,5	319,7	
3.3.1. Tuzemne obveze	4.107,7	10.843,6	424,7	206,3	567,1	-394,3	528,2	1.755,3	2.575,9	282,5	
A) Državni proračun	4.038,7	9.775,5	288,7	-47,6	575,0	-6,3	528,7	1.757,8	2.597,4	-120,4	
B) Izvanproračunski korisnici	69,0	1.068,1	136,0	254,0	-7,9	-388,0	-0,5	-2,4	-21,5	402,8	
3.3.2. Inozemne obveze	4.216,3	-3.995,6	94,1	-168,6	27,3	-154,1	433,7	-1.296,4	-1.995,4	37,3	
A) Državni proračun	270,3	-4.266,3	-230,0	-328,8	-255,5	-195,1	398,7	-1.374,3	-2.154,5	-23,1	
B) Izvanproračunski korisnici	3.946,0	270,7	324,1	160,2	282,8	41,1	35,0	77,9	159,1	60,4	

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija.

Tablica 12: Operacije državnog proračuna

u milijunima kuna

	2004.	2005.				2005. XII.	2006.			
		1. tr.	2. tr.	3. tr.	4. tr.		I.	II.	III.	IV.
1. PRIHODI	80.463,5	18.435,9	21.171,0	22.386,4	23.659,8	9.349,0	6.732,4	7.066,4	7.356,8	8.303,1
1.1. Porezi	47.149,9	10.330,1	12.996,1	13.917,6	13.443,7	4.657,9	3.912,6	4.249,2	4.417,1	5.138,1
1.2. Socijalni doprinosi	29.477,6	7.466,2	7.702,6	7.945,6	8.186,9	2.972,8	2.622,4	2.628,1	2.703,8	2.713,8
1.3. Pomoći	10,1	3,3	10,8	6,5	6,9	0,1	0,9	1,4	1,2	0,0
1.4. Ostali prihodi	3.825,9	636,2	461,5	516,6	2.022,3	1.718,2	196,6	187,6	234,7	451,1
2. RASHODI	83.131,1	23.341,7	20.628,5	20.787,1	23.100,1	8.217,0	7.378,5	7.834,0	8.047,8	8.100,6
2.1. Naknade zaposlenima	22.268,3	5.617,4	5.665,7	5.921,4	5.978,0	2.111,5	1.998,5	2.006,2	1.960,8	2.004,6
2.2. Korištenje dobara i usluga	4.358,7	1.435,8	1.063,4	1.100,9	1.351,8	642,5	453,6	377,9	465,8	427,1
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	3.972,5	1.913,9	915,1	826,8	731,2	217,6	352,3	668,4	803,5	347,5
2.5. Subvencije	4.968,1	1.815,5	943,5	969,6	1.520,1	545,6	336,4	637,6	659,5	607,7
2.6. Pomoći	3.420,3	1.021,5	677,1	773,1	1.325,1	597,5	534,0	335,8	371,5	501,1
2.7. Socijalne naknade	39.730,9	10.241,9	10.469,8	10.305,8	10.340,9	3.503,1	3.446,7	3.501,4	3.497,5	3.794,7
2.8. Ostali rashodi	4.412,4	1.295,7	893,8	889,5	1.852,9	599,1	257,1	306,7	289,1	418,0
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-2.667,6	-4.905,9	542,5	1.599,3	559,7	1.131,9	-646,1	-767,6	-690,9	202,5
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	1.419,5	280,8	199,6	385,3	687,9	336,6	38,7	67,0	60,6	111,3
3.1.1. Dugotrajna imovina	1.384,6	276,1	192,9	377,4	670,6	322,0	38,6	72,8	62,5	118,2
3.1.2. Zalihe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-8,0	-3,7	-12,1
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	7,5	2,7	2,0	0,8	1,8	0,1	0,2	0,3	1,1	0,4
3.1.4. Neproizvedena imovina	27,3	2,1	4,7	7,1	15,6	14,4	0,0	1,9	0,7	4,8
3.2. Promjena neto financijske imovine	222,0	322,5	401,5	837,5	191,3	593,9	242,6	-451,1	-308,7	-52,3
3.2.1. Tuzemna imovina	212,2	330,0	398,8	837,5	191,3	593,9	242,6	-451,1	-308,7	-52,3
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-7,6	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.309,0	5.509,2	58,7	-376,4	319,5	-201,5	927,4	383,5	442,8	-143,5
3.3.1. Tuzemne obveze	4.038,7	9.775,5	288,7	-47,6	575,0	-6,3	528,7	1.757,8	2.597,4	-120,4
3.3.2. Inozemne obveze	270,3	-4.266,3	-230,0	-328,8	-255,5	-195,1	398,7	-1.374,3	-2.154,5	-23,1

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.
Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija.

Tablica I3: Dug središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.					
	XII.	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	III.*	IV.*	V.*	VI.*	VII.*	VIII.
1. Unutarnji dug središnje države	24.907,3	31.421,5	34.736,4	41.517,0	55.028,8	58.914,2	59.030,6	59.290,7	60.395,9	60.406,0	60.557,7
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	21.467,9	23.320,0	28.160,8	37.223,7	50.559,5	54.563,3	54.306,1	54.280,4	55.440,1	56.221,8	56.217,5
Trezorski zapisi	4.892,3	5.632,7	6.548,1	9.022,5	12.533,4	12.518,7	12.372,2	12.628,2	12.647,4	12.719,0	12.657,3
Instrumenti tržišta novca	7,4	0,1	0,3	–	0,9	–	–	–	–	–	–
Obveznice	15.415,8	15.887,9	17.422,0	23.080,1	30.716,0	31.714,5	31.565,8	31.254,6	31.025,6	33.444,0	33.486,2
Krediti Hrvatske narodne banke	–	0,5	1,4	3,3	1,4	–	0,0	–	–	–	–
Krediti banaka	1.152,4	1.798,8	4.189,1	5.117,8	7.307,8	10.330,2	10.368,0	10.397,6	11.767,1	10.058,8	10.074,0
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.439,4	8.101,5	6.575,5	4.293,3	4.469,2	4.350,9	4.724,5	5.010,3	4.955,8	4.184,2	4.340,2
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	1.636,1	4.460,7	3.616,4	2.040,1	176,9	159,8	147,9	147,7	145,9	145,6	135,5
Krediti banaka	1.803,3	3.640,7	2.959,1	2.253,2	4.292,3	4.191,1	4.576,6	4.862,6	4.809,9	4.038,6	4.204,7
2. Inozemni dug središnje države	43.319,1	43.517,5	50.137,9	55.384,4	51.760,6	48.372,3	47.572,8	47.455,7	47.723,5	47.841,9	48.184,9
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	39.487,3	37.388,3	41.048,8	42.095,7	36.433,6	33.087,3	32.589,7	32.529,5	32.653,5	32.086,5	32.285,7
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	30.746,7	28.694,2	32.144,8	32.899,3	27.112,3	22.803,5	22.532,7	22.551,0	22.811,9	22.403,1	22.541,5
Krediti	8.740,6	8.694,1	8.904,1	9.196,4	9.321,2	10.283,7	10.057,0	9.978,5	9.841,7	9.683,4	9.744,3
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	3.831,8	6.129,2	9.089,1	13.288,7	15.327,0	15.285,1	14.983,1	14.926,2	15.070,0	15.755,5	15.899,2
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	709,7	684,6	820,6	2.757,7	2.873,3	2.797,6	2.808,8	2.810,8	2.822,0	3.924,2	3.978,8
Krediti	3.122,1	5.444,6	8.268,6	10.531,0	12.453,7	12.487,4	12.174,3	12.115,5	12.248,0	11.831,3	11.920,4
3. Ukupno (1+2)	68.226,4	74.939,0	84.874,3	96.901,5	106.789,4	107.286,5	106.603,4	106.746,4	108.119,4	108.247,9	108.742,6
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske											
– domaća	6.025,6	7.528,1	6.895,4	4.632,4	5.345,9	5.720,9	6.215,4	6.107,0	6.481,5	6.558,7	6.633,6
– inozemna	8.813,6	8.261,9	8.618,5	7.671,4	7.179,6	6.901,3	6.860,3	6.745,2	6.561,6	6.466,1	6.517,9

^a Iznimno od napomene u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama", u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug središnje države, reklasificiran je iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi od (uključujući) prosinca 1998. godine, a u dijelu 1. Unutarnji dug središnje države od (uključujući) prosinca 2002. godine.

Tablica I3: Dug središnje države

Podaci o dugu središnje države sastavljeni su iz raspoloživih podataka i nisu usklađeni s Ministarstvom financija Republike Hrvatske. Dug središnje države sastoji se od unutarnjeg i inozemnog duga. Izvori podataka za unutarnji dug središnje države su Mjesečni statistički prikaz Ministarstva financija, Bilanca Hrvatske narodne

banke i Konsolidirana bilanca banaka. Izvor podataka za inozemni dug središnje države je statistika inozemnog duga, koju sastavlja Hrvatska narodna banka. U dodatku je naveden podatak o izdanim jamstvima Republike Hrvatske. Izvor podataka o domaćim jamstvima su banke, a o inozemnim jamstvima statistika inozemnog duga, koju sastavlja Hrvatska narodna banka.

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2001. = 100			Lančani indeksi			Godišnji mjesečni indeksi					
		Indeksi potrošačkih cijena			Indeksi potrošačkih cijena ^a			Cijene pri proizvođačima	Indeksi potrošačkih cijena ^b				Cijene pri proizvođačima
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge		
1994.	prosinac	100,2	100,1	100,8	100,2	97,0	95,0	108,1	94,5	
1995.	prosinac	100,2	100,2	99,8	100,5	103,7	102,4	109,3	101,6	
1996.	prosinac	100,0	100,2	99,5	100,3	103,4	102,3	108,7	101,5	
1997.	prosinac	100,7	100,3	102,3	99,9	103,8	102,7	108,2	101,6	
1998.	prosinac	89,6	90,6	86,2	100,3	100,4	100,0	100,0	105,4	104,3	109,2	97,9	
1999.	prosinac	93,1	93,4	91,8	100,6	100,8	100,0	100,3	103,9	103,1	106,5	105,9	
2000.	prosinac	98,2	98,5	96,9	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2	
2001.	prosinac	100,5	99,8	103,5	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9	
2002.	prosinac	102,4	100,9	108,3	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3	
2003.	prosinac	104,1	102,5	110,6	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0	
2004.	prosinac	106,9	105,0	114,6	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8	
2005.	rujan	109,2	107,3	117,0	100,5	101,0	99,0	100,8	103,8	104,5	101,8	102,1	
	listopad	110,0	108,0	117,8	100,7	100,7	100,7	100,5	104,1	104,4	103,1	101,8	
	studeni	110,2	108,1	118,7	100,2	100,1	100,7	100,0	103,8	103,8	103,8	102,3	
	prosinac	110,8	108,7	119,3	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7	
2006.	siječanj	111,5	109,1	120,8	100,6	100,4	101,3	100,5	103,9	103,6	105,2	103,2	
	veljača	112,4	109,8	122,4	100,8	100,7	101,3	100,7	103,6	102,8	106,2	103,6	
	ožujak	112,5	110,0	122,4	100,1	100,2	100,0	100,3	103,0	102,1	106,1	103,6	
	travanj	112,8	110,3	122,3	100,2	100,3	99,9	100,1	103,5	102,8	105,6	103,4	
	svibanj	113,3	111,0	122,7	100,5	100,6	100,4	100,4	104,0	103,5	105,6	103,7	
	lipanj	113,2	110,6	123,4	99,9	99,7	100,6	99,8	104,0	103,6	105,6	103,7	
	srpanj	112,3	109,1	124,3	99,2	98,7	100,7	100,1	103,4	102,8	105,3	103,0	
	kolovoz	112,4	109,0	125,2	100,1	99,9	100,7	100,2	103,4	102,7	105,9	103,1	
	rujan	112,4	109,2	124,4	100,0	100,2	99,3	99,7	102,8	101,8	106,3	102,0	

^a Od siječnja 1992. do prosinca 1997. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo. ^b Od siječnja 1992. do prosinca 1998. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Početak 2004. godine Državni zavod za statistiku je uveo indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001.

DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2001. = 100			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
1998.	prosinac	93,2	93,7	90,6	99,9	99,9	100,0
1999.	prosinac	95,9	96,4	93,3	100,1	100,1	100,1	102,9	102,9	103,0
2000.	prosinac	99,1	99,3	98,0	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	100,3	100,1	101,8	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	101,5	101,1	104,2	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	102,7	102,0	107,3	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	105,1	104,2	110,4	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	rujan	107,3	106,2	114,1	100,2	100,6	97,7	103,0	103,1	102,6
	listopad	107,8	106,9	113,9	100,5	100,6	99,9	103,0	102,9	103,7
	studen	108,2	107,3	114,0	100,3	100,4	100,0	103,1	103,0	103,6
	prosinac	108,3	107,2	114,5	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	siječanj	107,7	106,5	114,8	99,5	99,3	100,3	102,8	102,7	103,8
	veljača	108,0	106,9	115,3	100,3	100,3	100,4	102,7	102,5	103,6
	ožujak	108,4	107,4	114,5	100,3	100,5	99,3	102,6	102,4	103,4
	travanj	108,9	107,9	114,9	100,5	100,5	100,3	102,3	102,2	102,9
	svibanj	109,5	108,5	115,8	100,6	100,6	100,8	102,6	102,5	102,9
	lipanj	110,0	108,9	117,3	100,5	100,3	101,3	102,7	102,6	103,2
	srpanj	109,6	108,0	119,4	99,6	99,2	101,7	102,2	102,1	102,6
	kolovoz	109,5	107,8	119,9	99,9	99,8	100,5	102,2	102,1	102,8
rujan	110,3	109,0	118,0	100,7	101,1	98,4	102,7	102,6	103,5	

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključe cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih deri-

vata). Ukupno je isključeno 111 dobara i usluga, čiji udio u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2005. godini iznosi 30,06% (od toga 6,93 postotnih bodova otpada na poljoprivredne proizvode, a 23,13 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće

u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
1994.	prosinac	1.646,0	119,0	153,4	233,2
1995.	prosinac	1.883,0	99,4	114,4	145,7
1996.	prosinac	2.217,0	104,4	117,7	111,8
1997.	prosinac	2.544,0	100,8	114,8	116,9
1998.	prosinac	2.935,0	104,6	115,4	112,8
1999.	prosinac	3.262,0	100,9	111,2	114,0
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	rujan	4.352,0	98,5	105,3	104,9
	listopad	4.339,0	99,7	105,1	104,9
	studen	4.595,0	105,9	105,6	105,0
	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	siječanj	4.458,0	99,7	105,2	105,2
	veljača	4.405,0	98,8	105,0	105,1
	ožujak	4.602,0	104,5	104,8	105,0
	travanj	4.494,0	97,7	104,8	105,0
	svibanj	4.686,0	104,3	105,6	105,1
	lipanj	4.640,0	99,0	104,7	105,0
	srpanj	4.557,0	98,2	104,7	105,0

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
1999.	listopad	-33,7	-14,9	-46,3	-38,4	-12,1	-49,9	-17,6	35,5	-50,7	-69,7
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	siječanj	-19,4	-1,9	-22,4	-17,9	0,2	-27,1	-4,0	15,6	-22,3	-58,2
	travanj	-27,2	-10,7	-29,3	-26,6	-6,0	-36,1	-15,3	25,1	-25,3	-62,3
	svibanj	-26,4	-13,1	-28,6	-20,8	-7,1	-37,8	-19,1	25,0	-27,1	-54,4
	lipanj	-26,2	-11,7	-29,1	-23,8	-7,2	-36,7	-16,1	23,9	-26,8	-57,6
	srpanj	-28,1	-15,4	-27,7	-20,3	-7,3	-38,7	-23,5	25,6	-24,2	-56,1
	kolovoz	-27,4	-13,6	-27,0	-19,3	-7,9	-35,2	-19,2	26,7	-26,5	-55,8
	rujan	-29,4	-14,7	-28,7	-19,9	-7,8	-38,8	-21,6	34,3	-27,4	-54,0
	listopad	-22,9	-9,1	-24,7	-19,1	-4,3	-29,2	-13,9	23,6	-25,8	-49,8
	studeni	-23,0	-9,1	-23,1	-17,0	-4,0	-28,8	-14,1	23,1	-23,5	-50,6
	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	siječanj	-23,7	-8,4	-23,6	-14,5	-3,7	-26,6	-13,0	19,7	-29,6	-58,2
	veljača	-26,4	-11,6	-25,3	-20,3	-6,7	-29,5	-16,5	24,8	-26,0	-57,4
	ožujak	-25,3	-13,0	-25,4	-18,7	-5,9	-33,4	-20,0	22,1	-24,0	-53,3
	travanj	-23,8	-11,1	-26,6	-19,4	-7,1	-30,5	-15,0	20,3	-30,0	-52,7
	svibanj	-23,7	-11,4	-25,3	-18,7	-6,1	-32,8	-16,7	18,9	-24,3	-52,9
	lipanj	-20,2	-7,0	-20,8	-13,4	-1,3	-25,5	-12,6	14,8	-23,5	-51,9
	srpanj	-19,4	-5,3	-20,3	-16,1	-0,9	-24,5	-9,6	17,4	-20,2	-49,7
	kolovoz	-23,1	-8,8	-19,4	-16,3	-5,2	-25,1	-12,4	21,1	-16,7	-53,5
rujan	-20,9	-6,4	-19,3	-16,6	-2,6	-25,7	-10,2	20,2	-15,5	-50,7	

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

HNB-ova anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. godine prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. Ovo se HNB-ovo anketno istraživanje do travnja 2005. godine provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. godine Hrvatska narodna banka anketno istraživanje provodi svakoga mjeseca, u suradnji s Europskom komisijom, koristeći njezinu tehničku i financijsku pomoć. Za izradu i provedbu Ankete odgovorna je jedino Hrvatska narodna banka.

Upitnik sadrži ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponudeni/oda-

brani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje.

Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu $-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za domaćinstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7 \times (-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8

Popis banaka i štedionica

1. listopada 2006.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banka Brod d.d., Slavonski Brod
2. Banka Kovanica d.d., Varaždin
3. Banka Sonic d.d., Zagreb
4. Banka Splitsko-Dalmatinska d.d., Split
5. Centar banka d.d., Zagreb
6. Credo banka d.d., Split
7. Croatia banka d.d., Zagreb
8. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
9. Gospodarsko kreditna banka d.d., Zagreb
10. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
11. HVB Splitska banka d.d., Split
12. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
13. Imex banka d.d., Split
14. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
15. Jadranska banka d.d., Šibenik
16. Karlovačka banka d.d., Karlovac
17. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
18. Kvarner banka d.d., Rijeka
19. Međimurska banka d.d., Čakovec
20. Nava banka d.d., Zagreb
21. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
22. Partner banka d.d., Zagreb
23. Podravska banka d.d., Koprivnica
24. Primorska banka d.d., Rijeka
25. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
26. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
27. Samoborska banka d.d., Samobor
28. Slatinska banka d.d., Slatina
29. Slavenska banka d.d., Osijek
30. Štedbanka d.d., Zagreb
31. VABA d.d. banka Varaždin, Varaždin
32. Volksbank d.d., Zagreb
33. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ Stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije koje imaju odobrenje za rad i veliko ovlaštenje

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb

Predstavništva inozemnih banaka

1. Bank für Kärnten und Steiermark AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. Komercijalna banka a.d., Zagreb
5. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb
6. San Paolo IMI S.p.A., Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Adria štedionica d.o.o., Zagreb	12.10.2000.
2. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.06.2000.
3. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.05.2002.
4. Cibalae banka d.d., Vinkovci	20.10.2000.
5. Glumina banka d.d., Zagreb	30.04.1999.
6. Gospodarska štedionica d.d., Vrbovec	03.04.2003.
7. Gradska banka d.d., Osijek	03.05.1999.
8. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.04.2000.
9. Ilirija banka d.d., Zagreb	06.04.1999.
10. Invest štedionica d.o.o., Zagreb	30.06.1999.
11. Komercijalna banka d.d., Zagreb	30.04.1999.
12. Međimurska štedionica d.d., Čakovec	17.03.2004.
13. Neretvansko gospodarska banka d.d., Ploče	10.05.1999.
14. Štedionica Groš banak d.o.o., Zagreb	23.04.2001.
15. Štedionica Mediteran d.o.o., Split	05.12.2001.
16. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	08.09.2000.
17. Županjska banka d.d., Županja	03.05.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.05.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	03.01.2005.
3. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
4. Štedionica Dora d.d., Zagreb	01.01.2002.
5. Štedionica SA-GA d.d., Zagreb	31.12.2001.
6. Štedionica Zlatni vrutak d.d., Zagreb	28.12.2001.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	07.03.2001.
2. Marvil štedionica d.d., Zagreb	08.06.2001.
3. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.03.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. listopada 2006.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	dr. Željko Rohatinski
Članovi Savjeta	prof. dr. Boris Cota Davor Holjevac prof. dr. Vlado Leko dr. Branimir Lokin dr. Željko Lovrinčević Relja Martić mr. sc. Adolf Matejka prof. dr. Silvije Orsag mr. sc. Tomislav Presečan prof. dr. Jure Šimović dr. Sandra Švaljek dr. Mladen Vedriš prof. dr. Boris Vujčić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	dr. Željko Rohatinski
Zamjenik guvernera	prof. dr. Boris Vujčić
Viceguverner	Davor Holjevac
Viceguverner	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Adolf Matejka
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	Irena Kovačec
Sektor za devizne poslove	
Sektor bonitetne regulative i nadzora banaka	Marija Mijatović-Jakšić
Sektor plana, analize i računovodstva	mr. sc. Diana Jakelić
Sektor platnog prometa	Neven Barbaroša
Sektor za informatičke tehnologije	mr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić
Sektor za međunarodnu suradnju	mr. sc. Michael Faulend

Kratice i znakovi

BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BZ	– blagajnički zapisi
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
DZS	– Državni zavod za statistiku
EMU	– Europska monetarna unija
EU	– Europska unija
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
ILO	– Međunarodna dopozitarna agencija
ind.	– industrijski
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja
pr.	– proizvodi
RH	– Republika Hrvatska

SDR	– posebna prava vučenja
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
tromjes.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Kratice za valute

HRK	– hrvatska kuna
ATS	– austrijski šiling
FRF	– francuski franak
DEM	– njemačka marka
CHF	– švicarski franak
GBP	– funta sterlinga
ITL	– talijanska lira
USD	– američki dolar
SIT	– slovenski tolar
EUR	– euro

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

